

MILLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI TEBLİĞLER DERGİSİ

CİLT: 42

19 Şubat 1979

Sayı: 2021

OTELCİLİK VE TURİZM MESLEK LİSELERİ HAFTALIK DERS DAĞITIM ÇİZELGESİ

Karar sayı: 320

Karar tarihi: 3.11.1978

Ön: Otelcilik ve Turizm Meslek Liseleri Ders Dağıtım Çizelgesi

Ticaret ve Turizm Öğretim Genel Müdürlüğünün 27.10.1978 gün ve 33431 sayılı yazısı üzerine yeniden düzenlenen otelcilik ve turizm meslek liseleri ders dağıtım çizelgesinin bağlı örneğine göre kabul ile "Türk Dili ve Edebiyatı" dersinin IX. sınıflarda (2) diğer sınıflarda (1) saatinin kompozisyon, diğer saatlerinin dil ve edebiyat çalışmalarına ayrılması hususunun Bakanlık Makamının Onayına sunulması kararlaştırıldı.

Başkan
E. SAĞLAMER
İmza

Üye
A.H. ÖZER
İmza

E. SAĞLAMER
İmza
Üye

Üye
Y. BAYKUL
İmza

Üye
A.C. AĞIN
İmza

Üye
M.I. ÖĞÜŞ
İmza

Üye
T. YİĞİT
İmza

Üye
H. İŞİK
İmza

Üye
V. BAŞAR
İmza

Üye
Dr. E. OKYAY
İmza

Üye
Dr. F. ÖZ
İmza

Uygundur.
3/11/1978
Millî Eğitim Bakanı a.
Doç. Dr. Cevat ALKAN
Mesleki Teknik Öğretim
Müstefarı

İmza

GENEL BİLGİ DERSLERİ

MESLEK DERSLERİ

D E R S L E R	IX. SINIF	X. SINIF	XI. SINIF		
			RESEPSİYON	SERVİS	MUTFAK
TÜRK DİLİ ve EDEBİYATI	5	5	2	2	2
MATEMATİK I	4				
TARİH	2				
COĞRAFYA	2				
T. C. TARİHİ			2	2	2
TÜRKİYE COĞRAFYASI			2	2	2
TURİZM ve SANAT EĞİTİMİ	2	2	2	2	2
FİZİKSEL BİL. GİRİŞ	4				
YABANCI DİL	4	7	7	7	7
MILLÎ GÜVENLİK		1	1	1	1
BEDEN EĞİTİMİ	1	1	1	1	1
AHLAK	1	1			
DİN BİLGİSİ (İst. Bağlı)	(1)	(1)			
Genel Bilgi Dersleri Toplamı	26	18	17	17	17
TURİZM		2	2	2	2
İŞ PSİKOLOJİSİ			3	3	3
HUKUK		2			
RESEPSİYON - MUHASEBE		6	6		
SERVİS VE BAR	4	2	2	8	2
YEMEK PİŞİRME	4	5		4	10
KAT HİZMETLERİ	6	3			
YEMEK İÇKİ KONTROLÜ			2	2	2
İÇKİ TEKNOLOJİSİ		2			
DAKTILOGRAFI - YAZIŞMA			4		
TESİS VE ALETLERİN					
BAKIM VE ONARIMI			2	2	2
Meslek Dersleri Toplamı	14	22	21	21	21
Rehberlik ve Eğitsel Çalışmalar	3	3	3	3	3
GENEL TOPLAM	43	43	41	41	41

Karar sayısı : 321

Karar tarihi: 3.11.1978

Konu : Turizm ve Sanat Eğitimi Dersi Geçici Programının kabulü hakkında.

2.10.1978 gün ve 276 sayılı Kurulumuz kararıyla 1978-1979 öğretim yılından itibaren ortaöğretim kurumlarında okutulması kabul edilen ve ders dağıtım çizelgelerinde iki saatlik zorunlu ders olarak yer almış olan "Turizm ve Sanat Eğitimi Dersi Geçici Programı"nın, ekli örneğine göre kabulünün Bakanlık Makamının onayına sunulması kararlaştırıldı.

Başkan E. SAĞLAMER İmza		
Üye A.H. ÖZER İzinli	Üye E. SAĞLAMER İmza	Üye Y. BAYKUL İzinli
Üye A.C. AĞIN İmza	Üye M.I. ÖĞÜŞ İmza	Üye T. YİĞİT İmza
Üye H. IŞIK İmza	Üye V. BAŞAR İmza	Üye Dr. E. OKYAY İmza
Üye Dr. F. ÖZ İmza		

Uygundur.
3/11/1978
Milli Eğitim Bakanı a.
Dr. İlhan ÖZDİL
Müsteşar
İmza

"TURİZM VE SANAT EĞİTİMİ" DERSİ GEÇİCİ PROGRAMI

I — GENEL AMAÇLAR :

Bu dersin amacı;

- 1) Sanatsal etkinlikler yoluyla öğrencilerin estetik (duyum) ölçülerini, yorumlama yeteneklerini, arkadaşlık ve toplumsal dayanışma duygularını geliştirmek, onlarda toplu sanat etkinliklerine katılma coşkusu yaratmak,
- 2) Onları doğal, kültürel ve sanatsal çevreleriyle daha iyi kaynaştırmak,
- 3) Öğrencilerin çevredeki yaşayan kültür-sanat ürünleri, eski uygarlık kalıntıları, sanat kurumları ve sanatçılarıyla yaşantıya dayanan ilişkiler kurmalarına yardımcı olmak,
- 4) Onları gerçek bir turizm atılımına bilinçle katkıda bulunabilecek biçimde eğitmek,
- 5) Öğrencilerin, dinlenme, eğlenme, serbest zamanları değerlendirme ve enerjilerini harcama gereksinimlerini sanatsal uğraşlarla yönlendirmek,
- 6) Okul yaşamına haz duyulur bir canlılık ve çeşitlilik kazandırmak; okulu çevrenin turizm ve sanat hareketine katmak.

II — GENEL AÇIKLAMALAR :

1) "Turizm ve Sanat Eğitimi" zorunlu dersi için haftalık ders dağıtım çizelgesinde ayrılan iki ders saatlik sürede üç tür etkinliğe yer verilecektir:

- a) "Turizm ve Sanat" (haftada bir saat),
- b) "Toplu Şarkı Söyleme" (iki haftada bir saat),
- c) "Toplu Oyun Oynama" (iki haftada bir saat).

2) Çevredeki sanat eserlerini ya da sanat olaylarını görmek, yaşamak, okula gelen sanatçılarla tanışıp konuşmak amacıyla düzenlenen inceleme gezileri, sergi ve müze ziyaretleri, konserler vb. toplu etkinlikler düzenlendiğinde; yukarıda 1. maddedeki sanat ayırımı yapılmaksızın, iki saatlik sürenin tümü bu gibi etkinliklere ayrılabilecektir. Bu nedenle, ders için ayrılan iki saatin haftalık ders programına üst üste konması ve gerektiğinde cumartesi sabahlarına kaydırılması uygun olacaktır.

3) "Turizm ve Sanat Eğitimi" dersi öncelikle okullarınızda etkisini giderek yitirmiş olan sanatsal etkinliklere yeni bir canlılık getirme hedefine yönelik olduğundan, liselerimizde çoğunlukla öğrencilere sunulan Müzik, Resim, Dramatizasyon vb. seçmeli sanat derslerinin yerini almayacaktır. Bu derslerden bugüne kadar seçmeli olarak açılmış olanlar, bundan böyle de açılmaya devam edecekler; zorunlu Turizm ve Sanat Eğitimi dersi, bu seçmeli sanat etkinliklerini tamamlayan ve onları zenginleştiren bir biçimde ele alınacaktır.

4) Yukarıda sayılan üç etkinlikten herbiri için görevlendirilecek öğretmenlerin öncelik sırası 2 Ekim 1978 günü ve 17576 sayılı Genelgeyle duyurulmuştur. Görevlendirmede öğretmenin asıl ya da ek branşıyla bu ders arasındaki yakınlık esas alınacaktır.

5) "Turizm ve Sanat Eğitimi" dersi ezbere dayanan bir bilgi dersi değil, bir yaşayış ve etkinlik dersi. Bu nedenle konular işlenirken, öğrencilerin bunlardan sonuçlar çıkarmalarına ve bu sonuçları çevrelerindeki sanat ve turizm olaylarını değerlendirmede kullanmalarına ve davranış biçimine dönüştürmelerine özen gösterilecektir.

6) Konular bir çerçeve program anlayışı içinde düzenlenmiştir ve her üç sınıf için tek bir program verilmiştir. İlgili öğretmenler, okulun olanaklarını ve çevrenin özelliklerini göz önünde bulundurarak her yıl uygun konuları yıllık plânlar biçiminde düzenleyeceklerdir.

III — "TURİZM VE SANAT" ETKİNLİĞİ :

A — Hedefler :

Genel amaçlara uygun olarak yapılacak "Turizm ve Sanat" etkinliği ile öğrencilerin:

- 1) Tarihsel, turistik, folklorik ve sanatsal çevreyi tanımaları,
- 2) Bu çevreyi benimseme, koruma ve tanıtma bilinci kazanmaları,
- 3) Yurt ve ulus sevgisini pekiştirmeleri,
- 4) Doğal ve toplumsal çevre ile sanat ve sanatçı arasındaki ilişkileri irdelemeleri ve bu ilişkilerden sonuçlar çıkarmaları,

5) Ulusal ve evrensel sanatta geleneksel öğeleri ve çağdaş gelişmeleri izleyebilecek ve sanatı yorumlayabilecek temel kavram ve görüşlerle donanmaları,

6) Çevrenin turizm örgütlerini, sanat kurumlarını ve sanatçıları tanımaları,

7) Çevrenin turizm, folklor ve sanat çalışmalarına etkin biçimde katılarak bu yolda kültürlenmeleri ve kişiliklerini yüceltmeleri sağlanır.

B — Konular :

1) GENEL ÇİZGİLERİYLE TURİZM

- Turizmle ilgili başlıca terim ve kavramlar,
- Çağımızda "Turizm" olayı (insan ilişkileri, siyasal ilişkiler, ekonomik ilişkiler, dinlenme vb. yönleriyle).

2) ÇEVRENİN TURİSTİK KONUMU

- Tarihsel yönden (çevrenin, Anadolu'nun tarih öncesi uygarlıkları, Hitit-Frig, Helen, Roma-Bizans, Selçuklu, Beylikler, Osmanlı ve Cumhuriyet dönemleri ile ilişkisi),
- Turizm coğrafyası yönünden (tarihi yerler, şifalı sular, avcılık, deniz, kış sporları, doğa güzellikleri, ulaşım, konaklama yerleri, turizm hizmetleri, eğlence yerleri vb.)
- Kültür zenginlikleri yönünden,
- Folklor ve sanat yönünden.

3) ARKEOLOJİ VE TURİZM

- Arkeolojinin anlamı ve çalışma alanı (özet olarak),
- Çevrede arkeolojik kazılarla ortaya çıkan eski kentler ve yapılar,
- Çevredeki müzeler ve yurdumuzun belli başlı büyük müzeleri.

4) MITOLOJİ VE TURİZM

- Mitolojinin anlamı (özet olarak)
- Çevrede bulunan eski uygarlık kalıntılarının ilişkin mitolojik inançlar.

5) SANAT TARİHİ VE TURİZM

(Çevre sanat tarihinin turizm açısından değerlendirilmesi.)

6) FOLKLOR VE TURİZM

- Folklorun anlamı, çalışma alanı (özet olarak)
- Yöresel folklor değerleri (giyim-kuşam, halk vb.)

7) SANAT VE SANAT EĞİTİMİNİN GEREKLİLİĞİ

- Sanat nedir, nasıl oluşur,

b) Sanat - bilim - teknik ilişkisi,

c) Sanatın eğitimdeki yeri :

kişilik oluşumuna katkısı,
"bakma" yerine "görme" yi sağlaması,
kişiyi kendini tanıma ve tanıtma olanağı vermesi, anlatım aracı olması,
(özellikle endüstri toplumlarında) kişinin kendine yabancılaşmasının ve yalnızlaşmasının giderilmesine katkısı, turizme katkısı vb.

8) SANAT - DOĞAL ÇEVRE İLİŞKİSİ

- Doğal çevrenin bütünü ve bütünü oluşturan alt birimlerin gözlem yoluyla incelenmesi ve bütün-birim ilişkilerinin sanata yansısı,
- Canlıların ve insanın doğal çevreye uyumu ve bu uyumun sanata yansısı,
- Doğal çevreler arasındaki farklılıkların sanata yansısı,

9) EKONOMİK, TOPLUMSAL VE SİYASAL YAPILARIN SANATA ETKİSİ

- İnsanların yaşama, beslenme, korunma vb. gereksinimlerinin sanat ve folkloru etkileri,
- Törelere, inançlara ve dinin sanat ve folkloru etkisi,
- Toplumsal yaşamın sanat ve folkloru etkisi,
- Göçer toplumlarda sanat (çadır sanatı),
- Yerleşik toplumlarda sanat
- Kentleşmenin sanata etkisi,
- Endüstrileşmenin ve yeni buluşların sanata etkisi,
- Ekonomik güç - sanat ilişkisi,
- Siyasal yapı - sanat ilişkisi,
- Tüm değişkenlerin aynı ülkenin değişik bölgelerindeki farklı etkilerinin incelenmesi.

10) SANAT TÜRLERİNİN GELİŞMESİ

- Özgürlük kavramının sanata yansısı,
- Doğayı yenme güdüsünün sanata yansısı,
- Teknik bilgi ve becerilerin sanata yansısı,
- Endüstri devriminin sanata yansısı,
- Çevremizdeki her şeyde sanatın var olması,
- Sanatta araç - gerecin yeri ve önemi.

11) SANAT TÜRLERİNİN TANINMASI

- İşitsel Sanatlar (müzik sanatları ve sözlü sanatların belli başlı türleri),
- Görsel Sanatlar (Mimari, Resim, Heykel ve Dekoratif sanatların belli başlı türleri),
- Görsel - İşitsel Sanatlar (Tiyatro, Opera, Bale, Sinema Sanatlarının belli başlı türleri).

C — AÇIKLAMALAR :

1 — "Turizm ve Sanat" konuları, bu etkinliğin hedefleri ve dersin genel amaçları doğrultusunda genel ve özel bir bilgilendirme sağlandıktan sonra, çevreye dönük uygulama ve yorumlamalar içinde işlenmelidir.

2 — Özellikle turizme açık yörelerimizde turizm konuları ağırlık kazanmalı ve çevredeki sanat eserleri, halk sanatları, sanat olayları ve sanatçılar turizm açısından değerlendirilmelidir.

3 — Turizm ve Sanat etkinliği yoluyla öğrencilere olanaklar ölçüsünde müze, sergi, şenlik, konser, sinema vb. sanat etkinliklerini sürekli izleme istek ve alışkanlığı kazandırılmalıdır. Bu nedenle çevredeki sanat olayları okulda duyurulmalı, tartışılmalıdır. Olanakların kısıtlı olduğu yörelerde yerel sanatçılar okula davet edilerek kendileriyle, sanatlarına ilişkin söyleşiler düzenlenmeli ve örnekler verilmelidir. Ayrıca film, radyo ve TV yoluyla sunulan sanat etkinlikleri okulda tartışılmalı, yorumlanmalıdır.

4 — Öğrenciler çevrenin turistik olanaklarını (konaklama, beslenme, eğlenme, hediyelik eşya satın alma vb. konularda), folklor ve sanatını araştırmaya yönlendirilmeli ve kendilerine bu konularda ödevler verilmelidir. Araştırma sonuçlarını (özellikle çevre turizmi açısından) değerlendirme olanakları aranmalı, başarılı araştırmalar ödüllendirilmelidir.

5 — Mesleki ve teknik liselerde özellikle sanat konuları, okulun ve bölümlerin değişik amaçlarına yönelik biçimde ele alınmalıdır. (Örneğin; "dekoratif sanatlar" konusu içinde bazı okullarımızda "endüstri tasarımı" na, bazılarında "grafik sanatları" na ya da "matbaacılık" a ağırlıklı olarak yer verilmesi gibi.)

IV — "TOPLU ŞARKI SÖYLEME" VE "TOPLU OYUN OYNAMA" ETKİNLİKLERİ

A — HEDEFLER :

Bu etkinlikler yoluyla öğrencilerin;

1 Eğitici, yüceltici, kıvanç verici ve bağlayıcı ulusal-evrensel gençlik şarkılarından ve ulusal halk oyunlarından oluşan ortak bir dağarı yaşayışlarına katmaları,

2 — Dağarı oluşturan şarkı ve oyunları öğrenirken ve uygularken; toplu iş yapma, görev alma, iş bölümü, sorumluluk, disiplin, dayanışma ve bağlılık gibi duyu ve davranışlar geliştirmeleri,

3 — Birbirlerini daha iyi tanıyacak, sevecek ve sayacak duyuşsal bir ortam yaratmaları,

4 — Ulusal ve evrensel kültürün vazgeçilmez öğeleri olan müzik ve folklorla yaşayışa dayanan içten bir bağ kurmaları,

5 — Okulda öğrendikleri ortak dağarı yaşama da aktararak okul - yaşam ilişkisini en doğal yoldan oluşturmaları,

6 — Dinlenme, eğlenme, serbest zamanlarını değerlendirme ve kendilerini anlatma gereksinimlerini bu yönde bir kültür uğraşı içinde karşılamaları,

7 — Okulda ve giderek ev, çevre ve toplum yaşamında daha insancıl bir ortamın oluşmasına katkıda bulunmaları sağlanır.

B — KONULAR :

1) "Toplu Şarkı Söyleme" etkinliğinde kazandırılmak istenen ortak dağar aşağıdaki şarkı, türkü ve marşlardan seçilerek oluşturulacaktır.

OKUL VE GENÇLİK ŞARKILARI

Gençlik Kanonu	(Bu gençlik bil ki her zaman... Çeviri - Z. Aydın / S. Egüz)
Kahkaha Kanonu	(Bir yankı olur döner kahkaha- mız... Çeviri)
Müziyenler Kanunu	(Lâ, lâ... Şarkıyı ne kadar se- veriz biz... Çeviri)
Gurbet Kanonu	(Kurtulsaydım şu gurbetin elin- den... S. Egüz)
Dostluk Şarkısı	(Dostluğun biz sevgisiyle... Çe- viri)
Soğuk Günler Geçince	(Çeviri)
Düşünce Kudreti	(Çeviri)
Veda Şarkısı	(Elveda benim güzel yurdum... Çeviri)
Güz Şarkısı	(Ah o günler ne kadar güzeldi... F. Mendelssohn - Çeviri)
İhlamur Ağacı	(Gölge verir yıllardır... F. Schu- bert - Çeviri)
Çiğ	(Yağmıştı çiğ... F. Mendelssohn Çeviri)
Kırlara Doğru	(Serin eser rüzgâr - Z. Aydın- tan)
Ağacı Kiskanırım	(Cenarı Akın)
Güzel Yurdum	(C. Akın)
Dağlar	(Sırtların serin sağlamdır... Çeviri)
Köy Yolunda	(Rüzgârı eser serin... Z. Aydın- tan)
Vatan Çağırıyor	Ey genç haydi kalk, uyan... H. Toraganlı)
Ağaç Türküsü	(Dağlar taşlar ağaç olacak... M. Sun)
Gezsem Anadoluyu	(Toprağın altına bir tohum gi- rer... M. Sun)
İlgaz	(İlgaz Anadolu'nun sen yüce bir dağsın... C. Türkorman)

HALK TÜRKÜLERİ

Çayda çıra yamıyor
Dirvana
Madımak bitti m'ola
Niksarın fidanları
Şirin nar dane dane
Tevenkte üzüm kara
Yenice yolları
Taşa bassam iz olur
Bayburt'un ince yolunda
Ben bir avuç kişmişem
Bir sen söyle, bir de ben oy nanayda

Turnam nerden gelirsin
 Çanakkale içinde vurdular beni
 Ben bir Köroğluyum
 Silifkenin yoğurdu
 Ekini biçer oldum
 Sille türküsü
 Oy Trabzon
 Ay doğar Giresundan
 Alı Turnam bizim ele varırsan
 Keklik idim vurdular
 Arzu ederdim bir yol görmeye (Erenler)
 (Bugün bize hoş geldiniz erenler)
 Karsa giderim karsa
 Bizim eller ne güzel eller
 Kalenin başında ekerler darı (Temirağa)
 Aşan bilir karlı dağın ardını
 Öte yakaya geçelim - Atlara yonca biçelim
 Şu dalmadan geçtin mi (Zeybek havası)
 Sepetçioğlu bir ananın kuzusu
 Gemiciler kalkalım - şu yelkeni takalım
 Aliverin barutunu saçmamı (Muğla zeybeği)
 Güzel ne güzel olmuşsun
 Burçak tarlası
 Gayfeçiler (kahveciler) gayfede pişirir
 Of aman aman nalbandım
 İzmir'in kavakları
 Çayıra serdim postu
 Penceresi yeşil boya
 Şişmanoğlu

MARŞLAR

İstiklâl Marşı	
10. Yıl Marşı	(Çıktık açık alınla... C. Reşit Rey)
Gençlik Marşı	(Dağ başını duman almış... Çeviri)
Gençlik Marşı	(Türküz, Atatürkçüyüz... C. Akın)
İleri Marşı	(Yürü, atıl, devir karanlığı... F. Canselen)
Kıbrıs Türküsü	(Kıbrısın dağlarında... M. Sun)
Cumhuriyet Marşı	(Cumhuriyet, Cumhuriyet en güzel şey hürriyet. Z. Arca)
Atatürk'ü Anış	(Düşmanların elinden... E. Zuckmayer)
Atatürk Ölmedi	(Atatürk ölmedi, yüreğimde yaşıyor... E. Okyay)
Adımız Andımızdın	(A. Muhtar Ataman)
Toprak Marşı	(Hep topraktan geliyor... A. Saygun)
19 Mayıs Gençlik Marşı	(Samsun'dan Anadolu'ya... M. Sun)
26 Ağustos Zafer Türküsü	(Türk ordusu komut bekliyor... E. Okyay)
Ankara Marşı	Ankara, Ankara güzel Ankara... H. B. Yönetken)
Öğretmen Marşı	(Aldığımız bilgilerden bir çelenk... C. Memduh Altar)

2) "Toplu Oyun Oynama" etkinliğinde öğrencilere;

- Yörenin en çok oynanan halk oyunlarından en az beş tanesi, yörede oynandığı biçimiyle öğretilecektir. Bunlardan en az üçünün halay, horon, bar vb. dizi oyunu olmasına özen gösterilecektir.
- Kendi yöresinin halk oyunları dışında kalan ve değişik bölgelerin oyunlarından, ayrı karakterde en az iki halk oyunu öğretilecektir.

C — AÇIKLAMALAR :

1 — Şarkı, türkü ve marşlar sınıfın tümüne ve genellikle kulaktan öğretilmeli, ancak gerektiğinde ve öğretimde kolaylık sağlamak amacıyla diğer şarkı öğretim yollarına başvurulmalıdır.

e 2 — Öğretilecek şarkı, türkü ve marşlar, verilen dağar içinden, belli günler, fırsatlar ve olaylar göz önünde tutularak seçilmelidir. (Örneğin mayıs ayında 19 Mayıs Marşı, ağaç dikme bayramında Ağaç Türküsü vb.). Halk türkülerinin seçilmesinde, öğrenilen halk oyunları ile ilgili olanlarına öncelik verilmelidir. Bir yılda en az (20) şarkı - türkü - marş öğretilmiş olmalıdır.

3 — Öğretilen dağar tek sesli olarak söylenebileceği gibi, olana kadar ölçüsünde uygun çalgı eşliklerinden, çok sesli düzenlemelerden de yararlanılabilir. Özellikle çalgı çalan öğrenciler çalgı guruplarıyla eşlik ve düzenlemeler yapmaya yöreklendirilmelidir.

4 — Şarkılar öğretilirken, konuşma, ses eğitimi ve sınıf ses birliğine yönelik çalışmalara da yer verilmelidir. Yeri geldikçe şarkıların çok seslendirilmiş ya da çalgı eşliğiyle düzenlenmiş örnekleri (band, kaset vb. araçlar yoluyla) dinletilmelidir.

5 — Toplu şarkı ve oyun etkinliğinin amacı sınıf öğrencilerinin tümüne şarkı söyletmek ve oyun oynatmaktır. Bu nedenle bu etkinliklerde öğrencinin yeteneğinden çok, ilgisi, isteği, katılma coşkusu, dikkati geliştirilmelidir. Özellikle suskun ve çekingen öğrencilere bu etkinlikler yoluyla girişken olma ve kendini tanıtmaya olanacağı sağlanmalıdır.

6 — Ders saatlerinde sınıfça öğrenilen şarkı ve oyun dağarı her fırsattan yararlanılarak okulca birlikte söylenip oynanmalı ve bayram, şenlik, tören ve temsillerde halka da sunulmalıdır.

7 — Halk oyunları sınıfta uygun bir salonda, koryordarda, hatta iyi havalarda bahçede çalışılabilir. Çalışmaların tümünde müzik eşliğine gerek duyulmamalı, öğrenciler ezgileri söylemeye alıştırılmalıdır.

NOTLAR :

1 — Turizm ve Sanat Eğitimi dersi içinde yer alan etkinliklerle ilgili kaynak ve başvuru kitaplar listesi ayrıca duyurulacaktır.

2 — Şarkı, türkü ve marşlar genellikle okul müzik kitaplarından seçilmiştir. Bunların dışında kalanlar, TRT - Halk Müziği ve TRT Çoksesli Korusu dağarından seçilmiş parçalardır. Oluşan dağarın notaları ayrıca çoğaltılarak okullarımıza ulaştırılacaktır.

3 — Aşağıda M.E.B. Film-Radyo-Televizyon ile Eğitim Merkezince hazırlanmış olan konu ile ilgili filmlerin ve Din (Slayt) ların listesi verilmiştir. Bu araçların ve ileride şarkı ve oyun dağıtımından seçilmiş örneklerden oluşacak kasetlerin, okullarca satın alınması mümkün olduğu gibi, tüm araçlar ve gereçler il Eğitim Araçları Merkezlerinden kullanılmak ve gösterilmek üzere okullarca ödünç olarak istenebilmektedir.

4 — Halk oyunları için, oyun müziklerini içeren (42 oyun müziği) Halkevleri Genel Merkezince hazırlanmış bir plâk albümüne, Radyoevlerinin arşivlerinden ve yerel sanatçılara doldurulacak bant ya da kasetlerden yararlanma yolları aranmalıdır.

MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI
FİLM - RADYO - TELEVİZYON İLE EĞİTİM MERKEZİ
FİLM LİSTESİ

Film No.	Film Adı	Süresi
160	Çömlekçilik	11 Dakika
187	Türk bahçeleri	12 "
61	Konservatuvar	22 "
258	Samsun	21 "
260	Artvin	14 "
262	Rize	11 "
269	Diyarbakır	12 "
1	Antalya	9 "
153	Sivas	15 "
157	Nevşehir	24 "
178	Niğde	12 "
182	Yozgat	11 "
183	Kırşehir	14 "
190	Kayseri	
199	Ankara	19 "
201	Hatay	17 "
203	İçel	21 "
204	Konya	17 "
206	Maraş	8 "
217	Burdur	15 "
218	K. Maraş	14 "
219	Giresun	15 "
236	Gaziantep	16 "
238	Antalya	20 "
239	Isparta	21 "
240	Adana	14 "
241	Bitlis	18 "
242	Siirt	16 "
252	Ordu	14 "
256	Mardin	14 "
257	Urfa	16 "
188	İç Anadolu'da doğal durum	19 "
207	Akdeniz Kıyıları	13 "
270	G. Doğu Anadolu'da Doğal Durum	11 "
261	Karadeniz'de Bir Köy	11 "
40	Karatepe	17 "
42	Hitit Güneşi	25 "
131	Topkapı Müzesi	30 "
133	Arkeoloji Müzesi	16 "
150	Selçuklu Hanları	25 "
150	Boğazköy	14 "

155	Konya Selçuklu Yapıtları	15 "
177	Gordiyon	16 "
189	Antakya Mozayik Müzesi	13 "
259	Harran	11 "
85	Bale	20 "

M.E.B. Film - Radyo Televizyon ile Eğitim Merkezi
Dia (Slayt) Listesi :

- 1 — Claude Monet
- 2 — Mikelandj
- 3 — Dali
- 4 — Picasso
- 5 — Gauguin
- 6 — Cezanne
- 7 — Mehmet Karakalem
- 8 — Çiniler
- 9 — Minyatürler
- 10 — Bedri Rahmi Eyüboğlu
- 11 — Tolly Cemal
- 12 — Şeker Ahmet Paşa
- 13 — Nakkaş Osman
- 14 — Osman Hamdi
- 15 — Turgut Zaim

Karar sayısı: 324

Karar tarihi: 8.11.1978

Konu: 1978-1979 Öğretim yılından itibaren Öğretmen Liselerinde uygulanacak ders dağıtım çizelgesi.

Öğretmen Okulları Genel Müdürlüğünün 6 Ekim 1978 gün ve 49468 sayılı teklif yazısı üzerine yeniden düzenlenen 1978-1979 Öğretim yılından itibaren öğretmen liselerinde uygulanacak ders dağıtım çizelgesinin ekli örneğine göre kabulünün Bakanlık Makamının onayına sunulması kararlaştırıldı.

	Başkan E. SAĞLAMER İmza	
Üye A.H. ÖZER (İzinli)	Üye E. SAĞLAMER İmza	Üye Y. BAYKUL (İzinli)
Üye A.C. AĞIN İmza	Üye M.I. ÖĞÜŞ İmza	Üye T. YİĞİT İmza
Üye H. IŞIK İmza	Üye V. BAŞAR Muhalefet Yazım İlişiktir. İmza	Üye Dr. E. OKYAY İmza
Üye Dr. F. ÖZ İmza		
	Uygundur. 8/11/1978 Milli Eğitim Bakanı Dr. İlhan ÖZDİL Müsteşar İmza	

1978 - 1979 ÖĞRETİM YILINDA
MODERN FEN VE MATEMATİK PROGRAMI UYGULAYAN ÖĞRETMEN
LİSELERİNDE HAFTALIK DERS DAĞITIM ÇİZELGESİ

	IX Yıl	X Y ı l		XI Y ı l		
		Fen	Edebiyat	Matematik	Tabiat	Edebiyat
Türk Dili ve Edebiyatı	5	5	6	2	2	6
Yabancı Dil	4	4	4	4	4	4
Coğrafya	4	—	—	—	—	—
Tarih	2	2	2	3	3	3
Sanat Tarihi	—	—	2	—	—	1
Psikoloji	—	2	2	—	—	—
Felsefe Grubu	—	—	—	3	3	6
Ahlâk	1	1	1	1	1	1
Milli Güvenlik	—	1	1	1	1	1
Matematik	5	5	3	8	2*	—
Biyoloji	—	—	—	—	6	6
Kimya	—	—	—	6	6	—
Fizik	—	7	—	—	—	—
Fen Bilgisi	4	—	6	—	—	—
Beden Eğitimi	2	2	2	1	1	1
Resim - İş	2	2	2	1	1	1
Müzik	2	2	2	1	1	1
Turizm ve Sanat Eğitimi	2	2	2	2	2	2
Din Bilgisi (İsteğe bağlı)	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)
T O P L A M	(34)35(36)	35	(36)	33 (34)	33 (34)	33 (34)
Seçmeli Dersler	2	2	2	2	2	2
Rehberlik ve Eğ. Çalışmaları	3	3	3	3	3	3

(*) Tabii Bilimler Kolunda öğrenci seçmeli olarak ya Matematik ya da Jeoloji alacaktır.

Karar sayısı: 328

Karar tarihi: 22.11.1978

İmza: Yüksek Öğretmen Okulu Yönetmeliğinin bazı maddelerinin değiştirilmesi.

Öğretmen Okulları Genel Müdürlüğünün 8/XI/1978 gün ve 329.0/1-G-54789 sayılı yazısı üzerine 3 Haziran 1972 gün ve 14204 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yüksek Öğretmen Okulu Yönetmeliğinin bazı maddelerinin değiştirilmesi, bazı maddelerinin kaldırılması ve bu yönetmeliğe bazı maddeler eklenmesinin bağlı örneğine göre yapılması hususunun Bakanlık Makamının onayına sunulması kararlaştırıldı.

YÜKSEK ÖĞRETMEN OKULU YÖNETMELİĞİNİN BAZI MADDELERİNİN DEĞİŞTİRİLMESİ, BAZI MADDELERİNİN KALDIRILMASI VE BU YÖNETMELİĞE BAZI MADDELER EKLENMESİNE İLİŞKİN YÖNETMELİK

MADDE : 1 — 3 Haziran 1972 gün ve 14204 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yüksek Öğretmen Okulu Yönetmeliği'nin 6, 7, 14/e, i, 17, 20/a, h, 21/a, b, c, d, 35/j, 47, 49, 50, 51, 57, 58, 60 ve 86. maddeleri aşağıdaki biçimde değiştirilmiştir; 8/d, 17/b, c, d, e, 20/j, 35/k, 67, 70, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, Geçici Madde 1, 83 ve 84. maddeleri kaldırılmış; bu yönetmeliğe iki geçici madde eklenmiştir.

MADDE : 6 — Okul bursludur. Burslu öğrenciler Bakanlıkça hazırlanan burs yönetmeliğine göre işlem görürler. Okulun mezunları okula girerken verdikleri (ekli (1) sayılı örneğe uygun) yüklenme ve kefillik senetlerine göre Milli Eğitim Bakanlığı emrinde mecburi hizmetle yükümlüdürler.

MADDE : 7 — Öğrenciler, hazırlanan öğrenim plânına göre branş öğrenimlerini ilgili fakültelerde yaparlar. Meslek derslerini ise okulda ya da okulun bulunduğu

Başkan A.H. ÖZER İmza	Üye E. SAĞLAMER İmza	Üye T. BAYKUL İmza
Üye A.C. AĞIN İmza	Üye M.I. ÖĞÜŞ İmza	Üye T. YİĞİT İmza
Üye H. IŞIK İmza	Üye V. BAŞAR İmza	Üye Dr. E. OKYAY İmza
Üye Dr.M.F. ÖZ İmza		

Uygundur.
22/11/1978
Milli Eğitim Bakanı
Doç. Dr. Cevat ALKAN
Mesleki ve Teknik Öğretim
Müsteşarı
İmza

kentteki yüksek öğretim kurumlarından Milli Eğitim Bakanlığınca saptanacak olan birinde derslere devam etmek ve meslekî yetişme ile ilgili uygulama çalışmalarını yapmak suretiyle tamamlarlar. Eksik kalan meslek derslerini tamamlamak koşulu ile üniversitelerin ilgili bölümlerinin ara sınıflarından da gereksinime göre öğrenci alınabilir. Son sınıfa öğrenci alınmaz ve öğrenim süresince öğrenim dalı değiştirilmez.

MADDE : 14 — c) Öğrencilere verilecek bursun dağıtılması ve kayıtlarının tutulması ve mecburi hizmet takibine ait işleri yürütmek,

i) Depo işlerini düzenli bir şekilde yürütmek ve en az ayda bir kez kontrolünü sağlamak.

MADDE : 17 — Müdür yardımcıları, okulda sıra ile nöbet tutarlar. Nöbetçi müdür yardımcısı, nöbet süresince okuldan ayrılamaz. Nöbetçi müdür yardımcısının başlıca görevleri şunlardır :

- b) Kaldırılmıştır.
- c) Kaldırılmıştır.
- d) Kaldırılmıştır.
- e) Kaldırılmıştır.

MADDE : 20 — Hesap memurunun görevleri şunlardır :

- a) Satın alınacak eşya ve malzemenin eksiltme ve özel şartnamelerini düzenlemek, buna ait kanuni işlemleri yapmak, sözleşme defterini tutmak.
- b) Öğrencilere verilecek bursları ve saymanlıktan alıp öğrencilere usulüne göre dağıtmak.
- j) Kaldırılmıştır.

MADDE : 21 — a) Satın alınacak malzeme, eşya ve yakacakların muayene ve kabulü ile ilgili işleri yapmak ve kabul olunanların teslimini sağlamak.

b) Kullanılacak malzeme, eşya ve yakacakları, nöbetçi müdür yardımcısı ya da öğretmen ile iç hizmetleri şefinin huzurunda sayıp tartarak ilgililere teslim etmek.

c) Kullanılacak maddelerin ambara konulup çıkarılmasıyla ilgili defter, dosya ve başka kayıtları tutmak ve bunları saklamak.

d) Her ay sonunda depo ve ambar devir çizelgesini, yıl sonunda yıllık sayım çizelgesini düzenlemek.

MADDE : 35 — j) Okulun sağlık bakımından sık sık denetimini yapmak, alınması gereken önlemleri okul müdürlüğüne yazı ile bildirmek.

k) Kaldırılmıştır.

MADDE : 47 — Yüksek Öğretmen Okulu öğrencileri, branş öğrenimlerini ilgili fakültelerde, meslek derslerini ise Yüksek Öğretmen Okulunda ya da okulun bulunduğu kentteki bir yüksek öğretim kurumunda alırlar. Yüksek Öğretmen Okulunda yabancı dil kursları açılabilir. İlgili ders, seminer ve konferanslar ve benzeri etkinlikler düzenlenebilir; uygulama çalışmaları yapılabilir. Bu etkinlikler başka bir yüksek öğretim kurumunda da yapılabilir.

MADDE : 49 — Yukarıdaki maddeye göre okulla, ilişkileri kesilen öğrencilerden, sınavların bitimini izleyen ilk hafta içinde okul müdürlüğüne dilekçe ile başvuru-

arak öğrenim planlarını ilk sınav döneminde tamamlayabileceklerini bildiren öğrencilerin durumları, gerekirse öğrenim planının aksamamasına neden olan ders ve derslerle ilgili fakülte öğretim üyelerinin yazılı görüşleri de alındıktan sonra öğretmenler kurulunda incelenir. Bu inceleme fakültenin kredi ve sırtifika usulü gibi öğrenim sistemleri ve öğrencinin öğrenim planındaki başarı oranı ile genel durumu dikkate alınarak yapılır. Bu inceleme sonunda durumu, kurulca uygun görülen öğrencinin öğrenim planını tamamlamak üzere, ilk sınav dönemine kadar bursluluğun sürdürülmesine karar verilebilir. Öğretmenler kurulunun toplanamaması durumunda bu husus Bakanlıkça kararlaştırılır. Öğrenim planlarının tamamlanması dört yıllık öğrenim süresinin uzatılmasını gerektirenlerden yeni yüklenme ve kefillik senetleri alınır. Öğrenim planının aksatılmasından mydana gelecek olan bu gecikmeler, dört yıllık öğrenim süresi boyunca iki sömestri geçemez.

MADDE : 50 — Öğrenim planlarını tamamlayamadıkları için okulla ilişkileri kesilenler hakkında, öğrencisi bulundukları fakülteye devam ettiklerini belgelendirenler hakkında, normal öğretim süresinden bir yıl sonraya kadar tazminat kovuşturması yapılmaz. Hastalık dolayısıyla tanınan gecikme hakkı normal öğrenim süresine eklenir. Öğrenim planını gerçekleştiremeyip de burslularının sürdürülmesi için, okul öğretmenler kurulunca hakkında olumlu karar alınmayarak okulla ilişkisi kesilenlerden, bir yıl içinde planlarını gerçekleştirenlerin bütün öğrenim süresince bir defaya özgü olmak üzere kayıtları yenilenir. Bu gibilerden yeni bir yüklenme ve kefillik senetleri alınmasına gerek yoktur.

MADDE : 51 — Hastalık, ölüm, yangın, deprem vb. yasal bir özre dayalı olmadan sınava girmeyenler ya da disiplin ile ilgili bir suçtan ötürü sınavlara kabul edilmeyenler burslarının uzatılmasını isteyemezler.

MADDE : 57 — Özel öğretim bilgisinin uygulama etkinlikleri, ders süresince programına göre ve usulüne yürütülür. Meslekî uygulama etkinlikleri, ayrıca 7. ve 8. yarıyıllarda olmak üzere, her öğretim yılı başında okul idaresi (yönetmeliğe eklî (3) sayılı örnekten yararlanılarak) ilgili meslek dersleri öğretmeni ve branş uygulama öğretmenleriyle birlikte hazırlanacak plana göre, okulun ya da Bakanlığın saptayacağı lise ve dengi okullarda yapılır. Bundan başka öğretmen adayları, yedinci ve sekizinci yarıyıllar içinde hazırlanacak olan programa göre, Bakanlıkça belli edilen liselerde branşlarıyla ilgili derslerde tutarı 20 saatten az olmamak üzere, staj çalışması yapmak zorundadırlar.

Öğrencilerin meslekî uygulamalara ve zamanı belli edilen staj çalışmalarına katılmaları zorunludur.

Öğretmen adaylarının uygulama ve staj etkinlikleri (yönetmeliğe eklî (4) ve (5) sayılı örneklerden yararlanarak) değerlendirilir. Eksik kalan hususların düzeltilmesi için, adaylarla birlikte toplantılar yapılır.

MADDE : 58 — Yüksek Öğretmen Okulunun öğrencileri, izledikleri öğrenim dallarına ilişkin derslerin sınavlarını ilgili fakültenin sınav yönetmeliğine göre o fakültelerde, meslekî öğrenimlerine ilişkin derslerin sınavlarını ise okulda ya da dersleri gövdükleri yüksek öğretim kurumunda verirler.

MADDE : 60 — Uygulama çalışmaları, okulun ya da meslek derslerinin görüldüğü yükseköğretim kurumunun ilgili öğretmenlerince değerlendirilir. Özürsüz olarak bir dönem uygulama saatleri tutarının yüzde yirmi beşine katılamayan öğrenciler, uygulama çalışmalarını yenilemek zorundadırlar.

MADDE : 67 — Kaldırılmıştır.

MADDE : 70 — Kaldırılmıştır.

MADDE : 71 — Kaldırılmıştır.

MADDE : 72 — Kaldırılmıştır.

MADDE : 73 — Kaldırılmıştır.

MADDE : 74 — Kaldırılmıştır.

MADDE : 75 — Kaldırılmıştır.

MADDE : 76 — Kaldırılmıştır.

MADDE : 77 — Kaldırılmıştır.

MADDE : 78 — Kaldırılmıştır.

MADDE : 79 — Kaldırılmıştır.

MADDE : 80 — Kaldırılmıştır.

MADDE : 81 — Kaldırılmıştır.

MADDE : 82 — Kaldırılmıştır.

GEÇİCİ MADDE : 1 — Kaldırılmıştır.

MADDE : 83 — Kaldırılmıştır.

MADDE : 84 — Kaldırılmıştır.

MADDE : 86 — Okul yönetimi, Bakanlığın ayıracağı ödenek karşılığında, öğrencilerin bilgi ve görgülerini artırmak, yurdu tanımak, mesleki incelemelerde bulunmak amacıyla geziler düzenleyebilir.

MADDE : 87 — Bu yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE : 88 — Bu yönetmeliği Millî Eğitim Bakanlığı yürütür.

GEÇİCİ MADDE : 1 — Yüksek Öğretmen Okullarında bu yönetmeliğin yayımı tarihinde yatılı olarak öğrenimlerini sürdürmekte olan öğrenciler de bursluluğa geçirilerek bu yönetmelik hükümlerine tâbi olurlar.

GEÇİCİ MADDE : 2 — Yönetici, öğretim üyesi ve diğer personelin durumları bu yönetmelik hükümlerine göre düzenlenir.

Ö R N E K : I

YÜKLENME SENEDİ

Millî Eğitim Bakanlığı hesabına okumak üzere burslu olarak kayıt ve kabul olduğum
Yüksek Öğretmen Okulu ile Üniversitesi
..... Fakültesinde yasa, tüzük ve yönetmeliklere göre bütün sınavları geçirip mezun olduktan sonra Millî Eğitim Bakanlığının göstereceği yerde atandığım görevi, burslu olarak okuduğum sürenin bir buçuk katı mecburî hizmet yapmayı bu yüklenme senedinin bütün koşullarına uyarak şimdiden kabul eder ve yüklenirim.

1 — Öğrenim süresinde :

A) Kendi arzumuyla öğrenimi bıraktığım,

B) Başka Bakanlıklar veya Kurumlar adına diğer bir öğrenim branşı seçerek Millî Eğitim Bakanlığınca istenen öğrenimi bıraktığım,

C) Okumakta olduğum Yüksek Öğretmen Okulunda sıhhi sebeplerden başka sebeplere, kanun, tüzük ve yönetmeliklerde yazılı sınıf geçme ve bitirme sınavlarına girmedim veya devamsızlığım v yahut ezalı bulunmam yüzünden giremedim veya girip de başarı gösteremedim için Yüksek Öğretmen Okulundan çıkarıldığım,

D) Kanun, tüzük ve yönetmeliklerde yazılı hususlara Millî Eğitim Bakanlığı ya da Yüksek Öğretmen Okulunun buyruklarına aykırı hareket etmek yüzünden yahut kanun ya da disiplin cezalarını gerektiren hareketlerim dolayısıyla disiplin kurulu ya da doğrudan doğruya Millî Eğitim Bakanlığı disiplin kurulu kararlarıyla çıkarıldığım,

E) Herhangi bir sebeple bursluluktan çıkarıldığım;

2 — Bitirdikten sonra :

A) Yukarıda yazılı yükümlülüğü yerine getiremiyerek gösterilen yerde atandığım görevi kabul etmediğim,

B) Atandığım görevde mecburî hizmet süremi doldurmadan özürsüz ve izinsiz işimi bıraktığım,

C) Mecburi hizmet sürem sona ermeden meslekten veya devlet memurluğundan çıkarılmayı gerektiren suç işlediğim takdirde Millî Eğitim Bakanlığı teşkilatı hakkındaki 789 sayılı kanunun 1338 sayılı kanunla değiştirilen, 8'inci maddesine ve 788 numaralı Memurin Kanununun 64'üncü maddesiyle bu yüklenme senedine dayanarak Yüksek Öğretmen Okulunda burslu olarak okuduğum sürenin her bir yılı için Millî Eğitim Bakanlığı tarafından zimmetime tazminat olarak tahakkuk ettirilecek meblağın % 50 zammı ile nizami faizi de eklenerek ayrıca hükme hâcet kalmaksızın hazine emrine ödileceğini şimdiden kabul eder ve yüklenirim.

3 — Bu tazminat yüklenmemden başka sürem içinde okula ait olup da yok olmasına ya da hasar görmesine sebep olduğum bina ve eşyanın okul yönetimi tarafından istenilecek bedellerini hemen ve itiraz etmeksizin ve ayrıca bir hüküm almaya lüzum kalmaksızın hazine emrine ödileceğini şimdiden kabul eder ve yüklenirim.

4 — Öğrenim sırasında verilecek burs miktarının Millî Eğitim Bakanlığında tespit olunmasına ve burs miktarında çeşitli sebeplerle Millî Eğitim Bakanlığınca ya da Lütçede yapılacak değişikliklere hiçbir suretle itiraz etmemeyi,

5 — Millî Eğitim Bakanlığınca BURLU ÖĞRENCİLER için konulmuş ya da konulacak YÖNETMELİK hükümlerine usul ve nizamla tâbi olmayı,

6 — Öğrenimimi bitirdikten sonra en çok bir ay içinde dilekçe ile Millî Eğitim Bakanlığınca başvurarak ÖDEV İSTEMEYİ ya da Millî Eğitim Bakanlığınca örgütünde görevli iken askere alınırsam, terhisimden sonra en çok bir ay içinde Millî Eğitim Bakanlığınca başvurup görev istemeyi,

7 — Bu yüklenme senedinde gösterilen hallerden herhangi birinin meydana gelmesi cezai müeyyidelerinin tatbikini icap ettireceğini ve zimmetime tahakkuk ettirilecek tazminatın faiz başlangıcı şahsım için devletçe ihtiyar edilen giderlerin sarf tarihi olacağını kabul ederim.

KEFİLLİK SENEDİ (I)

Milli Eğitim Bakanlığı hesabına okutulmak üzere
 Yük. Öğ. Okulu ile
 FAKULTESİNE BURLU ÖĞRENCİ olarak kayıt ve ka-
 bul olunan aşağıda kimliği yazılı
 'ın vemiş olduğu YÜKLENME SENEDİNİ;
 okuyarak yazılanları aynen kabul ettiğimi sözü edilen
 yüklenme senedi hükümlerinin tamamen yerine getiril-
 mesine adı geçen tarafından uyulmadığı takdirde Milli
 Eğitim Bakanlığı ya da görevli dairece
 liraya kadar tahakkuk ettirilecek tazminatı kanunî faizi

ile birlikte vergilerini de kabul ederek ayrıca bir hükmü
 hâcet kalmaksızın derhal ve def'aten hazine emrine öde-
 meyi, Bakanlık tarafından yapılacak tebligata esas olan
 bu kefillik senedinde yazılı adresimde vuku bulacak de-
 ğişikliği Bakanlığa taahhütü olarak bildirmediğimi tak-
 tirde aşağıdaki adresime yapılan bütün tebligatı şahsı-
 ma yapılmış olarak kabul ettiğimi ve bu yüklenme ve ke-
 fillik senedinden doğacak anlaşmazlıkların giderilmesin-
 de mahkemelerinin ve lera daire-
 lerinin yetkili olacağım müsterek borçlu ve müsterek mü-
 teselsil kefil sıfatı ile şimdiden kabul ve idareye karşı
 yüklenirim.

BURLU ÖĞRENCİNİN

YÜKLENME SENEDİ VEREN

Adı :
 Soyadı :
 Doğum Tarihi :
 Doğum Yeri :
 Baba Adı :
 Açık, Daimi Adresi :

KEFİLLİK SENEDİNİ İMZA EDENİN

Adı :
 Soyadı :
 Doğum Tarihi :
 Doğum Yeri :
 Baba Adı :
 Mesleği :
 Meslek Adresi :
 Daimi ikametgâh adresi :

- NOT : 1. Yüklenme ve kefillik senetleri NOTERLİKÇE tasdik edilecektir.
 2. Yüklenme ve kefillik senetlerinin FOTOĞRAFLI olması şarttır.
 3. Kefilin durumu bu kefilliğin gereklerini her zaman yerine getirmeye elverişli olacaktır.
 4. Adreslerinin başka NÜFUS HUVİYET CÜZDANLARINDA kayıtlı oldukları yerler de ayrıca yazılacaktır.

Karar sayısı: 329

Karar tarihi: 22.11.1978

Konu: Yaygın Yükseköğretim Kurumu Örgün Yükseköğretim Dairesine bağlı meslek yüksek okulları seramik şubesi 1. ve 2. sınıf programlarına kabulü Hk.

Bakanlığımız Yaygın Yükseköğretim Dairesi Başkanlığını 24.10.1978 gün ve 310/10360 sayılı teklif yazısı üzerine sözü edilen Daireye bağlı meslek yüksek okulları seramik 1. ve 2. sınıf programlarının bağlı örneğine göre kabulü hususunun Bakanlık Makamının onayına sunulması kararlaştırıldı.

Başkan
A.H. ÖZER
İmza

Üye
A.H. ÖZER
İmza

Üye
A.C. AĞIN
İmza

Üye
H. IŞIK
İmza

Üye
Dr. M. F. ÖZ
İmza

Üye
E. SAĞLAMER
İmza

Üye
M.J. ÖGÜŞ
İmza

Üye
V. BAŞAR
İmza

Üye
Y. BAYKUL
İmza

Üye
T. YİĞİT
İmza

Üye
Dr. E. OKYAY
İmza

Uygundur.
22/11/1978

Milli Eğitim Bakanı
Doç. Dr. Cevat ALKAN
Mesleki ve Teknik Öğretim
Müsteşarı
İmza

MESLEK YÜKSEK OKULU SERAMİK ŞUBESİ DERS DAĞITIM ÇİZELGESİ

II. SINIF I. YARIYIL II. YARIYIL

DERSİN ADI	Teorik	Uygulama	Toplam	Teorik	Uygulama	Toplam
Seramik Teknolojisi	6	12	18	6	12	18
Seramik Makinaları ve Kalıpcılık	2	2	4	2	2	4
Seramik fırınları kurutma - pişirme	3	4	7	3	4	7
Seramik Teknik Resmi	3	—	3	2	—	2
Seramik Sanat Tarihi	1	—	1	1	—	1
İşletme Bilgisi	—	—	—	1	—	1
Yabancı Dil	3	—	3	3	—	3
Devrim Tarihi	2	—	2	2	—	2
TOPLAM	20	18	38	20	18	38

NOT: Devrim Tarihi için, Yüksek Öğretim Dairesine bağlı Meslek Yüksek Okullarında okutulan öğretim programı uygulanacaktır.

SERAMİK TEKNOLOJİSİ

I. ve II. Yarıyıl
(Haftada 6 saat)
II. SINIF

AMAÇLAR :

Öğrencilere çağdaş seramik endüstrisinde kullanılan sır tekniği yöntemlerini ve şekillendirme tekniklerini uygulamaya dönük olarak öğretmek, bilgi ve becerilerini geliştirmektir.

KONULAR :

I. Kaba Seramik :

- 1 — Tuğla - kiremit,
- 2 — Pekilmiş çini,
- 3 — Kanalizasyon boruları,
- 4 — Spalt plakaları,
- 5 — Ateş tuğlası,
- 6 — Silikat tuğlaları,
- 7 — Şamat tuğlaları,
- 8 — Yüksek alüminyum ve zirkonlu tuğlalar,
- 9 — Bozık ve nötr ateş tuğlaları,
- 10 — Karbonlu ateş tuğlaları,
- 11 — İzole tuğlaları.

II. Özel Seramik :

- A) Tuğla ve kiremit mamülleri,
- B) Refrakter malzemeleri,
- C) Döşeme karoları,
- D) Mutfak eşyası porseleni,
- E) Vitrifiye sıhhi tesisat,
- F) Elektro porselen,
- G) Sert porselen,
- H) Yeni seramikler.

III. Seramik Sır Tekniği :

- 1 — Seramik sanayi ve sırmı tarihçesi,
- 2 — Sır hammaddeleri,
- 3 — Firit fırınları,
- 4 — Sır hammaddelerinin özellikleri ve hazırlanması,
- 5 — Seger formülü,
- 6 — Sırlarda aranılan özellikler.
 - a) Erime özelliği,
 - b) Kristalleşme,
 - c) Genleşme katsayısı,
 - d) Sır ve bisküvi arasındaki reaksiyon,
 - e) Elastiklik,
 - f) Viskosite,
 - g) Yüzey gerilimi,
 - h) Kimyasal tesirlere dayanım,
 - i) Elektrik iletkenliği,
 - j) Uçuculuk,
 - m) Renk,
 - n) Homojenlik, parlaklık, sertlik.
- 7 — Sır hesapları,
- 8 — Sır çeşitleri.
 - a) Ocak sırlar,
 - b) Mat sırlar,
 - c) Kristal sırlar,
 - d) Avantürün sırlar.

- 9 — Sırlama şekilleri,
- 10 — Seger konileri,
- 11 — Sırların renklendirilmesi,
- 12 — Boyaların elde edilişi,
- 13 — Sır altı boyaları,
- 14 — Sır üstü boyaları,
- 15 — Medium,
- 16 — Sır pişirme fırınları.

IV. Şekillendirme Bilgisi :

A) Seramik sanayinde şekillendirmenin genel tanımı,

- 1 — Seramik mamüllerinin tanıtılması,
- 2 — Fayans, seramik, elektro porselen, sofrası esyası refrakter malzemeler, sıhhi tesisat malzemeleri ve yeni seramikleri şekillendirmelerinin tanımı.

B) Şekillendirme çeşitlerine göre masse özellikleri. Fayans, seramik ve diğer mamüller için uygun masse özellikleri.

C) Seramikte kuru şekillendirme :

- 1 — Kullanılan pres çeşitleri ve tanımları,
 - a) Fayans ve seramik preslerinin tanımı,
 - b) Kalıpların terkihi, çeşitli kalıp parçaları ve önemi,
- 2 — Diğer preslerin :
 - a) Kalıpları,
 - b) Tipleri,
 - c) Kalıp parçaları,
 - d) Kalıp ömürleri,
 - e) Parlatılması,

D) Seramikte plastik şekillendirme.

- 1 — Çamur özellikleri ve ilk şekillendirilmeleri,
- 2 — Elektro porselen ve sofrası esyasının :
 - a) Masse özellikleri ve ilk şekillendirilmeleri
 - b) Şablonla şekillendirilmeleri,
 - c) Elle şekillendirilmeleri,
 - d) Tornada şekillendirilmeleri,

E) Seramikte yaş (akıcı masse) şekillendirilmesi,

- 1 — Alçı ve model hazırlama teknolojisi :
 - a) Alçının hazırlanması,
 - b) Model imalatı,
 - c) Çeşitli modeller,
 - d) Çeşitli kalıpların hazırlanması,
- 2 — Model imalatı için yardımcı malzemeler,
- 3 — Sıhhi tesisat imalat teknolojisi :
 - a) Döküm kalıplarının yapılışı,
 - b) Döküm çamuru hazırlanması, kullanılması ve döküm çalışma sırası,
 - c) Diğer malzemelerin yaş şekillendirme esasları.

SERAMİK TEKNOLOJİSİ UYGULAMASI II SINIF

AMAÇLAR :

- 1 — Öğrencinin sanayide güzeli uygulaması,
- 2 — Estetik bilgisinin kazandırılması ve geliştirilmesi,
- 3 — Öğrencinin mesleki derslerle öğrendiklerinin genel olarak kendi uygulaması ile seramik çalışmaları yapması,
- 4 — Öğrenciye sanatta ve sanayide maddenin uygulama yollarının öğretilmesidir.

DERSİN UYGULAMASI İLE İLGİLİ AÇIKLAMALAR :

- 1 — Uygulama çalışmaları yapılmadan evvel öğrenciye ön bilgiler verilir.
 - a) Not halinde yazdırılarak,
 - b) Öğretmen tarafından uygulama yapılarak.
- 2 — Öğrenci, çalışmalarını ve öğrenmelerini temrinler halinde yaparak uygular.
- 3 — Konular evvelâ toplu halde uygulanır. Dersler ilerledikçe, öğrenciye yaratma gücü gözönünde tutularak, ayrı konular verilerek uygulama yaptırılır.
- 4 — Öğrenci diğer derslerde öğrendiklerini tatbik etme imkânını bulabilme amacı ile imkân nisbetinde sıra ile uygulama yaparlar.
 - a) Kendi çamurunu kendisinin hazırlaması,
 - b) Fırın doldurması ve boşaltması,
 - c) Kendi sırları kendi hazırlaması,
 - d) Fırın yakması ve kontrolünü yapması,
 - e) Mekanik, elektrik ve diğer mesleki teknik bilgilerinin bir arada uygulamasını yaptırmak.

KONULAR :

- 1 — Estetik bilgisi çalışmaları :
 - a) Çamurdan mobil çalışmalar,
 - b) Estetik güzelliğin anlatılması.
- 2 — Seramik çamuru hazırlanması :
 - a) Öğütme,
 - b) Plâstik kıyama getirme,
 - c) Döküm çamuru hazırlama.
- 3 — Çömlekçi çamurunun hazırlanması,
- 4 — Atölye çalışmalarında kullanılacak araç ve gereçlerin öğretilmesi,
- 5 — Araç ve gereçlerin öğrenciye kendi becerileri ne göre yaptırılması,
- 6 — Seramik çalışmaları ve teknikleri uygulaması.
 - a) Sucuk tekniği ile çalışmalar,
 - b) Torna ile çalışmalar,
 - c) Plâka ile çalışmalar,
 - d) Döküm ile çalışmalar.

- 7 — Figüratif çalışmalar :
 - a) Biblo çalışmaları,
 - b) Pano çalışmaları,
 - c) Seperay çalışmaları.
- 8 — Alçı çalışmaları :
 - a) Oyma çalışmaları,
 - b) Kabartma çalışmaları.
- 9 — Kalıpcılık sureti ile çoğaltma :
 - a) Çamur figürden alçı kalıp alma,
 - b) Kalıptan alçı figür alma,
 - c) Alçı modelden kalıp alma,
 - d) Kalıptan teksir kalıbı alma.
- 10 — Bahçe seramiği tatbikatları :
 - a) El çalışmaları.
- 11 — Duvar kaplamaları :
 - a) Panolar,
 - b) Figürler.
- 12 — Çömlekeçi çalışmaları :
 - a) Süs eşyası çalışmaları,
 - b) Mutfak eşyası çalışmaları.
- 13 — Pişirme ile ilgili çalışmalar :
 - a) Bisküvi pişirimi,
 - b) Sırlı pişirim.
- 14 — Sır çalışmaları,
- 15 — Resim çalışmaları
 - a) Kurşun kalem,
 - b) Sulu boya.
- 16 — Muhtelif dekor tekniklerinin uygulaması :
 - a) Artistik dekorlar (sır dekorları),
 - b) El dekorlar (sır altı - sır üstü dekorlar),
 - c) Teknik dekorlar (çıkarma dekorlar).
- 17 — Seliğrafi.

SERAMİK MAKİNALARI VE KALIPÇILIK

I. ve II. Yarıyıl

Haftada 2 saat

II. SINIF

AMAÇLAR :

Öğrencilere, seramik alanında kullanılan makineleri tanıyabilme ve bunları kullanabilme becerilerini kazandırmak.

KONULAR :

- 1 — KIRICILAR
 - Kil kırıcılar,
 - Çeneli kırıcılar,
 - Çekiçli kırıcılar.
- 2 — ÖĞÜTÜCÜLER
 - a) Kuru öğütücüler,
 - Konik değirmen, taş değirmen, kollergang.
 - b) Sulu öğütücüler,
 - Bilyalı değirmenler.
- 3 — Beşiger

4 — REDÜKTÖRLÜ MOTORLAR

5 — KARIŞTIRICILAR

Pervaneli karıştırıcılar, paletli karıştırıcılar, paletli ve ilâveli karıştırıcılar, helezonlu kuru karıştırıcılar.

6 — POMPALAR

Membran pompalar, indüks pompalar ve diğer pompalar

7 — FILTERPRESLER

8 — ŞİNEKE PRES VE VAKUM PRESLER

9 — SPRAY DRYER

10 — PRESLER

Fayans presleri, elektroporselen presleri, spiral presler

11 — ŞEKİLLENDİRME TORNALARI

İzolatör, tabak ve fincan tornaları
İzolatöre delik delme makineleri
Şekillendirme için kopya makineleri

12 — BANTLAR

Korveyör bantları ve sistemleri, surlama bantları, kalite ayırım ve montaj bantları
Otomatik dizgi ve rötüsleme bantları

13 — KALIPÇILIK

- a) Çamur figürden alçı kalıba alma,
- b) Kalıptan alçı figür alma,
- c) Alçı modelden kalıp alma,
- d) Kalıptan teksir kalıbı alma.

SERAMİK FIRINLARI - KURUTMA ve PIŞIRME

I. ve II. YARIYIL

(Haftada 3 saat)

II. SINIF

AMAÇLAR :

Öğrencilere, kurutma ve pişirme ile ilgili temel işlemleri teknolojik esaslara uygun olarak uygulamalarını öğretmektir.

KONULAR :

I — Isı, sıcaklık ve yanma.

- a) Sıcaklık kavramı ve ölçülmesi,
- b) Isı kavramı, kaynakları, iletimi ve ölçülmesi,
- c) Yanma, yanma ısı ve ölçülmesi.

II — Yakacaklar.

- a) Yakacağın tarifi,
- b) Yakacakların sınıflandırılması,
 - 1 — Katı yakacaklar,
 - 2 — Sıvı yakacaklar,
 - 3 — Gaz yakacaklar,
- c) Katı yakacaklar,
 - 1 — Tabii katı yakacaklar,
 - 2 — Yapma katı yakacaklar,
 - 3 — Kırıntı katı yakacaklar,

d) Sıvı yakacaklar,

- 1 — Ham petrol ve bunun damutılması ile elde edilen sıvı yakacaklar.
- 2 — Katı yakacakların damutılması ile elde edilen sıvı yakacaklar,
- 3 — Gaz yakacakların sıvılaştırılmasından elde edilen sıvı yakacaklar.
- 4 — Bitkilerden çıkarılan sıvı yakacaklar.

e) Gaz yakacaklar.

III — Kurutma teknolojisi.

- a) Kurutma mekanizması,
- b) Kurutma metodları,
- c) Kurutulan mamüllerin özellikleri,

IV — Seramik fırınları ve pişirme teknolojisi.

- a) Seramik sanayinde kullanılan fırınlar ve ısıtma sistemleri.
- b) Seramik mamülleri ısıtma ve soğutulmasında cereyan eden olaylar.
- c) Tünel fırınlar hakkında teknik bilgiler ve işletmeciliği.

V — Su buharı.

- a) Buharın çeşitleri,
- b) Kuru buharın buharlaşma ısısının hesabı.

VI — Buhar kazanları.

- a) Buhar kazanının tanıtılması,
 - 1 — Buhar kazanının tarifi ve görevi,
 - 2 — Kazan çeşitleri :
 - a) Buhar kazanı çeşitlerinin şema üzerindeki ismen tanıtılması,
 - b) Günümüzde en çok kullanılan küçük su hacimli kazanlardan bir örneğin incelenmesi,
 - 3 — Buhar kazanlarında bulunması gereken aygıtlar.
 - a) Yardımcı aygıtlar,
 - b) Emniyet aygıtları,
 - 4 — Buhar kazanlarının bakımı, korunmaları ve işletilmesi hakkında bilgiler.

TERMODİNAMİĞİN ESASLARI

1 — Hava :

- a) Havanın bileşimi,
- b) Havanın özellikleri,
- c) Hava sıcaklığı.

2 — Isıtma tekniği :

- a) Sıcaklık ve ısı,
- b) Isı birimleri tarifi ve dönüştürülmesi,
- c) Spesifik ısı - cisimlerin spesifik ısısı,
- d) Basınç tarifi ve birimleri.

3 — Gazlar :

- a) Gaz kanunları,
- b) Gazların basınç - sıcaklık - hacim bağıntıları,
- c) Gazların karışımları.

4 — İç enerji ve entalpi.

5 — Entropi.

6 — Gaz diyagramları :

- a) Sabit hacim,
- b) Sabit sıcaklık,
- c) Sabit basınç,
- d) Sabit entropi,
- e) Politropik diyagram.

7 — Buhar :

- a) Buharın özellikleri,
- b) Doymuş buhar,
- c) Kızgın buhar,
- d) Su buharının entropisi T-S ve I-S diyagramları arasındaki bağıntılar,
- e) Buharın kritik değerleri.

8 — Nem :

- a) Mutfak nem,
- b) İzafî nem,
- c) Nemli havanın yoğunluk ve entalpi-Mo-lier diyagramı,

9 — Isı transferi :

- a) Konveksiyon-Kondüksiyon-Radyasyon tarifleri ve kat sayılar.

1 — Konveksiyon :

- a) Konveksiyon formülü,
- b) Isı transfer katsayısının tarifi ve çeşitli haller için değerleri,

2 — Radyasyon :

- a) Radyasyon formülü,
- b) Radyasyon katsayısının tarifi ve çeşitli haller için değerleri.

3 — Kondüksiyon :

- a) Kondüksiyon formülü,
- b) Kondüksiyon katsayısının tarifi ve çeşitli haller için değerleri,
- c) Isı transfer katsayısı.

10 — Yakacaklar.

SERAMİK TEKNİK RESMİ

I. ve II. YARIYIL

Haftada 3 saat

II. SINIF

MAÇLAR :

Öğrencilere, teknik resim kurallarına göre cisimleri öğit üzerinde ifadelendirme, ilgili araç ve gereçleri kullanabilme bilgi ve becerilerini kazandırmaktır.

KONULAR :

- 1 — Kuru usulde yapılacak seramik mamüllerinin teknik resmi (metal kalıplar).
 - a) Tuğla (ateş tuğlası),
 - b) Fayans ve yer karosu v.b.
- 2 — Yaş usul (alçı kalıplar),
Yaş yolu ile yapılan mamüller (yemek takımları, kase, v.b.)

3 — Yarı yaş usul (yarı) (alçı kalıplar).

a) Delikli tuğla, kiremit,

b) Döner şablonlu torla mamulleri, (tabak, kâse, fincan, v.b.)

Presleme :

Presleme kalıplarının seçilendirilmesi. Presleme ölçüleri, toleransları malzemelere göre kalıpların boyutları (mukavemet için) tek ve çift kademeli preslemeler, presleme yapılacak parçaların açılım resimlerinin çıkarılması.

Kalıp malzemeleri : Komplike kalıplar.

Erkek kalıp, dişi kalıp malzemeleri, baskı çemberlerinin çeşitleri ve çalışma prensipleri.

Preslemede kullanılan sabun ve yağlar.

— Haddelendirme :

Sabit hacim prensibi.

Haddelendirme çeşitleri - Preslemeye girecek malzemelerin ön haddelenmesi, Hadde silindirlilerin imalat resimleri ve özellikleri.

e — Tornalama :

Tornalama prensipleri,

Tornaya parça bağlama ve işleme usulleri.

— Frezeleme :

Hangi parçalar freze ile işlenebilir.

- Teknik resim bürosu ve atölye arası münasebetler.
- Atölyecilik-atölye personeli ve iş dağıtım, atölyede kullanılan takımlar. Fonksiyonları ve çeşitleri.
- Teknik resme göre parça imali.
- Ölçülendirme hataların, parçanın en ehemmiyetsiz yere nakli.
- Yağlama - yağlama usulleri, teknik resimde yağlama kanallarının önemi - muhtelif parçalarda ve ısıya karşı çalışan parçaların yağlanması.
- Miller-akslar, tanımı, tarifi.
- Rulmanlar, kullanılması, çeşitleri fonksiyonlarına göre sınıflandırılması, teknik resimde kullanılışları, devir sayıları, tahdidi ve ömürleri.
- Rulman kovanları - Rulman montaj prensipleri, kovanların asıl makina aksamına montaj resmi.
- Rulman segmanları ve segman montaj, demontaj prensipleri.
- Millerde kamalar - kama ve feder çeşitleri kullanılması - konik millerde geçmeler, konik millerde montaj ve demontaj (yağ basıncı ile demontajda yağ kanalları).
- Teknik resimlendirmede soğutma kanallarının ehemmiyeti - soğutma çeşitleri.
- Teknik resimlendirmede SOS tarifi (fonksiyon, ekonomiklik, estetik) hangi unsurların galip geleceğinin tanımı.
- Projelendirilmede ön etüd ve bilgi toplama ön taslak, alternatif taslaklar, en uygun taslağın seçilmesi, ze-

çilen taslağın sadeleştirilmesi - aynı fonksiyonu görecek en sade konstrüksiyonun çıkarılması.

- Projeye ilk başlama noktası neresi olabilir?
- Projede şüphesizlik ve piyasa araştırması, çizilen projenin pratiğe matuf kolay anlaşılır piyasa malzeme ve işçiliği imkânları içinde ve mümkün olduğu kadar kolay mâl edilebilir olması.
- Montaj ve demontaj kolaylığı için projelendirme prensipleri.
- eNakliye kolaylığı için resimlendirme prensipleri (bilhassa seri imalatı).
- Teknik resimde kaynak işleminin belirtilmesi, kaynak çeşitleri ve teknik resim işaretleri, kaynağın teknik resimde gösterilmesi.
- Talaşlı imalatı yapacak parçanın kaynağı.
- Aynı parçada hem talaşlı imalat ve kaynak işlemi varsa resimlendirme.
- Çap değişikliklerinde radyuslar, talaşlı imalat ve talaşsız imalat malzeme yivlerinin tanımı ve ona göre resimlendirme.
- Malzemelerde kurtik tesiri ve yorulmalar bunlara göre resimlendirme prensipleri, alınacak tedbirler ve çeşitleri.
- Çok karışık parçalarda ısıdan dolayı çatlamalara mâni olmak için resimlendirmede prensipler.
- Farklı malzeme çiftlerinin montaj resimlendirilmesinde Hidrojene nazaran ters yönde birbirinden uzak olan yani birbirine nazaran koroşii aktifliği fazla olan malzeme çiftlerinin yanyana getirilmemesi ve bununla ilgili prensipler, zorunlu haller ve bu hallerin tedbirleri.
- Çeşitli diğer koroşif haller, oksijen, kükürt trioksit korozyonları için tedbirler ve bunların teknik resimlendirmede bariz belirtilmesi - boyama, plastik kaplama v.s.
- Projelendirmede üniform mukavemet tarifi ve tatbiki.
- Her parçanın maruz kaldığı kuvvete göre kesitinden fazla olmamak, hafif konstrüksiyon prensipleri.
- Çeşitli tahrik makinelerinin kısaca tanımı iş makinelerinin tanımı.
- Tahrik makineleri ile iş makinelerinin bağlanması, çeşitleri resimlendirilmesi, montaj prensipleri.
- Hareketli parçaların resimlendirme prensipleri, ataletleri, ataletleri ile ilgili yatak yükleri, yataklar, yatakların malzemelerinde istenilen evsaf, yatak malzeme çeşitleri ve kullanıldıkları yerlerin kesin tarifi.
- İmalatta kullanılan malzemeler hangi aksamlar hangi malzemedir yapılır, malzeme kullanmada titreşim faktörü münferit ve seri imalat malzeme seçimi.
- Çelik malzemeler.

ST 33

ST 37

ST 42

ST 52

ST 60

ST 70 malzemelerin tanımı, kullandıkları yerler, malzeme ekonomisi için resimlendirmede tedbirler, mukavemet gören kısımların evsafı malzemeden yapılması.

— Dökümler
Pik dökümler

GG —4

GG— 8

GG—10

GG— 18 in tarifi ve kullandıkları yerler.

— Çelik dökümler,
Stg— 4

.....

.....

Stg—18 in tarifi ve kullandıkları yerler.

— Alaşımlandırmanın kısa özeti-kükürt, karbon, fosfor, mangane, silis gibi malzemelerin alaşıma belli yüzdelerde katılmasının çeliği evsafına müsbet yönde yapacağı tesirlerin kısa tanımı.

— Projelendirmede sarı (bronz) malzeme kullanılması, kullanılma yerleri.

— Projelendirmede plâstik aksam kullanılması (ucuzluk ve hafiflik).

— Paslanmaz çeliklerin tanımı (314-16-19 kaliteler ve kullanma sahalarının tarifi - işleme ve kaynak usullerinin, preslenme şekillerinin izahı).

— Mekanizmalar
ekKayışların, kasnakların, zincirlerin, zincir dişlilerin piyasadaki normları ve satın alınma isimleri - seri halinde imâl edilenler, özel imâl edilenler.

— Projesi çizilen gruplar arası münasebetler hız balansları, malzeme yükleme ve boşaltma mekanizmalarının ara gruplara intibakı.

— Tesis akış plânlaması, fabrikalar genel akış ve vaziyet plânlamalarının hazırlanması.

— Fabrika dışı teknik münasebetler,
Atık kamplarının plânlaması,
Meskûn mahallerde atıkların münasebetleri.

SERAMİK SANAT TARİHİ

I. ve II. YARIYIL

(Haftada 1 saat)

II. SINIF

AMAÇLAR :

Seramik sanatının doğuşu ve gelişimi hakkında bilgi vermek.

KONULAR :

I. Seramiğin tarifi.

II. Seramik kelimesinin doğuşu,

III. Seramik sanatı tarihi.

A) ANTİK DÜNYA SERAMİKLERİ :

1 — Tarih öncesi yakın doğu: desenli seramik - tek renkli seramik,

2 — Tarih öncesi Avrupa: Yunan seramikleri - Roma seramikleri.

B) UZAK DOĞU SERAMİKLERİ :

1 — Genel,

2 — Çin seramikleri.

Arkaik seramikleri, Han devri ve 6 Sülâle devri.

T'ang sülâlesi, Sung sülâlesi, Ming sülâlesi, Ch'ing sülâlesi.

3 — Kore seramikleri,

4 — Çin hîndî seramikleri,

5 — Japon seramikleri.

C) İSLAM SERAMİKLERİ :

1 — Genel,

2 — Arkaik devir.

Mezopotamya seramikleri, İran ve Afganistan Anguplu seramikleri.

Mısır Fatimi seramikleri.

3 — Orta devir.

İran, çizgili seramikleri, İnce Selçuk seramikleri - Türklerin İran'a gelmeleri, Mezopotamya'da Selçuk seramikleri, Anadolu'da Selçuklu seramikleri, İran seramikleri, Mısır ve Suriye'de Memlûk seramikleri.

4 — Son devir (XV - XIX. y.y.)

İran seramikleri XV. y.y. İran ve Suriye Mavi-Beyaz seramikleri, Osmanlı seramikleri (İznik-Kütahya-Çanakkale) Safavi seramikleri.

D) AVRUPA KURŞUNLU SIRLI VE TUZLU SERAMİKLERİ :

1 — Genel,

2 — Bizans seramikleri,

3 — Ortaçağ seramikleri : İtalya - Fransa - İngiltere - Almanya ve başka ülkeler,

4 — Rönesans seramikleri : İtalya - Fransa - İngiltere ve başka ülkeler.

5 — Tuzlu seramikler : Almanya - Fransa, İngiltere.

E) AVRUPA KALAYLI SIRLI SERAMİKLER :

1 — Genel.

2 — İspanya.

3 — Mayalika'nın doğuşu ve gelişmesi. İtalya ve Sicilya, Fransa, Hollanda, İngiltere'deki gelişmeler.

4 — Deft'in etkinliği: (1630 -1700).

Hollanda'da gelişen seramiğin diğer Avrupa ülkelerine yayılması ve tarihleri.

5 — Fransa'nın etkinliği: (XVIII y.y.)

Fransa'da gelişen seramik mamüllerin diğer Avrupa ülkelerindeki yansımaları.

6 — AVRUPA PORSELENİ

Yumuşak porselen: İtalya - Fransa.
Sert porselen: Meissen porseleni, Almanya'daki gelişmeler çeşitli merkezler, İtalya'daki yansımalar.

7 — SEVR'in etkinliği: Fransız yumuşak porseleni, Fransız sert porseleni, İngiltere'deki özel gelişmeler ve kemik porseleni.

8 — Avrupa'daki sair merkezler ve akımlar: Danimarka, İsveç, Hollanda, Rusya.

F) ENDÜSTRİ ÇAĞINA GİRİŞ :

- 1 — Genel,
- 2 — İlk gelişmiş çini mamuller,
- 3 — Ak çini mamuller,
- 4 — Wedgwood seramiği,
- 5 — Avrupa'daki merkezler.

G) MODERN DÜNYA :

- 1 — Endüstriyel seramik çağı (1830 dan sonra),
- 2 — Porselen (1830 dan sonra), e
- 3 — Endüstriyel seramikler (1860 dan sonra),
- 4 — Seramik sanatçıları (1860 dan sonra).

H) İLKEL DÜNYA SERAMİKLERİ :

- 1 — Amerika,
- 2 — Afrika,
- 3 — Okyanusya.

I) ÇAĞDAŞ TÜRKİYE VE SERAMİK :

- 1 — Cumhuriyete kadar,
- 2 — Cumhuriyetten sonra.

İŞLETME BİLGİSİ

II. YARIYIL

Haftada 1 saat

II. SINIF

AMAÇLAR :

Öğrencilerin :

- 1 — İşletme kavramını tanımalarını,
- 2 — İş hukuku ve işletmede insan ilişkileri hakkında bilgi sahibi olmalarını sağlamaktır.

KONULAR :

- 1 — İşletme kavramı ve amaçları,
- 2 — Bir işletmenin kuruluşu,
- 3 — İşletme fonksiyonları,
- 4 — İşçi ve işveren ilişkileri,
- 5 — Sendikalar,
- 6 — Toplu iş sözleşmeleri grev ve lokavt,
- 7 — Sosyal sigortalar,
- 8 — İş kazaları korunma ve çareleri.

İNGİLİZCE MÜFREDAT PROGRAMI I. ve II. YARIYIL

(Haftalık ders saati 3)

II. SINIF

AMAÇLAR :

İkinci yılın sonunda öğrenciler :

- 1 — Eski kelime bilgileri üzerine ortalama 1300 kelime ilâvesiyle alanlarında seçilmiş bilimsel yazıları okuyup anlayabilecek.
- 2 — Alanlarında yayınlanmış kaynak kitaplardan belirli ölçülerde yararlanabilecektir.

KONULAR :

- 1 — Etken - Edilgen cümleler,
- 2 — Dolaylı cümleler,
- 3 — Mişli geçmiş zaman,
- 4 — Geçmiş şartlı cümleler,
- 5 — Bağlaçlar,
- 6 — İlgili zamirli cümleler,
- 7 — Sıfatların derecelendirilmesi,
- 8 — Zarfların derecelendirilmesi,
- 9 — İleri yardımcı fiiller,
- 10 — Bileşik zamanlar,
- 11 — Dolaylı - Dolaysız nesneler, cümleler,
- 12 — Zorunluluk, gereksinme, bildiren (cümleler)
- 13 — Yan cümleler,
- 14 — Düzensiz fiiller,
- 15 — Deyimler,
- 16 — Alanlarla ilgili terimler.

ENGLISH TV PROGRAMI

UNIT 1 — Breakfast and Greetings

- a) I'm
- b) this/That
- c) Adjectival position: *Whose, whom, pass, adj.*
- d) What's
- e) Who
- f) Which
- g) Objective pronouns

UNIT 2 — Occupations

- a) Where
- b) Present Progressive/still
- c) Verb to be
- d) Single word imperatives
- e) DO
- f) Plurals
- g) Fast-slow

UNIT 3 — THE FRAM and ANIMALS

- a) noun plurals
- b) Can
- c) have/has got
- d) Animals
- e) Clothes
- f) there is/are
- g) Some
- h) other-another

UNIT 4 — The Family, Mousework

- a) Adjectival position
- b) Present Progressive
- c) Have/Has got
- d) How many
- e) going to-B₁
- f) Want to V₁
- g) tebe sdje stive at-VING
- h) Lat's V₁

UNIT 5 — SHOPPING-FOOD

- a1) *articles*
- a2) *for*
- b) *te hese/those*
- c) *some/some more*
- d) *Will-future*
- e) *haven't/hasn't got*
- f) *countable-uncoun table (much-many)*
- g) *I think Sentence*
- h) *anymore, no more, some more*

UNIT 6 — DECORATING

- a) *to like*
- b) *approval-disapproval adjectives*
- c) *Prepositional phreses*
- d) *likes and dislikes*
- e) *tag questions*
- f) *I'm sure-VING*
- g) *but-and*
- h) *love (lake + Ving hate)*
- i) *Fruits and vegetables*
- j) *furaiture*

UNIT 7 — Daily Activities, Occupations, Time

- a) *Telling the time*
- b) *Simple present*
- c) *Simpli Fresent with adverb of frequency*
- d) *Impersensl'it'*
- e) *However, also, therefore*

UNIT 8 — SPORTE-TRIPS

- a) *Simple Fresent*
- b) *Simpli Present + Adverbs*
- c) *Telling the time*
- d) *Days of the week*
- e) *Yourself*
- f) *unless*
- g) *a/an*

UNIT 9 — LIKES AND DISLIKES

- a) *Do/dont*
- b) *does/doesn't*
- c) *Gerunds*
- d) *Suppose*
Hope so
think so
- e) *"do you have"*
- f) *Nationalities*

UNIT 10 — Clothes, Holidays

- a) *Present progressive and Simple Present*
- b) *Hear*
- c) *See + Someone + (V₁ + ing) + Something*

UNIT 11 — MEETING NEW PEOPLE-MAKING FRIENDS

- a) *I'll*
- b) *I'm going to*
- c) *trying (want + To + V₁)*
- d) *Objective Pronouns*
- e) *Monetary system*
- f) *Whm/Why not?*
- g) *Adjectives*
- h) *I know + Sentence*
I'm sure
- i) *hope to + V₁*
- j) *Will you/will/going to?*

UNIT 12 — TALKING ABOUT PEOPLE

- a) *do/does/dont/doesn't*
- b) *I'll going to*
- c) *Present Progressive and Simple Present*
- d) *Teg questions*
- e) *Short answers*
- h) *Time Adjektivals (always-usually)*
- i) *Will-going to*
- j) *Poping (For future)*

UNIT 13 — TALKING ABOUT THINGS-NEAR OBJECTS

- a) *Was*
- b) *Was-Were*
- c) *Present progresstive ant past progressive*
- d) *Tehere was/were*
- e) *Asking jobs*
- f) *Never*
- g) *Wasn't-weren't*
- h) *Numbers Cardinal Ordinal*

UNIT 14 — SHARING THINGS

- a) *Had-hadn't*
- b) *Could-couldn't*
- c) *Hadn't got*
- d) *Simple past*
- e) *Although, wherher, whenever, because of, in spite of, regardless of*

UNIT 15 — WEATHER, SEASONS, MOMTHS

- a) *Simple past (-ED)*
- b) *Two-word verbs Separable unseparable*
- c) *Did/didn't*
- d) *Short answers with DIDKDIDN'T*

UNIT 16 — DISEASES

- a) *Wes*
- b) *Had*
- c) *Simple Past (Ed)*
- e) *Although, wherher, whonever, because of, in spite of, regardless of*

UNIT 15 — WEATHER, SEASONS, MONTHS

- a) Simple past (-ED)
- b) Two-word verbs Separable unseparable
- c) Did/didn't
- d) Short answers with DID DIDN'T

UNIT 16 — DISEASES

- a) Was
- b) Had
- c) Simple Past (Ed)
- d) Past time expressions
- e) Couldn't be
- f) Because
- g) once
- h) One as pronouns
- i) WISH sentence

UNIT 17 — REQUESTS

- a) Did
- b) Didn't have
- c) Did/didn't in short answers
- d) Was Were + going to
- e) Prepositional phrases
- f) Ask for
- g) again

UNIT 18 — TALKING ABOUT THEATRE

- a) Simple Past (Irregular verbs)
- b) Simple Past (Negative)
- c) Simple Past (Interrogative)
- d) Conditionals (IF)
- e) too + Adj + To + V₁
- f) Indirect object
- g) Irregular Verbs

UNIT 19 TALKING ABOUT ARTS

- a) Present perfect (ed)
- b) Further examples with JUST
- c) to be into rested in
- d) two-word verbs
- e) yet
- f) already
- g) *Relative Clauses*

UNIT 20 — TALKING ABOUT FEELINGS AND IDEAS

- a) — Did
- b) Simple past (went, ect.)
- c) Present Perfect (-ed)
- d) Want to
- e) no one
- f) Wont
- g) Comparisons of (DID-DO-DOES-WAS-WERE)

UNIT 21 — RECREATIONS

- a) have get to
- b) must-musn't
- c) yet
- d) WHAT + Sont

- e) Simple Future
- f) needn't
didn't need

UNIT 22 — DISCUSSIONS

- a) Present Perfect (en)
- b) Further examples with JUST
- c) Musn't/needn't
- d) Adjectival clauses
- e) like (prep.)
- f) age

UNIT 23 — TALKING ON THE TELEPHONE

- a) Present Perfect (Irregular verbs)
- b) Present Present Progressive
- c) how + Adj
- d) Compound Sentences
- e) Conditionals (Type)
- f) What's like

UNIT 24 — ENTERTAINMENTS

- a) Must/have got to
- b) Present Perfect (interrogative-negative)
- c) Present Perfect (irregular verbs) and present progressive
- d) haven't got to + V₁ (for obligation)

UNIT 25 — DAILY ACTIVITIES

- a) Simple Past and Present Perfect
- b) Simple Past and Present Perfect (negative)
- c) to be + Adj.
keep
- d) too + Adj.
- e) Adj. enough
- f) Frequency words
- g) ever

UNIT 26 — EMERGENCIES

- a) Present Perfect, present Progressive and Simple Present
- b) Simple Past and Present Perfect
- c) Adverbs of frequency
- d) KEEP + Something
Somebody + Adj.

UNIT 27 — FASHION

- a) Regular Comparison of Adjectives
- b) HAVE + Houn
- c) not enough

UNIT 28 — LOOKING FOR JOBS

- a) Irregular Comparisons of adjectives-able to
- b) Passive/voice rather
- c) Had better/Should-looked-ought

UNIT 29 — MORE COMPARISONS

- a) More/most comparisons
- b) Reported speech
- c) Irregular adverbs

- d) so that such that not so
as so much so that as as soon as
- e) any-some-no-every/where
body
thing
- f) Possessive Pronouns

UNIT 30 — DEPARTING

- a) Quantitative expressions
b) Positive OF
c) Parting remarks
d) I'm sorry + S
I hope
e) That's Why
f) none
g) a few
h) Some/a lot
i) most/all
j) how much

Fransızca Müfredat Programı

I. ve II. Yarıyıl

(Haftalık ders saati 3)

II. YIL

A. ARAÇLAR :

1. Öğrencide, aşağıdaki yeteneklerin geliştirilmesi öngörülmektedir:

- a) Normal hızla konuşulduğunda, konuşulanı anlayabilme;
b) Anlaşılır bir şekilde meramını sözle ifade edebilme;
c) Kolaylıkla okuma ve okuduğunu anlayabilme-yazılı bir metni anlayabilme;
d) Düşündüklerini yazı ile ifade edebilme;
e) Sözlük yardımıyla, kendi alanındaki yayınları anlayabilme.

B. AÇIKLAMALAR :

Derslerin işlenişinde, aşağıdaki esaslara uyulması öngörülmüştür:

1. Metod, "En Français" metodudur.
2. Konuların işleniş, "uzaktan öğretimin" tekniğine uygun biçimde olacaktır.
3. Öğretim, olanaklar ölçüsünde, görsel ve işitsel öğelere dayandırılmalıdır.
4. Öğretimde, teknikler elverdiği ölçüde dinleme, anlama, konuşma, okuma ve yazma ilkesi izlenmelidir.
5. Konuları işlerken yapılacak olan alıştırmaların ve açıklamaların, yaşayan Fransızcaya uygun olmasına özen gösterilmelidir.

C. KULLANILACAK ÖĞRETİM ARAÇLARI :

1. Öğretmen için:
a) En Français metodunun öğretmen kitabı,
b) En Français metodunun öğrenci kitabı,

- c) Söz konusu metodun ses bandları ve filmleri
- II. Öğrenci için:
a) Ders notları;
b) Radyo yayınları,
c) TV. yayınları.

D. MÜFREDAT PROGRAMI :

1. a — 1. Yıl müfredatı, ilk konuda özet olarak verilecektir;
b — Her konuda, bir önceki konunun kısa bir tekrarı yapılmalıdır.
2. Style indirect:
— Je dis que, il dit que... vb.
— Interrogation avec "qu'est-ce que"
(il demande ce que...)
— Interrogation avec les mots interrogatifs
(il demande comment, quand, ou...)
3. Avoir pour de
4. Avoir l'air infinitif
5. L'heure
6. Depuis-dans (temps)
7. Emploi de deux pronoms complement
(Je vous les donne... donne la -moi... Ne me la donnes pas...)
8. Etre a (appartenance)
9. "mieux" (comparatif de "bien")
10. L' age : Quel age (avoir)?
11. Rappel du passé composé et du futur simple.
12. Les onisens, le temps qu'il fait...
13. Expression du temps:
— Il ya (deux jours)...
— Dans (trois jours).
— Pendant (une semaine).
14. Expression de la préférence,
— Aimer, aimer mieux, préférer...
15. Quelqu'un dans une forme affirmative,
— "Personne" dans une forme negative,
16. — Les indéfinies,
— "toutes, tout"
— quelques
quelques-uns
— Plusieurs, un seul
— certainer-certaines
— aucune, aucun
17. Les pronoms "les" et "en" employés avec les pronoms indéfinis *oi-dosuo*.
— Ex.: "je ne les aime pas tous"
18. "seulement" "no . . . que"
19. Quantité: "des quantités de..." "trop de..." "beaucoup de..."
20. "comme" (interjection)
21. Autrefois, "déjà" et emploi de l'imparfait.
— Ex.: "j'habite à Ankara, autrefois Istanbul."
22. Il y a...
Il y a (trois jours)
23. "D'abord", "après"
Ex.: — Nous les visiterons après.
— Non, d'abord.

24. "quelque cheos", "rion"
25. "ce que..."
— Ce sera ce que vous voules.
— Donnes-moi ce que vous veyes sur la table. vb.
26. "Tres", "Si"
Ex.: — Il est tera beau.
— Il est si beau.
27. "Où (adverbe d'interrogation et pronom relatif)
Oh vas-tu?
Mon petit frere joue là cû jo travaille. vb.
28. Il fent infinitif
29. "pouquoi?" — "Farce que..." "pour infinitif"
30. "He pas aveir" "apprendre"
"Mettre" "se mottre"
31. "chaque" — "chocun"
32. "le plus" "la plus" (superlatif)
33. "Etre en troin de..." (l'action on cours)
34. Deux actions ainuttanées:
— Fendent que...
— Quand... Au moment a....
— Dea-que...
— Après que...

35. "Commoncerà..." "Finir de..." "S'arreter de..."
36. Emploi de "en mone temp-tous les deux? ensemb-
le".
37. "Jouor de..."
— De quel instrument joue-t-il?
— Il joue du piano. vb.
38. "pouvoir", "rester" empleyde gomme Superson-
nels.
Ex.: Il ne peut pas y avoir deux ouisinières.
— Il n'on resto plus quo deux.
39. Forme interragative (mot intorragatif invorsion-
ou-est-ce que)
— Ex.: — Fourquoi meta-tu le tablior de Marie?
— Pourquoi est-ce que tu mots le tablier de Marie?
40. "Assise, assia" — "fatigude, fatigué" — "mi se,
mis"
— cortaine, cortain/comme adjeatif indéfini)
41. Les pronomineux "se ocupor", "se brulor"
42. Bu müfredat, "En Frangaic" metodundan II inci
dersten itibaren - 11. ders dahil - sekiz konuyu
içermektedir.

Konu : "Çırak, kalfa ve Ustaların Eğitimi Hakkında Yönetmelik" in kabulü Hk.

Karar sayısı: 339

Karar tarihi: 22/11/1978

Mesleki ve Teknik Öğretim Etüd ve Programlama Dairesi Başkanlığının Bakanlık Makamından Dairemize gönderilen 21 Eylül 1978 gün ve 29387 sayılı teklif yazıları üzerine Çırak, Kalfa ve Ustaların Eğitimi Hakkında Yönetmelik incelenerek bağlı örneğine göre kabulünün Bakanlık Makamının onayına sunulması kararlaştırıldı.

Başkan	Üye	Üye
A.H. ÖZER	A.H. ÖZER	E. SAĞLAMER
İmza	İmza	İmza
Üye	Üye	Üye
Y. BAYKUL	A.C. AĞIN	M.I. ÖĞÜŞ
İmza	İmza	İmza
Üye	Üye	Üye
T. YİĞİT	H. IŞIK	V. BAŞAR
İmza	İmza	İmza
Üye	Üye	
Dr. E. OKYAY	Dr. M.F. ÖZ	
İmza	İmza	

Uygundur.

22/11/1978

Millî Eğitim Bakanı
Mesleki ve Teknik Öğretim
Doç. Dr. Cevat ALKAN
Müsteşarı
İmza

ÇIRAK, KALFA ve USTALARIN EĞİTİMİ HAKKINDA YÖNETMELİK

BİRİNCİ KISIM

Genel Hükümler

Kapsam :

- Madde 1 — Bu yönetmelik, "ÇIRAKLIK KURULU" ile "MAHALLİ ÇIRAKLIK EĞİTİMİ KOMİTESİ" nin çalışma şekil ve faaliyetleri ile çırak ve kalfanın işe alınması, çırak, kalfa ve ustanın yetiştirilmesi, çırak ve kalfanın başarısının değerlendirilmesi ve bu faaliyetlerin denetlenmesine ve bütçeye ilişkin hükümleri kapsar.

Dayanak :

- Madde 2 — Bu yönetmelik, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Yasası hükümleri ile 2089 sayılı Çırak, Kalfa ve Ustalık Yasası'na dayanılarak hazırlanmıştır.

Başlıklar :

- Madde 3 — Bu yönetmeliğin madde kenar başlıkları, sadece ilgili oldukları maddelerin konusunu ve maddeler arasındaki sıralama ve bağlantıyı göstermekte olup, yönetmelik metnine dahil değildir.

Değişimler :

- Madde 4 — Aksi belirtilmedikçe, bu yönetmelikte geçen;
A — Mahalli Birlik Başkanından; Esnaf ve Sanatkarlar Dernekleri Birliği Başkanı,
B — Çıraklık Eğitimi Genel Müdürlüğünden; Millî Eğitim Bakanlığı Çıraklık Eğitimi Genel Müdürlüğü,

C — Çıraklık Eğitimi Merkezi Müdüründen; il içerisinde ihtiyaç duyulan yerlerde kurulan ve kendisine bağlı bölgedeki çırak, kalfa ve ustalık eğitimi hizmetlerini bu yönetmeliğe göre yürüten eğitim kurumu müdürü.

Ç — Milli Eğitim Müdürü Yardımcısından; özellikle il içerisindeki çırak, kalfa ve ustaların eğitimi ile görevlendirilen Milli Eğitim Müdür Yardımcısı,

D — Bakanlıktan; Milli Eğitim Bakanlığı,

E — Davranış deyiminden; bilgi, beceri, tutum ve alışkanlıklar anlaşılır.

İKİNCİ KISIM

Kurul ve Komitelerin Kuruluş ve Çalışma Esasları

BİRİNCİ BÖLÜM

Çıraklık Kurulu

Kuruluş :

Madde 5 — Çıraklık Kurulu, aşağıdaki kuruluşların temsilcilerinden oluşur;

1. Milli Eğitim Bakanlığı Mesleki ve Teknik Öğretim Müsteşarı veya Yardımcısı,
2. Milli Eğitim Bakanlığı Çıraklık Eğitimi Genel Müdürü veya Başyardımcısı,
3. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Küçük Sanatlar Dairesi Başkanı veya yardımcısı,
4. Çalışma Bakanlığı temsilcisi,
5. Ticaret Bakanlığı temsilcisi,
6. Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonu Başkanı veya temsilcisi,
7. Türkiye Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği temsilcisi,
8. En çok işçiyi temsil eden işçi sendikaları konfederasyonu temsilcisi.

Başkanlık ve Sekreterlik :

Madde 6 — Kurulun başkanı, Milli Eğitim Bakanlığı Mesleki ve Teknik Öğretim Müsteşarı veya yardımcısıdır. Kurulun sekreterlik işleri, Milli Eğitim Bakanlığı Çıraklık Eğitimi Genel Müdürlüğü tarafından yürütülür.

İşleyiş :

Madde 7 — Kurul, en az üç ayda bir defa başkanın çağrısı ile veya gerektiğinde, üyelere üçünün isteği üzerine toplanır.

Üyeler kurulun toplanmasını istediklerinde, bu isteklerini toplantı gündemi ile birlikte başkana, yazılı olarak bildirirler. Başkan bildirilen günden sonraki en çok 10 gün içinde kurulu toplar. Çağrı, toplantı gününden en az bir hafta önce, yazılı olarak yapılır ve bu çağrıda toplantı gündemi de belirtilir. Kurul, gündemdeki konuları görüşerek karara bağlar. Kararlar imzalanarak saklanır.

Yeter Çoğunluk :

Madde 8 — Çıraklık Kurulu, biri başkan olmak üzere yarıdan bir fazla üyenin katılması ile toplanır.

Kararlar oy çokluğu ile alınır. Oyların eşit olması halinde başkanın oy kullandığı taraf çoğunlukta sayılır.

Görev :

Madde 9 — Çıraklık Kurulu aşağıdaki işleri görür:

1. Gerek 2089 sayılı Yasa, gerekse bu Yasaya göre çıkarılacak olan yönetmelikler hükümlerinin uygulanmasını, kontrol ve denetlenmesini ve bu amaçla diğer bakanlık ve kuruluşlarla işbirliğini sağlamak,
2. Çırağın, kalfanın ve ustanın yetiştirilmesi, sınavlarının yapılması, sınav komisyonlarının kurulması ve çalışmasını gösteren yönetmelikleri hazırlamak ve Milli Eğitim Bakanlığı'na sunmak,
3. Gereği halinde gerekli göreceği kısa ve uzun süreli uzmanlık komisyonları kurmak ve onların çalışmalarını değerlendirmek,
4. Çıraklık sözleşmesinin modelini hazırlamak,
5. Mesleklere ve basamaklara göre sınav günlerini, yerlerini ve usullerini saptamak,
6. 2089 sayılı Yasa hükümlerini yerine getirmek üzere gerekli diğer işleri yapmak.

İKİNCİ BÖLÜM

Mahalli Çıraklık Eğitimi Komitesi

Kuruluş :

Madde 10 — Çıraklık Kurulunun uygun göreceği şehirlerde, kurulca alınacak kararın yayımı gününden başlamak üzere en geç altı ay içinde Milli Eğitim Bakanlığı'nca Mahalli Çıraklık Eğitimi Komiteleri kurulur. Bu komiteler aşağıdaki kurumların temsilcilerinden oluşur:

1. Milli Eğitim Müdürü veya temsilcisi,
2. Esnaf ve Sanatkarlar Dernekleri Birliği Başkanı veya temsilcisi,
3. Mahalli Esnaf ve Sanatkarlar Dernekleri Birliği Başkanlar Meclisince seçilecek üç temsilci,
4. Ticaret ve Sanayi Odası temsilcisi,
5. Milli Eğitim Müdürlüğünce meslek okullarından seçilecek bir temsilci.

Başkanlık ve Sekreterlik :

Madde 11 — Çıraklık Eğitimi Komitesinin birinci başkanı Milli Eğitim Müdürü veya temsilcisi, ikinci başkanı mahallin birlik başkanıdır. Gerekirse komite toplantılarına, başkanın isteği ile danışman üyeler de alınabilir.

İşleyiş :

Madde 12 — Mahalli Çıraklık Eğitimi Komitesinin sekreterlik ve arşiv işleri, valilikçe görevlendirilir.

rilecek Çıraklık Eğitimi Merkezi Müdürlüğü tarafından yürütülür.

Mahalli Çıraklık Eğitimi Komiteleri, ayda en az bir defa başkanın çağrısı ile veya gerektiğinde üyelerden üçünün isteği üzerine toplanır.

Komite, gündemindeki konuları görüşerek karara bağlar. Çağrı, toplantı gününden en az bir hafta önce yazılı olarak yapılır ve çağrıda, toplantı gündemi de belirtilir.

Üyeler, komitenin toplanmasını istediklerinde, bu isteklerini toplantı gündemi ile birlikte başkana yazılı olarak bildirirler. Başkan, bildirilen günden sonraki en çok 10 gün içinde komiteyi toplantıya çağırır.

Mahalli Çıraklık Eğitimi Komitesi kararları imzalanarak saklanır.

Yeter Çoğunluk :

Madde 13 — Mahalli Çıraklık Eğitimi Komitesi, en az biri başkan veya ikinci başkan olmak üzere yarıdan bir fazla üyenin katılımıyla toplanır. Kararlar oy çokluğu ile alınır. Oyların eşit olması halinde, başkanın oy kullandığı taraf çoğunlukta sayılır.

Kıtlık Zorunluluğu:

Madde 14 — Mahalli Çıraklık Eğitimi Komitesi üyeleri, valilikçe kabul edilen, belgeye dayalı özürleri olmadıkça, Mahalli Çıraklık Eğitimi Komitesi toplantılarına katılmak zorundadırlar. Bu toplantılara özürsüz olarak yılda üç ke-re katılmayanların Mahalli Çıraklık Eğitimi Komitesindeki görevleri sona erer. Toplantılara özürsüz olarak katılmayan devlet memuru üyeler hakkında, göreve gelmeyen memurlara yapılan işlem yapılır. Görevden ayrılan üyelerin yerine ilgili kuruluş, usulüne uygun şekilde yeni üyeyi seçer.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Meslek ve Uzmanlık Komiteleri

Kuruluş ve Görevleri :

Madde 15 — Çıraklık Eğitimi Komitesi, gerekli gördüğü hallerde meslek komiteleri ile uzmanlık komiteleri kurarak, mesleğin gelişmesini sağlamaya çalışır.

Çırak, kalfa ve ustanın eğitimini doğrudan doğruya ilgilendiren konularda inceleme, araştırma ve çözüm önerileri geliştirmekle görevli olan meslek ve uzmanlık komitelerinin;

- Görevleri,
- Üyelerin nitelik ve isimleri,
- Görev süreleri,
- Çalışma şekilleri,

Mahalli Çıraklık Eğitimi Komitesince tespit edilerek valiliğin onayına sunulur. Komite-

ler, valiliğin onayından sonra çalışmaya başlar. İnceleme, araştırma ve çözüm önerileri geliştirme çalışmalarında, Çıraklık Eğitimi Merkezi uzmanlarından da yararlanılabilir.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Çırağın İşe Alınması, Yetiştirilmesi ve Başarısının Değerlendirilmesi

BİRİNCİ BÖLÜM

Çırağın İşe Alınması

Tanım :

Madde 16 — Çırak bir öğrencidir.

Bir sanatı, o sanat için düzenlenen teorik ve pratik öğretim programına göre o işyerinde öğrenmek amacı ile ve bir çıraklık sözleşmesi ile, bir işyeri sahibinin hizmetine giren kimseye "ÇIRAK" denir.

Çıraklık, çırağın işe alınması ile başlar.

Çırak Adaylarının Aydınlatılması :

Madde 17 — Çıraklık Kurulu, çırak adaylarının meslek seçmelerine yardımcı olmak için ilgili kuruluşlarla işbirliği yaparak, gerekli araç ve yöntemlerin geliştirilmesini ve araç ve yöntemlerin Mahalli Çıraklık Eğitimi Komitesince uygulanmasını sağlar.

Mahalli Çıraklık Eğitimi Komitesi, çeşitli meslek dallarında ve çevrede iş bulma ve kazanç olanaklarının neler olduğunu belirten ve gerekirse meslekleri tanıtan basılı araçları hazırlar, çırak adaylarını bu yönlerde aydınlatır.

Basılı araçlarda, Çıraklık Kurulunun belirlediği, bazı sanatlara çırak olarak alınacaklarda aranan en küçük yaşlar ve en az öğrenim dereceleri ile, çeşitli sanatlara alınacak çırak adaylarında aranacak nitelikler de belirtilir.

Çırak Sayısı :

Madde 18 — Mahalli Çıraklık Eğitimi Komitesi, her meslek dalına ait programların başında belirtilen nitelikler çerçevesinde işyerlerinin, öğretici insangücü olanaklarını inceler ve bu işyerlerinin, programları uygulayacak nitelikte yeterli araç ve gereci bulunup bulunmadığını, en fazla kaç çırak alabileceklerini saptar.

Duyuru :

Madde 19 — İşyeri sahipleri, almak istedikleri çırakların sayısı ve meslek dalları hakkında, Mahalli Çıraklık Eğitimi Komitesine bilgi verirler. Mahalli Çıraklık Eğitimi Komitesi, bu bilgileri ve işyeri sahiplerinin ad ve adreslerini, uygun şekilde çırak olmak isteyenlere duyurur.

Çırak Alma :

Madde 20 — İşyeri sahipleri, kendilerine başvuran çırak adayları arasından, o mahaldeki Çıraklık

Eğitimi Komitesinin saptadığı sayıdan fazla olmamak üzere, gereksinimleri kadar çırak adayını seçebilecekleri gibi, Mahalli Çıraklık Eğitimi Komitesine başvurarak, bu seçimin esaslarına göre, Mahalli Çıraklık Eğitimi Komitesince kurulacak özel uzmanlık komitesi veya Çıraklık Eğitimi Merkezi Müdürlüğü uzmanları tarafından da yapılmasını isteyebilirler.

Çırağın Seçimi :

Madde 21 — Mahalli Çıraklık Eğitimi Komiteleri, çeşitli mesleklere alınacak çırak adaylarının objektif esaslara göre özel uzmanlık komitelerince veya Çıraklık Eğitimi Merkezi uzmanlarınca seçilmesi ve çevredeki mevcut çırak adaylarının insangücü - İstihdam - Eğitim ilişkileri dikkate alınarak çırak almak isteyen işyerleri arasında dengeli şekilde dağıtılması konularında, işyeri sahiplerine ve bunların bağlı bulundukları derneklere telkin ve önerilerde bulunurlar. Bu gibi hallerde, çırakların seçim ve işe alımı, Mahalli Çıraklık Eğitimi Komitelerinin önceden belirleyip, ilgililere duyuracağı günlerde ve bu komitenin saptayacağı esaslara göre, toplu halde yapılır.

İlköğrenimini Bitirmeyenler :

Madde 22 — İlköğrenimini bitirmeyenlerden çırak olmak isteyenlerin seçtikleri sanat dalının gerektirdiği kabiliyet ve temel bilgileri haiz olup olmadıkları, Çıraklık Eğitimi Merkezi uzmanlarınca veya özel uzmanlık komisyonlarınca saptanır. İlköğrenimini bitirmeyen çırak adaylarının kabiliyet ve temel bilgileri, çırak olmak istedikleri sanat dalının gerektirdiği doğrultu ve düzeyde değilse, bunların hangi meslek dallarında çırak olabilecekleri, Mahalli Çıraklık Eğitimi Komitesi tarafından belirlenerek bu yönde adaylara rehberlik yapılır.

Çıraklık Nitelik ve Koşulları :

Madde 23 — 1. Çırak olabilmek için, aşağıdaki nitelikleri ve koşulları taşımak gerekmektedir:
a) En az ilköğrenimini bitirmek,
b) 12 yaşından küçük, 18 yaşından büyük olmamak,
c) Seçtiği sanatın gerektirdiği nitelikleri taşımak.
2. Bazı sanatlara alınacak çıraklarda aranacak en küçük yaşlarla, en az öğrenim dereceleri Çıraklık Kurulu'na saptanır ve Milli Eğitim Bakanlığı'na duyurulur.
3. Çıraklık, bir öğrenim dönemi olduğundan, ilköğrenimini bitirmeyen ve fakat seçtiği sanatın gerektirdiği kabiliyetleri bulunan kimseler, Mahalli Çıraklık Eğitimi Komitesinin uygun görmesi ile çırak olarak alınır. Ancak bu gibilerinin kalfalık sına-

vına girebilmeleri için çıraklık süresince okur-yazar olmaları şarttır.

Çıraklık Süresi :

Madde 24 — Her sanatta çıraklık süresinin ne kadar olacağı, Çıraklık Kurulu'nun görüşü alınarak, Milli Eğitim Bakanlığı'na saptanır ve duyurulur.

Devam :

Madde 25 — Çıraklık süresinin düzenli ve aralıksız olarak tamamlanması esastır. Çırağın geçerli ve gerçek nedenlerle bir yıl içindeki devamsızlığı 30 iş gününden fazla olursa fazlası çıraklık süresine eklenir.

Sürenin Değerlendirilmesi :

Madde 26 — Çırağın, 2089 sayılı Yasaya göre çırak olmadıkça önce sanatı ile ilgili olarak elde ettiği bilgi ve tecrübe, zaman olarak Çıraklık Eğitimi Komitesi tarafından değerlendirilerek bu müddet, çıraklık süresinden indirilebilir.

Başvuru, Belgeler :

Madde 27 — Çırak olmak isteyen adaylar, aşağıda belirtilen belgelerle, Mahalli Çıraklık Eğitimi Komitelerine veya doğrudan işyeri sahiplerine başvururlar.
a) Nüfus kâğıdı veya onaylı örneği,
b) İlkokul diploması veya üst öğrenim belgesi (ilkokul diploması olmayanlar için, Mahalli Çıraklık Eğitimi Komitesinin vereceği muvafakat belgesi),
c) Sağlık raporu (Bu raporda, çırak adayının yetiştirileceği mesleğe girmesinde sakınca olmadığı belirtilecektir.),
d) Konut Belgesi (Mahalle muhtarından alınacaktır.),
e) Hangi işyerinde ve hangi meslekte yetişmek istediğini gösterir dilekçe,
f) Veli veya yasal mümessilinin muvafakat belgesi.

İşe Başlama Bildirimi :

Madde 28 — İşyeri sahipleri veya yasal temsilcileri aldıkları çırak adaylarını, işe başlattıkları tarihten itibaren en geç yedi gün içinde yazıyla Mahalli Çıraklık Eğitimi Komitesine ve bağlı bulundukları ilgili derneğe veya odaya bildirirler.

Tecrübe Devresi :

Madde 29 — Çıraklığa bir tecrübe devresi ile başlanır. Bu devre, sanatın özelliklerine göre bir aydan az, iki aydan fazla olamaz. Bu süre içinde taraflar çıraklık sözleşmesini, o mahaldeki Çıraklık Eğitimi Komitesine önceden bildirmek koşulu ile bildirmesiz ve tazminat-sız olarak bozabilirler.

Tecrübe devresinin sona ermesi üzerine çıraklık sözleşmesi kesinleşir ve bu devre, çıraklık süresinden sayılır.

Çıraklık sözleşmesinin taraflarca bozulması halinde, bozan taraf durumu önceden Mahalli Çıraklık Eğitimi Komitesine, ilgili derneğe veya bağlı bulunduğu odaya yazı ile duyurur.

Çıraklık Sözleşmesi :

Madde 30 — İşyeri sahibi veya temsilcisi, çırak adayını çalıştırmaya başlamadan önce, velisi veya yasal mümessili ile dört örnek yazılı bir çıraklık sözleşmesi yapmaya zorunludur.

Ancak, aynı maksatla veli veya vasisinin yanında çalışanlardan çıraklık sözleşmesi aranmaz.

Çırağın, sözleşme süresi içinde reşit olması halinde de çıraklık sözleşmesi devam eder. Çıraklık sözleşmelerinin birer örneği taraflara, bir örneği de işyeri sahibi tarafından bağlı bulunulan derneğe veya odaya verilir. Ayrıca, bu sözleşmenin bir örneği yine işyeri sahibi tarafından Mahalli Çıraklık Eğitimi Komitesine de verilir.

Sözleşmeyi alan ilgili dernek veya oda, çırak için bir sicil numarası verir.

Sözleşme Süresi :

Madde 31 — Çıraklık sözleşmesi, çıraklık süresinin tamamlanması ile sona erer. Ancak, kalfalık sınavında başarı gösteremeyenler, çırak olarak çalışmaya devam ederler.

Sözleşmenin Bozulması :

Madde 32 — Aşağıdaki hallerde çıraklık sözleşmesi taraflarca bozulabilir:

1. Çırak yönünden :

- a) İşyeri sahibi gerçek kişi ise ölümü veya tüzel kişi ise dağılması, iflasi, işyerinin grev, lokavt vb. zorunlu nedenlerden başka bir nedenle faaliyetlerini iki aydan fazla tatil etmesi veya işyerinin uzak bir yere nakli dolayısıyla çırağın işine devam etmesine maddi imkân kalmaması veya devamının ona ağır külfet yüklemesi,
- b) Çırağın, zorunlu bir neden altında, işine devam etmesini fiilen olanaksız kılacak derecede uzak bir yere, ailesi ile birlikte veya yalnız olarak ikâmetgâhını taşıması,
- c) Çırağa, sanatını öğreten ustanın aralıksız olarak iki ay veya daha fazla süren hastalığı halinde, yerine bir başkasının alınmaması,
- d) İşyeri sahibi veya ustanın çırağa kötü davrandığı veya çırağa karşı olan görevlerin yerine getirilmediğinin ilgili komitece saptanması,

e) Çırağa, sanatını öğreten ustanın ayrılması veya şeref ve haysiyeti bozucu bir suçtan hüküm giymiş olması ve yerine başka bir ustanın getirilmemesi,

f) Çırağın, hastalık ve diğer nedenler dolayısıyla sanatını öğrenmeyi devamlı olarak engelleyen bir halin meydana gelmesi,

g) Çırağın, yaptığı işin veya işyerindeki durumunun, onun sağlığı ve ahlâki bakımından sakıncalı olduğunun sonradan anlaşılması,

h) Çırağın, öğreneceği sanatın dışındaki işlerde çalıştırıldığı, çıraklık komitesince saptanması.

2. İşyeri sahibi bakımından :

a) Çırağın; işyeri sahibi, temsilcisi, ustası veya bunların aile üyelerinden birinin şeref ve namusuna dokunacak sözler sarf ettiğinin veya davranışlarda bulunduğu yahut bunlar hakkında şeref ve haysiyet kırıcı ve asılsız ihbar ve isnatlarda bulunduğu, ilgili çıraklık komitesince saptanması,

b) Çırağın işine, okul veya kursa izinsiz ve gerçek bir neden olmaksızın devamsızlık göstermesi,

c) Çırağın, aralıksız veya iki ay veya daha fazla devamsızlığına neden olan, yahut işyeri sahibinin usta ve işyerindeki arkadaşlarının sağlığı bakımından tehlike arz eden bir hastalığa tutulması,

d) İşyeri sahibine karşı olan görevlerini yerine getirmemesi,

e) İşyeri iç yönetmeliğinin çıraklarla ilgili hükümlerine aykırı davranışta ısrar etmesi, iç yönetmeliği bulunmayan işyerleri için, işyeri sahipleri veya ustanın koyduğu iş düzenini bozucu harakette bulunması,

f) Çıraklık Eğitimi Komitesince uygun görülecek diğer nedenlerin meydana çıkması.

Çıraklık sözleşmesinin, yukarıda belirtilen nedenlerden birine veya birkaçına dayanarak bozulması halinde durum, işveren veya yasal temsilcileri tarafından Mahalli Çıraklık Eğitimi Komitesine, ilgili derneğe veya odaya bildirilir. İstenildiğinde, Mahalli Çıraklık Eğitimi Komitesince ilgiliye bu durumu belirten bir belge verilir.

Sözleşmenin Devamı :

Madde 33 — İşyeri sahibinin değişmesi halinde, çıraklık sözleşmesi, iki tarafın uygun görmesiyle yürürlüğe devam eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Çırağın Yetiştirilmesi

İşyeri Sahibinin Görev ve Yükümlülükleri :

Madde 34 — İşyeri sahibinin çırağa karşı olan görev ve yükümlülükleri:

1. Çırağa, sözleşmede belirtilen o sanata ait öğrenim programını noksatsız olarak uygulamak, onun çıraklık süresi sonunda yapılacak kalfalık sınavını başarabilecek tarzda yetiştirilmesini sağlamak,
2. Çırağın, sanatıyla ilgili teorik meslek dersleri görmek üzere okul ve kurslara devamına müsaade etmek ve devamını kontrol altında bulundurmak,
3. Çırağı, sanatını öğrenmesiyle ilgili işlerde çalıştırmak,
4. Çıraklık sözleşmesinin düzenlenmesini takipeden yedi iş günü içinde, sözleşmenin bir örneğini Mahalli Çıraklık Eğitimi Komitesine, diğer bir örneğini de derneğe kayıtlı ise ilgili derneğe veya odaya vermek ve sicil numarasını alarak sözleşmeye yazmak,
5. Çırağın izin, hastalık ve diğer nedenlerle olan devamsızlığını, sicili tutan derneğe ve Mahalli Çıraklık Eğitimi Komitesine bildirmek,
6. Her yıl sonunda çırağın sicil özetini, ilgili dernekten veya odadan alarak, çırağın veli veya yasal mümessiline göndermek,
7. Çırağın, çıraklık süresini tamamladığına dair sicili tutan derneğin bildirmesinden sonra açılacak ilk kalfalık sınavına girmesini sağlamak ve sınav için gereken araç ve gereci Mahalli Çıraklık Eğitimi Komitesinden sağlamak,

Çırağın Görev ve Yükümlülükleri :

Madde 35 — Çırağın işyeri sahibine karşı olan görev ve yükümlülükleri :

1. Sanatını muayyen yetiştirme programına uygun olarak olanca dikkat, gayret ve itinasıyla öğrenmeye, sanatında yeter derecede maharet elde etmeye ve çıraklık süresi içerisinde kalfa olmaya çalışmak,
2. Gerek işyerindeki pratik çalışma işine ve gerekse sanatı ile ilgili teorik meslek derslerini görmek üzere, belirtilen okul ve kurslara düzgün olarak devam etmek,
3. Çırağın yetiştirme ve öğrenme durum ve kabiliyetini saptamak üzere yapılacak deneme sınavları ile kalfalık sınavına girmek,
4. İşyerine ait sır ve özellikleri başkalarına söylememek.

Günlük Çalışma Süresi :

Madde 36 — Çıraklar, yetiştirilmek üzere emrine verildikleri işkolu nezaretçisi (işyeri sahibi, temsilcisi, ustası, kalfası veya benzeri kademeyi işgal edenin) çalışma saatlerine uygun şekilde çalıştırılırlar. Çıraklık süresinin son yılı hariç, devamlı olarak yalnız çalışmalarına müsaade edilemez. 507 sayılı Yasa kapsamına giren işyerinde, çırağın veli veya yasal mümessilinin ve Mahalli Çıraklık Eğitimi Komitesinin onayı alınmak koşuluyla çıraklar, saat 21'e kadar çalıştırılabilirler.

Sanatı Öğrenme :

Madde 37 — Çırağın, sanatını öğrenmesi için iş üzerinde, bir öğrenci gibi çalışması gereklidir.

Meslek Kursları :

Madde 38 — Çıraklar için haftada en çok sekiz saatlik teorik ve pratik meslek kursları düzenlenir. Bu sürenin yarısı iş saatlerinde, yarısı da iş saatleri dışında uygulanır.

Öğretim Programları :

Madde 39 — Her mesleğe ait teorik ve pratik öğretim programlarının hazırlanmasında, Türk Milli Eğitiminin genel amaç ve temel ilkeleri gözönünde tutulur. Programlar, ilgililerin de görüşleri alınarak, Milli Eğitim Bakanlığı'na hazırlanır.

Programların hazırlanmasında, çırağın eğitimi bir bütün olarak kabul edilir.

Farklı öğrenim düzeyindeki çırak adayları için farklı çalışma programları hazırlanabilir.

Teorik Meslek Dersi Programının Hazırlanması :

Madde 40 — Teorik meslek dersi programının hazırlanmasında;

- a) Çırağa iyi bir vatandaşın beklenen davranışların kazandırılması,
- b) Kalfalık için lüzumlu mesleki bilgi ve davranışların kazandırılması,
- c) Çırağın, mesleğinde gelişmesi ve ilerlemesi için gereken bilgi ve davranışların geliştirilmesi, göz önünde tutulur.

Çırağın ve İşyerinin Nitelikleri :

Madde 41 — Her mesleğe ait programların başında;

- a) O mesleğe çırak olarak alınacakların en az öğrenim dereceleri ile yaşları,
- b) Çırak alacak işyerinde bulunması gereken araç-gereç ile işyerine alınacak çırak sayısının saptanmasına esas teşkil edecek maddi olanaklar ve öğretici insan gücü nitelikleri belirtilir.

Denklik :

Madde 42 — Çıraklık eğitimi süresinde kazanılan davranışlar, çırağın örgün eğitime yönelmesi halinde, denklik ilkesi çerçevesinde değerlendirilir.

Programın Öğeleri :

Madde 43 — Meslekler için hazırlanan programlarda, her dersin ayrı ayrı amacı, içeriği, eğitim metodu, ders araç ve gereçleri ile haftalık süresi belirtilir.

Eğitim Süresi :

Madde 44 — Çıraklar için düzenlenen teorik ve pratik eğitimin başlangıç ve bitiş tarihleri, Mahalli Çıraklık Eğitimi Komitesinin teklifi ile valilikçe saptanır. Çırağın işyerindeki pratik eğitimi yılda 11 ay, teorik öğretimi ise 256 saattir.

Kalfalık sınavı bu yetiştirme süresinin dışında yapılır.

Resmî tatil günlerinde ders yapılmaz.

İşlem ve İşler :

Madde 45 — Çırağın mesleğinde yetişmesi için, yapacağı işlem ve işlerin sıra ve süreleri, Mahalli Çıraklık Eğitimi Komitelerinin ve Çıraklık Kurulunun görüşü alınarak, Milli Eğitim Bakanlığı'na saptanır. İşyeri sahibi çırağın meslek öğrenimini, buna göre sürdürmek zorundadır. Çırağın, yapacağı iş ile bunların sıra ve sürelerinde çevre özellikleri dikkate alınarak, Mahalli Çıraklık Eğitimi Komitesince değişiklik yapılabilir. Bu değişikliklerin neler olduğu, gerekçesi ile birlikte Milli Eğitim Bakanlığı'na bildirilir.

Mesleki Eğitim Yöntemleri :

Madde 46 — İşyerinde yapılan mesleki eğitimde;

- a) Çırağın yapacağı işlem ve işler, önce usta tarafından anlatılır.
 - b) Bu işlemler, usta veya kalfa tarafından yeteri kadar yapılarak, çırağın görmesi sağlanır,
 - c) Çırağın o anda, kendisine gösterilen işlem ve işler hakkındaki bilgisi yoklanır,
 - d) Çırağın, kendisine gösterilen işlem ve işleri yapması sağlanır ve çalışması izlenerek eksiklikleri tamamlanır.
- Pratik uygulamalarda, iş güvenliğinin sağlanmasına, iş kazalarından kaçınma yollarının öğretilmesine ve çırakların, bu kurallara uygun davranışlar geliştirmelerine özen gösterilir.
- Mesleğin özellikleri gözönünde tutularak, farklı ve özel yöntemler de kullanılabilir.

İş ve İşlem Defteri :

Madde 47 — Çırakların, pratik öğretimde yaptıkları iş ve işlemlerini gösterir bir defter, işyeri sahibince çıraklara tutturulur.

Defterlerin şekil ve içeriği her meslek için ayrı ayrı olmak üzere, Çıraklık Kurulunca saptanır.

İşyeri sahibi, çırağın yaptığı işlerin ve bu işlerdeki başarı ve derecesinin bu deftere yazılmasını sağlamakla yükümlüdür.

Deneme Sınavları :

Madde 48 — Çırağın, çıraklık eğitimi süreci içerisinde gelişmesini belirlemek amacı ile Mahalli Çıraklık Eğitimi Komitesince belirlenecek günlerde yılda iki kere deneme sınavı yapılır. Sınav sonuçları, iş yeri sahibi ve kursları düzenleyen okul tarafından çırağa, velisine, ayrıca, dernek veya odaya bildirilir. Oda ve dernek bu sınav sonuçlarını çırağın siciline işler.

Eğitimcilerin İşbirliği :

Madde 49 — Çırağın, pratik eğitiminden sorumlu olanlar ile teorik kursları yöneten görevliler arasında işbirliği yapılarak, pratik ve teorik eğitimin bir bütünlük içinde yürütülmesi ve programların amaçlarının gerçekleştirilmesi sağlanır. İşbirliğinin nasıl yapılacağı Mahalli Çıraklık Eğitimi Komitesince hazırlanır ve ilgililere duyurulur.

Eğitim Sorumlusu :

Madde 50 — Bir iş yerinde çalışan çıraklardan, herbirinin eğitiminden, hangi usta ve kalfanın sorumlu olacağı işyeri sahibince saptanır.

Okuma-Yazma ve Genel Eğitim :

Madde 51 — İlköğrenimlerini bitirmeden çıraklığa alınanların çıraklık süresi, normal çıraklık süresinden bir yıl fazladır. Bu sürede çırağa okuma-yazma öğretilir ve ilköğrenimde kazandırılması gereken davranışlar kazandırılır. Bir yıllık sürede çıraklara verilecek okuma-yazma eğitimi ile genel eğitim programı, Milli Eğitim Bakanlığı'na hazırlanır. Bu kurslar, İl Yaygın Eğitim Müdürlüğü ile işbirliği halinde yürütülür.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM*Çırağın Başarısının Değerlendirilmesi**Kalfalık Sınavı :*

Madde 52 — 1. Çırak, çıraklık süresinin sonunda bu süreyi tamamladığını belgelemek koşulu ile, kendi sanatı için tertiplenecek ilk kalfalık sınavına girmek zorundadır.

Çevrenin ihtiyaçlarına göre kalfalık sınavı açılacak meslek dalları ile, kalfalık sınavının açılma günleri Mahalli, Çıraklık Eğitimi Komitesince üç ay önceden Milli Eğitim Bakanlığı kanalıyla Çıraklık Kurulu'na teklif edilir.

2. Kalfalık sınavının amacı, çırağın kendi sanatının gerektirdiği maharet ve işlemleri yeter derecede bir emniyet ve yeterlilikte ve yalnız başına yapma, yerine getirmeye gücü yeter olup olmadığını, sana-

tında kullanılan araç ve gereçlerin özellikleriyle, bunların işletilmesi ve kullanılmasına ait gerekli sanat bilgilerine sahip bulunup bulunmadığını ve sanatı ile ilgili teorik meslek derslerinden kendisine öğretilen konuları iyice kavrayıp kavramadığını saptamaktır.

Sınav Tarihi ve Yeri :

Madde 53 — Kalfalık sınavı her sanat için Çıraklık Kurulunca saptanacak günlerde ve yerlerde yapılır.

Kalfalık Sınav Kurulları :

Madde 54 — Kalfalık Sınav Kurulları, Mahalli Çıraklık Eğitimi Komitelerince aşağıdaki kuruluşlardan aday gösterilecek 10 kişi arasından valilikçe seçilecek beş asil, beş yedek üyeden meydana gelir. Kurul üyeleri aralarında bir başkan seçer.

- Mahalli Çıraklık Eğitimi Komitesinden bir asil, bir yedek,
- İlgili dernek üyelerinden üç asil, üç yedek,
- Milli Eğitim Bakanlığı temsilcisi bir asil, bir yedek,

Sınav kurullarında aşağıda belirtilmiş olan kimseler görev alamazlar.

- Çırağın veli veya yasal mümessili ile üçüncü dereceye kadar olan akrabaları,
- Çırağın çalıştığı iş yeri sahibi veya yasal temsilcisi, çırağı yetiştiren ustası.

Yukarıda belirtilmiş bulunan üyeler Sınav Kurulu toplanmadan önce durumu, Sınav Kurulu Başkanına bildirmeye mecburdurlar.

Sınav Kurulu Üye Adayları :

Madde 55 — Kalfalık Sınav Kurulu üye adayları, Mahalli Çıraklık Eğitimi Komitesince;

- Kendi üyeleri arasından iki,
- Her meslek dalından ilgili derneğin de görüşü alınarak, dernek üyeleri arasından altı,
- Milli Eğitim Müdürlüğü'nün göstereceği adaylar arasından iki kişi olarak gizli oyla seçilir.

Üye adayları, Mahalli Çıraklık Eğitimi Komitesi tarafından sınav gününden en az 15 gün önce valiliğin seçim ve onayına sunulur.

Başkanın Sorumluluğu :

Madde 56 — Kalfalık Sınav Kurulu Başkanı, kalfalık sınavlarının kanun ve yönetmelik hükümlerine göre sağlıklı şekilde yürütülmesinden sorumludur.

Üyelik Şartları :

Madde 57 — Derneklerden "Kalfalık Sınav Kurulu" üye adayı seçileceklerden;

- 2089 sayılı Yasaya göre ustalık ünvanını almış,
- Mesleklerinde en az beş yıldan beri usta olarak çalışıyor,
- Yüz kızartıcı suç ve fiillerden hüküm giymemiş,
- Ustalık süresinde çırak yetiştirmiş olma şartları aranır.

Bir kimse, Kalfalık Sınav Kurulu'na birden fazla kuruluştan aday gösterilemez.

Görev Süresi :

Madde 58 — Kalfalık Sınav Kurulu üyelerinin görev süresi iki yıldır. İki yıl sonunda, usulüne uygun şekilde, Sınav Kurulu yeniden teşkil edilir. Sınav Kurulu üyeleri, yeniden aday gösterilebilir.

Aynı mahaldeki Çıraklık Eğitimi Komitesi üyesi ile Milli Eğitim Bakanlığı temsilcisi değişmez. Dernek temsilcileri, her meslek dalı için ayrı ayrı seçilir.

Kurulun Çalışma Süresi :

Madde 59 — Kalfalık sınav kurulları, sınav gününden bir gün önce ve sınav gününden üç gün sonra olmak üzere, sınav sorularını, sınavla ilgili araç ve gereci hazırlamak, sınav yerini görmek, sınavları yapmak ve çırakların başarılarını değerlendirmek amacıyla beş gün görev başında bulunurlar. Gerekirse, bu konuda Mahalli Çıraklık Eğitimi Komitesinin teklifi ve valiliğin onayı ile belirtilecek esaslara göre hareket edilir.

Katılma Zorunluluğu :

Madde 60 — Kalfalık Sınav Kurulu üyeleri, bu görevlerini valiliğin kabul edeceği bir özürleri olmadıkça bırakamazlar.

Sınavlara, iki defa özürsüz olarak katılmayan Sınav Kurulu üyeleri, beş yıl süre ile bir daha Mahalli Çıraklık Eğitimi Komitesi, Kalfalık ve Ustalık Sınav Kurulu üyeliklerine seçilemezler.

Üyelikten Düşme :

Madde 61 — Kalfalık Sınav Kurulu Üyelerinden :

- Bu yönetmelikte belirtilen nitelikleri kaybedenlerin,
- Görevlerini gereği gibi yapamayanlar ile görevlerini kötüye kullananların Mahalli Çıraklık Eğitimi Komitesinin teklifi üzerine, valilikçe görevlerine son verilir ve yerlerine yedekleri görevlendirilir.
- (b) Fıkrasında belirtilen sebeplerden ötürü görevine son verilenlere bir daha Ustalık ve Kalfalık Sınav Kurullarında görev verilmez.

Yedek Üye Görevlendirme :

Madde 62 — 2089 sayılı Yasanın 29. maddesinin 3. fıkrası gereğince sınav kurullarında görev almayacak olan üyelerin yerine, o sınava mahsus olmak üzere, Mahalli Çıraklık Eğitimi Komitesi'nin teklifi ile valilikçe yedek üye görevlendirilir.

Sınavın Duyurulması :

Madde 63 — Her mesleğe ait, kalfalık sınavları, Çıraklık Kurulunca saptanacak gün ve yerlerde altı ayda bir defa yapılır. Kalfalık sınavının yapılacağı gün ve yöre, sınav gününden en az iki ay önce Millî Eğitim Bakanlığı'na Mahalli Çıraklık Eğitimi Komiteleri'ne yazılı olarak duyurulur. Mahalli Çıraklık Eğitimi Komiteleri, kalfalık sınavının gün, yer ve saatini ilgili derneklere yazı ile bildirir ve mahallinde çeşitli araçlarla duyurur.

Sınava Girme Koşulu :

Madde 64 — Kalfalık sınavına girebilmek için;

- Sınava girilecek meslek için tesbit edilen çıraklık süresini, sınav gününden önce bilfiil doldurmuş olmak,
- Çıraklık süresi içinde düzenlenen, genel pratik ve teorik meslek kurslarına özür süresi hariç katılmış olmak, koşulları aranır.

İlkokula dayalı ve en az iki yıl meslek öğrenimi veren okulları bildirmiş olanlar, kalfalık sınavına girebilirler.

Sınava Girecek Adaylar için Verilecek Belgeler :

Madde 65 — İşyeri sahibi, çıraklık süresini tamamlayarak, kalfalık sınavına girecek kalfa adaylarına ait aşağıda belirtilen belgeleri, sınav gününden en geç 15 gün önce, Mahalli Çıraklık Eğitimi Komitesi'ne vermekle yükümlüdürler;

- Çıraklık sözleşmesinin bir örneği,
- Çırağın, sicilini tutan derneğin veya odanın çıraklık süresini tamamladığına dair dolduracağı belge,
- Çırağın teorik ve pratik yetiştirme kurslarını düzenleyen kurumlardan alınacak kurs sonuçlarını gösterir belge,
- İşyeri sahibi tarafından doldurulacak ve çırağın, çıraklık süresinde yaptığı işler ile çırağın işyerindeki tavır ve davranışlarını gösterir belge.

Komite, sınava gireceklerin bir listesini, sınav gününden en geç üç gün önce kalfalık sınav kurulu başkanına verir.

Başarının Değerlendirilmesi :

Madde 66 — Çırağın deneme ve kalfalık sınavlarındaki başarısı, üç basamağa göre değerlendirilir.

- Üstün başarılı,

b) Başarılı,

c) Yetersiz.

Başarı Tesbiti :

Madde 67 — Kalfalık Sınav Kurulu, çırağın kalfalık sınavındaki başarısını, çırağın edindiği bilgileri uygulayıp uygulamadığına, mesleğinin kapsadığı işlem ve işleri yeter derecede emniyet ve yeterlikle ve yalnız başına yapma ve sonuçlandırma gücünde olup olmadığına, mesleğinde kullanılan araç ve gereçlerin özellikleri ile bunların işletilmesi ve kullanılmasına ait bilgi, beceri, tutum ve alışkanlıklara sahip bulunup bulunmadığına ve mesleği ile ilgili teorik meslek kurslarında kendisine öğretilen konuları kavrayıp kavramadığına göre saptar.

Sınav Süresi :

Madde 68 — Uygulamalı sınavların süresi, Sınav Kurulunca tespit edilir.

Yazılı sınavların süresi üç saati geçmez. Sözlü sınavlar için adaya 10 dakika düşünme zamanı tanınır. Sınavlarda kurul üyeleri, adayı şaşırtacak, heyecanlandıracak davranışlardan kaçınırlar.

Sınav Soruları :

Madde 69 — Kalfalık sınavları, Millî Eğitim Bakanlığı'na geliştirilecek sorularla yapılabilir. Bu soruların hazırlanmasında Bakanlıkça hazırlanacak kalfalık ölçütleri dikkate alınır. Millî Eğitim Bakanlığı'na soruları hazırlanmayan meslekler ile Bakanlıkça uygun görülecek mahaldeki kalfalık sınav soruları, Kalfalık Sınav Kurulunca hazırlanır.

Her iki halde, sınav sonuçları, Sınav Kurulu üyelerince değerlendirilir.

Soruları Millî Eğitim Bakanlığı'na hazırlanacak meslekler, sınavdan en az üç ay önce Bakanlıkça ilân olunur. İlân edilmeyen mesleklerle ait sınav soruları, Mahalli Kalfalık Sınav Kurulları tarafından hazırlanır.

Bu sınavlar uygulamalı, sözlü ve yazılı olarak ya da bunlardan ikisi veya üçü bir arada yapılabilir.

Soruların Gönderilmesi :

Madde 70 — Sorular Bakanlıkça sınavdan en az bir hafta önce, İl Millî Eğitim Müdürlüğü'nde bulunacak şekilde gönderilir.

Sorulardan ön hazırlığı gerektirenler, sınavdan bir gün önce, ön hazırlığı gerektirmeyenler sınav günü sabahı, İl Millî Eğitim Müdürlüğü tarafından Sınav Kurulu huzurunda, kurul başkanına teslim edilir.

Ön Hazırlık :

Madde 71 — Kalfalık sınav şekli, soruların hazırlanması (Bakanlıkça hazırlanmadığı takdirde), süre ve sınavın yapılmasında ve değerlendirilme-

sinde gözönünde tutulması gereken hususlar, kalfalık sınavından bir gün önce sınav kurulu'nca saptanır. Ayrıca, sınav için gerekli araç ve gerecin neler olacağı ve sınavın nerede yapılacağı hususları, Mahalli Çıraklık Eğitimi Komitesi ile işyeri sahibine veya sınavın yapılacağı kuruma bildirilir. Kalfalık sınav kurulu'nca hazırlanacak sınav soruları, sınav gününe kadar kurulun başkanı tarafından kapalı bir zarf içinde saklanır.

Usûl ve Değerlendirme :

Madde 72 — Aynı meslekten kalfalık sınavına gireceklerin sayısı ve mesleğin özelliği dikkate alınarak, kalfalık sınavı bir veya birkaç yerde aralıklı olarak yapılabilir. Ancak, Sınav Kurulu Üyelerinin tamamı, sınav süresince sınav yerinde bulunurlar ve adayın davranışlarını yakından izlerler.

Kalfalık sınavlarının değerlendirilmesi, Sınav Kurulu Üyelerinin sınav cevaplarını hep birlikte incelemesi ile yapılır. Adayın başarısı, kurul üyelerince ortaklaşa saptanır. Üyeler arasında anlaşmazlık olursa, üyeler sınav sonuçlarını ayrı ayrı değerlendirir. Adayın başarılı sayılabilmesi için beş kişilik sınav kurulu üyelerinden en az üçünün adaya başarılı veya üstün başarılı not vermesi gerekir.

Sınav Programı :

Madde 73 — Sınavlar, Sınav Kurullarının görüş ve saptamaları dikkate alınarak Mahalli Çıraklık Eğitimi Komitesinin yapacağı bir programa göre yürütülür.

Sınav Nakli :

Madde 74 — Çıraklar, kalfalık sınavlarına, bulundukları şehirlerde girmeye zorunludurlar. Ancak, adayın haklı bir nedene dayanan başvurusu halinde, Çıraklık Eğitimi Komitesi'nin kabulü ve valiliğin onayı ile sınav nakil işlemi yapılabilir.

Nakil işlemi, Bakanlıkça sınav yerlerinin belirlenmesinden sonra 15 gün içerisinde yapılır, ve sınavla ilgili belgeler, o mahallin Çıraklık Eğitimi Komitesi'ne sınavdan en geç bir ay önce gönderilir.

Belgelerin Hazırlanması :

Madde 75 — Kalfalık Sınav Kurulları;

- a) Sınavların yapılmasında dikkat edilecek hususları belirten belgeyi,
- b) Sınav sorularını,
- c) Her adaya ait ayrı ayrı değerlendirme fişlerini,
- d) Her adaya her üyenin verdiği notları gösterir belgeleri,
- e) Adayların sınavı başarıp başaramadıklarını gösterir başarı çizelgelerini hazırlar.

Bunlar, üyelerin her biri tarafından ayrı ayrı imzalanır. Belgeler bir zarf içine konular ve zarf üzerine, sınavla ilgili tarih ve bilgiler yazılır. Mahalli Çıraklık Eğitimi Komitesi'ne sınav gününden en geç üç gün sonra teslim edilir.

Belgelerin Saklanması :

Madde 76 — Kalfalık sınavına ait sorular, sınav kâğıdı ve sonuçları ile ilgili tutanak ve belgeler, Mahalli Çıraklık Eğitimi Komitesi'nce bir yıl saklanır.

Yeterlik Belgesinin Kaydı :

Madde 77 — Kalfalık Yeterlik Belgesi alanların bu yeterlik belgeleri ile ilgili belgeleri "Yeterlik Belgesi Kayıt Defterine" Mahalli Çıraklık Eğitimi Komitesi'nce işlenir.

Yeterlik Belgesinin Verilmesi :

Madde 78 — Sınavı kazanan çıraklara, Kalfalık Yeterlik Belgesi verilir. Yeterlik Belgesinin şekli, Millî Eğitim Bakanlığı ve Sanatkar teşkilâtının en üst kademesindeki kuruluşla birlikte saptanır. Yeterlik Belgesi, Sınav Kurulu üyeleri tarafından imzalandıktan ve valilikçe onaylandıktan sonra, ilgili sanatkâr kuruluşu tarafından verilir.

Yeterlik Belgesinin Kaybedilmesi :

Madde 79 — Kalfalık Yeterlik Belgesini kaybedenler, yerine geçen belgeyi almak için Mahalli Çıraklık Eğitimi Komitesi'ne başvururlar.

Çırakların Sınav Hakları :

Madde 80 — Kalfalık sınavında başarı gösteremeyen çıraklar, 2089 sayılı Yasanın 17. maddesi hükmüne göre çırak olarak çalışmakla beraber, altı ay sonra açılacak sınava girme hakkına sahiptirler. Bunda da başarı gösteremedikleri takdirde, müteakip iki sınava daha girebilirler. Bu suretle dört defa yapılacak sınav sonunda Kalfa Yeterlik Belgesi alamayan çıraklar, sınav haklarını kaybetmiş olurlar.

Başarısızların Yetiştirilmesi :

Madde 81 — Girdikleri kalfalık sınavında başarısız olan ve bir özürü nedeniyle sınava giremeyen ve tekrar sınava girme hakkı bulunan çıraklar için, işyerleri ve Çıraklık Eğitimi Merkezi Müdürlüğü tarafından imkân bulunduğu takdirde teksifi yetiştirme programları hazırlanır. Bu programlar, mahalli Çıraklık Eğitimi Komitesinin saptayacağı esaslara göre düzenlenir. Kalfalık sınavında başarı gösteremeyen çıraklar, kendileri için hazırlanan teksifi yetiştirme programlarına katılmak zorundadırlar.

Mevcut Kalfalara Yeterlik Belgesi Verilmesi:

Madde 82 — 2089 sayılı Yasanın yürürlüğe girdiği güne kadar mevcut yürütmelik esaslarına göre kalfalık belgeleri almış bulunanların belgeleri, Kalfalık Sınav Kurullarınca değiştirilir.

Yeterlik Belgesinin Denkliliği:

Madde 83 — Yabancı memleketlerden alınmış olan kalfalık veya dengi belgelerin, Çıraklık Kurulu'nun görüşü alınarak denkliği, Milli Eğitim Bakanlığı'na karara bağlanır.

Yeterlik Belgesinin Şekli:

Madde 84 — Sınavla kalfalık ünvanını alanlarla, yönetmeliğin 82. maddesinde belirtilenlere verilecek Yeterlik Belgelerinin şekli aynıdır. Yönetmeliğin 82. maddesine göre kalfalık ehliyetnamesi almak isteyenler, sınav tarihinden en geç 15 gün önce Sınav Kuruluna havale edilmek üzere Mahalli Çıraklık Eğitimi Komitesi'ne başvururlar. Bunlara ait Yeterlik Belgeleri Sınav Kurulunca, usulüne uygun şekilde ve sınava girenlerin Yeterlik Belgeleri ile birlikte düzenlenir.

Yeterlik Belgesinin Niteliği:

Madde 85 — Yeterlik Belgeleri, uygulamada resmi belge niteliğindedir. Yeterlik Belgeleri, yeterince bastırılarak Mahalli Çıraklık Eğitimi Komitelerine gönderilir.

İptal ve Yenileme:

Madde 86 — Yönetmeliğin kalfalık sınavıyla ilgili hükümlerine uyulmaması veya sınav kurulları üyelerinin görevlerini kötüye kullanmaları halinde, Milli Eğitim Bakanlığı sınavı geçersiz sayar ve en kısa süre içinde yenilenmesini sağlar.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Kalfanın İşe Alınması, Yetiştirilmesi ve Başarısının Değerlendirilmesi

BİRİNCİ BÖLÜM

Kalfanın İşe Alınması

Tanım:

Madde 87 — 2089 sayılı Yasaya göre çıraklıktan kalfalığa yükselen ve bu ünvanla bir iş yerinde çalışan usta adaylarına "KALFA" denir.

Aynı İş Yerinde Çalışma Zorunluluğu:

Madde 88 — 507 sayılı Yasaya tabi iş yerlerinde çalışan çıraklar, Kalfa Yeterlik Belgesi aldıktan sonra,

iki yıllık süre içinde çalıştığı işyeri sahibinin veya vekilinin onayını almadan başka bir iş yerine giremezler. Ancak, bu süre içinde kalfanın ayrılmasını gerektiren nedenler var ise, bu nedenler ilgili Çıraklık Komitesince saptanır ve taraflara bildirilir.

Saptanan durum kalfanın ayrılmasını gerektirdiği takdirde, işyeri sahibi veya yasal temsilcisi kalfaya, yazılı bir muvafakat belgesi verir. Kalfa, bu belgeyi aldıktan sonra işinden ayrılır ve çalışacağı işyeri sahibine bu belgeyi vermek suretiyle yeni işine başlar.

Bildirim:

Madde 89 — İşyeri sahipleri, çıraklıktan kalfalığa yükselenlerin kalfa olarak işe başlama günleri ile, kalfalığa yükselmiş olanlardan yeniden işe alınanların işe başlama günlerini ve bunların niteliklerini belirtir belgeyi, en geç yedi iş günü içerisinde, o mahaldeki Çıraklık Eğitimi Komitesi ile, ilgili dernek veya odaya bildirir.

İşe Alma:

Madde 90 — Herhangi bir işyerinde çalışmak isteyen kalfalar, doğrudan işyeri sahiplerine veya Mahalli Çıraklık Eğitimi Komitesine başvurabilirler. Kalfa almak isteyen işyeri sahipleri doğrudan kalfa olabilecekleri gibi, kalfa sağlanması konusunda Mahalli Çıraklık Eğitimi Komitesi'ne de başvurabilirler. Mahalli Çıraklık Eğitimi Komitesi, kalfaların işe yerleştirilmesinde kılavuzluk eder.

İşe Başlama Bildirimi:

Madde 91 — Yanında kalfa çalıştıran işyeri sahibi, kalfalarını ilgili dernek veya odaya kayıt ettirerek bir sicil numarası almak zorundadır.

Kalfalık Süresi

Madde 92 — Kalfalık süresi bilfiil en az üç yıldır. Ustalık sınavına girme hakkını kazanan kalfaların üç yıllık fiili çalışma sürelerinin hesabında, engel izinleri ve hastalık raporları bu süreye dahil edilemez. Kalfanın devam etmediği günler, işyeri sahibince saptanır ve sınava girmeye hak kazandığı üç yıllık devam süresinin bitiminde durum, Mahalli Çıraklık Eğitimi Komitesine bildirilir.

Ayrılma Belgesi:

Madde 93 — İşyeri sahibi veya yasal temsilcisinin işyerinden ayrılan kalfaya verdiği belgede kalfanın kimliği, sanat dalı ve kalfa olarak çalıştırıldığı süre belirtilir.

İKİNCİ BÖLÜM

Kalfanın Yetiştirilmesi

Program Hazırlama :

Madde 94 — Kalfalar için hazırlanacak geliştirme kurslarına ait programlar, Çıraklık Kurulu'nun ve Mahalli Çıraklık Eğitimi Komitesi'nin görüşleri de alınmak suretiyle Milli Eğitim Bakanlığı'na hazırlanır. Bu programların başında, kurs süresi ile ara ve dönem sonu sınavlarının ne zaman yapılacağı belirtilir. Programların hazırlanmasında, kalfanın genel eğitimi yanında, kalfalık süresince kazandırılacak mesleki davranışları ile kalfanın mesleğinde gelişmesi ve ilerlemesi için, gereken davranışların kazandırılmasına özen gösterilir.

Teorik ve pratik öğretim programlarının hazırlanmasında, usta adaylarının mesleğinin gerektirdiği yetki ile bütün maharet ve işlemlerin tam bir yeterlikte ve bağımsız yürütme gücüne ve mesleği ile ilgili olan gerekli bütün teorik ve meslek bilgilerine sahip olmaları gözönünde tutulur.

Lise Formasyonu Kazandırma :

Madde 95 — İsteyen adaylara, Meslek Lisesi formasyonu kazandırıcı, tamamlayıcı kurslar açılabilir. Bu konuda örgün mesleki ve teknik eğitim kurumları ile işbirliği yapılır.

Programın Öğeleri :

Madde 96 — Meslekler için hazırlanan programlarda, her dersin ayrı ayrı amacı, içeriği, eğitim metodu, ders araç ve gereçleri ile haftalık süresi belirtilir.

Denklik :

Madde 97 — Kalfalık programları sonunda kazanılan davranışlar, kalfanın örgün eğitime yönelmesi halinde, denklik ilkesine göre değerlendirilir.

Kurs Başarısının Tespiti :

Madde 98 — Kalfaların yıl içinde takip ettikleri geliştirme kurslarındaki başarıları, o kursların özelliklerine göre kurs öğretmenleri tarafından kurs sonunda saptanır.

Kurs Başarısının Bildirimi :

Madde 99 — Kalfalar için açılacak geliştirme kurslarına ait ara ve dönem sonu sınavlarının sonuçları, kursu düzenleyen kurum tarafından kalfaya 15 gün içinde bildirilir.

Kalfanın Eğitim Sorumluluğu :

Madde 100 — Kalfalar, işyerindeki çırağın yetiştirilmesi için, usta tarafından kendisine verilen görevleri, ustanın sorumluluğunda yerine getirmekle sorumludurlar.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Kalfanın Başarısının Değerlendirilmesi

Ustalık Sınavı :

Madde 101 — Kalfa Yeterlik Belgesini aldıktan sonra, sanatında en az üç yıl kalfa olarak fiilen çalışmış olan ve bu süre içinde açılacak geliştirme kurslarına devam ederek başarı göstermiş bulunanlar, kendi sanatları için açılacak ustalık sınavına girebilirler.

Ustalık Sınavının Amacı :

Madde 102 — Ustalık Sınav Kurulu, kalfanın ustalık sınavındaki başarısını, kalfalık süresince devam ettiği geliştirme kurslarındaki başarı dereceleri ile, mesleğinin gerektirdiği yetki ve maharetle işlerini tam bir yeterlik içinde müstakilen yapmaya muktedir ve mesleği ile ilgili teorik bilgilere sahip olup olmadığını gözönünde bulundurarak saptar. Sınav kurulunca kalfanın başarı durumunun saptanmasında, ayrıca onun çırak yetiştirme, müşteri ile ilişkiler, bir işyerini bağımsızca yürütebilecek şekilde işletme, yönetim ve hukuk bilgilerine sahip olup olmadığı da araştırılır.

Sınav Tarihi ve Yeri :

Madde 103 — Ustalık sınavı, Çıraklık Kurulunca tespit edilecek tarihlerde yılda bir kere yapılır. Sınavın yapılacağı tarih ve mahaller, sınav gününden en az iki ay önce Milli Eğitim Bakanlığı'na Mahalli Çıraklık Eğitimi Komitelerine yazılı olarak duyurulur. Mahalli Çıraklık Eğitimi Komiteleri sınav gününü, sınavın yer ve saatini ilgili derneklere yazı ile bildirir ve mahallinde ilân eder.

Sınav Kurulu :

Madde 104 — Ustalık sınavı, her sanat için Çıraklık Kurulunca lüzum gösterilecek ve Milli Eğitim Bakanlığı'na onaylanacak yerlerde oluşturulacak sınav kurulları tarafından yapılır. Ustalık Sınav Kurulları, Mahalli Çıraklık Eğitimi Komitesince aşağıdaki kuruluşlardan aday gösterilecek 12 kişi arasından valilikçe seçilecek altı asil ve altı yedek üyeden meydana gelir. Başkan, Milli Eğitim Bakanlığı'na atanır.

- Milli Eğitim Bakanlığı kuruluşundan iki temsilci,
- Adayın çalıştığı kendi mesleki kuruluşundan iki temsilci,
- Ticaret ve Sanayi Odasından bir temsilci, (Ticaret ve sanayi odasının ayrı ayrı kurulduğu yerlerde ilgili oda temsilcisi).
- Mahalli Esnaf Dernekleri Birliği'nden bir temsilci,

İKİNCİ BÖLÜM

Kalfanın Yetiştirilmesi

Program Hazırlama :

Madde 94 — Kalfalar için hazırlanacak geliştirme kurslarına ait programlar, Çıraklık Kurulu'nun ve Mahalli Çıraklık Eğitimi Komitesi'nin görüşleri de alınmak suretiyle Milli Eğitim Bakanlığı'na hazırlanır. Bu programların başında, kurs süresi ile ara ve dönem sonu sınavlarının ne zaman yapılacağı belirtilir. Programların hazırlanmasında, kalfanın genel eğitimi yanında, kalfalık süresince kazandırılacak mesleki davranışları ile kalfanın mesleğinde gelişmesi ve ilerlemesi için, gereken davranışların kazandırılmasına özen gösterilir.

Teorik ve pratik öğretim programlarının hazırlanmasında, usta adaylarının mesleğinin gerektirdiği yetki ile bütün maharet ve işlemlerin tam bir yeterlikte ve bağımsız yürütme gücüne ve mesleği ile ilgili olan gerekli bütün teorik ve meslek bilgilerine sahip olmaları gözönünde tutulur.

Lise Formasyonu Kazandırma :

Madde 95 — İsteyen adaylara, Meslek Lisesi formasyonu kazandırıcı, tamamlayıcı kurslar açılabilir. Bu konuda örgün mesleki ve teknik eğitim kurumları ile işbirliği yapılır.

Programın Öğeleri :

Madde 96 — Meslekler için hazırlanan programlarda, her dersin ayrı ayrı amacı, içeriği, eğitim metodu, ders araç ve gereçleri ile haftalık süresi belirtilir.

Denklik :

Madde 97 — Kalfalık programları sonunda kazanılan davranışlar, kalfanın örgün eğitime yönelmesi halinde, denklik ilkesine göre değerlendirilir.

Kurs Başarısının Tespiti :

Madde 98 — Kalfaların yıl içinde takip ettikleri geliştirme kurslarındaki başarıları, o kursların özelliklerine göre kurs öğretmenleri tarafından kurs sonunda saptanır.

Kurs Başarısının Bildirimi :

Madde 99 — Kalfalar için açılacak geliştirme kurslarına ait ara ve dönem sonu sınavlarının sonuçları, kursu düzenleyen kurum tarafından kalfaya 15 gün içinde bildirilir.

Kalfanın Eğitim Sorumluluğu :

Madde 100 — Kalfalar, işyerindeki çırığın yetiştirilmesi için, usta tarafından kendisine verilen görevleri, ustanın sorumluluğunda yerine getirmekle sorumludurlar.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Kalfanın Başarısının Değerlendirilmesi

Ustalık Sınavı :

Madde 101 — Kalfa Yeterlik Belgesini aldıktan sonra, sanatında en az üç yıl kalfa olarak fiilen çalışmış olan ve bu süre içinde açılacak geliştirme kurslarına devam ederek başarı göstermiş bulunanlar, kendi sanatları için açılacak ustalık sınavına girebilirler.

Ustalık Sınavının Amacı :

Madde 102 — Ustalık Sınav Kurulu, kalfanın ustalık sınavındaki başarısını, kalfalık süresince devam ettiği geliştirme kurslarındaki başarı dereceleri ile, mesleğinin gerektirdiği yetki ve maharetle işlerini tam bir yeterlik içinde müstakilen yapmaya muktedir ve mesleği ile ilgili teorik bilgilere sahip olup olmadığını gözönünde bulundurarak saptar. Sınav kurulunca kalfanın başarı durumunun saptanmasında, ayrıca onun çırak yetiştirme, müşteri ile ilişkiler, bir işyerini bağımsızca yürütebilecek şekilde işletme, yönetim ve hukuk bilgilerine sahip olup olmadığı da araştırılır.

Sınav Tarihi ve Yeri :

Madde 103 — Ustalık sınavı, Çıraklık Kurulunca tespit edilecek tarihlerde yılda bir kere yapılır. Sınavın yapılacağı tarih ve mahaller, sınav gününden en az iki ay önce Milli Eğitim Bakanlığı'na Mahalli Çıraklık Eğitimi Komitelerine yazılı olarak duyurulur. Mahalli Çıraklık Eğitimi Komiteleri sınav gününü, sınavın yer ve saatini ilgili derneklere yazı ile bildirir ve mahallinde ilân eder.

Sınav Kurulu :

Madde 104 — Ustalık sınavı, her sanat için Çıraklık Kurulunca lüzum gösterilecek ve Milli Eğitim Bakanlığı'na onaylanacak yerlerde oluşturulacak sınav kurulları tarafından yapılır. Ustalık Sınav Kurulları, Mahalli Çıraklık Eğitimi Komitesince aşağıdaki kuruluşlardan aday gösterilecek 12 kişi arasından valilikçe seçilecek altı asil ve altı yedek üyeden meydana gelir. Başkan, Milli Eğitim Bakanlığı'na atanır.

- a) Milli Eğitim Bakanlığı kuruluşundan iki temsilci,
- b) Adayın çalıştığı kendi mesleki kuruluşundan iki temsilci,
- c) Ticaret ve Sanayi Odasından bir temsilci, (Ticaret ve sanayi odasının ayrı ayrı kurulduğu yerlerde ilgili oda temsilcisi).
- d) Mahalli Esnaf Dernekleri Birliği'nden bir temsilci,

Sınav Kurulu Üye Adayları :

Madde 105 — 1. Ustalık Sınav Kurulunun 12 adayı;

- Milli Eğitim Bakanlığı kuruluşundan, Milli Eğitim Müdürlüğünce gösterilecek altı,
 - İlgili meslek kuruluşunca gösterilecek altı,
 - Ticaret ve Sanayi Odasınca gösterilecek üç,
 - Mahalli Esnaf Dernekleri Birliğince gösterilecek üç aday arasından, Mahalli Çıraklık Eğitimi Komitesi tarafından sınav tarihinden en geç 15 gün önce, ön seçime tabi tutularak valiliğin seçim ve onayına sunulur.
- Sınav Kurulunun asil yedek başkanları Milli Eğitim Bakanlığı'na atanır.
 - Sınav Kurulunun seçilen asil ve yedek üyelerine seçilme durumu valilikçe sınav gününden en az yedi gün önce yazı ile duyurulur.
 - Ustalık Sınav Kurullarında 2089 sayılı Yasanın 29. maddesinin üçüncü fıkra ve bentlerinde adı geçen kimseler görev alamazlar.

Başkanın Sorumluluğu :

Madde 106 — Ustalık Sınav Kurulu başkanı, ustalık sınavlarının kanun ve yönetmelik hükümlerine göre sağlıklı şekilde yürütülmesinden sorumludur.

Üyelik Şartları :

Madde 107 — Ustalık Sınav Kurullarına üye aday olarak seçilecek meslek kuruluşu üyelerinin aşağıdaki nitelikleri taşıması gerekir;

- Mesleklerinde en az 10 yıldan beri çalışmakta olması ve 2089 sayılı Yasaya göre usta ünvanını almış bulunması ve bu ünvanla en az iki yıldan beri bilfiil mesleğinde çalışmış bulunması,
- Yüz kızartıcı suç ve fiillerden hüküm giymemiş olması,
- Mesleki davranışlarıyla ilgili meslek mensuplarının takdirini toplamış olması (tercih sebebi),
- Bunlardan usta olanların, ustalık süresinde kalfa yetiştirmiş ve bunların ustalık sınavını kazanmış olması,
- Teknisyen, Teknik Öğretmen, Müdendis, Yüksek Mühendis Okulları ve benzeri okulları bitirmiş olarak işyerinde kendisinin çalışmakta bulunması gerekir.

Bir kimse, Ustalık Sınav Kuruluna birden fazla teşekkülünden aday gösterilemez.

Sınav Kurullarının Çalışma Şekli ve Görev Süresi :

Madde 108 — Mesleklerin özelliklerine göre ayrı ayrı ustalık Sınav Kurulları kurulabilir.

Ustalık Sınav Kurulunun görev süresi iki yıldır. İki yıl sonunda usulüne uygun olarak Sınav Kurulu üyeleri yeniden aday gösterilebilir. Ustalık Sınav Kurulları, sınav gününden bir gün önce ve sınav gününden üç gün sonraya kadar sınav sorularını, sınavla ilgili araç ve gereçleri hazırlamak, sınav yerini görmek, sınavları yapmak ve kalfaların başarılarını değerlendirmek üzere 5 gün görev başında bulunurlar. Gerekirse bu konuda, Mahalli Çıraklık Eğitimi Komitesinin teklifi ve valiliğin onayı ile belirtilecek esaslara göre hareket edilir.

Katibna Zorunluluğu :

Madde 109 — Ustalık Sınav Kurulu üyeleri, bu görevlerini valiliğin kabul edeceği bir özürleri olmadıkça bırakamazlar. Sınavlara iki defa özürsüz olarak katılmayan Sınav Kurulu üyeleri, beş yıl süre ile bir daha Mahalli Çıraklık Eğitimi Komitesi, Kalfalık ve Ustalık Sınav Kurulu üyeliklerine seçilemezler.

Üyelikten Düşme :

Madde 110 — Ustalık Sınav Kurulu üyelerinden;

- Bu yönetmelikte belirtilen nitelikleri kaybedenler,
- Görevlerini gereği gibi yapamayanlar ile görevini kötüye kullananların Mahalli Çıraklık Eğitimi Komitesinin teklifi üzerine, valilikçe görevlerine son verilir ve yerlerine yedekleri görevlendirilir.
- (b) fıkrasında belirtilen sebeplerden ötürü görevlerine son verilenlere bir daha Ustalık Sınav Kurullarında görev verilmez.

Yedek Üye Görevlendirme :

Madde 111 — 2089 sayılı Yasanın 29. maddesinin üçüncü fıkrası gereğince, Sınav Kurullarında görev alamayacak olan Sınav Kurulu üyeleri yerine, o sınava ait olmak üzere Mahalli Çıraklık Eğitimi Komitesinin teklifi ile valilikçe yedek üye görevlendirilir.

Sınav Girme Şartı :

Madde 112 — Ustalık sınavına girebilmek için;

- Ustalık sınavına girilecek meslek için tespit edilen kalfalık süresini, sınav gününden önce bilfiil doldurmuş olmak,
- Kalfalık süresi içinde düzenlenen genel, pratik ve teorik meslek kuralına katılmış ve başarmış olmak,

Sınava Girecek Adaylar İçin Verilecek Belgeler :

Madde 113 — Kalfalık süresini tamamlayan usta adaylarına ait aşağıda belirtilen belgeler engeç, sınav gününden 15 gün önce kalfa tarafından Mahalli Çıraklık Eğitimi Komitesine verilir.

- a) Kalfalık belgesi veya örneği,
- b) Kalfanın sicilini tutan derneğin veya odanın, kalfalık süresini tamamladığına dair dolduracağı belge,
- c) Kalfanın geliştirme kurslarını düzenleyen kurumdan alacağı başarı belgesi,
- d) İşyeri sahibi tarafından doldurulacak kalfanın, kalfalık süresindeki;

1. Yaptığı işleri,
2. Bilfiil kalfalık süresini,
3. Girmiş ise, daha önce girdiği ustalık sınav sayısı ve yerleri,
4. Kalfanın işyerindeki tutum ve davranışını gösterir belge.

Komite, sınava gireceklerin bir listesini, sınav gününden en geç üç gün önce Ustalık Sınav Kurulu başkanına verir.

Kalfanın Başarısı :

Madde 114 — Kalfanın başarısı;

- a) Kalfalık döneminde yaptığı işler,
- b) Kalfalık süresindeki takip ettiği geliştirme kurslarındaki başarısı,
- c) Ustalık sınavındaki başarısı dikkate alınarak tespit edilir.

Başarının Değerlendirilmesi :

Madde 115 — Kalfanın kurs ve ustalık sınavındaki başarısı, üç basamağa göre değerlendirilir;

- a) Üstün başarılı,
- b) Başarılı,
- c) Yetersiz.

Sınav Süresi :

Madde 116 — Uygulamalı sınavların süresi, Sınav Kurulunca saptanır. Yazılı sınavların süresi üç saati geçmez. Sözlü sınavlar için adaya 10 dakika düşünme zamanı tanınır. Sınavlarda kurul üyeleri adayı şaşırtacak, heyecanlandıracak davranışlardan kaçınırlar.

Sınav Soruları :

Madde 117 — Ustalık sınavları, Millî Eğitim Bakanlığı'na geliştirilecek sorularla yapılabilir. Bu soruların hazırlanmasında, milli ustalık standardı dikkate alınır.

Millî Eğitim Bakanlığı'na soruları hazırlanmayan meslekler ile, Bakanlıkça uygun görülecek mahaldeki ustalık sınavı soruları, Ustalık Sınav Kurulunca hazırlanır. Her iki

Soruları, Millî Eğitimi Bakanlığınca hazırlanacak meslekler, sınavdan en az üç ay önce Bakanlıkça duyurulur. Duyurulmayan mesleklerle ait sınav soruları, Mahalli Ustalık Sınav Kurulları tarafından hazırlanır.

Ustalık ve geliştirme kurslarına ait sınavlar, uygulamalı, sözlü ve yazılı olarak veya bunlardan ikisi veya üçü birarada yapılabilir. Bu sınav şekillerinden hangisinin uygulanacağı, Sınav Kurulu veya sınavı yapan öğretmen tarafından saptanır.

Soruların Gönderilmesi :

Madde 118 — Sorular Bakanlıkça, sınavdan en az bir hafta önce il Millî Eğitim Müdürlüğü'nde bulunacak şekilde gönderilir.

Sorulardan ön hazırlığı gerektirenler, sınav gününden bir gün önce, ön hazırlığı gerektirmeyenler sınav günü sabahı, il Millî Eğitim Müdürlüğü tarafından Sınav Kurulu huzurunda kurul başkanına teslim edilir.

Ön Hazırlık :

Madde 119 — Ustalık sınav şekli, soruların hazırlanması (Bakanlıkça hazırlanmadığı taktirde), süre ve sınavın yapılmasında ve değerlendirilmesinde gözönünde tutulması gereken hususlar, ustalık sınavından bir gün önce Sınav Kurulunca saptanır.

Sınav için gerekli araç ve gerecin neler olacağı ve sınavın nerede yapılacağı hususları, Mahalli Çıraklık Eğitimi Komitesi ile işyeri sahibine veya sınavın yapılacağı kuruma bildirilir.

Ustalık Sınav Kurulunca hazırlanacak sınav soruları, sınav gününe kadar kurulun başkanı tarafından, kapalı bir zarf içinde saklanır.

Mevcut Kalfaların sınavı :

Madde 120 — 2089 sayılı Yasanın o şehirde uygulamaya başlandığı günde, Çıraklık Kurulu'nca o şehir için saptanan sanat dallarında kalfa olarak çalıştıklarını usulüne uygun şekilde belgeleyenlerden, ustalık sınavlarına alınmasında, kalfalık süresinde yapılan teorik ve pratik geliştirme kurslarına katılma koşulu aranmaz.

Usul ve Değerlendirme :

Madde 121 — Aynı meslekten ustalık sınavına gireceklerin sayısı ve mesleğin özelliği dikkate alınarak ustalık sınavı, bir veya birkaç yerde aralıklı olarak yapılabilir. Ancak, Sınav Kurulu üyelerinin tamamı, sınav süresince sınav yerinde bulunurlar ve adayın davranışlarını yakından izlerler.

Ustalık sınavının değerlendirilmesi, Sınav Kurulu üyelerinin sınav cevaplarını hep bir-

likte incelemesi ile yapılır. Adayın başarısı, kurul üyelerince birlikte saptanır. Üyeler arasında anlaşmazlık olursa, üyeler sınav sonuçlarını ayrı ayrı değerlendirirler. Adayın başarılı sayılabilmesi için, yedi kişilik Sınav Kurulu üyelerinden en az dördünün adaya, başarılı veya üstün başarılı not vermesi gerekir.

Sınav Programı :

Madde 122 — Sınavlar, Sınav Kurullarının görüşleri alınarak Mahalli Çıraklık Eğitimi Komite'sinin yapacağı bir programa göre yürütülür.

Sınav Nakli :

Madde 123 — Kalfalar, ustalık sınavlarına çalıştıkları şehirlerde girmeye zorunludurlar. Ancak adayın haklı bir nedene dayanan başvurusu halinde, Çıraklık Eğitimi Komitesi'nin kabulü ve valiliğin onayı ile nakil işlemi yapılabilir. Nakil işlemi, Bakanlıkça sınav yerlerinin belirlenmesinden sonra 15 gün içerisinde yapılır ve sınavla ilgili belgeler, o mahallin Çıraklık Eğitimi Komitesine, sınavdan en geç bir ay önce gönderilir.

Belgelerin Hazırlanması :

Madde 124 — Ustalık Sınavı Kurulları;

- Sınavların yapılmasında dikkat edilecek hususları belirten belgeyi,
- Sınav sorularını,
- Her adaya ait ayrı ayrı değerlendirme fişlerini,
- Her adaya, her üyenin verdiği notları gösterir belgeleri,
- Adayların sınavı başarıp başaramadıklarını gösterir başarı belgelerini, hazırlarlar.

Bunlar, üyelerin herbiri tarafından ayrı ayrı imzalanır. Belgeler bir zarf içine konular ve zarf üzerine, sınavla ilgili tarih ve bilgiler yazılır; Mahalli Çıraklık Eğitimi Komitesine sınav tarihinden en geç üç gün sonra teslim edilir.

Belgelerin Saklanması :

Madde 125 — Ustalık sınavına ait sorular, sınav kâğıdı ve soruları ile ilgili tutanak ve belgeler, Mahalli Çıraklık Eğitimi Komitesince bir yıl saklanır.

Yeterlik Belgesinin Kaydı :

Madde 126 — Ustalık Yeterlik Belgesi alanların, bu belgeleri ile ilgili belgeleri "Yeterlik Belgesi Kayıt Defterine" Mahalli Çıraklık Eğitimi Komitesi'nce işlenir;

Yeterlik Belgesinin Verilmesi :

Madde 127 — Sınavı kazanan kalfalara Ustalık Yeterlik Belgesi verilir. Yeterlik Belgesinin şekli, Millî Eğitim Bakanlığı ve sanatkâr kuruluşunun en üst kademesindeki kuruluşla birlikte saptanır. Yeterlik Belgesi, Sınav Kurulu üyeleri tarafından imzalandıktan ve valilikçe onaylandıktan sonra, ilgili sanatkâr kuruluşu tarafından verilir.

Yeterlik Belgesinin Kaybedilmesi :

Madde 128 — Ustalık Yeterlik Belgesini kaybedenler, yerine geçen belgeyi almak için, Mahalli Çıraklık Eğitimi Komitesi'ne başvururlar.

Kalfalık Sınav Hakları :

Madde 129 — Sınavda başarı gösteremeyen kalfalar, bundan sonra açılacak ustalık sınavına girmeyi istedikleri takdirde, bu konudaki başvurularını yazılı olarak ilgili çıraklık kuruluna bildirirler. Kurullar, bu başvuruları dikkate alır ve durumu, sınav gününden en az otuz gün önce ilgiliye ve sınav kurulu başkanına gönderirler.

Mevcut Ustalara Yeterlik Belgesi Verilmesi :

Madde 130 — 2089 sayılı Yasanın yürürlüğe girdiği güne kadar mevcut kurallara göre Ustalık Belgesi almış bulunanların belgeleri, Ustalık Sınav Kurullarınca uydukları derecelere göre değiştirilir. Bu gibiler, sınav gününden en geç 15 gün önce, Sınav Kuruluna gönderilmek üzere Mahalli Çıraklık Eğitimi Komitesine başvururlar. Bunlara ait yeterlik belgeleri, Sınav Kurulunca usulüne uygun şekilde ve sınava girenlerin Yeterlik Belgeleri ile birlikte düzenlenir. 2089 sayılı Yasanın uygulamaya girdiği günde meslek ve sanatını usta durumunda yöneten ve aynı zamanda işyeri sahibi olarak en az iki sene çalışmış olanlara Usta Yeterlik Belgesi sınavsız olarak verilir. Ancak, durumlarının mesleki kuruluşlardan alınacak ve Çıraklık Eğitimi Komitesince uygun bulunacak bir belge ile belgelendirilmesi gereklidir.

Bu gibiler de, belgeleri ile birlikte Mahalli Çıraklık Eğitimi Komitesi'ne başvururlar. Bunların Ustalık Yeterlik Belgeleri, müracaat tarihinden itibaren en geç bir ay içinde düzenlenerek, usulüne uygun şekilde kendilerine verilir.

Mevcut Kalfaların Sınava Girme Mecburiyeti :

Madde 131 — Aşağıdaki şartları taşıyanlar, 2089 sayılı Yasanın o şehirde uygulamaya başlandığı günden itibaren üç yıl içinde açılacak kalfalık sınavına girmeye mecburdurlar.

- Sınava girecekleri sanatta, o sanat için saptanan çıraklık ve kalfalık süreleri top-

laminin en az 1,5 misli çalışmış olduklarını, usulüne uygun olarak belgelendirmek.

b) Okur-yazar olmak.

Meslek Lisesi Mezunlarına Yeterlik Belgesi Verilmesi :

Madde 132 — Lise dengi Mesleki ve Teknik Öğretim Okullarını bitirenlere, sınavsız Ustalık Belgesi verilir. Bu gibiler, diplomaları ile birlikte Mahalli Çıraklık Eğitimi Komitesi'ne başvururlar. Bunların Ustalık Yeterlik Belgeleri, başvurma gününden itibaren en geç bir ay içinde düzenlenerek, usulüne uygun şekilde kendilerine verilir.

Yeterlik Belgesinin Şekli :

Madde 133 — Sınavla ustalık ünvanı alanlarla, bu yönetmeliğin 132. ve 134. maddelerinde belirtilenlere verilecek Yeterlik Belgesinin şekli aynıdır. Ancak, bu yönetmeliğin 132. ve 134. maddelerine göre verilecek Yeterlik Belgesi, sınav kurulu üyelerinin imzaları yerine, yeterlik belgeleri verilmesine esas teşkil eden yasa maddesi belirtilir ve bu Yeterlik Belgesinde yalnızca Mahalli Çıraklık Eğitimi Komitesi başkanı ile valinin imzası bulunur.

Yeterlik Belgesinin Denkliği :

Madde 134 — Yabancı memleketlerden alınmış olan ustalık veya dengi belgelerin, Çıraklık Kurulu'nun görüşü alınarak denkliği, Milli Eğitim Bakanlığı'nca karara bağlanır.

Yeterlik Belgesinin Niteliği :

Madde 135 — Yeterlik Belgeleri uygulamada, resmi belge niteliğindedirler. Yeterlik Belgeleri yeterince bastırılarak Mahalli Çıraklık Eğitimi Komitelerine gönderilir.

İptal ve Yenileme :

Madde 136 — Yönetmeliğin ustalık sınavı ile ilgili hükümlerinin bozulması veya Sınav Kurulları üyelerinin görevlerini kötüye kullanmaları halinde, Milli Eğitim Bakanlığı sınavı geçersiz sayar ve en kısa bir süre içinde yenilenmesini sağlar.

İşbirliği ve Sorumluluk :

Madde 137 — İl içindeki çırak, kalfa ve ustaların teorik ve pratik öğretiminin, usulüne uygun şekilde düzenlenip yürütülmesinden birinci derecede "Çıraklık Eğitimi Merkezi Müdürlüğü" sorumludur. Teorik ve pratik öğretimin yürütülmesinde, il içindeki her derecedeki eğitim kurumları ile diğer kuruluşların her türlü imkânlarından yararlanılır ve bunlarla işbirliği yapılır.

Milli Eğitim Müdürü'nün başkanlığında, eğitim kurumları ve ilgili diğer kuruluş yöneticilerinin katılacağı bir toplantıda bu işbirliğinin esasları saptanır.

BEŞİNCİ KISIM

Ustaların Yetiştirilmesi

Ustaların Yetiştirilmesi :

Madde 138 — Çırağa sanatını öğretmekle görevli ustaların yapacakları öğretimin usul ve tekniğini öğrenmelerini kolaylaştırmak amacı ile kısa süreli kurslar açılır. Bu kursların öğretim programları, ilgililerin görüşleri alınarak Milli Eğitim Bakanlığı'nca hazırlanır.

Kursa Katılma :

Madde 139 — Ustaların mesleki eğitiminin usul ve tekniğini öğretmek amacıyla açılacak kurslar, çalışma saatleri dışında düzenlenir. Bu kurslara çırak yetiştirmekle görevli olup olmadığının bakılmaksızın isteyen ustalar katılabilir.

Kurs Belgesi :

Madde 140 — Kursu bitiren ustalara, şekli Çıraklık Kurulu'nca tespit edilen kurs bitirme belgeleri verilir.

Kursların Düzenlenmesi :

Madde 141 — Ustalara mesleki eğitimin usul ve tekniğini öğretmek amacıyla açılacak kursların yer ve zamanı Çıraklık Kurulu'nca saptanır. Kurslar, Çıraklık Eğitimi Merkezi Müdürlüğüne yürütülür.

ALTINCI KISIM

Bütçe ve Denetleme

BİRİNCİ BÖLÜM

Bütçe

Bütçenin Hazırlanması :

Madde 142 — Milli Eğitim Müdürlüğü, Mahalli Çıraklık Eğitimi Komitesi'nin de görüşünü alarak il içindeki çeşitli meslek dallarındaki çırak, kalfa ve ustaların eğitimi için gerekli ödenek ihtiyacını saptayarak, usulüne uygun şekilde Milli Eğitim Bakanlığı'na bildirir.

Huzur Hakkı :

Madde 143 — Toplantıya katılan komite başkan ve ikinci başkanı ve üyelere ve danışman üyelere, meslek ve uzmanlık komitelerinde çalışanlara ve sınav kurulu üyelerine kamu hukuku veya

özel hukuk hükümlerine tabi yerlerde veya işlerde çalışıp çalışmadıklarına bakılmaksızın yollukları ve memur olmayanlar için huzur hakları Milli Eğitim Bakanlığı bütçesine bu maksatla konacak ödenekten ödenir. Bu ödemelerin miktarı, maliye ve Milli Eğitim Bakanlığınca saptanır.

İta Amiri :

Madde 144 — Bütçenin harcanmasında il ve ilçe Çıraklık Eğitimi Merkezlerinin Müdürleri tahakkuk memuru, vali veya kaymakam ita amiridir.

Bütçenin Harcanması :

Madde 145 — Bütçenin harcanmasında 1050 sayılı Genel Muhasebe Yasası hükümleri uygulanır.

Sarf Evrakı :

Madde 146 — Bütçenin harcanması ile ilgili sarf evrakı, Çıraklık Eğitimi Merkezleri Müdürlükleri tarafından usulüne uygun şekilde tutulur.

İKİNCİ BÖLÜM

Denetleme

Denetleme :

Madde 147 — 2089 sayılı Yasada belirtilen eğitimle ilgili yükümlülükleri tarafların yerine getirip getirmediği, Mahalli Çıraklık Eğitimi Komiteleri ile sınav kurullarının görevlerinin kurallar çerçevesinde yürütüp yürütülmediği Milli Eğitim Bakanlığı tarafından denetlenir. Milli Eğitim Bakanlığı denetlemeleri dışında kalan sosyal güvenlik ve çalışma hayatı ile ilgili konular, Bakanlıkların bu konulardaki görevli müfettişlerince denetlenir.

Cezai İşlemler :

Madde 148 — 2089 sayılı Yasa kapsamına giren denetlemelerin sonunda cezai işlem gerektiren olaylara ait denetleme raporunun bir örneği, ilgili kurumca 2089 sayılı Yasanın 52. maddesine göre işlem yapılmak üzere Mahalli Çıraklık Eğitimi Komitesi'ne valilik kanalı ile gönderilir.

Denetleme İşbirliği :

Madde 149 — 2089 sayılı Yasa ve bununla ilgili yönetmelik hükümlerinin uygulama alanına giren işlemlerin kontrol ve denetlemesinde izlenecek yol, yöntem ve denetleme programının esasları ile, bu amaçla diğer Bakanlıklar arasında yapılacak işbirliğinin esasları Çıraklık Kurulu'na kararlaştırılır.

Geçici Madde :

Madde 1 — Mevcut Çırakların Sınavı :

2089 sayılı Yasanın o şehirde uygulamaya başlandığı tarihte Çıraklık Kurulu'na o şehir için saptanan sanat dallarında çırak olarak çalıştıklarını usulüne uygun şekilde belgeleyenlerin, kalfalık sınavlarına alınmasında çıraklık süresinde yapılan teorik ve pratik geliştirme kurslarına katılma koşulu aranmaz.

Mevcut Çırakların Sınava Girme Zorunluluğu :

Madde 2 — Aşağıdaki koşulları taşıyanlar, 2089 sayılı Yasanın o şehirde uygulanmaya başlandığı günden itibaren üç yıl içinde açılacak kalfalık sınavına girmeye zorunludurlar;

a) Sınava girecekleri sanatta, o sanat için saptanan çıraklık süresinin en az 1.5 misli çalışmış olduklarını usulüne uygun olarak belgelendirmek.

b) Okur-Yazar olmak.

Yürürlük :

Madde 150 — Bu yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme :

Madde 151 — Bu yönetmeliği Milli Eğitim Bakanı yürütür.

Konu : Akşam Liselerinde uygulanacak Türk Dili ve Edebiyatı dersleri müfredatı programı.

Karar sayısı : 331

Karar Tarihi : 22/11/1978

Kurulumuzun 2/10/1978 gün ve 276 sayılı kararı ile liselerimizde okutulmakta olan Türk Edebiyatı ile Türk Dili ve Kompozisyon dersleri, Türk Dili ve Edebiyatı adı altında birleştirilmiş olduğundan bu dersin akşam liselerinde ilköğretim esasları çerçevesinde okutulmasının Bakanlık Makamının onayına sunulması kararlaştırıldı.

Başkan

A.H. ÖZER

İmza

Üye

A.H. ÖZER

İmza

Üye

E. SAĞLAMER

İmza

Üye

Y. BAYKUL

İmza

Üye

A.C. AĞIN

İmza

Üye

M.L. ÖĞÜŞ

İmza

Üye

T. YİĞİT

İmza

Üye

H. IŞIK

İmza

Üye

V. BAŞAR

İmza

Üye

Dr. E. OKYAY

İmza

Üye

Dr. M.F. ÖZ

İmza

Uygundur.

22/11/1978

Milli Eğitim Bakanı

Dr. İhsan ÖZDİL

Müsteşar

İmza

**TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI DERSLERİ AKŞAM
LİSELERİNDE AŞAĞIDAKİ ESASLAR
ÇERÇEVESİNDE OKUTULACAKTIR**

1 — 24/9/1976 gün ve 349 sayılı kararla kabul edilen akşam liseleri haftalık ders dağıtım çizelgesinde Türk Edebiyatı ile Türk Dili ve Kompozisyon dersi, Türk Dili ve Edebiyatı adı altında birleştirilmiş; bunun dışında değişiklik yapılmamıştır.

2 — Türk Dili ve Edebiyatı derslerinin :

- A) 1. sınıflarda 3 saati dil ve edebiyat, 2 saati kompozisyon;
- B) 2. sınıf edebiyat kollarında 3 saati dil ve edebiyat, 1 saati kompozisyon;
- C) 2. sınıf fen kollarında 1 saati dil ve edebiyat, 1 saati kompozisyon;
- Ç) 3. sınıf edebiyat kollarında 3 saati dil ve edebiyat, 2 saati kompozisyon;
- D) 3. sınıf fen kollarında 2 saati dil ve edebiyat, 1 saati kompozisyon;
- E) 4. sınıf edebiyat kollarında 3 saati dil ve edebiyat, 1 saati kompozisyon;
- F) 4. sınıf fen kollarında 1 saati dil ve edebiyat, 1 saati kompozisyon çalışmalarına ayrılacaktır.

3 — Akşam liselerinde 26/9/1959 gün ve 257 sayılı kararla kabul edilerek 7/12/1959 tarih ve 1086 sayılı Tebliğler Dergisinde yayımlanan Edebiyat dersi müfredat programında yer alan konular okutulacaktır.

Konuların işlenmesinde liselerimiz için kabul edilen ders kitaplarından yararlanılacak, bu kitaplarda yer almayan ancak programda bulunan konu ve kişilerle ilgili çalışmalar, öğretmen tarafından seçilecek uygun metinler üzerinde yapılacaktır.

4 — Akşam liselerinde işlenecek kompozisyon ve dilbilgisi ders konularının sınıflara göre dağılımı aşağıda gösterilmiştir. Öğretmen 2,3 ve 4. sınıflardaki dilbilgisi konularının işlenmesi sırasında edebiyat ve fen kollarında dil ve edebiyat çalışmalarına ayrılan saatlerin farklılığını gözönünde tutarak bazı konulara fen kollarında kısaca yer verebilecektir :

A) Kompozisyon,

1. Sınıf,

Sözlü :

- a) Karşılıklı konuşma, açıklama, haber verme, sözlü rapor, hikâye anlatma.
- b) Münakaşa.

Yazılı :

- a) Cümle ve paragraf teşkili;
- b) Plân ve özet çıkarma, not alma ve bilgi toplama, küçük bir yazının plânını hazırlama.

2. Sınıf (Edebiyat ve fen kolları) :

Yazılı :

Raporlar, kısa gazete haberleri, ilânlar, gezi notları yazılı yoklama sorularının cevapları, mektuplar, tasvirler, konuşmalı yazılar ve hikâyeler, hikâye ve roman incelemeleri, kısa fikir fazıları.

3. Sınıf (Edebiyat kolu) :

Sözlü :

- a) Karşılıklı konuşma, açıklama, sözlü rapor, hikâye anlatma;
- b) Münakaşa.

Yazılı :

- a) Cümle ve paragraf teşkili,
- b) Plân ve özet çıkarma, not alma ve bilgi toplama, bir yazının plânını hazırlama;
- c) Raporlar, gazete haberleri, gezi notları, yazılı yoklama sorularının cevapları, mektuplar, tasvir ve portreler, konuşmalı yazılar ve hikâyeler, hikâye ve roman incelemeleri, kısa fikir yazıları, edebî yazılar (yalnız kabiliyetli öğrenciler için).

3. Sınıf (Fen Kolu) :

Sözlü :

- a) Karşılıklı konuşma, açıklama, sözlü rapor, hikâye anlatma;
- b) Münakaşa,

Yazılı :

- a) Cümle ve paragraf teşkili;
- b) Plân ve özet çıkarma, not alma ve bilgi toplama, bir yazının plânını hazırlama.

4. Sınıf (Edebiyat ve fen kolları) :

Sözlü :

- a) Mülakat;
- b) Münakaşa, münazara, meclis müzakere usulleri;
- c) Sözlü inceleme, konferans.

Yazılı :

- a) Paragraf teşkili;
- b) Bir kitabı inceleme, fikir yazıları, edebî yazılar (yalnız kabiliyetli öğrenciler için).

B) Dilbilgisi :

1. Sınıf,

- 1 — a) Dil, dillerin doğuşu;
- b) Konuşma ve yazı.

2 — a) Ses, ses yolu;

- b) Dilimizin sesleri, hece, kelime;
- c) Dilimizde sesli uyumu, sessiz benzeşmesi.

3 — Vurgu, ulama, ton (okumada, sözlü kompozisyon da).

4 — Kökler ve ekler (metin incelemelerinde), basit ve bileşik kelimeler (metin incelemelerinde, yazılı kompozisyonda).

5 — Kelime çeşitleri ve bunların yerini tutan gruplar (cümledeki görevlerine göre, okumada ve kompozisyonda).

6 — Kelimelerin söylenişi (okumada, sözlü kompozisyonda).

7 — İmlâ (okumada, yazılı kompozisyonda).

8 — Noktalama (okumada, yazılı kompozisyonda).

2. Sınıf (Edebiyat ve fen kolları):

1 — Dilimizin dünya dil grupları arasındaki yeri.

2 — Türk lehçeleri (okumada örnekleriyle), ağızlar (okumada ve sözlü kompozisyonda).

3 — Türklerin kullandıkları alfabeler.

4 — Dilimizde en çok kullanılmış yabancı dil kural-ları (metin incelemelerinde).

5 — İmlâ (okumada, yazılı kompozisyonda).

6 — Noktalama (okumada, yazılı kompozisyonda).

3. Sınıf (Edebiyat ve fen kolları):

1 — Türkçede kelime türetme yolları (metin incelemelerinde ve sırası geldikçe diğer çalışmalarda).

2 — Kelime çeşitleri ve bunların yerini tutan gruplar (Cümledeki görevine göre, okumada, sözlü kompozisyonda).

3 — Kelimelerin söylenişi (okumada, sözlü kompozisyonda).

4 — Cümleler (çeşitli cümlelerin söylenişinden ve öğelerindeki değişikliklerden doğan anlam farkları. Metin incelemelerinde, kompozisyonda).

5 — İmlâ (okumada, yazılı kompozisyonda).

6 — Noktalama (okumada, yazılı kompozisyonda).

4. Sınıf (Edebiyat ve fen kolları):

1 — Türk dili tarihi (kısaca).

2 — Dilimizde en çok kullanılmış yabancı dil kural-ları (metin incelemelerinde).

3 — Türkçede kelime türetme yolları (metin incelemelerinde, sırası geldikçe diğer çalışmalarda).

4 — Kelimelerin söylenişi (okumada, sözlü kompozisyonda).

5 — Kelimelerde anlam değişiklikleri (kaybolmuş, eski, yeni; anlamı daralan, genişleyen, değişen; terim, deyim ve mecaz haline gelen kelimeler ve gruplar. Metin incelemelerinde).

6 — Dilimizde kelime gruplarını türlü devirlerdeki şekilleri arasındaki farklar (metin incelemelerinde).

7 — Cümleler (Edebiyatımızın türlü devirlerindeki nesir cümlelerinin farkları. Metin incelemelerinde).

Konu : Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Ortaokullar ile Ortaöğretim Kurumlarının Sınıf Geçme ve İmtihan Yönetmeliğinin 2. Maddesi, 6. Maddesinin a ve b fıkraları ile 26. Maddesinin değiştirilmesi.

Karar sayısı: 332

Karar tarihi: 23/11/1978

"Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Ortaokullar ile Ortaöğretim Kurumlarının Sınıf Geçme ve İmtihan Yönetmeliği'nin 2. Maddesinin, 6. Maddesinin a ve b fıkraları ile 26. Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Yönetmelik" in bağlı örneğine göre kabulünün Bakanlık Makamının onayına sunulması kararlaştırıldı.

Başkan A.H. ÖZER İmza	Üye A.H. ÖZER İmza	Üye E. SAĞLAMER İmza
Üye Y. BAYKUL İmza	Üye A.C. AĞIN İmza	Üye M.I. ÖĞÜŞ İmza
Üye T. YİĞİT İmza	Üye H. IŞIK İmza	Üye V. BAŞAR İmza
Üye Dr. E. OKYAY İmza	Üye Dr. M.F. ÖZ (Görevli)	

Uygundur.

23/11/1978

Millî Eğitim Bakanı

Dr. İhsan ÖZDİL

Müsteğar

İmza

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞINA BAĞLI ORTAOKULLAR İLE ORTAÖĞRETİM KURUMLARININ SINIF GEÇME VE İMTİHAN YÖNETMELİĞİNİN 2. MADDESİNİN, 6. MADDESİNİN a ve b FIKRALARI İLE 26. MADDESİNİN DEĞİŞTİRİLMESİNE İLİŞKİN YÖNETMELİK.

MADDE: 1 — Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Ortaokullar ile Ortaöğretim Kurumlarının Sınıf Geçme ve İmtihan Yönetmeliği'nin 2. Maddesi, 6. Maddesinin a ve b fıkraları ile 26. Maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

MADDE: 2 — Bir öğretim yılında iki kanaat dönemi vardır. Öğrenci bir kanaat döneminde her dersten:

a) Önceden duyurulmak suretiyle en az üç yazılı sınav;

b) Sözlü yoklama, ödev, uygulama vb. çalışmalara; tabii tutulur.

Yazılı sınavlar kısa cevaplı, çok sorulu ölçme araçları ile yapılır. Bu tür araçlarla ölçülmesi güç olan (kompozisyon yapabilme, tartışma, yaratıcılık gibi) yeteneklerin ölçülmesinde de kompozisyon türü yazılı sınavlara başvurulur.

Resim, Müzik, Beden Eğitimi dersleri ile uygulamalı nitelikteki seçmeli derslerin ve uygulamalı meslek derslerinin sınavları, yine her kanaat döneminde üç defadan az olmamak üzere ve dersin özelliğine göre, hem yazılı hem sözlü hem uygulamalı ya da hem yazılı hem uygulamalı olarak ya da bunlardan yalnızca biriyle yapılabilir.

Yabancı dil derslerinde kanaat notu ortaokul birinci sınıf birinci kanaat döneminde en az üç sözlü ve bir

yazılı notu ile; ortaokul birinci sınıf ikinci kanaat döneminden başlayarak (ikinci kanaat dönemi dahil) diğer bütün üst sınıflarda en az iki sözlü ve iki yazılı notu ile saptanır. Sınav soruları; 4 Haziran 1973 tarih ve 1747 sayılı Tebliğler Dergisinde yayımlanan "Yabancı Dil Müfredat Programının Amaçları" dikkate alınarak düzenlenir.

Notların saptanmasında öğrencilerin o yıl içinde ulaşmaları hedef tutulan genel başarı düzeyi dikkate alınır.

Kanaat notu öğrencinin bir dönemde aldığı notların bileşkesi olarak takdir edilmeli ve bunlarla açıklanabilmelidir.

Öğrenci, naklettiği okulda bir önceki okulda aldığı seçmeli ders okutulmuyorsa, o okulda okutulan seçmeli derslerden birini ya da birkaçını almak zorundadır. Bu dersin kanaat notunun saptanmasında geldiği okulda aldığı notlar da dikkate alınır. Dönemin bitmesine 20 gün kala başka bir okula nakleden öğrencinin kanaat notları, önceki okulunca saptanır.

MADDE: 6-a) Türk Edebiyatı dersi ile Türk Dili ve Kompozisyon dersi, Türk Dili ve Edebiyatı adı altında tek ders olarak birleştirilmiştir.

b) Kompozisyon ayrı, dil ve edebiyat çalışmaları ayrı not konusu olmakla birlikte öğrenciye Türk Dili ve Edebiyatı dersi için bir not verilir.

Öğrencinin dil ve edebiyat çalışmalarından aldığı not dersin ağırlığı (dersin haftalık sayısı) ile, kompozisyon çalışmalarından aldığı not bu dersin ağırlığı (dersin haftalık sayısı) ile çarpılır; elde edilen her iki not toplanarak Türk Dili ve Edebiyatı dersinin haftalık sayısına bölünür. Bulunan rakam öğrencinin Türk Dili ve Edebiyatı dersinden aldığı kanaat (karne) notu olur. Bu rakamın bulunmasında yarım ve yarımdan büyük kesirler tam sayıya yükseltilir, yarımdan küçük kesirler dikkate alınmaz.

MADDE: 26 — Tamamlama sınavları genellikle yazılı olarak yapılır. Ancak dersin özelliğine göre Resim, Müzik, Beden Eğitimi dersleri ile uygulama niteliğindeki seçmeli derslerin ve uygulamalı meslek derslerinin sınavları, hem yazılı hem sözlü, hem sözlü hem uygulamalı olarak ya da hem yazılı hem uygulamalı olarak yahut bunlardan yalnızca biri ile yapılabilir. Bu konuda sınav komisyonu karar verir.

Yabancı dil ve seçmeli yabancı dil derslerinin tamamlama sınavları sözlü ve yazılı olarak yapılır ve sınav soruları 2. maddenin ilgili paragrafında belirtildiği gibi düzenlenir. Öğrencinin başarısı bu sınavlarda aldığı sözlü ve yazılı notlarının aritmetik ortalaması alınarak saptanır.

MADDE: 2 — Bu yöntemelik, 1978-1979 öğretim yılından itibaren uygulanır.

MADDE: 3 — Bu yönetmeliği Milli Eğitim Bakanı yürütür.

Konu : "İnşaat Teknik Liseleri Alt Yapı Bölümü Öğretim Programı"nın kabulü hk.

Karar sayısı: 337

Karar tarihi: 29/11/1978

Erkek Teknik Öğretim Genel Müdürlüğünün 23 Ekim 1978 gün ve 32795 sayılı teklif yazıları üzerine "İnşaat Teknik Lisesi Alt Yapı Bölümü öğretim programı" incelendi ve bağlı örneğine göre kabulünün Bakanlık Makamının onayına sunulması kararlaştırıldı.

Başkan A.H. ÖZER İmza	Üye A.H. ÖZER İmza	Üye E. SAĞLAMER İmza
Üye Y. BAYKUL İmza	Üye A.C. AĞIN İmza	Üye M.I. ÖĞÜŞ İmza
Üye T. YİĞİT İmza	Üye H. İŞİK İmza	Üye V. BAŞAR İmza
Üye Dr. E. OKYAY İmza	Üye Dr.M.F. ÖZ İmza	

Uygundur.
29/11/1978

Milli Eğitim Bakanı
Doç.Dr. Cevat ALKAN
Mesleki ve Teknik Öğretim
Müsteşarı
İmza

T.C.
MILLİ EĞİTİM BAKANLIĞI
Erkek Teknik Öğretim
Genel Müdürlüğü

İNŞAAT TEKNİK LİSESİ
ALT YAPI BÖLÜMÜ
MESLEK DERSLERİ ÖĞRETİM
PROGRAMLARI

**İNŞAAT TEKNİK LİSESİ ALTYAPI BÖLÜMÜ
DERS DAĞITIM ÇİZELGESİ**

DERSLER	HAFTALIK DERS SAATLERİ				
	IX	X	XI	XI	TOPLAM
GENEL BİLGİ DERSLERİ	24/25	23/24	22/23	15	84/87
MESLEK DERSLERİ					
TEKNİK RESİM	4				4
MESLEK RESMİ		4			4
GENEL VE UYGULAMALI JEOLJİ			1		1
GEREÇLER	2				2
YAPI BİLGİSİ	3	3			6
AHŞAP VE ÇELİK YAPILAR				3	3
STATİK VE YAPI HESAPLARI		3	4		7
BETON TEKNOLOJİSİ			2		2
BETONARME				3	3
ÖLÇME BİLGİSİ			4	3	7
YOL BİLGİSİ			4	3	7
SU YAPILARI			4	4	8
KÖPRÜLER				2	2
VERLEŞİM MERKEZİ ALTYAPILARI VE					
ÇEVRE SAĞLIĞI				3	3
YAPI İŞLETMESİ VE YAPI MAKİNALARI				3	3
ELEKTRİK BİLGİSİ			2		2
ŞEHİRCİLİK VE BELEDİYE TEKNİK					
HİZMETLERİ				1	1
İŞ KAZALARI, KORUNMA VE SİGORTA		1			1
LABORATUVAR		8			8
ATELYE	8				8
TOPLAM	17	19	21	25	82

ZORUNLU SEÇMELİ DERSLER

PROJE; YOL BİLGİSİ (Yol Projesi) —
SU YAPILARI PROJESİ

			4	4
41/42	42/43	43/44	44	170/173

REHBERLİK VE EĞİTSEL KOL ÇALIŞMALARI

(3)	(3)	(3)	(3)
-----	-----	-----	-----

NOT: IX. Sınıf Ortak sınıftır. Çizelgede Yapıcılık Bölümü Dersleri gösterilmiştir.

**İNŞAAT TEKNİK LİSESİ
ALTYAPI BÖLÜMÜ ÖĞRETİM PROGRAMLARI**

DERSİN ADI : MESLEK RESMİ
SINIFI : X
HAFTALIK SAATI : 4
KAÇ HAFTA OKUTULACAKI : 32

GİRİŞ :

Altyapı teknisyeninin branşı ve görevi gereği bina bilgisi ve bina ile ilgili plân ve projeler hakkında da bilgi ve beceri sahibi olması için bu ders programı düzenlenmiştir.

DERSİN AMACI :

Bu dersteki eğitim ve öğretim çalışmalarının sonucu olarak öğrencilerin;

1 — Bina yapılarını meydana getiren bölümleri, maksada en uygun şekilde ölçülendirmeleri ve tanımları,

2 — Proje uygulanmasında kat ve bölümleri en uygun şekilde yerleştirmeleri,

3 — Proje çeşitlerini tanımları ve hazırlama sıralarını bilmeleri,

4 — Binalarla ilgili resim, plân ve projeleri okuyabilme, tasarlama ve tasarladığını şekille, resimle ifade edebilme yeteneğini kazanmaları gerekir.

DERSİN UYGULAMASI İLE İLGİLİ AÇIKLAMALAR :

1 — Öğrenciler IX. sınıfta Teknik Resim dersi görmüş olduklarından, bu konuda bilgi ve beceri kazanmışlardır. Ancak, ilk derslerde bir iki tekrarlama çalışmalarının yapılması faydalı olacaktır.

2 — Konular işlenirken; örnek resimler, şemalar, hazır plân ve projeler yeri geldikçe gösterilmeli, özellikle imar yönetmeliği ve benzerlerine uyulmalıdır.

3 — Bina bilgisi ile ilgili konular başlangıçta genel olarak verilmeli, plân ve proje çizimine geçildiğinde bu konular yeri geldikçe etraflıca öğretilerek çizim yaptırılmalıdır.

4 — Bu ders özellikle yapı bilgisi dersini okutan öğretmene verilmeli, bu mümkün olmadığında bu öğretmenler iş birliği yapmalıdırlar.

5 — Plân ve projelerle ilgili resimler önce kurşun kalemle çizdirilmeli son şekil alındıktan sonra mürekkepletilmelidir.

6 — Yapılan resimler bir dosyada, gerekenler usulüne göre dosyalanmalıdır.

7 — Komplike bina tatbikat projelerinin okunması, örnekler üzerinde uygulama ile öğretilmelidir.

KONU BAŞLIKLARI :**BİRİNCİ BÖLÜM**

- 1 — Bina bilgisi ile ilgili temel bilgiler
 - 1.1 — Bina elemanları hakkında genel bilgi
 - 1.2 — Proje öncesi çalışmaları
 - 1.3 — Konut plânlarına örnekler
 - 1.4 — Proje çeşitleri ve ölçekleri hakkında bilgiler

İKİNCİ BÖLÜM

- 2 — Plân, proje ve ayrıntı resimleri
 - 2.1 — Programı verilen tek katlı bir konutun avan ve uygulama projelerinin çizimi
 - 2.2 — Programı verilen iki katlı bodrumlu bir konutun avan ve uygulama projelerinin çizimi
 - 2.3 — Betonarme karkas yapı projelerinin okunması

KONULAR :**BİRİNCİ BÖLÜM**

- 1 — Bina bilgisi ile ilgili temel bilgiler
 - 1.1 — Bina elemanları hakkında genel bilgi
 - 1.1.1 — İnsan ölçüleri
 - 1.1.2 — Sabit ve hareketli eşyaların şekilleri ve ölçüleri
 - 1.1.3 — Işıklık ve havalandırma bacaları
 - 1.1.4 — Duvarlar ve bacalar
 - 1.1.5 — İç ve dış kapılar, pencereler
 - 1.1.6 — Merdivenler

- 1.1.7 — Teras, balkon ve saçaklar
- 1.1.8 — Giriş, aralık, koridor ve holler
- 1.1.9 — Yatak odası
- 1.1.10 — Oturma, misafir ve çalışma odaları
- 1.1.11 — Mutfak ve yemek odası
- 1.1.12 — Banyo ve W.C.
- 1.2 — Proje öncesi çalışmalar
 - 1.2.1 — Program
 - 1.2.2 — İlk inceleme
 - 1.2.3 — İmar Durumu
 - 1.2.4 — Arsa durumu
 - 1.2.5 — Durum plânı
- 1.3 — Konut plânlarına örnekler, şemalar
 - 1.3.1 — Tek odalı
 - 1.3.2 — İki ve üç odalı
 - 1.3.3 — Çok odalı
- 1.4 — Proje çeşitleri ve ölçekleri hakkında bilgi
 - 1.4.1 — Fikir projesi
 - 1.4.3 — Uygulama projeleri
 - Mimari
 - Statik
 - Tesisat (çeşitli)

İKİNCİ BÖLÜM

- 2 — Plân, proje ve ayrıntı resimleri
 - 2.1 — Programı verilen tek katlı bir konutun avan ve uygulama projelerinin çizimi.
 - 2.1.1 — 1/100 ölçekli avan proje (plan, kesit ve görünüşler)
 - 2.1.2 — 1/50 ölçekli uygulama projesi (plan, kesit ve görünüşler)
 - 2.2 — Programı verilen iki katlı, bodrumlu bir konutun avan ve uygulama projelerinin çizimi.
 - 2.2.1 — 1/100 ölçekli avan proje (plan, kesit ve görünüşler)
 - 2.2.2 — 1/50 ölçekli uygulama projesi
 - Temel ve bodrum plânı
 - Kat plânları
 - Görünüşler
 - 1 — 1/20 ölçekli sistem detayı
 - 2.2.3 — Durum plânı
 - 2.3 — Komplike yapı projelerinin okunması
 - 2.3.1 — Mimari projeler
 - 2.3.2 — Statik ve betonarme projeler
 - 2.3.3 — Tesisat projeleri (çeşitli)

**İNŞAAT TEKNİK LİSESİ
ALTYAPI BÖLÜMÜ ÖĞRETİM PROGRAMLARI**

DERSİN ADI	: GENEL VE UYGULAMALI JEOLJİ
SINIFI	: XI
HAFTALIK SAATI	: 1
KAÇ HAFTA OKUTULACAKI	: 32

GİRİŞ :

Altyapı teknisyenliği öğrenimde yeryüzü en önemli unsur ve uygulama alanı olduğuna göre, yeryüzünü inceleyen jeolojik ve hidrojeolojik bilim dalları konularının da önemle işlenmesi gerekmektedir. Bu derste altyapı tek-

nisyenliği ile ilgili ve uygulamaya dönük konular işlenecektir.

DERSİN AMACI :

Bu derste altyapı teknisyenine genel olarak jeolojik ve hidrojeolojik bilim dallarının ana konuları görsel çalışmaya büyük ölçüde yer verilecek, doğrudan örneklerle önce teorik olarak anlatılacaktır. Amaca yaklaşmak için yakın çevre gezileri tertip edilecektir. Dersin ikinci aşamasında teorik bilgilerin uygulamaları yaptırılmalıdır. Bunun için hem ders programı uygulanırken, hem çevrede bulunan olanaklardan yararlanılarak öğrenim sağlanacaktır.

DERSİN UYGULAMASI İLE İLGİLİ AÇIKLAMALAR :

1 — Konular öncelikle altyapı ile ilgili olarak ve teoride fazla detaya girilmeksizin anlatılacaktır. Dersin ikinci aşamasında uygulama en önemli faktördür. Yakın çevrede daha önce yapılmış ve çeşitli yollardan elde edilecek etüdlerden yararlanılacağı gibi, doğanın karmaşık ve problemleri birimlerinde ders konuları işlenecektir.

2 — Dersin kaynağını doğa teşkil edecektir. Ayrıca çevrede bulunan kurumların laboratuvarlarından da yararlanılacaktır.

3 — Konular işlenirken görsel çalışmaya önem verilecektir. Ayrıca teknik kurumların uygulama ile ilgili standart şartname ve yürürlükteki genelgeleri ön plânda tutulacaktır. Arazi çalışması sağlanmadığı hallerde projeksiyon ve epidiyoskop yardımı ile uygulamalar hakkında bilgi verilecek, tartışma açılacaktır.

4 — Derste uygulama esastır. Bunun için ders saatleri dışında, yakın çevreye gezi ve dersin laboratuvarlarında verilmesi için olanak sağlanmalıdır.

5 — Olanak bulunduğunda ders saatinin azlığı nedeniyle ve zaman kazanmak amacıyla derslerde daha önce verilecek çoğaltılmış notlarla öğrenciler takviye edilebilir.

6 — Bazı konuların diğer ders programlarındaki konular ile çatışmasını sağlamak amacıyla, ilişkili derslerin sorumluları ile kurulması zorunludur. (Su Yapıları, Yol Bilgisi, Laboratuvar gibi)

KONU BAŞLIKLARI :

1 — Genel Jeoloji

- 1.1 — Genel Jeolojiye giriş
- 1.2 — Dış dinamik
- 1.3 — İç dinamik
- 1.4 — Jeolojik devirler

2 — Genel hidrojeoloji

- 2.1 — Genel hidrojeolojiye giriş
- 2.2 — Çevrim teorisi
- 2.3 — Su ve zemin arasındaki ilişki
- 2.4 — Yeraltı su ilişkileri

3 — Uygulamalı Jeoloji

- 3.1 — Uygulamalı jeolojiye giriş
- 3.2 — Zeminler
- 3.3 — Zeminlerin özellikleri

3.4 — Zemin etüdları (genel)

3.5 — Zemin jeolojik etüdları

3.6 — Heyelan etüdları

KONULAR :

1 — Genel Jeoloji

1.1 — Genel jeolojiye giriş - kapsam

1.2 — Dış dinamik

1.2.1 — Suların jeolojik işleyleri

1.1.1.2 — Yağmur suyu

1.2.1.2 — Yeraltı suyu

1.2.1.3 — Akarsular

1.2.1.4 — Göller

1.2.1.5 — Donmuş sular

1.2.1.6 — Deniz

1.2.2 — Atmosferin jeolojik işleyleri

1.2.2.1 — Rüzgârlar

1.2.2.2 — Sıcaklık

1.2.3 — Canlıların jeolojik işleyleri

1.2.3.1 — Bitkiler

1.2.3.2 — Hayvanlar

1.3 — İç dinamik (genel)

1.3.1 — Yer kabuğu hareketleri

1.3.1.1 — Epirojenik hareketler

1.3.1.2 — Tektonik hareketler

1.3.1.3 — Deprem hareketleri

1.3.2 — Volkanizma

1.3.3 — Metamorfizma

1.3.4 — Orojenez (dağ oluşumu)

1.4 — Jeolojik devirler

2 — Genel hidrojeoloji

2.1 — Genel hidrojeolojiye giriş - kapsam

2.2 — Çevrim teoremi

2.2.1 — Yağışlar

2.2.2 — Buharlaşma

2.2.3 — Akış

2.3 — Su ve zemin arasındaki ilişki

2.3.1 — Porozite

2.3.2 — Permeabilite

2.3.3 — Kapilarite

2.4 — Yeraltı su şekilleri

3 — Uygulamalı jeoloji

3.1 — Uygulamalı jeolojiye giriş ve uygulama alanları

3.2 — Zeminler

3.2.1 — Zeminlere ait tanımlar ve tarifler

3.2.2 — Normal zeminler

3.2.3 — Kayalar (taşlar)

3.3 — Zeminlerin özellikleri

3.3.1 — Zeminlerin özelliklerinin tanımlanması

3.3.2 — Zeminlerin mühendislik bakımından özellikleri

3.4 — Zemin etüdüleri

3.4.1 — Zemin etüdüleri için uygulanacak metodlar

- 3.4.1.1 — Deneme çukurları
- 3.4.1.2 — Sondajlar
 - 3.4.1.2.1 — Sondajların amacı
 - 3.4.1.2.2 — Sondajların tarihçesi
 - 3.4.1.2.3 — Sondaj uygulanan yerler
 - 3.4.1.2.4 — Sondaj yöntemleri
 - El burgusu ile sondaj
 - Motorlu burgu ile sondaj
 - Sürekli helisel burgu ile sondaj
 - Basınçlı su ile sondaj
 - Darbeli sondaj
 - Döner matkap ile sondaj (rotary)
 - Zemine itilen boru ile sondaj
 - Sürekli numune alarak sondaj
- 3.4.1.2.5 — Sondaj teknik şartnamesi
- 3.4.1.3 — Jeofizik metodlar
 - 3.4.1.3.1 — Sismik metod
 - 3.4.1.3.2 — Rezistivite metodu
- 3.4.2 — Numune alma metodları
 - 3.4.2.1 — Örselenmiş numune alma
 - 3.4.2.2 — Örselenmemiş numune alma
 - Araştırma amaçları ve çok önemli projeler için
 - a — Elle keserek numune alma
 - b — Çift tüplü numune alıcılarla numune alma
 - c — Pistonlu numune alıcılarla numune alma
 - Oldukça önemli temel etüdüleri için
 - Kayada numune alma
 - Kayada numune alma

3.5 — Zemin jeolojik etüdüleri

- 3.5.1 — Zemin etüdülerinin konusu ve amacı
- 3.5.2 — Zemin etüdüleri için büro çalışması
- 3.5.3 — Zemin etüdüleri için arazi çalışması
 - 3.5.3.1 — Etüd için kullanılacak aletler
 - 3.5.3.2 — Uygulama
 - 3.5.3.3 — Etüd raporu

3.6 — Heyelan etüdüleri

- 3.6.1 — Heyelanların sınıflandırılması
- 3.6.2 — Heyelanların sınıflandırılması
 - 3.6.2.1 — Akımlar
 - 3.6.2.2 — Kaymalar
 - 3.6.2.3 — Çökmeler
 - 3.6.2.4 — Göçmeler
- 3.6.3 — Heyelanların oluşum nedenleri
- 3.6.4 — Heyelanların etüdü
- 3.6.5 — Heyelanların önlenmesi
- 3.6.6 — Heyelanlarda drenaj

İNŞAAT TEKNİK LİSESİ
ALTYAPI BÖLÜMÜ ÖĞRETİM PROGRAMLARI

DERSİN ADI	: YAPI BİLGİSİ
SINIFI	: X
HAFTALIK SAATI	: 3
KAÇ HAFTA OKUTULACAGI	: 32

GİRİŞ :

Bu ders, IX. (Yapı Bölümü ortak) sınıfta okutulmuş olan aynı adlı dersin devamı olarak düzenlenmiştir.

Altyapı teknişyeni olarak yetişecek teknik elemanların üstyapı bilgisi konuları ve derste genel olarak öğretilmektedir.

DERSİN AMACI :

Bu derste öğretim ve öğretimin çalışmalarının sonucu olarak öğrencilerin;

1 — Bina yapılarını meydana getiren elemanların standartlara, tekniğine uygun ve ekonomik olarak yapabilmeleri için gerekli bilgiyi kazanmaları,

2 — Bu konu ile ilgili olarak yapılmış ya da yapılmakta olan işleri kontrol ve kalitesini saptayabilmeleri gerekir.

DERSİN UYGULAMASI İLE İLGİLİ AÇIKLAMALAR :

1 — Her konu işlenirken kapsamına giren yapı bölümünün, proje ve şartnamelere uygunluğu hususunda nelere dikkat edileceği özellikle belirtilecektir.

2 — Konular açıklanırken, belirtilen hususlar özellikle T.S. ve diğer resmi kuruluşlarca çıkarılmış yönetmeliklere uygun olacaktır.

3 — Öğretim süreci içerisinde, başka meslek derslerinde de özellikle işlenecek olan konular bu derste işlenirken sadece elemanlar tanıtılacak; konstrüksiyon şekilleri gösterilecek, statik ve yapı hesapları ile betonarme hesaplarına girilmeyecektir. Elemanların ölçü ve büyüklükleri yapı işleri ile ilgili şartnamelere ve özellikle T.S.'ne dayanılarak verilecektir.

4 — Konular, hazır resimler ve fotoğraf levhaları gösterilerek işlenmeli, olanak varsa film ve slaytlardan yararlanılmalıdır.

6 — Yeni çıkan veya çıkmakta olan gereçler ve bunların yapıda kullanılması ile ilgili konstrüksiyonlarda gösterilmeli ve öğretilmelidir.

7 — Bu ders, özellikle yakından ilgilendiren (Atelje, Ahşap ve Çelik Yapılar, Betonarme Yapı, Gereçler, Meslek Resmi, Su yol Yapıları vb.) meslek dersleri öğretmenleri ile işbirliği yapılarak okutulmalıdır.

KONU BAŞLIKLARI :

- 1 — Temel zemini ve temel yapılarının kısaca tanıtılması.
- 2 — Betonarme ve betonarme karkas yapı elemanlarının tanıtılması.
- 3 — Döşeme ve duvar kaplamaları.
- 4 — Merdivenler
- 5 — Oturma (Diletasyon) derzleri
- 6 — Beton ve betonarme kalıpları
- 7 — Çatılar
- 8 — Yalıtım (Su, nem, ve ısıya karşı)
- 9 — Pencere ve kapıları
- 10 — Badan ve boya işleri

KONULAR :

- 1 — Temel zemini ve temel yapılarının kısaca tanıtılması.
 - 1.1 — Temel zemininin ve temel yapılarının yapıdaki önemi
 - 1.2 — Temel zemini (Zeminler, LABORATUVAR dersinde çok ayrıntılı olarak işlenecektir.)
 - 1.3 — Kazı, dolgu ve tahkim işleri
 - 1.3.1 — Tesviye kazıları
 - 1.3.2 — Temel üstü ve bodrum kazıları
 - 1.3.3 — Temel kazıları
 - 1.3.4 — Tahkim (iksa) işleri
 - 1.3.5 — Dolgu işleri
 - 1.4 — Su çıkan zeminlerde kazı ve temel işlerinin yürütülmesi için yapılan işler hakkında kısa ve genel bilgiler.
 - 1.5 — Temel çeşitleri ve tanıtılması.
 - 1.5.1 — Yüzeysel temeller
 - Tek, sürekli ve plâka (radyo) temeller
 - 1.5.2 — Derin temeller
 - Çakılarak yapılan temeller (Ahşap, çelik ve betonarme kazıklar)
 - Kuyu temeller
- 2 — Betonarme ve betonarme karkas yapı elemanlarının tanıtılması
 - 2.1 — Demirebeton yapı elemanları
 - 2.1.1 — Demirebeton demirlerine verilen şekiller, adları ve boyutları
 - 2.1.2 — Yığma yapılarda kirişsiz ve kirişli döşemeler
 - 2.1.3 — Basit kirişler ve lentolar
 - 2.2 — Betonarme karkas yapı elemanları
 - 2.2.1 — Döşemeler
 - 2.2.2 — Kirişli döşemeler
 - 2.2.3 — Nervürlü ve asmolen döşemeler
 - 2.2.4 — Kolonlar
 - 2.2.5 — Mantar döşemeler
 - 2.2.6 — Perde ve duvarlar

3 — Döşeme ve duvar kaplamaları

- 3.1 — Döşeme kaplamaları (iç ve dış)
 - 3.1.1 — Kaplama altı tesviye betonu
 - 3.1.2 — Şap ve mozaik kaplama çeşitleri
 - 3.1.3 — Karo, plâka ve doğal taş plâka kaplama, çeşitleri
- 3.2 — Duvar kaplamaları (iç ve dış)
 - 3.2.1 — Mozaik ve yapay taş kaplamalar (yerinde ve plâka halinde)
 - 3.2.2 — Fayans, seramik ve benzeri kaplamalar
 - 3.2.4 — Denizlik ve harpuşa yapımı

4 — Merdivenler

- 4.1 — Merdivenler hakkında genel bilgi
 - 4.1.1 — Merdivenlerin yapıldıkları yerler ölçüler şekiller
 - 4.1.2 — Döner merdiven basamaklarının dengelenmesi.
- 4.2 — Merdiven konstrüksiyonları
 - 4.2.1 — Ahşap merdivenler (basit olarak)
 - 4.2.2 — Kâğıt merdivenler (tuğla, taş ve beton basamaklı)
 - 4.2.3 — Betonarme merdivenler
 - Sahanlıksız, sahanlıklı ve kirişsiz, sahanlık kirişli, limonluk kirişli
- 4.3 — Parça basamaklı merdivenler
 - 4.3.1 — Doğal taş parça basamaklı
 - 4.3.2 — Demirli beton parça basamaklı
- 4.4 — Merdiven basamak, rıht ve korkulukları
 - 4.4.1 — Çeşitli gereçlerden yapılan basamak, rıht ve korkuluklar
 - 4.4.2 — Basamak ve rıhtların kaplanması
 - 4.4.3 — Korkuluk ve külpesteler

5 — Oturma (Diletasyon) dersleri

- 5.1.1 — Temellerde
- 5.1.2 — Duvarlarda
- 5.1.3 — Döşeme ve teras çatılarda

6 — Beton ve betonarme kalıpları

- 6.1 — Ahşap kalıplar ve genel bilgi
 - 6.1.1 — Hatıl, kiriş, denizlik, harpuşa, lento (dişli, dişsiz) kalıpları
 - 6.1.2 — Kolon, kiriş, döşeme kalıpları
 - 6.1.3 — Temel, perde ve duvar kalıpları
 - 6.1.4 — Merdiven kalıpları
 - Merdiven plâkası kalıbı
 - Parça basamak kalıbı
- 6.2 — Monte edilerek kullanılan kalıplar
 - 6.2.1 — Ahşap kalıplar
 - 6.2.2 — Madeni kalıplar
 - 6.2.3 — Karışık gereçlerle yapılan kalıplar

7 — Çatılar

7.1 — Genel bilgi

7.1.1 — Çatı şekil ve adları, çeşitli plânlara çatı şekli düzenlenmesi.

7.2.2 — Çatı örtüsünü taşıyan elemanlar kaplama, mertek ve aşıkları (ahşap)

7.2 — Çatı iskeleti (ahşap)

7.2.1 — Oturma çatılar ve iskeleti meydana getiren elemanlar çatı şekillerine göre makas ve diğer elemanlar

7.2.2 — Asma çatılar ve açıklığa göre makas ve diğer elemanlar

7.3 — Çatı örtüleri

7.3.1 — Çatı örtü çeşitleri

7.3.2 — Çatı örtüsüne göre çatı eğimim ve örtü altının hazırlanması, konstrüksiyonu

7.4 — Çatıda yapının yağmur ve kar sularından korunması (çeşitli gereçlerle)

7.4.1 — Naca ve atika duvarları üst ve etekleri, çatıya çıkıp kapakları

7.4.2 — Yağmur oluk ve boruları, defenler

7.4.3 — Atika ve yangın duvarları hakkında bilgi

8 — Yalıtım; su, nem, ses ve ısıya karşı

8.1 — Su ve neme karşı yalıtım

8.1.1 — Tretuvar ve drenaj

8.1.2 — Temellerde ve temel duvarlarında yalıtım

8.1.3 — Hela, mutfak, banyo, çamaşırılık vb. yerlerde

8.1.4 — Teras ve teras çatılarda

8.2 — Ses ve ısıya karşı yalıtım

8.2.1 — Döşemelerde, teras çatılarda, çatı boşluklarında

8.2.2 — Duvarlarda

9 — Kapılar ve pencereler

9.1 — Kapılar ve şekilleri

9.1.1 — Ahşap iç kapılar ve çeşitlerinin tanıtılması

9.1.2 — Ahşap dış kapılar ve çeşitlerinin tanıtılması

9.1.3 — Madeni kapılar ve tanıtılması

9.2 — Pencereler ve şekilleri

9.2.1 — Ahşap pencereler ve çeşitlerinin tanıtılması

9.2.2 — Madeni pencereler ve çeşitlerinin tanıtılması

10 — Badana ve boya işleri

10.1 — Badana işleri

10.1.1 — Badana yapılacak yüzeyin hazırlanması

10.1.2 — Kireç badanalar

10.1.3 — Hazır badanalar

10.2 — Boya işleri

10.2.1 — Boya yapılacak çeşitli yüzeylerin hazırlanması

10.2.2 — Hazır boyalar ve benzeri koruyucu kaplamalar

İNŞAAT TEKNİK LİSESİ

ALTYAPI BÖLÜMÜ ÖĞRETİM PROGRAMLARI

DERSİN ADI : AHŞAP VE ÇELİK YAPILAR

SINIFI : XII

HAFTALIK SAATI : 3

KAÇ HAFTA OKUTULACAKI : 32

GİRİŞ :

Bu ders, Altyapı Teknisyeni olacak öğrencilere Ahşap ve Çelik Yapılar ve elemanları hakkında yeterli bilgilerin de kazandırılması için düzenlenmiştir.

DERSİN AMACI :

Bu derste eğitim ve öğretim çalışmalarının sonucu olarak öğrencilerin;

- 1 — Ahşap ve çelik yapı gereçlerinin özellikleri
- 2 — Ahşap ve çelik elemanlarının konstrüksiyonları
- 3 — Bu elemanlarla ilgili hesapları yapabilme yeteneğini kazanmaları gerekir.

DERSİN UYGULAMASI İLE İLGİLİ AÇIKLAMALAR :

1 — Her konu işlenirken, kapsamına giren yapı elemanı rastgele alınmayıp bir projeye uygun olarak, çeşitli konstrüksiyon şekilleri ile öğretilmelidir.

2 — Konular, Türk Standartlarına (TS), İmar İskân Bakanlığı ve Bayındırlık Bakanlığı'na hazırlattırılmış teknik yönetmeliklere uygun olarak işlenmelidir.

3 — Konularla ilgili hesaplar yapılırken, resim ve ayrıntılar üzerinde yeterli açıklamalar yapılacaktır.

4 — Çelik ve ahşap yapı elemanların sadece şekilleri, resimleri ile gösterilmeyip, çelik ve ahşaptan yapılmış gerçek modellerde gösterilerek açıklamalar yapılmalıdır.

KONU BAŞLIKLARI : (AHŞAP)

- 1 — Ahşap hakkında genel bilgi, fiziksel özellikleri
- 2 — Yapı ahşabının sınıflandırılması
- 3 — Ahşap birleştirme vasıtaları
- 4 — Ahşap yapı elemanları hesabı
- 5 — Ahşap kafes kirişler
- 6 — Ahşap iskelet yapılar

KONU BAŞLIKLARI : (ÇELİK)

- 1 — Çelik hakkında genel bilgi
- 2 — Yapılarda kullanılan çelikler
- 3 — Birleştirme araçları
- 4 — Basınç çubukları
- 5 — Çekme çubukları
- 6 — Birleşik dolu gövdeli kirişler
- 7 — Kiriş mukavemet hesapları
- 8 — Kaynaklı dolu gövdeli çubuklar
- 9 — Çelik çatılar
- 10 — Rüzgâr bağlantıları
- 11 — Çelik kolonlar, temeller
- 12 — Komplike ahşap ve çelik projelerinin okunması

KONULAR : (AHŞAP)

- 1 — Ahşabın oluşumu hakkında genel bilgi
 - 1.1 — Ahşabın kullanıldığı yerler, fayda ve zararları
- 2 — Ahşabın şantiyede muhafaza ve kurutma usulleri
 - 2.1 — Ahşapta rutubet
 - 2.2 — Rutubetin ahşaba tesiri
 - 2.3 — Rutubetin ahşap mukavemetine tesiri
 - 2.4 — Ahşap deneyleri
 - 2.5 — Ahşap hastalıkları
 - 2.6 — Kurutma
 - 2.7 — İstif usulleri
 - 2.8 — İstifin genel esasları
 - 2.9 — Tabii kurutmada gözönünde bulundurulacak hususlar
- 3 — Yapı ahşabının sınıflandırılması ve emniyet gerilmeleri, T.S. kayıtları
 - 3.1 — Yapı ahşabının sınıflandırılması
 - 3.2 — Yapılarda kullanılan ahşap boyutları
 - 3.3 — Ahşap yapı malzemesinin emniyet gerilmeleri
 - 3.4 — Elastiklik modülü
- 4 — Ahşap birleştirme vasıtaları
 - 4.1 — Hesap esasları
 - 4.2 — Birleştirme vasıtalarının sınıflandırılması
 - 4.3 — Çivili birleşimler
 - 4.4 — Bulonlu birleşimler
 - 4.5 — Dülger kamaları
 - 4.6 — Dişli dikenli kamalar
 - 4.7 — Patentli kamalar
 - 4.8 — Dişli bindirmeler (göğüslemeler)
 - 4.9 — Tutkallı birleştirmeler
- 5 — Yapı elemanları hesabı
 - 5.1 — Çekme çubukları hesabı
 - 5.2 — Basınç çubuklarının kesit hesabı
 - 5.3 — Eğilmeye çalışan yapı elemanları
 - 5.3.1 — Ahşap inşaatta kullanılan kiriş tipleri (I tip kirişler, tokmaklı Howe)
- 6 — Kafes kirişler
 - 6.1 — Mertekler
 - 6.2 — Aşıklar
- 7 — Ahşap iskelet yapılar

KONULAR : (ÇELİK)

- 1 — Çelik hakkında genel bilgi
- 2 — Yapılarda kullanılan çelikler
 - 2.1 — Çeşitli yapı çelikleri
 - 2.2 — Çeliklerin mukavemeti
 - 2.3 — Çelik mamulleri
 - 2.4 — Çelik malzemenin elastik özellikleri
 - 2.5 — Emniyet katsayısı - emniyet gerilmesi
- 3 — Birleştirme araçları
 - 3.1 — Perçinli birleşimler
 - 3.2 — Bulonlu birleşimler
 - 3.3 — Kaynaklı birleşimler
- 4 — Çelik basınç çubukları
 - 4.1 — Tek parçalı basınç çubukları
 - 4.2 — Çok parçalı basınç çubukları
 - 4.2.1 — Birinci grup çubukların hesabı
 - 4.2.2 — İkinci grup çubukların hesabı
 - 4.2.3 — Üçüncü grup basınç çubukları
 - 4.2.4 — Bağ levhaları ve örgü çubukları
 - 4.2.5 — Burkulma boyları
- 5 — Çekme çubukları
- 6 — Perçinli dolu gövdeli kirişler
- 7 — Kiriş mukavemet hesapları
 - 7.1 — Eğilme gerilmesi tahkiki
 - 7.2 — Sehim tahkiki
 - 7.3 — Mafsallı kirişler (gerber)
- 8 — Kaynaklı dolu gövdeli çubuklar
- 9 — Çelik çatılar
 - 9.1 — Aşıklar
 - 9.2 — Çatı makasları
 - 9.2.1 — Perçinli olarak inşa edilen çatı makasları
 - 9.2.2 — Kaynaklı olarak inşa edilen çatı makasları
- 10 — Rüzgâr bağlantıları
- 11 — Çelik kolonlar
 - 11.1 — Kolonların sömele bağlantı detayları
 - 11.2 — Çelik temeller
- 12 — Komplike ahşap ve çelik projelerinin okunması

İNŞAAT TEKNİK LİSESİ
ALTYAPI BÖLÜMÜ ÖĞRETİM PROGRAMLARI

DERSİN ADI	: STATİK VE YAPI HESAPLARI
SINIFI	: X
HAFTALIK SAATI	: 3
KAÇ HAFTA OKUTULACAĞI	: 32

GİRİŞ :

Bu ders, öğrencilere yapı elemanlarını etkileyen kuvvetleri (yükleri) tanıtmak, kuvvetlerin denge şartlarını

inceleyerek bu şartlara göre yapıyı taşıyan elemanların kesit ve boyutlarını ekonomik ve güvenceli bir şekilde ölçülendirme yeteneğini kazandırmak için düzenlenmiştir.

DERSİN AMACI :

Bu dersteki eğitim ve öğretim çalışmalarının sonucu olarak öğrencilerin;

1 — Okulda ve iş hayatında mesleklerinde karşılaştıkları statik problemlerini çözebilmeleri,

2 — Meslek derslerinde ve çalışma hayatında gereksinme duyacakları statik bilgileri kazanmaları ve uygulamaları,

Yetkili üst kademedeki teknik elemanların statik ve Yapı Hesapları ile ilgili ifadelerini anlayabilmeleri gerekir.

DERSİN UYGULAMASI İLE İLGİLİ AÇIKLAMALAR :

1 — Konular teoriye kaçmadan sade, pratik ve açık bir şekilde işlenecektir.

2 — Öğretim programlarının uygulanmasında teorik açıklamalardan ve formül çıkartılmasından kaçınılarak pratik uygulamalara önem verilecektir.

3 — Uygulama sırasında her konu ile verilen örnekler meslek dersleri ile bağlantılı olacaktır.

4 — Çevrede bulunan yapıların konu ile ilgili özellik taşıyan elemanlarından, olanak bulunduğu film, slayt ve benzeri araçlardan yararlanılacaktır.

KONU BAŞLIKLARI :

- 1 — Mekaniğin tanımı ve ilkeleri
- 2 — Düzlemsel kuvvet sistemleri
- 3 — Uzay kuvvet sistemi
- 4 — Rijit cisimlerin dengesi
- 5 — Rijit cisimler eşdeğer kuvvet sistemleri
- 6 — İki boyutlu denge
- 7 — Taşıyıcı sistemlerin incelenmesi
- 8 — Kafes sistemler
- 9 — Kirişler
- 10 — Hiperstatik kirişlerin tanımı

KONULAR :

- 1 — Giriş
 - 1.1 — Mekanik nedir?
 - 1.2 — Temel kavram ve ilkeleri
 - 1.3 — Birimler
 - 1.4 — Yapı statığının tanımı

2 — Düzlemsel kuvvetler sistemi

- 2.1 — Bir maddesel noktaya etkiyen kuvvetler iki kuvvetin bileşkesi
- 2.2 — Vektörler ve skalar
- 2.3 — Vektörlerin toplanması
- 2.4 — Bir noktada kesişen çok sayıda kuvvetin bileşkesi
- 2.5 — Bir kuvvetler sisteminin bileşkesinin kuvvet çokgeni ve ip çokgeni metodu ile bulunması
- 2.6 — Bir kuvvetin bileşenlere ayrılması
- 2.7 — Bir kuvvetin verilen üç doğrultuda bileşenlere ayrılması
- 2.8 — Bir kuvvetin dik bileşenleri, birim vektörler
- 2.9 — (x) ve (y) bileşenlerini toplayarak kuvvetlerin birleştirilmesi
- 2.10 — Maddesel noktanın dengesi
- 2.11 — Newtonun birinci hareket durumu
- 2.12 — Bir maddesel noktanın dengesi ile ilgili problemler, serbest cisim diyagramı
- 2.13 — Paralel kuvvet sistemleri

3 — Uzay kuvvetler sistemi

- 3.1 — Uzayda bir kuvvetin dik bileşenleri
- 3.2 — Uzayda bir noktada kesişen kuvvetlerin toplanması
- 3.3 — Uzayda bir maddesel noktanın dengesi

4 — Rijit cisimler eşdeğer kuvvet sistemleri

- 4.1 — Rijit cisimler, dış ve iç kuvvetler
- 4.2 — Kaydırabilme ilkesi eşdeğer kuvvetler
- 4.3 — İki vektörün vektörel çarpımı
- 4.4 — Vektörel çarpımın dik koordinatlar ekseninden ifadesi
- 4.5 — Bir kuvvetin bir noktaya göre momenti
- 4.6 — Varignon teoremi
- 4.7 — Bir kuvvetin momentinin dik bileşenleri
- 4.8 — Bir kuvvetin verilen bir eksene göre momenti
- 4.9 — Bir kuvvet çiftinin momenti
- 4.10 — Eşdeğer kuvvet çiftleri
- 4.11 — Verilen bir kuvveti o noktasına etkiyen bir kuvvet ile bir kuvvet çiftine dönüştürmek
- 4.12 — Bir kuvvet sisteminin bir kuvvet ve bir kuvvet çiftine indirgenmesi
- 4.13 — Eşdeğer kuvvet sistemleri

5 — Rijit cisimlerin dengesi

- 5.1 — Dengede olan rijit cisim
- 5.2 — Serbest cisim diyagramı

6 — İki boyutta denge

- 6.1 — İki boyutlu yapılarda mesnet ve bağ noktalarındaki tepkiler

- 6.2 — İki boyutlu rijit cismin dengesi
- 6.3 — İki kuvvet etkisindeki cismin dengesi
- 6.4 — Üç kuvvet etkisindeki kuvvetin dengesi
- 7 — Taşıyıcı sistemlerin incelenmesi
 - 7.1 — İç kuvvetler newtonun üçüncü kanunu
- 8 — Kafes sistemler
 - 8.1 — Bir kafes sisteminin tanımı
 - 8.2 — Basit kafes sistemleri
 - 8.3 — Kafes sistemlerin grafik çözümü (cremona diyagramı)
 - 8.4 — Kafes sistemlerin düğüm noktaları metodu ile hesabı
 - 8.5 — Kafes sistemlerin kesim metodu ile hesabı
- 9 — Kirişler (izostatik)
 - 9.1 — Elemanlardaki iç kuvvetler
 - 9.2 — Yük ve mesnet türleri
 - 9.3 — Bir kirişte kesme kuvveti, eğilme momenti ve normal kuvvet
 - 9.4 — Kesme kuvveti, eğilme momenti ve normal kuvvet diyagramları
 - 9.5 — Yük, kesme kuvveti ve eğilme momenti arasındaki bağıntılar.
- 10 — Hiper statik kirişlerin tanımı

İNŞAAT TEKNİK LİSESİ ALTYAPI BÖLÜMÜ ÖĞRETİM PROGRAMLARI

DERSİN ADI : STATİK VE YAPI HESAPLARI
SINIFI : XI
HAFTALIK SAATI : 4
KAÇ HAFTA OKUTULACAĞI : 32

GİRİŞ :

Bu dersteği eğitim ve öğretim çalışmalarının amacı olarak öğrencilerin;

- 1 — Okulda ve iş hayatında mesleklerinde karşılaştıkları statik problemlerini çözeabilmeleri,
- 2 — Meslek derslerinde ve çalışma hayatında gereksinme duyacakları statik bilgileri kazanmaları ve uygulamaları,
- 3 — Yetkili üst kademedeki teknik elemanların statik ve Yapı Hesapları ile ilgili ifadelerini anlayabilmeleri gerekir.

DERSİN UYGULAMASI İLE İLGİLİ AÇIKLAMALAR :

- 1 — Konular teoriye kaçmadan sade, pratik ve açık bir şekilde işlenecektir.
- 2 — Öğretim programlarının uygulanmasında teorik açıklamalardan ve formül çıkartılmasından kaçınılarak pratik uygulamalara önem verilecektir.
- 3 — Uygulama sırasında her konu ile verilen örnekler meslek dersleri ile bağlantılı olacaktır.

4 — Çevrede bulunan yapıların konu ile ilgili özellik taşıyan elemanlarından olanak bulduğunda film, slayt ve benzeri araçlardan yararlanılacaktır. Öğrencilere öğrendiklerini uygulamaları için yıl içinde ve yıl sonunda ödev verilecektir.

KONU BAŞLIKLARI :

- 1 — Genel bilgi
- 2 — Elâstik ve daimi deformasyonlar
- 3 — Gerilmeler
- 4 — Homojen bir inşaat çeliğinin çekme ve basınç deneyindeki davranışı
- 5 — Emniyet gerilmeleri
- 6 — Basit tesirler
- 7 — Kesme
- 8 — Perçin hesabı
- 9 — Alanların ağırlık merkezinin tayini
- 10 — Alanların atalet momenti
- 11 — Paralel eksen teoremi
- 12 — Basit eğilme
- 13 — Eğik eğilme
- 14 — Eksantrik basınç ve çekme
- 15 — Burkulma direnci
- 16 — Çatılarda mertek ve aşık hesapları
- 17 — Çatıdan temel zeminine kadar bina elemanlarını etkileyen yüklerin kabüllere göre hesapları.

KONULAR :

- 1 — Genel bilgi
- 2 — Elâstik ve daimi deformasyonlar
- 3 — Gerilmeler
 - 3.1 — Kayma (kesme) gerilmesi
 - 3.2 — Çekme gerilmesi
 - 3.3 — Basınç gerilmesi
- 4 — Homojen bir inşaat çeliğinin çekme ve basınç deneyindeki davranışı
- 5 — Emniyet gerilmeleri
- 6 — Basit tesirler; çekme ve basınç
 - 6.1 — Deformasyon miktarının hesabı (Hook Kanunu)
 - 6.2 — Çekme mukavemeti ile ilgili uygulamalar
 - 6.3 — Basınç mukavemeti ile ilgili uygulamalar
 - 6.4 — Gerilme tahkiki ve kesit tayini problemleri
- 7 — Kesme (kayma)
 - 7.1 — Genel bilgi, formül
 - 7.2 — Emniyet gerilmeleri
 - 7.3 — Kayma mukavemetine ait uygulamalar
- 8 — Perçin hesabı
 - 8.1 — Tek tesirli
 - 8.2 — Çift tesirli
- 9 — Alanların ağırlık merkezinin tayini (alanların statik momenti)
- 10 — Alanların atalet momenti, atalet yarıçap'ı mukavemet momenti tayini

- 11 — Paralel eksen teoremi
- 12 — Basit eğilme
 - 12.1 — Simetrik ve antisimetrik kesitli yapı elemanlarında gerilme hesapları, kesit tayini ve gerilme tahkiki
 - 12.2 — Basit eğilme halinde deformasyonlar ve gerilmeler
 - 12.3 — Tarafsız eksenin yeri ve gerilme formülü
 - 12.4 — Şehim tahkiki
 - 12.5 — Uygulamalar (ahşap kirişlerde, çelik kirişlerde)
- 13 — Eğik eğilme (kesit tayini, gerilme tahkiki)
- 14 — Eksantrik basınç ve çekme
 - 14.1 — Eksantrik çekme ve basınç halinde gerilme dağılım ve formüller
- 15 — Burkulma direnci
 - 15.1 — Burkulma gerilmeleri
 - 15.2 — Tatbikatta başlıca burkulma halleri, Euler formülü
 - 15.3 — W metodu ile gerilme tahkiki
 - 15.4 — Uygulamalar (ahşap ve çelik)
- 16 — Çatılarda mertek ve aşık hesapları
- 17 — Çatıdan temel zeminine kadar bina elemanlarını etkileyen yüklerin kabüllere göre hesabı

İNŞAAT TEKNİK LİSESİ ALTYAPI BÖLÜMÜ ÖĞRETİM PROGRAMLARI

DERSİN ADI : BETON TEKNOLOJİSİ
SINIFI : XI
HAFTALIK SAATI : 2
KAÇ HAFTA OKUTULACAĞI : 32

GİRİŞ :

Yapı işlerinde çok önemli ve geniş yeri olan beton'a ait teknik bilgileri Altyapı teknisyeni olacak öğrencilerin öğrenmeleri için bu ders düzenlenmiştir.

DERSİN AMACI :

Öğrencilere beton karışım oranları saptanması, kontrolü ve şantiye uygulamaları ile ilgili bilgi ve beceriler bu derste kazandırılacak, bunları uygulayabilecek nitelikte yetiştirilecektir.

DERSİN UYGULAMASI İLE İLGİLİ AÇIKLAMALAR :

- 1 — Konuların işlenmesinde uygulamadan örnekler verilecek, eldeki film ve slaytlardan yararlanılacaktır.
- 2 — Şantiyelere gidilerek durumları ve geliştirilmeleri ile ilgili rapor istenecektir.
- 3 — Laboratuvar uygulaması yaptırılacaktır.
- 4 — Konularla ilgili, çevre şantiyelerde öğrencilerin inceleme yapmaları ve rapor hazırlamaları istenecektir.

KONU BAŞLIKLARI :

- 1 — Beton teknolojisinin önemi
- 2 — Beton karışım elemanları
- 3 — Beton
- 4 — Yeterlik deneyi
- 5 — Donatı ve kalıp
- 6 — Betonun hazırlanması
- 7 — Betonun taşınması
- 8 — Betonun yerleştirilmesi
- 9 — Taze beton deneyleri
- 10 — Nitelik deneyi
- 11 — Yapıda sertleşmiş beton niteliğinin saptanması
- 12 — Betonun kürrü
- 13 — Kalıp alma
- 14 — Anormal hava koşullarında beton dökümü
- 15 — Özel dayanıklılığa sahip betonlar
- 16 — Kireç çiçeklenmesi ve kireç akıntıları
- 17 — Pompa betonu
- 18 — Çıplak beton
- 19 — Su altında beton dökümü
- 20 — Hazır beton
- 21 — Hafif beton
- 22 — Ağır beton
- 23 — Püskürtme beton
- 24 — Beton Laboratuvarları

KONULAR :

- 1 — Beton teknolojisinin önemi
- 2 — Beton karışım elemanları
 - 2.1 — Çimentolar
 - 2.2 — Beton agregaları
 - 2.3 — Karışım suyu
 - 2.4 — Beton katkı maddeleri
- 3 — Beton
 - 3.1 — Genel bilgi
 - 3.2 — Dayanım sınıfları
 - 3.3 — Su - çimento oranı
 - 3.4 — Kıvam
 - 3.5 — Dozaj
 - 3.6 — Çok ince tane miktarı
- 4 — Yeterlik deneyi
 - 4.1 — Dikkat edilecek hususlar
 - 4.2 — Karışım elemanlarının uygunluğu
 - 4.3 — Karışım hesapları
- 5 — Donatı ve kalıp
 - 5.1 — Donatı
 - 5.2 — Kalıp
- 6 — Betonun hazırlanması
 - 6.1 — Beton karışım elemanlarının ölçülmesi
 - 6.2 — Karıştırılması

- 7 — Betonun taşınması
- 8 — Betonun yerleştirilmesi
 - 8.1 — Sıkıştırılması
 - 8.2 — Beton dökmenin güç olduğu yapı elemanları
 - 8.3 — İş derzleri
- 9 — Taze beton deneyleri
 - 9.1 — Gerçek dozaj
 - 9.2 — Birim hacim ağırlığı
 - 9.3 — Su miktarı
 - 9.4 — S/Ç oranının hesaplanması
 - 9.5 — Agregâ miktarı
 - 9.6 — Karışım bağıntısı
- 10 — Nitelik deneyi
 - 10.1 — Beton dayanım sınıfı
 - 10.2 — Öngörülen numune miktarı
 - 10.3 — Taze betondan numune alınması
 - 10.4 — Küp numunelerinin alınması ve muhafazası
 - 10.5 — Silindır numunelerinin alınması ve muhafazası
 - 10.6 — Kiriş numunelerinin alınması ve muhafazası
 - 10.7 — Basınç dayanımının saptanması
 - 10.8 — Eğilme-çekme dayanımı
- 11 — Yapıda sertleşmiş beton niteliğinin saptanması
 - 11.1 — Yapıda sertleşmiş betondan alınan numuneler üzerinde yapılan deneyler
 - 11.2 — Tahribatsız deney yöntemleri
- 12 — Betonun kürü
- 13 — Kalıp alma
- 14 — Anormal hava koşullarında beton dökümü
- 15 — Özel dayanıklılığa sahip betonlar
 - 15.1 — Fiziksel etkilere dayanıklı beton
 - 15.2 — Kimyasal etkilere dayanıklı beton
- 16 — Kireç çiçeklenmesi ve kireç akıntıları
- 17 — Pompa betonu
- 18 — Çıplak beton
 - 18.1 — Sınıfları
 - 18.2 — Betonda aranılan özellikler
 - 18.3 — Kalıpların özellikleri
- 19 — Su altında beton dökümü
- 20 — Hazır beton
- 21 — Hafif beton
- 22 — Ağır beton
- 23 — Püskürtme beton
- 24 — Beton laboratuvarları

İNŞAAT TEKNİK LİSESİ ALTYAPI BÖLÜMÜ ÖĞRETİM PROGRAMLARI

DERSİN ADI : BETONARME
SINIFI : XII
HAFTALIK SAATI : 3
KAÇ HAFTA OKUTULACAKI: 32

GİRİŞ :

Bu ders, "Altyapı Teknisyeni" olacak öğrencilere beton ve betonarmeyi tanıtmak, beton ve betonarmeden yapılan yapı elemanları ile hesapları, çizilmiş, okunması ve yaptırılması hakkında bilgi ve beceri kazandırmak için düzenlenmiştir.

DERSİN AMACI :

Bu dersteki eğitim ve öğretim çalışmalarının sonucu olarak öğrencilerin;

1 — Beton ve betonarmeden yapılan yapı elemanlarını ayrıntılı olarak tanımaları, bütün görev ve özelliklerini bilmeleri,

2 — Bunlara ait çizilmiş projeleri okuyup anlamaları ve uygulayabilecek, kontrol edebilecek yeteneği kazanmaları,

3 — Beton ve betonarme yapı elemanlarının hesaplarını yapabilmeleri, kesitleri saptayabilmeleri, proje çizimi yapabilmeleri gerekir.

DERSİN UYGULAMASI İLE İLGİLİ AÇIKLAMALAR :

1 — Öğretim sırasında verilen örnekler diğer dersler ile bağlantılı olacaktır.

2 — Öğrencilere her konu ile ilgili kişisel ve grup halinde bol ödev verilecektir.

3 — Öğretim programlarının uygulanmasında teorik açıklamalardan ve formül çıkartılışından kaçınarak pratik uygulamalara önem verilecektir.

4 — Konularla ilgili şartname ve yönetmelikler tanıtılacak ve bu yöntemlere göre hesap esasları uygulanacaktır. Örneğin (T.S) yönetmelikleri.

5 — Çeşitli betonların yapılışı esnasında ve büyük binaların demirlerinin döşenmesinde iş yerinde inceleme yapılacaktır.

6 — Olanaklar oranında laboratuvarlarda beton deneyleri yapılacaktır.

KONU BAŞLIKLARI :

- 1 — Betonarmeye giriş
- 2 — Yapı malzemesi olarak betonarme
- 3 — Emniyet gerilmeleri
- 4 — Basit basınç etkisindeki elemanlar
- 5 — Basit eğilme etkisindeki elemanlar
- 6 — Kayma (kesme) kuvvetinin etkisi
- 7 — Bileşik eğilme etkisindeki elemanlar
- 8 — Betonarme döşemeler
- 9 — Betonarme temeller
- 10 — Merdivenler

- 11 — Betonarme istinat duvarları
- 12 — Betonarme prefabrikasyon konusunda ön bilgiler
- 13 — Komplike betonarme projelerinin okunması

KONULAR :

- 1 — Betonarmeye giriş
 - 1.1 — Giriş ve tarihçe
 - 1.2 — Betonarmenin üstünlük ve sakıncaları
- 2 — Yapı malzemesi olarak betonarme
 - 2.1 — Çelik
 - 2.1.1 — Çeliğin mukavemet özellikleri
 - 2.1.2 — Beton çelikleri
 - 2.2 — Beton
 - 2.2.1 — Çimento
 - 2.2.2 — Kum
 - 2.2.3 — Çakıl
 - 2.2.4 — Granülometri
 - 2.2.5 — Su
 - 2.2.6 — Bileşim
 - 2.2.7 — Betonun karıştırılması, yerine dökülmesi ve bakımı
 - 2.2.8 — Katkı maddeleri
 - 2.2.9 — Betonun mekanik ve fiziksel özellikleri
 - 2.3 — Betonarme
 - 2.3.1 — Tanımlamalar
 - 2.3.2 — Birim ağırlık
 - 2.3.3 — Donatı miktarı
 - 2.3.4 — Genleşme katsayısı
 - 2.3.5 — Sünme
 - 2.3.6 — Aderans
 - 2.3.7 — Çatlama olayı
 - 2.3.8 — Donatı etkileri
 - 2.3.9 — Betonarmenin uyabilme yeteneği
 - 2.4 — Kalıp
 - 2.5 — Betonarme hesabında kullanılan hipotezler ve yönetmelikler
 - 2.5.1 — Temel hipotezler
 - 2.5.2 — Betonarme elemanların hesabında karşılaşılan sorun türleri
 - 2.6 — Şartname ve yönetmelikler
 - 2.6.1 — Betonarme yapıların hesap ve yapım kuralları TS 500
 - 2.6.2 — Yapı elemanlarının boyutlandırılmasında alınacak yükler TS 498
 - 2.6.3 — İmar ve İskân Bakanlığı yayınlarından olan "Afet Bölgelerinde yapılacak yapılar hakkında yönetmelik" in tanımı
 - 2.6.4 — Bayındırlık Bakanlığı Yapı ve İmar İşleri yayınlarından olan "Statik Projelerin Hazırlanmasında Gözönüne alınacak esaslar" ın tamamı
- 3 — Emniyet gerilmeleri
- 4 — Basit basınç etkisindeki elemanlar
 - 4.1 — Basit etriyeli kolonlar
 - 4.1.1 — Burkulma tesiri altındaki kolonlar
 - 4.2 — Fretli kolonlar
 - 4.2.1 — Kasım kolonlar
 - 4.2.2 — Burkulma tesiri altındaki kolonlar
 - 4.3 — Bileşik kolonlar
 - 4.4 — Ekonomi
 - 4.5 — Konstrüktif esaslar
 - 4.6 — TS 500 betonarme yapıların hesap ve yapım kurallarında verilen hesap esasları
- 5 — Basit eğilme etkisindeki elemanlar
 - 5.1 — Kesit içinde gerilme yayılımı
 - 5.2 — Genel tanımlar
 - 5.3 — Dikdörtgen kesitler
 - 5.3.1 — Tek donatılı kesitler
 - 5.3.2 — Çift donatılı kesitler
 - 5.4 — Tablalı kesitler (T kesitler)
 - 5.4.1 — Tek donatılı
 - 5.4.2 — Çift donatılı
 - 5.4.3 — Konstrüktif esaslar
- 6 — Kayma (Kesme) kuvveti etkisi
 - 6.1 — Kayma kuvvetinin yayılımı
 - 6.1.1 — Yüksekliği sabit kirişler
 - 6.1.2 — Yüksekliği değişen kirişler
 - 6.2 — Gerilme kontrolü
 - 6.3 — Kayma kuvvetinin hesabı
 - 6.4 — Kayma donatısı hesabı
 - 6.5 — Kayma donatısı yerleştirilmesi
 - 6.6 — Kirişlerde konstrüktif esaslar
 - 6.6.1 — Donatı ve betonlama
 - 6.6.2 — Kalıp ve iskele
- 7 — Bileşik eğilme etkisindeki elemanlar (Eksantrik basınca maruz)
 - 7.1 — Dış merkez basınç etkisi
 - 7.1.1 — Büyük dış merkezlik durumu
 - 7.1.2 — Küçük dış merkezlik durumu
- 8 — Betonarme döşemeler
 - 8.1 — Döşeme plâklar
 - 8.1.1 — Tek doğrultuda çalışan plâklar
 - 8.1.2 — Çift doğrultuda çalışan plâklar
 - 8.2 — Dişli döşemeler
 - 8.2.1 — Tanımı ve özellikleri
 - 8.2.2 — Hesap yolları
 - 8.2.3 — Konstrüktif esaslar
 - 8.3 — Kirişsiz döşemeler
 - 8.3.1 — Tanımları ve özellikleri
 - 8.3.2 — Eğilme momentinin hesabı
 - 8.3.3 — Kesit hesapları ve donatının yerleştirilmesi
 - 8.3.4 — Başlıksız döşemeler
- 9 — Betonarme temeller (Sömeller)
 - 9.1 — Sömel altındaki zeminde gerilme dağılımı
 - 9.2 — Duvar sömelleri

- 9.3 — Tekli sömeller
- 9.4 — Birleşik kolon sömeller
- 9.5 — Sürekli kolon sömeller
- 9.6 — Plâk (Radye) temeller
- 9.7 — Detaylar
- 10 — Merdivenler
- 11 — Betonarme istinat duvarları
 - 11.1 — İstinat duvarlarının türleri
 - 11.2 — İstinat duvarı hesabının adımları
 - 11.3 — İstinat duvarında ön boyutlama
 - 11.4 — Toprak etkisi
 - 11.5 — Sürsarj (ek yük) sorunu
 - 11.6 — İstinat duvarının stabilitesi
 - 11.7 — İstinat duvarı elemanlarının statik ve betonarme hesapları
 - 11.7.1 — Kontrol duvarlarının hesabı 1
 - 11.7.2 — Nervürlü istinat duvarlarının hesabı
 - 11.8 — Arka dolgu drenajı
 - 11.9 — İstinat duvarlarında yer değiştirmeler
- 12 — Betonarmede prefabrikasyon konusunda ön bilgiler
 - 12.1 — Tanımlama ve genel bilgiler
 - 12.2 — Ön yapıda verimlilik
 - 12.3 — Başarı koşulları
 - 12.4 — Taşıma teknikleri
 - 12.5 — Birleştirme teknikleri
 - 12.6 — Ön yapıda derzler
 - 12.6.1 — Yatay derzler
- 13 — Komplike betonarme projelerinin okunması

İNŞAAT TEKNİK LİSESİ ALTYAPI BÖLÜMÜ ÖĞRETİM PROGRAMLARI

DERSİN ADI : ÖLÇME BİLGİSİ
SINIFI : XI
HAFTALIK SAATI : 4
KAÇ HAFTA OKUTULACAGI: 32

GİRİŞ:

Çeşitli altyapı projelerinin hazırlanması ve bunların araziye uygulanmasında Ölçme Bilgisi'nin önemli yeri vardır. Bu nedenle Altyapı Teknisyenleri'nin bu konuda gerekli bilgi ve becerileri kazanarak uygulama yapabilecek nitelikte yetişmeleri için bu ders düzenlenmiştir.

DERSİN AMACI:

Bu dersteki eğitim ve öğretim çalışmalarının sonucu olarak öğrencilerin;

Özellikle altyapı projelerinin hazırlanması ve uygulanması için gerekli

- 1 — Arazinin ölçülmesi,
- 2 — Hesap ve çizim yöntemleri,
- 3 — Bu işlerde kullanılan alet ve araçları tanımaları, kullanmaları, ilgili bilgi ve becerileri kazanmaları, uygulama yapacak yeteneği elde etmeleri gerekir.

DERSİN UYGULAMASI İLE İLGİLİ AÇIKLAMALAR:

1 — Konular, ilgili diğer ders öğretmenleri ile anlaşarak işlenmelidir.

2 — Aletli (uygulama) çalışmalar mutlaka arazide yapılmalıdır.

3 — Her öğrencinin her aleti ve işlem mutlaka tanıması, kullanması ve işlemleri öğrenmesi için her olaktan yararlanılmalıdır.

4 — Bu derste, sınıfın öğrenci sayısı 20'yi geçmemeli dir. Geçtiği takdirde sınıf ikiye bölünerek ders işlenmelidir.

Arazi uygulamalarında ise en çok 10'ar kişilik gruplar halinde çalışılmalıdır.

Arazi uygulamalarının ayrıca yapılabileceği gibi her konu sınıfta işlenirken de yapılabilir.

KONU BAŞLIKLARI:

- 1 — Ölçme Bilgisi'nin konusu ve uygulama alanları
- 2 — Plân ve haritaların tanımları ve tasnifleri
- 3 — Arazide noktaların işaretlenmesine yarayan araçlar
- 4 — Doğruların belirtilmesi
- 5 — Uzunluk ölçme araçları ve doğruların ölçülmesi
- 6 — Dik inme ve dik çıkma araçları.
- 7 — Küçük arazi plânlarının çıkarılması.
- 8 — Tesviye aletleri
- 9 — Nivoların tipleri, kontrol ve ayarları
- 10 — Yüksekliklerin ölçülmesi (Nivelman).
- 11 — Kesitlerin çıkarılması ve çizilmesi

ARAZİ UYGULAMASI:

- 1 — Doğruların belirtilmesi
- 2 — Aynalı gönye ve prizmalarla dik inme ve dik çıkma
- 3 — Küçük arazi parçalarının ölçülmesi
- 4 — Nivelman yapılması
- 5 — Boyuna ve enine kesitlerin çıkarılması
- 6 — Kesitlerde yarma ve dolma alanlarının hesaplanması

KONULAR:

- 1 — Ölçme Bilgisinin konusu ve uygulama alanları.
- 2 — Plân ve haritaların tanımları ve tasnifleri,
 - 2.1 — İsimlerine göre tasnif
 - 2.2 — Ölçeklerine göre tasnif
- 3 — Arazide noktaların işaretlenmesine yarayan araçlar.
 - 3.1 — Ahşap kazıklar
 - 3.2 — Madeni çiviler
 - 3.3 — Beton kazıklar
- 4 — Doğruların belirtilmesi
 - 4.1 — Engelsiz doğruların belirtilmesi
 - 4.2 — Engelli doğruların belirtilmesi

- 5 — Uzunluk ölçme araçları doğruların ölçülmesi
 - 5.1 — Engelsiz doğruların ölçülmesi (senaj)
 - 5.2 — Engelli doğruların ölçülmesi
- 6 — Dik inme ve dik çıkma araçları
 - 6.1 — Aynalı gönyeler
 - 6.2 — Prizmalar
 - 6.2.1 — Üçgen prizmalar
 - 6.2.2 — Beşgen prizmalar
- 7 — Küçük arazi plânlarının çıkarılması
 - 7.1 — Üçgenlere ayırma yöntemi
 - 7.2 — Dik koordinat yöntemi
- 8 — Tesviye aletleri
 - 8.1 — Kabarcıklı düzeçler
 - 8.2 — Su düzeçleri
- 9 — Nivoların tipleri, kontrol ve ayarları
- 10 — Yüksekliklerin ölçülmesi (nivelman)
 - 10.1 — Geometrik nivelman
 - 10.1.1 — Nokta nivelmanı
 - 10.1.2 — Kesit nivelmanı
 - 10.1.3 — Yüzey nivelmanı
 - 10.1.4 — Işınsal nivelman
 - 10.2 — Trigonometrik nivelman
 - 10.3 — Barometrik nivelman
- 11 — Kesitlerin çıkarılması ve çizilmesi
 - 11.1 — Boyuna kesitlerin çıkarılması ve çizilmesi
 - 11.2 — Enine kesitlerin çıkarılması ve çizilmesi
 - 11.3 — Boyuna ve enine kesitlerde kırmızı kotların, yarma ve dolma alanlarının hesaplanması

ARAZİ UYGULAMASI :

- 1 — Doğruların belirtilmesi
 - 1.1 — Engelsiz doğruların belirtilmesi ve ölçülmesi
 - 1.2 — Engelli doğruların belirtilmesi ve ölçülmesi
- 2 — Aynalı gönye ve prizmalarla dik inme ve dik çıkma
- 3 — Küçük arazi parçalarının ölçülmesi
 - 3.1 — Üçgenlere ayırarak
 - 3.2 — Prizmalarla
- 4 — Nivelman yapılması
 - 4.1 — Nokta nivelmanı
 - 4.2 — Kesit nivelmanı
 - 4.3 — Yüzey nivelmanı
 - 4.4 — Işınsal nivelmanı
- 5 — Boyuna ve enine kesitlerin çıkarılması ve çizilmesi
- 6 — Kesitlerde yarma ve dolma alanlarının hesaplanması

İNŞAAT TEKNİK LİSESİ ALTYAPI BÖLÜMÜ ÖĞRETİM PROGRAMLARI

DERSİN ADI : ÖLÇME BİLGİSİ
SINIFI : XII
HAFTALIK SAATI : 3
KAÇ HAFTA OKUTULACAĞI : 32

GİRİŞ :

Çeşitli altyapı projelerinin hazırlanması ve bunların araziye uygulanmasında Ölçme Bilgisi'nin önemli yeri vardır. Bu nedenle, Altyapı Teknisyenlerinin bu konuda gerekli bilgi ve becerileri kazanarak uygulama yapabilecek nitelikte yetişmeleri için bu ders düzenlenmiştir.

DERSİN AMACI :

Bu derste eğitim ve öğretim çalışmalarının sonucu olarak öğrencilerin;

Özellikle altyapı projelerinin hazırlanması ve uygulanması için gerekli,

- 1 — Arazinin ölçülmesi,
- 2 — Hesap ve çizim yöntemleri,
- 3 — Bu işlerde kullanılan alet ve araçları tanımaları, kullanmaları, ilgili bilgi ve becerileri kazanmaları, uygulama yapacak yeteneği elde etmeleri gerekir.

DERSİN UYGULAMASI İLE İLGİLİ AÇIKLAMALAR :

1 — Konular, ilgili ders öğretmenleri ile anlaşarak işlenmelidir.

2 — Aletli (uygulamalı) çalışmalar mutlaka arazide yapılmalıdır.

3 — Her öğrencinin her aleti ve işlemi mutlaka tanıması, kullanması ve işlemleri öğrenmesi için her olaktan yararlanılmalıdır.

4 — Bu derste sınıfın öğrenci sayısı 20'yi geçmemelidir. Geçtiği takdirde sınıf ikiye bölünerek ders işlenmelidir.

Arazi uygulamalarında ise en çok 10'ar kişilik gruplar halinde çalışılmalıdır.

5 — Arazi uygulamaları ayrıca yapılabileceği gibi her konu sınıfta işlenirken de yapılabilir.

KONU BAŞLIKLARI :

- 1 — Teodolit ve takeometreler
- 2 — Yatay ve düşey açıların ölçülmesi
- 3 — Poligonlar
- 4 — Poligonların tesisi, ölçülmesi, hesaplanması ve çizilmesi
- 5 — Takeometre ile arazi plânlarının çıkarılması
- 6 — Düzeç eğrili plân üzerinde yol ve kanal güzergâhlarının geçirilmesi.
- 7 — Düzeç eğrilerine göre kesitlerin çıkarılması.
- 8 — Yol, kanal, tünel ve köprü uygulamaları.
- 9 — Parselasyon ve imar plânlarının hazırlanması ve uygulamaları.
- 10 — Parsellerin alanlarının çeşitli yöntemlerle hesaplanması.
- 11 — Plânların büyütülüp küçültülmesi.

ARAZİ UYGULAMASI :

- 1 — Teodolit ve Takeometrelerle yatay ve düşey açıların ölçülmesi.

2 — Poligonların tesisi, bir arazi parçasının takeometrik ölçüsünün yapılması ve plânın çizilmesi.

3 — Yol, kanal ve tünel aplikasyonlarının yapılması

4 — Belediyelerde imar plânı uygulamalarının izlenmesi.

KONULAR :

- 1 — Teodolit ve Takeometreler
 - 1.1 — Kurulması ve tesviye edilmesi
 - 1.2 — Kontrol ve ayarlanması
- 2 — Yatay ve düşey açıların ölçülmesi ve karnelerin düzenlenmesi
- 3 — Poligonlar
 - 3.1 — Kapalı poligonlar
 - 3.2 — Açık poligonlar
- 4 — Poligonların tesisi, ölçülmesi, hesaplanması ve çizilmesi.
- 5 — Takeometre ile arazi plânlarının çıkarılması
 - 5.1 — Takeometre karnelerinin düzenlenmesi ve hesaplanması
 - 5.2 — Plânların çizilmesi, düzeç eğrilerinin geçirilmesi
- 6 — Düzeç eğrili plân üzerinde yol ve kanal güzergâhlarının geçirilmesi.
- 7 — Düzeç eğrilerine göre kesitlerin çıkarılması
- 8 — Yol, kanal, tünel ve köprü aplikasyonları
- 9 — Parselasyon ve imar plânlarının hazırlanması ve aplikasyonları.
- 10 — Parsellerin alanlarının çeşitli yöntemlerle hesaplanması
 - 10.1 — Geometrik şekillere ayırarak alan hesabı
 - 10.2 — Koordinatlara göre alan hesabı
 - 10.3 — Planimetre ile alan hesabı
- 11 — Plânlarının büyütülüp küçültülmesi
 - 11.1 — Grafik yöntemlerle
 - 11.2 — Pantograf ile

ARAZİ UYGULAMASI :

- 1 — Teodolit ve takeometrelerle yatay ve düşey açıların ölçülmesi
- 2 — Poligonların tesisi, bir arazi parçasının takeometrik ölçüsünün yapılması ve plânın çizilmesi.
- 3 — Yol, kanal ve tünel aplikasyonlarının yapılması
- 4 — Belediyelerde imar plânı uygulamalarının izlenmesi.

İNŞAAT TEKNİK LİSESİ ALTYAPI BÖLÜMÜ ÖĞRETİM PROGRAMLARI

DERSİN ADI : YOL BİLGİSİ
SINIFI : XI
HAFTALIK SAATI : 4
KAÇ HAFTA OKUTULACAGI: 32

GİRİŞ :

Öğrencilere altyapıların ana konularından biri olan Yol Bilgisi ile ilgili bilgiler ve uygulamasının öğretilmesi için bu ders düzenlenmiştir.

DERSİN AMACI :

Altyapı Teknisyenine bu derste, ulaşımın ana unsurlarından biri olan, en basitinden gelişmiş şekline kadar tüm yolların yapısı, onarımı, bakımı, kullanılması ile ilgili bilgiler kazandırılacaktır. Küçük yolların projelendirilmesinden yapımına kadar gereken işleri yapacak, yaptırabilecek; büyük kapsamlı yollarda ise yardımcı olacak şekilde bilgi ve beceriler kazandırılacaktır.

DERSİN UYGULAMASI İLE İLGİLİ AÇIKLAMALAR :

1 — Konular işlenirken özellikle öğrencilerin anlayabileceği şekil ve grafiklerden yararlanılmalı ve pratiğe dönük örnekler verilmelidir.

2 — Derslerde araç ve gereçler, konular işlenirken kesinlikle gösterilmeli, tanıtılmalıdır, ve kullanılmalıdır.

3 — Verilen bilgiler ile kazandırılacak beceriler yaptırılacak uygulamalar için Karayolları Genel Müdürlüğüne saptanmış esaslara uygun olmalıdır.

4 — Özellik arzeden hususlar uygulamada en çok rastlanan konular ve ayrıntılarıdır. Bu bakımdan böyle konular tüm ayrıntıları ile işlenmeli ve öğrenci tarafından mutlaka anlaşılmalıdır.

5 — Öğrenci çalışmaları önceleri hazır, yeteri kadar bilgi kazandıktan sonra hazırladıkları örnek proje üzerinde ve arazide de yapılacaktır.

KONU BAŞLIKLARI :

- 1 — Giriş, tarihsel gelişme ve terimler
- 2 — Trafik ve kapasite
- 3 — Yol geometrik karakteristikleri
- 4 — İstikşaf, etüd ve aplikasyon
- 5 — Sanat yapıları

KONULAR :

- 1 — Giriş, tarihsel gelişme ve terimler.
 - 1.1 — Giriş
 - 1.2 — Yolların tarihsel gelişmesi
 - 1.2.1 — Türkiye'de yolların gelişmesi
 - 1.3 — Karayolu terimlerinin tanımı
- 2 — Trafik ve kapasite
 - 2.1 — Trafik tarifleri
 - 2.1.1 — Trafik
 - 2.2 — Trafik hacmi
 - 2.2.1 — Saatlik trafik hacmi
 - 2.2.2 — Yıllık ortalama günlük trafik (Y.O.G.T.)
 - 2.2.3 — 30. zirve saat trafik hacmi ile Y.O.G.T. arasındaki ilişki

- 2.3 — Trafik kompozisyonu
- 2.4 — Trafik tahminleri
- 2.5 — Yol trafik kapasiteleri
 - 2.5.1 — Giriş
 - 2.5.2 — Kapasite
 - 2.5.3 — Bakım koşullar
 - 2.5.4 — Hizmet seviyesi
 - 2.5.5 — Kapasite ve hizmet hacmini etkileyen faktörler
 - 2.5.5.1 — Platform faktörleri
 - 2.5.5.2 — Trafik faktörleri
- 2.6 — Karayolu taşıtları
 - 2.6.1 — Taşıt ağırlık ve boyutları
 - 2.6.2 — Taşıt hareketleri
- 2.7 — Ağır vasıtaların otomobil eşdeğerlik katsayıları
- 3 — Yol geometrik karakteristikleri
 - 3.1 — Giriş
 - 3.2 — Yolların sınıflandırılması
 - 3.3 — Yol geometrisinin seçilmesi
 - 3.3.1 — Trafik hacmi
 - 3.3.2 — Trafik karakteri
 - 3.3.3 — Proje hızı
 - 3.4 — Yol enkesit elemanları
 - 3.4.1 — Yol kaplaması
 - 3.4.2 — Şerit genişliği
 - 3.4.3 — Normal enine eğimler
 - 3.4.4 — Banketler
 - 3.4.5 — Yaya kaldırımları
 - 3.4.6 — Kaldırım taşları
 - 3.4.7 — Korkuluk ve kenar taşları
 - 3.4.8 — Şevler
 - 3.4.9 — Refüjler
 - 3.4.10 — Kamulaştırma genişlikleri
 - 3.5 — Yatay güzergâh
 - 3.5.1 — Yatay kurplarda dever
 - 3.5.2 — Yatay kurplar
 - 3.5.3 — Dever rekortmanı
 - 3.5.4 — Yatay kurplarda platform genişletilmesi
 - 3.6 — Düşey güzergâh
 - 3.6.1 — Maksimum eğimler
 - 3.6.2 — Projelendirme için kritik eğimler
 - 3.6.3 — Keskin küçük yatay kurplardaki eğim azaltmaları
 - 3.6.4 — Görüş mesafesi
 - 3.6.5 — Emniyetli duruş mesafesi
 - 3.6.6 — Düşey kurplar
 - 3.6.7 — Düşey kurplarda görüş mesafesi
 - 3.6.8 — Kapalı ve düşey kurplarda emniyetli duruş ve görüş mesafesi
 - 3.6.9 — Açık düşey kurplar
 - 3.6.10 — Yatay kurplarda görüş mesafesi
- 3.7 — Kavşaklar
 - 3.7.1 — Eşdüzeyli kavşaklar
 - 3.7.2 — Farklı düzeyli kavşaklar
- 4 — İstikşaf, etüd ve aplikasyon
 - 4.1 — İstikşaf
 - 4.1.1 — İstikşaf çeşitleri
 - 4.1.1.1 — Klâsik istikşaf
 - 4.1.1.2 — Fotogrametrik istikşaf
 - 4.1.2 — İstikşaf komisyonu
 - 4.1.3 — İstikşaf raporu ve hazırlanması
 - 4.2 — Etüd
 - 4.2.1 — Etüd çeşitleri
 - 4.2.2 — Etüd ekibi ve aletleri
 - 4.2.3 — Etüd arazi çalışmaları
 - 4.2.4 — Etüdde büro çalışmaları
 - 4.3 — Aplikasyon
 - 4.3.1 — Doğruların ve somelerin tesbiti
 - 4.3.1.1 — İki doğrultunun kesişme noktasının bulunması
 - 4.3.2 — Yatay kurpların hesabı ve piketajı
 - 4.3.2.1 — Işınsal metotla kurp piketajı
 - 4.3.2.2 — Koordinat metodu ile kurp piketajı
 - 4.3.3 — Piketajda özel haller
 - 4.3.4 — Aplikasyon defterinin tutulması
 - 4.3.5 — Aplikasyon hattının sigortalanması
 - 4.3.6 — Nivelman
 - 4.3.6.1 — Boy kesit nivelmanı
 - 4.3.6.2 — Enine kesit nivelmanı
- 5 — Sanat yapıları
 - 5.1 — Giriş
 - 5.2 — Sanat yapılarının çeşitleri
 - 5.2.1 — Köprüler
 - 5.2.2 — Büz ve menfezler
 - 5.2.2.1 — Büz ve menfez seçimlerinde dikkat edilecek hususlar
 - 5.2.3 — Tüneller
 - 5.2.4 — İstinat duvarları
 - 5.2.5 — Yolların drenajı
 - 5.2.5.1 — Yüzey sularının drenajı
 - 5.2.5.2 — Yeraltı sularının drenajı

İNŞAAT TEKNİK LİSESİ
ALTYAPI BÖLÜMÜ ÖĞRETİM PROGRAMLARI

DERSİN ADI : YOL BİLGİSİ
SINIFI : XII
HAFTALIK SAATI : 3
KAÇ HAFTA OKUTULACAGI : 32

GİRİŞ :

Öğrencilere altyapıların ana konularından biri olan Yol Bilgisi ile ilgili bilgiler ve uygulamasının öğretilmesi için bu ders düzenlenmiştir.

DERSİN AMACI :

Altyapı Teknisyenine bu derste, ulaşımın ana unsurlarından biri olan, en basitinden en gelişmiş şekline kadar tüm yolların yapımı, onarımı, bakımı, kullanılması ile ilgili bilgiler kazandıracaktır. Küçük yolların projelendirilmesinden yapımına kadar gereken işleri yapacak, yaptırabilecek; büyük kapsamlı yollarda ise yardımcı olacak şekilde bilgi ve beceriler kazandırılacaktır.

DERSİN UYGULAMASI İLE İLGİLİ AÇIKLAMALAR :

1 — Konular işlenirken özellikle öğrencilerin anlayabileceği şekil ve grafiklerden yararlanılmalı ve pratiğe dönük örnekler verilmelidir.

2 — Derslerde araç ve gereçler, konular işlenirken kesinlikle gösterilmeli, tanıtılmalı ve kullanılmalıdır.

3 — Verilen bilgiler ile kazandırılacak beceriler yaptırılacak uygulamalar için Karayolları Genel Müdürlüğüne saptanmış esaslara uygun olmalıdır.

4 — Özellik arzeden hususlar uygulamada en çok rastlanan konular ve ayrıntılarıdır. Bu bakımdan böyle konular tüm ayrıntıları ile işlenmeli ve öğrenci tarafından mutlaka anlaşılmalıdır.

5 — Öğrenci çalışmaları önceleri hazır, yeteri kadar bilgi kazandıktan sonra hazırladıkları örnek proje üzerinde ve arazide de yapılacaktır.

KONU BAŞLIKLARI :

- 1 — Yol altyapısı
 - 1.1 — Giriş
 - 1.2 — Zemin etüdleri
 - 1.2.1 — Zeminlerin sınıflandırılması
 - 1.2.2 — Zeminlerin jeolojik oluşumları
 - 1.2.3 — Zeminlerin özelliklerine göre sınıflandırılması
 - 1.2.4 — Yapılarına göre zeminlerin sınıflandırılması

1.2.5 — Zeminin özellikleri

- 1.2.5.1 — Zemin elemanlarının fiziksel özellikleri
- 1.2.5.2 — Zemin deneyleri
- 1.2.5.3 — Optimum nem muhtevasının tayini

2 — Toprak işleri

- 2.1 — Şev kazığı çakılması
 - 2.1.1 — Dolgularda şev kazığı yerlerinin tesbiti
 - 2.1.2 — Yarmalarda şev kazığı yerlerinin tesbiti
- 2.2 — Toprak işlerinde kullanılan kazı makineleri
- 2.3 — İnşaat makinelerinin seçilmesi
 - 2.3.1 — Paletli traktörler
 - 2.3.2 — Paletli traktörle çekilen skreyperler
 - 2.3.3 — Ekskavatörler
 - 2.3.4 — Sıkıştırıcılar
- 2.4 — Yarmaların yapımı
- 2.5 — Dolguların yapımı
- 2.6 — İş programları

3 — Yol üst yapısı

- 3.1 — Giriş
- 3.2 — Esnek üst yapı
 - 3.2.1 — Alt temel tabakası
 - 3.2.2 — Temel tabakası
 - 3.2.3 — Kaplama tabakası
- 3.3 — Esnek üst yapı tabaka kalınlıklarının hesabı
 - 3.3.1 — Esnek üst yapı tabaka kalınlık hesabı
 - 3.3.2 — Kaliforniya taşıma oranı metodu (C.B.R.) ile üst yapı kalınlık hesabı
 - 3.3.3 — T.C.K.-F. -100-1969 ile üst yapı kalınlık hesabı
- 3.4 — Esnek üstyapı kaplanmasına ve malzeme cinsine göre yolların sınıflandırılması
 - 3.4.1 — Kum ve taş kaplama yollar
 - 3.4.2 — Bitümlü kaplama yollar
 - 3.4.2.1 — Hafif bitümlü kaplama yollar
 - 3.4.2.2 — Bitümlü mekadam kaplama yollar
 - 3.4.2.3 — Beton asfalt yollar
- 3.5 — Beton yollar

4 — Yol bakımı

- 4.1 — Giriş
- 4.2 — Yolların trafik serit yüzeylerinin bakımı
 - 4.2.1 — Stabilize yol yüzeylerinin bakımı
 - 4.2.2 — Makadam yol yüzeylerinin bakımı
 - 4.2.3 — Hidrokarbonlu bağlayıcı ile yapılan kaplamalı yol yüzeylerinin bakımı

- 4.2.4 — Parke kaplamalı yol yüzeylerinin bakımı
- 4.2.5 — Beton kaplamalı yol yüzeylerinin bakımı
- 4.3 — Yollarda banketlerin bakımı
- 4.4 — Köprülerin bakımı
- 4.5 — Küçük hidrolik yapıların bakımı
 - 4.5.1 — Büzlerin bakımı
 - 4.5.2 — Menfezlerin bakımı
- 4.6 — İstinat duvarları ve drenaj hendeklerinin bakımı
- 4.7 — Heyelanların kontrolü
- 4.8 — Yol kenarlarına ve parklara dikilen bitki bakımı
- 4.9 — Yol trafik işaretleri ve çizgilerin bakımı
- 4.10 — Yollarda kar mücadelesi
- 4.11 — Karayollarında ruhsatlar

5 — Yol projesi

- 5.1 — Boy kesit çizimi
- 5.2 — Arazi en kesit çizimi
- 5.3 — Aplikasyon plân çizim
- 5.4 — Boy kesit üzerinde kırmızı hat çalışması
 - 5.4.1 — Kırmızı hat hesabı
 - 5.4.2 — Düşey kurp hesabı
 - 5.4.3 — Kırmızı kot hesabı
- 5.5 — Dever hesapları
- 5.6 — Kurplarda ilâve genişlikler
- 5.7 — Cobari çizimi
- 5.8 — En kesit alan hesapları
 - 5.8.1 — Planimetre ile en kesit alan hesabı
 - 5.8.2 — Çrose metodu ile alan hesabı
- 5.9 — Alanlar diyagramı
- 5.10 — Geçiş noktaları hesabı
- 5.11 — Hacim hesapları
 - 5.11.1 — Ortalama alan metoduna göre hacim hesabı
 - 5.11.2 — Tatbik mesafe metoduna göre hacim hesabı
 - 5.11.3 — Kübaj cetveli
- 5.12 — Brükner
 - 5.12.1 — Brükner eğrisinin özellikleri
 - 5.12.2 — Dağıtma çizgisinin geçilmesi
- 5.13 — Kamulaştırma planlarının hazırlanması
 - 5.13.1 — Arazi çalışmaları
 - 5.13.2 — Büro çalışmaları
 - 5.13.3 — 1 km'lik bir yolun proje, hesap ve keşifiyle örnek proje yapımı

İNŞAAT TEKNİK LİSESİ ALTYAPI BÖLÜMÜ ÖĞRETİM PROGRAMLARI

DERSİN ADI : SU YAPILARI
SINIFI : XI
HAFTALIK SAATI : 4
KAÇ HAFTA OKUTULACAĞI : 32

GİRİŞ :

Öğrenciye, altyapıların ana konularından biri olan Su Yapıları ile ilgili bilgi ve uygulama yeteneği kazandırmak için bu ders düzenlenmiştir.

DERSİN AMACI :

Su yapılarıyla ilgili bilgi ve uygulamaların etkin bir şekilde öğrencilere kazandırılabilmesi için bu sınıfta hidrolik ve hidroloji konularının yeteri kadar verilmesi gereklidir.

DERSİN UYGULAMASI İLE İLGİLİ AÇIKLAMALAR :

1 — Hidrolik ve Hidroloji dersi verilirken konular öğrencinin anlayacağı şekilde verilmelidir (kazanmış olduğu fizik, kimya ve matematik bilgileri göz önünde tutulmalıdır.)

2 — Konular teoriye kaçılmadan sade, pratik ve açık bir şekilde işlenecektir.

3 — Öğretim programlarının uygulanmasında teorik açıklamalardan ve formül çıkartılmasından kaçınılarak pratik uygulamalara önem verilecektir.

4 — Konular anlatılırken gereken formüller amfrik olarak verilecektir.

5 — Dersin işlenmesinde basit deneyler gösterilecektir.

6 — Su yapıları XI. ve XII. sınıflarda okutulurken aynı öğretmenden yararlanılmalıdır. Bu mümkün olmaz ise iki öğretmen işbirliği yapılmalıdır.

KONU BAŞLIKLARI :

Hidrolik :

- 1 — Akışkanların özellikleri
- 2 — Hidrostatik
- 3 — Yüzen cisimler
- 4 — Hidrodinamik
- 5 — Basıncı borular
- 6 — Açık kanallar

Hidroloji :

- 1 — Hidrolojik çevrim
- 2 — Yağış
- 3 — Buharlaşma
- 4 — Sızma
- 5 — Yeraltı suyu
- 6 — Akım ölçümleri
- 7 — Yüzeysel akış
- 8 — Hidrograflar

KONULAR :

Hidrolik :

- 1 — Akışkanların özellikleri
 - 1.1 — Giriş
 - 1.2 — Akışkanların tanımı
 - 1.3 — Özgül ağırlık

- 1.4 — Özgül kütle
- 1.5 — Viskosite
- 1.6 — Kalcal borular
- 2 — Hidrostatik :
 - 2.1 — Basınç kavramı
 - 2.2 — İki nokta arasındaki basınç farkı
 - 2.3 — Durgun halde bulunan iki sıvayı ayırt eden düzlem yataydır.
 - 2.4 — Durgun halde bulunan bir sıvanın serbest yüzeyi yataydır.
 - 2.5 — Bileşik kaplar
 - 2.6 — Barometreler
 - 2.7 — Paskal prensibi
 - 2.8 — Düzlemsel yüzeyde basınç ve basınç merkezi
 - 2.9 — Arşimet prensibi
- 3 — Yüzen cisimler :
 - 3.1 — Kararlı ve kararsız denge
 - 3.2 — Yüzen cisimlerin denge şartları
 - 3 — Yüzen cisimlere ait deyimler ve onların tarifleri
 - 3.4 — Metesantır yerinin hesabı ile ilgili mesafenin tayini
 - 3.5 — Yüzen cisimlere ilâve olan yüklerin dengeye tesiri
- 4 — Hidrodinamik :
 - 4.1 — Hidrodinamiğin ait terimler ve tarifler
 - 4.2 — Akım rejimleri
 - 4.3 — Hidrodinamiğin iki ana denklemi
 - 4.4 — Bernoulli denklemi
 - 4.5 — Bernoulli dneklemine grafik ve fizik anlamı
 - 4.6 — Bernoulli denklemine ait uygulamalar
 - 4.7 — Venturi sayacı
 - 4.8 — Pito tüpü
 - 4.9 — Hareket miktarı denklemi
 - 4.10 — Hareket miktarı denklemine ait uygulamalar
- 5 — Basınçlı borular :
 - 5.1 — Borulardaki akım ve boruların hidrolik hesapları
 - 5.2 — Borularda enerji kaybını veren formüller
 - 5.3 — Borularda pratikte kullanılan amprik formüller
- 6 — Açık kanallar :
 - 6.1 — Özgül enerji kavramı
 - 6.2 — Açık kanallarda akım rejimleri
 - 6.3 — Açık kanalların en kesitlerindeki hız dağılımı

- 6.4 — Kritik derinlik ve kritik derinliğin hesabı
- 6.5 — Üniform akımlar ve üniform akımın formülleri
- 6.6 — Ekonomik kanal en kesitleri
- 6.7 — Tedricen değişen akımlar

Hidroloji :

- 1 — Hidrolojik çevrim
 - 1.1 — Hidrolojinin tanımı ve önemi
 - 1.2 — Hidrolojik çevrim
- 2 — Yağış :
 - 2.1 — Yağışın meydana gelmesi
 - 2.2 — Yağışın ölçülmesi
- 3 — Buharlaşma :
 - 3.1 — Buharlaşma mekanizması
 - 3.2 — Su yüzeyinden buharlaşma
 - 3.3 — Zemin ve kar yüzeyinde buharlaşma
 - 3.4 — Terleme ve tutma
- 4 — Sızma
 - 4.1 — Sızma kapasitesi
- 5 — Yeraltı suyu :
 - 5.1 — Yeraltı'ndaki suyun bölgeleri
 - 5.2 — Doymamış bölge
 - 5.3 — Doymuş bölge
- 6 — Akım ölçümleri :
 - 6.1 — Seviye ölçümleri
 - 6.2 — Hız ölçümleri
 - 6.3 — Kesit ölçümleri
 - 6.4 — Debi ölçümleri
 - 6.5 — Seviye debi bağıntısı
- 7 — Yüzeysel akış :
 - 7.1 — Akarsu havzalarının özellikleri
 - 7.2 — Akışın kısımlara ayrılması
- 8 — Hidrograflar :
 - 8.1 — Hidrografın elemanları

İNŞAAT TEKNİK LİSESİ
ALTYAPI BÖLÜMÜ ÖĞRETİM PROGRAMLARI

DERSİN ADI	: SU YAPILARI
SINIFI	: XII
HAFTALIK SAATI	: 4
KAÇ HAFTA OKUTULACAĞI	: 32

GİRİŞ :

Öğrenciye, altyapının ana konularından biri olan Su Yapıları ile ilgili bilgi ve uygulama yeteneği kazandırmak için bu ders düzenlenmiştir.

DERSİN AMACI :

Bu konu altında su kuvvetleri, sulama - kurutma tesislerinin esasları tanıtılacaktır. Su kuvvetleri tesisleri adı altında su enerjisinin elektrik enerjisine dönüşümü esnasında yapılması gerekli ölçüm, tahmin, planlama, projelendirme, inşaa, kontrol ve işletme gibi çeşitli konuları içine alan bu tesislerin ana hatları öğretilenektir. Sulama - kurutma adı altında ise genel olarak bitkilerin ihtiyacı olan sulama suyunun temini, iletilmesi, dağıtılması, tarım arazisindeki fazla suların uzaklaştırılması ve sulama - kurutma şebekelerinin inşaaı öğretilenektir.

DERSİN UYGULAMASI İLE İLGİLİ AÇIKLAMALAR :

1 — Konular öğrencinin anlayacağı şekilde verilecektir (hidrolik ve hidroloji bilgileri göz önünde bulundurulmalıdır.)

2 — Konular teorye kaçmadan sade, pratik ve açık şekilde işlenecektir.

3 — Öğretim programlarının uygulanmasında teorik açıklamalardan ve formül çıkartılmasından kaçınılarak pratik uygulamalara önem verilecektir.

4 — Konular anlatılırken gerekli formüller amprik verilecektir.

5 — Gerek görüldüğünde konuları kapsayan film, slayt ve projelerden yararlanılacaktır.

6 — Ders'in işlenmesinde inşaa edilmiş ve işletmeye açılmış tesisler gezdirilmelidir.

KONU BAŞLIKLARI :**Su kuvvetleri :**

- 1 — Su kuvvetleri tesislerinin tanımı ve önemi
- 2 — Su kuvvetleri tesisleri ve işletme debileri
- 3 — Biriktirme hazinelerinde çökme ve sürünme maddesi hareketi
- 4 — Biriktirme hazinesi yerinin seçimi
- 5 — Barajlar
- 6 — Barajların müşterek kısımları
- 7 — Bağlamalar (regülatörler)
- 8 — İletim yapıları
- 9 —
- 10 — Jeneratörler

Sulama - kurutma :

- 1 — Sulama - kurutma'nın tammı ve önemi
- 2 — Bitki, su ve toprak münasebetleri
- 3 — Tarımsal bitkilerin su ihtiyacı
- 4 — Sulama metodları
- 5 — Sulama projeleri
- 6 — Açık kanallı sulama
- 7 — Sulama ve drenaj kanallarının tayini
- 8 — Kanalların özellikleri
- 9 — Kanaletli sulama sistemi
- 10 — Borulu sulama sistemleri
- 11 — Sulama ve drenaj şebekelerinde sanat yapıları

KONULAR :**Su kuvvetleri :**

- 1 — Su kuvvetleri tesislerinin tanımı ve önemi
 - 1.1 — Türkiye'de su kaynakları potansiyeli
- 2 — Su kuvvetleri tesisleri ve işletme debileri
 - 2.1 — Su kuvveti tesislerinin gücü
 - 2.2 — Su kuvveti tesislerinin tipleri
 - 2.3 — Akarsu santrallerinde işletme debisinin tayini
 - 2.4 — Hazneli tesislerde işletme debisinin tayini
- 3 — Biriktirme haznelerinde çökme ve sürüntü maddesi hareketi
 - 3.1 — Biriktirme haznelerinde çökme ve ölçü hacim
 - 3.2 — Sürüntü maddesi miktarı
 - 3.3 — Biriktirme haznesi olmayan tesislerde sürüntü maddesi hareketi
- 4 — Biriktirme haznesi seçimi
 - 4.1 — Jeolojik çalışmalar
 - 4.2 — Malzeme çalışmaları
 - 4.3 — Yeraltı çalışmaları
 - 4.4 — Labaratuvar çalışmaları
- 5 — Barajlar
 - 5.1 — Beton ağırlık barajları
 - 5.2 — Kemer ağırlık barajları
 - 5.3 — Kemer barajları
 - 5.4 — Payandalı barajlar
 - 5.5 — Toprak dolgu barajlar
 - 5.6 — Kaya dolgu barajlar
- 6 — Barajların müşterek kısımları
 - 6.1 — Derivasyon tüneli ve batardolar
 - 6.2 — Gövde
 - 6.3 — Dolu savaklar
 - 6.4 — Su alma yapıları
 - 6.5 — Basınçlı galeriler
 - 6.6 — Denge bacaları
 - 6.7 — Cebri borular
 - 6.8 — Santral binaları
- 7 — Bağlamalar (regülatörler)
 - 7.1 — Dolu gövdeli bağlamalar
 - 7.2 — Kapaklı bağlamalar
- 8 — İletim yapıları
 - 8.1 — İletim kanalları
 - 8.2 — İletim tünelleri
 - 8.3 — Yükleme odaları
- 9 — Hidrolik türbinler
 - 9.1 — Türbin karakteristikleri

- 9.2 — Pelton türbinleri
- 9.3 — Francis türbinleri
- 9.4 — Uskur türbinleri
- 9.5 — Kaplan türbinleri
- 10 — Jeneratörler
- Sulama - Kurutma
- 1 — Sulama ve kurutmanın tanımı ve önemi
- 2 — Bitki, su ve toprak münasebetleri
 - 2.1 — Bitki ve su
 - 2.2 — Toprak ve su
- 3 — Tarımsal bitkilerin su ihtiyacı
 - 3.1 — Blaney Criddle metodu
 - 3.2 — Kayıplar ve randımanlar
 - 3.3 — Bitki sulama suyu ihtiyacı
- 4 — Sulama metodları
 - 4.1 — Yüzeysel sulama
 - 4.2 — Yağmurlama sulaması
 - 4.3 — Yeraltı suyu sulaması
- 5 — Sulama projesi
 - 5.1 — Araştırma ve inceleme kademesi
 - 5.2 — Planlama kademesi
 - 5.3 — Tatbikat projelerinin hazırlanması ve inşaatı
 - 5.4 — Proje alanında yerleşim düzenlenmesi
 - 5.5 — Sulama projesinin işletme ve bakımı
 - 5.6 — Sulama projesi sistemleri
- 6 — Açık kanallı sulama
 - 6.1 — Çevirme ve su alma yapıları
 - 6.2 — Sulama dağıtım şebekeleri
 - 6.3 — Drenaj şebekesi
 - 6.4 — Sulama ve drenaj şebekelerinde sanat yapıları
 - 7.1 — Sulama kanallarının kapasitesinin tayini
 - 7.2 — Drenaj kanallarının kapasitesinin tayini
- 8 — Kanalların özellikleri
 - 8.1 — Kanalların en kesit şekilleri
 - 8.2 — Kanalların evleri
 - 8.3 — Kanalların hafriyat depoları
 - 8.4 — Kanalların işletme ve bakım yolları
 - 8.5 — Kanal kaplamaları
 - 8.6 — Kanallarda hava payı
 - 8.7 — Kanal en kesitlerinin hesaplanması
- 9 — Kanaletli sulama sistemi
 - 9.1 — Kanaletler
 - 9.2 — Kanaletli sulama dağıtım şebekesi
 - 9.3 — Kanaletli sulama sisteminin drenaj şebekesi
 - 9.4 — Kanaletli sulama şebekelerinin fayda ve mahsurları

- 10 — Borulu sulama sistemleri
 - 10.1 — Borulu sulama şebekelerinin üstünlükleri
- 11 — Sulama ve drenaj şebekelerinde sanat yapıları
 - 11.1 — İltim görevi yapan sanat yapıları
 - 11.2 — Kontrol görvi yapan sanat yapıları
 - 11.3 — Geçit görevi yapan sanat yapıları

İNŞAAT TEKNİK LİSESİ ALTYAPI BÖLÜMÜ ÖĞRETİM PROGRAMLARI

DERSİN ADI : KÖPRÜLER
SINIFI : XII
HAFTALIK SAATI : 2
KAÇ HAFTA OKUTULACAĞI : 32

GİRİŞ :

Altyapı teknisyenliğinin ana konularından biri de Köprülerdir. Bu bakımdan köprülerle ilgili bilgileri kazandırmak için bu ders düzenlenmiştir.

DERSİN AMACI :

Bu dersteki eğitim ve öğretim çalışmalarının sonucu olarak öğrencilerin;

1 e Köprülerin yapılmasındaki genel esasları, köprü cinsleri ve ayrıntılarını öğrenmeleri,

2 — Köprü proje uygulamalarında küçük işleri yalnız başına yapabilecek, yaptırabilecek; geniş kapsamlı işlerde ise yardımcı olabilecek nitelikte yetiştirilmeleri gerekir.

DERSİN UYGULAMASI İLE İLGİLİ AÇIKLAMALAR :

1 — Konular, fazla teork olmayacak daha ziyade pratiğe yönelik olarak verilecektir.

2 — Bu derste konular işlenirken su yapıları, statik ve yapı hesapları, betonarme dersleri ile işbirliği yapılacaktır.

3 — Köprü resimleri, ayrıntıları ve statik hesapları üzerinde somut uygulamalar yapılacaktır.

4 — Köprüler; gidilerek görülecek, köprü elemanlarının fonksiyon ve konstrüksiyonları ayrıntılı olarak yerinde incelenecektir.

KONU BAŞLIKLARI :

- 1 — Genel bilgiler
- 2 — Ahşap köprüler
- 3 — Çelik köprüler
- 4 — Betonarme köprüler
- 5 — İzostatik köprülerin hesabı
- 6 — Kargir köprüler

KONULAR :

1 — Genel bilgiler :

- 1.1 — Köprülerin genel olarak tarifi
- 1.2 — Köprü cinsleri
- 1.3 — Köprü kısımları
- 1.4 — Köprü yapılacak yerin seçilmesi
- 1.5 — Köprü altında kalacak boşluğun boyut kuralları
 - 1.5.1 — Köprü altındaki serbest yükseklik
 - 1.5.2 — Köprü altındaki serbest açıklık
 - 1.5.3 — Köprülerde debuşe
 - 1.5.4 — Yatağı oyabilecek su hızları

2 — Ahşap köprüler :

- 2.1 — Ahşap köprü gereçleri
 - 2.1.1 — Ahşap gereç cinsleri
 - 2.1.2 — Birim ağırlıkları dirençleri
 - 2.1.3 — Köprülerde kullanılan metal elemanlar
 - 2.1.4 — Ahşap elemanların birleştirilmesi
- 2.2 — Köprüyü meydana getiren elemanlar
 - 2.2.1 — Ana kirişler
 - 2.2.1.1 — Dişli kirişler
 - 2.2.1.2 — Kamalı kirişler
 - 2.2.1.3 — Tokmaklı kirişler
 - 2.2.1.4 — Bindirme kirişler
 - 2.2.2 — Yardımcı (tali) kirişler
 - 2.2.3 — Tabliye (köprü döşemesi)
 - 2.2.4 — Korkular
 - 2.2.5 — Ayaklar
 - 2.2.5.1 — Kenar ayaklar
 - 2.2.5.2 — Orta ayaklar
- 2.3 — İzostatik köprülerin hesabı
 - 2.3.1 — Ana kirişlerin hesabı
 - 2.3.2 — Yardımcı (tali) kirişlerin hesabı
 - 2.3.3 — Kiriş üzerindeki yüklerin etki şekli
 - 2.3.4 — En büyük momentin bulunması
 - 2.3.5 — En büyük kesici kuvvetin bulunması
- 2.4 — Ana kirişlerin kafes kiriş olması hali
 - 2.4.1 — Kafes kirişlerin elemanları
 - 2.4.1.1 — Üst başlık
 - 2.4.1.2 — Alt başlık
 - 2.4.1.3 — Dikme, askı
 - 2.4.1.4 — Diyagonal
 - 2.4.1.5 — Düğüm noktalarının teşkili
 - 2.4.2 — Kafes kirişlerde çubuk kuvvetlerinin bulunması
 - 2.4.3 — Basınç elemanlarının hesabı
 - 2.4.4 — Çekme elemanlarının teşkili

3 — Çelik köprüler

- 3.1 — Çelik köprü gereçleri
 - 3.1.1 — Çelik gereç cinsleri
 - 3.1.2 — Çelik profilleri
 - 3.1.3 — Birim ağırlıkları
 - 3.1.4 — Profillerin birleştirme elemanları
 - 3.1.4.1 — Perçin
 - 3.1.4.2 — Blon (cıvata)
 - 3.1.4.3 — Kaynaklar
- 3.2 — Çelik köprü cinsleri
 - 3.2.1 — Dolu gövdeli köprüler
 - 3.2.1.1 — Ana kirişlerin teşkili
 - 3.2.1.2 — Yardımcı (tali) kirişler
 - 3.2.1.3 — Tabliyeler (döşeme)
 - 3.2.1.4 — Korkuluklar
 - 3.2.1.5 — Kirişlerin ekleri
 - 3.2.1.6 — Kirişlerin çeşitli yüklere göre en büyük momentlerinin ve en büyük kesici kuvvetinin bulunması
 - 3.2.1.7 — Kesit hesapları
 - 3.2.2 — Kafes kirişli köprüler
 - 3.2.2.1 — Ana kafes kirişler
 - 3.2.2.2 — Yardımcı (tali) kirişler
 - 3.2.2.2.1 — Dikme, askı
 - 3.2.2.2.2 — Diyagonal
 - 3.2.2.2.3 — Üst başlık
 - 3.2.2.2.4 — Alt başlık
 - 3.2.2.2.5 — Düğüm noktalarının teşkili ve detaylar.
 - 3.2.2.2.6 — Çubuk kuvvetlerinin bu-

4 — Betonarme köprüler

- 4.1 — Betonarme köprü elemanları
 - 4.1.1 — Esas kirişler
 - 4.1.2 — Yardımcı (tali) kirişler
 - 4.1.3 — Tabliye (döşeme)
 - 4.1.4 — Korkuluk
 - 4.1.5 — Ayaklar
- 4.2 — Kemer köprüler
 - 4.2.1 — Kemer kirişler
 - 4.2.2 — Tabliye (döşeme)
 - 4.2.3 — Korkuluklar
 - 4.2.4 — Ayaklar

5 — İzostatik köprülerin hesabı

6 — Kağır köprüler

- 6.1 — Kemerlerin teşkili
- 6.2 — Tabliye (plâka-döşeme)
- 6.3 — Ayaklar

İNŞAAT TEKNİK LİSESİ
ALTYAPI BÖLÜMÜ ÖĞRETİM PROGRAMLARI

DERSİN ADI : YERLEŞİM MERKEZİ
ALTYAPILARI VE
ÇEVRE SAĞLIĞI
SINIFI : XII
HAFTALIK SAATI : 3
KAÇ HAFTA OKUTULACAGI : 32

GİRİŞ :

Altyapı Teknisyeni olacak öğrenciye Yerleşim Merkezi Altyapıları ve Çevre Sağlığı ile ilgili bilgi ve uygulamaların kazandırılması için bu ders düzenlenmiştir.

DERSİN AMACI :

Bu dersteki eğitim ve öğretim çalışmalarının sonucu olarak öğrencilerin;

- 1 — İçme ve kullanma suyu, kanalizasyon, yerleşim merkezi iç yolları ve yerleşim merkezi sağlığı bakımından gerekli genel bilgileri,
- 2 — Altyapıların yapılması, kullanılması, korunması ve bakımı ile ilgili bilgi ve becerileri kazanmış olmaları,
- 3 — Bunları küçük yerleşim merkezlerinde yalnız başına yapabilecek, yaptırabilecek nitelikte uygulama yeteneğine sahip olacak şekilde yetiştirilmeleri gerekir.

DERSİN UYGULAMASI İLE İLGİLİ AÇIKLAMALAR :

- 1 — Konular, kuru ve teorik bilgilerden ziyade somut örnekler, proje ve resimlerle işlenmelidir.
- 2 — Konuları ilgilendiren araç ve gereçler mutlaka gösterilmeli, tanıtılmalıdır.
- 3 — Konularla ilgili film, slayt ve benzerlerinden yararlanılmalıdır. (Kaynak: İmar ve İskân Bakanlığı, D.S.İ. İller Bankası, Karayolları Genel Müdürlüğü v.s.).
- 4 — Yapılmış ve yapılmakta olan, yerleşim merkezi altyapı tesisleri gezilmelidir.
- 5 — Basit plânlama, hesaplama ve çizimle ilgili çalışmalar yapılmalıdır.

KONU BAŞLIKLARI :

- 1 — İçme ve kullanma suyu tesisleri
- 2 — Kanalizasyon
- 3 — Yerleşim merkezi iç yolları
- 4 — Yerleşim merkezi sağlığı
- 5 — Uygulama

KONULAR :

- 1 — İçme ve kullanma suyu tesisleri
 - 1.1 — Suyun özellikleri
 - 1.1.1 — Fiziksel özellikler (koku, tad, renk, suhunet)

- 1.1.2 — Kimyasal özellikler (nitritler, demir, manganez, karbondioksit, kükürtlü hidrojen, klor, flor, sertlik)

- 1.1.3 — Bakteriyolojik özellikler

- 1.2 — Tabiatı su ve numune alma

- 1.2.1 — Dairesel devir

- 1.2.2 — Yağış suları

- 1.2.3 — Yüzeysel sular (göl, nehir ve baraj suları)

- 1.2.4 — Kaynak suları

- 1.2.5 — Yeraltı suları

- 1.2.6 — Numune alma

- 1.3 — Su tüketimi

- 1.3.1 — Su tüketimini etkileyen unsurlar (su satış bedeli, kanalizasyon, halkın hayat düzeyi, su zayılatı, iklim, suyun özelliği)

- 1.3.2 — Gelecekteki nüfus hesabı

- 1.3.3 — Su ihtiyacı hesabı (insan, hayvan ve endüstri)

- 1.4 — Arıtma tesisleri

- 1.4.1 — Mekanik arıtma (ızgaralar, çöktürme)

- 1.4.2 — Filtreler (yavaş ve hızlı filtreler)

- 1.4.3 — Dezenfeksiyon ve sterilizasyon (kaynatma, kireç kaymağı, iyot klor gazı)

- 1.4.4 — Havalandırma

- 1.5 — Suyun getirilmesi ve dağıtılması

- 1.5.1 — Kaptajlar (yeraltı ve yerüstü su kaptajları)

- 1.5.2 — İsale (vantuz, maslak ve tahliyeler)

- 1.5.3 — Depolar (amaç ve özellikleri)

- 1.5.4 — Şebeke ve donanımı (vanalar, yangın musluğu ve çeşmelerin görevleri ve yerleştirme kriterleri, ana boru, esas boru)

- 1.6 — Malzeme

- 1.6.1 — Borular (kırđöküm, çelik, plastik, asbestli çimento, betonarme)

- 1.6.2 — Boru bağlantıları (türleri, özel parçalar)

- 1.6.3 — Armatürler (vana, yangın musluğu, vantuz tahliye vanası, krepin, kurbağlık, klape vb.)

- 1.7 — Boruların döşenmesi

- (yön, eğim, derinlikler, dolgu, basınç deneyi)

- 1.8 — Tesislerin bakımı

- 1.9 — İşletme ve tarifler

- 1.9.1 — İşletme (kötü işletmenin sonuçları, işletme personeline aranacak özellikler, su zayılatı, tesislerin soğuktan korunması)

- 1.9.2 — Tarifeler (götürü tarife, su tüketimine göre tarife, karışık veya kademeli tarife)
- 1.10 — İlgili yasa, tüzük ve yönetmelikler
- 1.10.1 — Kanunlar (konu ile ilgili maddeleri)
- 167 sayılı yeraltı suları kanunu
 - 7478 sayılı köy içme suları kanunu
 - 831 sayılı sular kanunu
 - 5237 sayılı belediye gelirleri kanunu
 - 6665 sayılı içme su malzemesine muafiyet tanıyan kanun
 - 178 sayılı askerî garnizonlara içme ve kullanma suyunun temini kanunu
 - 1583 sayılı umumî hıfzıssıhha kanunu
- 1.10.2 — Tüzük, şartname ve yönetmelikler
- Yeraltı suları hakkındaki 167 sayılı kanunun 20. maddesine göre hazırlanan tüzük
 - Gıda maddelerinin ve umumî sağlığı ilgilendiren eşya ve levazımın hususî vasıflarını gösteren tüzük (Sağlık Bakanlığından)
 - 7478 sayılı köy içme suları kanunu gereğince vilâyetlere bırakılan işlerin yürütülmesine ait yönetmelik
 - Şehir ve kasabalara getirilecek içme suyu projelerinin hazırlanmasına ait talimatname (İller Bankasından)
 - Boru döşenmesine ait yönetmelikler (İller Bankası'ndan)
 - Menba ve içme suları yönetmeliği (Sağlık Bakanlığından)
 - İçme ve kullanma sularının dezenfeksiyonuna ait talimatname (Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığından)
 - İlgili Türk standartları
- 2 — Kanalizasyon tesisleri
- 2.1 — Kanalizasyonun tarifi ve önemi
- 2.2 — Şehir pis sularının özellikleri ve miktarı
- 2.2.1 — Pis suların özelliği
 - 2.2.2 — Ev ve endüstri pis sularının miktarı
 - 2.2.3 — Yağış sularının miktarı
- 2.3 — Kanalizasyon sisteminin esasları
- 2.3.1 — Ayrık sistem
 - 2.3.2 — Birleşik sistem (karışık sistem)
- 2.3.3 — Soru kesitleri ve basit boyutlandırma (boru çapı, eğitimi, yön)
- 2.3.4 — Şebeke çeşitleri (yelpaze, bölgesel, grup ve halkalı şebekeler)
- 2.3.5 — Şebeke donanımı (rögarlar, savaklar, ev bağlantıları, ızgaralar)
- 2.4 — Malzeme
- 2.4.1 — Borular (beton, seramik, plastik)
- 2.5 — İnşaat ve tesisatla ilgili esaslar
- 2.5.1 — Boru döşemesinde göz önünde tutulacak esaslar (yön, eğim, derinlik, kazı, dolgu, lksa)
 - 2.5.2 — Şebeke donanımı ızgaralar, rögarlar, temizleme bacaları, yağ tutucuları, ters sifon, sütlü baca, tulumba)
 - 2.5.3 — Ev bağlantıları
 - 2.5.4 — Konutlarda pis su tesisatının ana hatları
- 2.6 — Arıtma
- 2.6.1 — Arıtmanın esasları (erimemiş anorganik ve organik maddeler)
 - 2.6.2 — Tabii arıtma türleri
 - 2.6.3 — Sun'î arıtma (mekanik, biyolojik)
- 2.7 — Mecraya bağlanması olanaksız konutların pis sularının zararsız hale getirilmesi (septik çukurlar, türleri, özellikleri, boyutlandırma)
- 2.8 — Tesislerin bakımı
- 2.9 — İşletme ve tarife
- 2.10 — İlgili yasa, tüzük ve yönetmelikler
- 2.10.1 — Kanunlar (ilgili maddeler)
- 1583 sayılı umumî hıfzıssıhha kanunu
 - 5237 sayılı belediye gelirleri kanunu
 - 1580 sayılı belediye kanunu
 - 7116 sayılı imar kanunu
- 2.10.2 — Tüzük ve yönetmelikler
- Kanalizasyon projelerinin tanzimine ait yönetmelik (İller Bankası)
 - Lâğım mecrası inşaatı mümkün olmayan yerlerde yapılacak çukurlara ait yönetmelik (Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı)
 - Suyu az veya temini güç olan köylük bölgelerde yapılacak olan sıhhi kuru helâ tipi (Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı)
 - İlgili Türk standartları

3 — Şehir içi yolları

3.1 — Şehir içi yollarının amacı ve türleri

3.1.1 — Trafik yolları

3.1.2 — Ticari yollar

3.1.3 — Meskenler arası yollar

3.2 — Yolların şekillendirilmesi

3.2.1 — Yeraltı ve yerüstü tesisleri (yer altında bulunan su, kanalizasyon, elektrik, havagazı, P.T.T. hatları ile yer üstündeki elektrik direkleri, ağaçlar ve çöp sepetlerinin yerleştirme esasları TS. 1097)

3.2.2 — Enine kesitlerle yaya kaldırımı, taşıt kısmı ve refüjlerin boyutlandırılmasında göz önünde tutulacak esaslar

3.2.3 — Enine ve boyuna eğimler, kurbalar

3.3 — Yol yapımı

3.3.1 — Altyapı (çakıl, bloka, stabilize, beton)

3.3.2 — Üstyapı ve kaplama cinsinin seçim (Taşıt kısmı kaplamaları, geçici ve hafif kaplamalar, orta ve ağır bitümlü kaplamalar, parke ve beton kaplamalar)

3.3.3 — Yaya kaldırımı kaplamaları

3.4 — İlgili yasa, tüzük ve yönetmelikleri (Yönetmelik ve Türk standartları, TS 1097)

4 — Şehir Sağlığı

4.1 — Çöpler hakkında kısa bilgi

4.1.1 — Toplama

4.1.2 — Taşıma

4.1.3 — Depolama

4.1.4 — Değerlendirme

4.1.5 — Yoketme

İNŞAAT TEKNİK LİSESİ

ALTYAPI BÖLÜMÜ ÖĞRETİM PROGRAMLARI

DERSİN ADI : YAPI İŞLETMESİ VE YAPI MAKİNELERİ
SINIFI : XII
HAFTALIK SAATI : 3
KAÇ HAFTA OKUTULACAĞI : 32

GİRİŞ :

Yapı işlerinin yürütülmesi ve yönetilmesi ile ilgili bilgi ve uygulama yeteneğini, yapı işlerinde kullanılan

makinelerle ilgili bilgileri "Altyapı Teknisyeni" olacak öğrencilere kazandırmak için bu ders düzenlenmiştir.

DERSİN AMACI :

Ders, öğrencileri iş hayatına şu yönde yetiştirilmesini amaçlar;

1 — Yapıya hazırlık işlemlerinden bitimine değin karşılaşılabilecek sorunların uygulamaya dönük temel esaslarını öğretmek,

2 — Şantiye kurulması ve işletilmesinde en kısa süreli ve en ekonomik çözümlerinin tanıtılmasını sağlamak,

3 — Yapı makinelerinin çalışmalarını organize edip denetleyebilmek için gerekli temel bilgilerin verilmesi.

DERSİN UYGULAMASI İLE İLGİLİ AÇIKLAMALAR :

1 — Yapı İşletme ve Şantiye Tekniği konularında;

1.1 — Yürürlükteki yasaların verilmesinden çok, problemin mantığı işlenecektir.

1.2 — Öğrenciye işçi, idare, yüklenici, resmi ve özel kuruluşlar gibi çevreler arasındaki ilişkilerin sağlıklı yürütülebilmesi için (teknisyen çapında) temel organizasyon ve beşeri ilişkiler konularında temel bilgiler verilecektir.

1.3 — Öğrenciye dersin amacının inşaatın yasal çerçeve içinde en kısa ve en ekonomik bir biçimde bitirilmesi gereği (ekonomik yapımız göz önüne alınarak) öğretilip benimsenilecektir.

1.4 — Yukarıdaki maddeler bugüne değin karşılaşılmış çeşitli problemler anlatılarak ve 1.2'de sayılan çevrelerden yetkililer getirilip konferans verdirilerek ya da sohbet edilecek uygulamadaki durum gösterilecektir.

1.5 — Konular işlendikten sonra ilgili bir problem, öğrencinin tartışmasına bırakılacak ya da öğrenciye sorumlu bir kişi görevi verilip onun karar verme alışkanlığı oluşturulup geliştirilecektir.

2 — Makine Bilgisi ve Yapı Makineleri konularında;

2.1 — Makinelerin temel esasları

2.2 — Ekonomik vazgeçme sınırları

2.3 — Üretim hattında makine seçiminin mantığı anlatılacaktır.

2.4 — Derslerin yakın çevredeki makineler üzerinde öğretilmesi olanağı araştırılacaktır.

KONU BAŞLIKLARI :

1 — Yapı İşletmesi

2 — Şantiye tekniği

3 — Makine bilgisi ve yapı makineleri

YAPI İŞLETMESİ KONULARI :

- 1.1 — Konunun tanıtılması
 - 1.1.1 — Dersin sınırları
 - 1.1.2 — Yürürlükte bulunan ilgili mevzuat
 - 1.1.3 — Teknisyenin yeri ve ödevleri
- 1.2 — Dökümler
 - 1.2.1 — Birim fiyat cetveli (seri değil)
 - 1.2.2 — Rayiç
 - 1.2.3 — Analiz
 - 1.2.4 — Birim fiyat cetveli
 - 1.2.5 — Genel şartname
 - 1.2.6 — Genel teknik şartname
- 1.3 — Organizasyon, beşeri ilişkiler
 - 1.3.1 — Sevk ve idarenin fonksiyonları
 - 1.3.2 — Beşeri ilişkiler
 - 1.3.3 — İdare ve yüklenicinin organizasyonu
 - 1.3.4 — Kontrol yönetmeliği
- 1.4 — İhaleye hazırlık ve ihale işleri
 - 1.4.1 — Arsa (yer) seçimi
 - 1.4.2 — Arsa (yer) alımı
 - 1.4.3 — Keşif hazırlanması
 - 1.4.4 — Ruhsat alımı
 - 1.4.5 — İhalenin yapılması
- 1.5 — İhale uygulaması
 - 1.5.1 — İşe başlarken yapılanlar
 - 1.5.1.1 — Yer teslimi
 - 1.5.1.2 — İş programı (gant, siklogram, CPM, PERT, kutu liyağramları)
 - 1.5.1.3 — Teknik eleman ve yapı makinesi bağlantıları
 - 1.5.1.4 — Malzeme ocakları teslimi
 - 1.5.2 — Maddi uygulama
 - 1.5.2.1 — Avans
 - 1.5.2.2 — Ara hakediş
 - 1.5.2.3 — Son hakediş ve kesin hesap
 - 1.5.2.4 — Temlik
 - 1.5.2.5 — Alternatifler arasında seçim yöntemleri
 - 1.5.3 — Sözleşme değişikliği ve ilâvesi uygulamaları
 - 1.5.3.1. — Yeni fiyat analiz ve tutanakları

- 1.5.3.2 — İşin artma ve eksilmesi
- 1.5.3.3 — Devir
- 1.5.3.4 — Gecikmeler ve süre uzatımları
- 1.5.4 — Yaptırımlar yönünden uygulama
 - 1.5.4.1 — Cezalar
 - 1.5.4.2 — İşin ilerlemesi için diğer yasal yetkiler
- 1.5.5 — İşin sona ermesi
 - 1.5.5.1 — Normal sona erme (geçici ve kesin kabul)
 - 1.5.5.2 — Tasfiye
 - 1.5.5.3 — Fesih
- 1.6 — İşçi sağlığı ve iş güvenliği konuları
 - 1.6.1 — Sosyal Sigortalar Kanunu, İş Kanunu, sözleşme ve genel şartnamedeki işçi hakları
 - 1.6.2 — İşçi sağlığı
 - 1.6.3 — İş güvenliği (PLANLAMA TEKNİKLERİ (CPM))

ŞANTIYE TEKNİĞİ KONULARI :

- 2.1 — Patlayıcı maddeler, kullanımı, korunması ve güvenlik önlemleri
- 2.2 — Şantiye binaları
- 2.3 — Servis yol ve köprüleri
- 2.4 — Özel şantiyeler hakkında bilgiler
 - 2.4.1 — Büyük bina şantiyeleri
 - Yol şantiyeleri
 - Köprü şantiyeleri
 - Havaalanı şantiyeleri
 - Tünel şantiyeleri
 - Kanalizasyon şantiyeleri
 - Liman şantiyeleri
 - Baraj şantiyeleri
 - Taş ocakları işletmesi
 - 2.4.2 — Sürekli üretim yapan fabrikalarda üretim hattının organizasyonu.

MAKİNE BİLGİSİ VE YAPI MAKİNELERİ KONULARI:

- 3.1 — Birimler
- 3.2 — Kuvvet makineleri
- 3.3 — Kaldırma makineleri ve vasıtaları
 - 3.3.1 — Kancalar, halatlar, makaralar
 - 3.3.2 — Vinçler, krenler
- 3.4 — Şahmerdanlar
- 3.5 — Taş kırma, eleme ve yıkama makineleri
- 3.6 — Zemin kazma makineleri
 - 3.6.1 — Universal ekskavatör
 - 3.6.2 — Kablo ekskavatör

- 3.6.3 — Godeli ekskavatör
- 3.6.4 — Yürüyerek konan ekskavatör (Dözer, Greyder, Shreyper)
- 3.6.5 — Yüzen ekskavatörler
- 3.6.6 — Diğer ekskavatörler
- 3.7 — Zemin sıkıştırma makineleri
 - 3.7.1 — Silindirler (düz silindir, keçi ayaklı silindir, lastik tekerlekli silindir)
 - 3.7.2 — Tokmaklar
 - 3.7.3 — Vibratörler (silindirli, plakalı, dahi)
- 3.8 — Betoniyerler ve beton tesisleri
- 3.9 — Yol kaplama makineleri

İNŞAAT TEKNİK LİSESİ ALTYAPI BÖLÜMÜ ÖĞRETİM PROGRAMLARI

DERSİN ADI : ELEKTRİK BİLGİSİ
SINIFI : XI
HAFTALIK SAATI : 2
KAÇ HAFTA OKUTULACAĞI : 32

GİRİŞ :

Bu ders öğrencilere, inşaat işlerinde gerekli elektrik tesisat bilgisini kazandırmak amacıyla düzenlenmiştir.

DERSİN AMACI

Bu dersteği eğitim ve öğretim çalışmalarının sonucu olarak öğrencilerin;

- 1 — Elektrik tesisatında kullanılan araç ve gereçleri tanımaları,
- 2 — Elektrik tesisatının yapımında teknolojik, estetik ve ekonomik faktörlerin önemini bilmeleri,
- 3 — Çeşitli yapı meslek elemanları arasında yakın ilişkilerin sağlanması lüzumunu bilmeleri,
- 4 — Elektrik tesisat plân ve projelerini doğru olarak okuyup değerlendirebilmeleri gerekir.

DERSİN UYGULANMASI İLE İLGİLİ AÇIKLAMALAR :

- 1 — Konular teorik olmaktan çok görgüye ve incelemeye dayanarak incelenecektir.
- 2 — Yapılmış ve yapılmakta olan tesislerin yerinde öğretmen nezaretinde tetkiki ve derslerin mümkünse bunlarda yapılması yönüne gidilecektir.

Millî İmalât ve bunlara mahsus ölçü ve birimler öncelikle tanıtılacaktır.

KONULAR :

- 1 — Elektrik birimleri (Volt, Ampermetre, Wat, Kilovat, Kilovatsaat)
- 2 — "Om Kanunu" hakkında kısa bilgi
- 3 — Elektrik devre ve bağlantıları hakkında kısa bilgi
- 4 — Elektrik iç tesisatında kullanılan malzemeler hakkında bilgi (iletkenler, borular ve parçaları, tablo, sigorta)
- 5 — Sıva altı ve sıva üstü tesisatı
- 6 — Nemli yer tesisatı
- 7 — Elektrik iç tesisat yönetmeliğinden önemli maddeler ve semboller hakkında bilgi
- 8 — Elektrik tesisat bağlantıları
- 9 — Elektrik tesisat plânlarının okunması ve uygulanması
- 10 — Lambaların özellikleri
- 11 — Aydınlatma şekilleri hakkında bilgi (Direkt, yarı direkt, endirekt)
- 12 — Elektrik şartnameleri hakkında kısa bilgi. Malolma hesabı.
- 13 — Elektrikle çalışan araçların topraklanması ve elektrikten korunma
- 14 — Elektrik motorlarının tanımı, bakımı ve yol verme metodları
 - 14.1 — Adi şalterle yol verme
 - 14.2 — Yıldız üçgen şalterle yol verme
 - 14.3 — Sağ-Sol şalterin bağlanması
- 15 — Yüksek gerilim transformatör ve donatımı hakkında kısa bilgi
- 16 — Hava hatları (Donatımı ve gereçlerinin tanıtılması)

İNŞAAT TEKNİK LİSESİ ALTYAPI BÖLÜMÜ ÖĞRETİM PROGRAMLARI

DERSİN ADI : ŞEHİRCİLİK VE BELEDİYE TEKNİK HİZMETLERİ
SINIFI : XII
HAFTALIK SAATI : 1
KAÇ HAFTA OKUTULACAĞI : 32

GİRİŞ :

Altyapı teknisyenlerinin çalışma yerlerinden biri de kentsel yerleşim alanlarıdır.

Bu nedenle, öğrencilerin kentleşme ve belediye teknik hizmetleri ile bazı yasal konuları öğrenmeleri için bu ders düzenlenmiştir.

DERSİN AMACI :

Bu dersteki eğitim ve öğretim çalışmalarının sonucu olarak öğrencilerin;

- 1 — Şehircilik hakkında genel bilgileri,
- 2 — Belediye teknik hizmetleri ve uygulamaları ile ilgili bilgileri,
- 3 — İmar plânlarının uygulamasına ilişkin yasa, tüzük ve yönetmelikleri tanımaları, bunlara göre hareket edebilecek ve gerektiğinde bir sorunu çözebilmek için nereden ne şekilde yararlanabileceğini saptama yollarını bulma yeteneği elde etmeleri gerekir.

DERSİN UYGULAMASI İLE İLGİLİ AÇIKLAMALAR :

- 1 — Konular, işlenirken yalın bilgiler olarak verilmemeli uygulamadan örnekler gösterilmelidir.
- 2 — Film, slayt ve hazır projelerden yararlanılmalıdır.
- 3 — Bulunulan kentin konularla ilgili durumu, çalışması ve gelişmesi incelenmelidir.
- 4 — Kanun, tüzük ve yönetmelikler tanıtılırken sorunların nereden, nasıl, ne şekilde çözümlenebileceği de öğretilmelidir.
- 5 — Kanun, tüzük ve yönetmeliklerde geçen eski terimler, sözcükler ve ifadeler özellikle açıklanmalıdır.

KONU BAŞLIKLARI :

- 1 — Şehircilik
- 2 — İmar Mevzuatı
- 3 — Belediye Teknik Hizmetleri

KONULAR :

- 1 — Şehircilik
 - 1.1 — Şehirleşme hareketleri
 - 1.2 — Şehirleşme sorunları
 - 1.3 — Belediye görevleri
 - 1.4 — Gelişme bölgeleri
 - 1.4.1 — Yerleşme bölgeleri
 - 1.4.2 — Ticaret bölgeleri
 - 1.4.3 — Sanayi bölgeleri
 - 1.4.4 — Kültürel ve sosyal tesisler
 - 1.4.5 — Parklar, bahçeler, otoparklar ve spor tesisleri

2 — İmar mevzuatı

2.1 — Yasal mevzuat

- 2.1.1 — İmar yasası (6785-1065)
- 2.1.2 — Belediye yasası (1580)
- 2.1.3 — Kamulaştırma yasası (6830)
- 2.1.4 — Gecekondu yasası (775)
- 2.1.5 — Kat mülkiyeti yasası (34)

2.2 — Tüzükler ve yönetmelikler

- 2.2.1 — İmar nizamnamesi
- 2.2.2 — İmar yönetmeliği
- 2.2.3 — Afetler yönetmeliği
- 2.2.4 — Gecekondu yasası uygulama yönetmeliği

2.3 — Yapı ve ruhsat işleri

- 2.3.1 — Ruhsatiye alınması
- 2.3.2 — Ruhsatsız yapılan yapılar
- 2.3.3 — Ruhsatiyeye aykırı yapılar
- 2.3.4 — Muvakkat yapı izni
- 2.3.5 — Fenni sorumluluk
- 2.3.6 — Yapı kullanma izni

2.4 — Harita ve imar plânları

- 2.4.1 — Haritalar, nirengiler, poligonlar ve nivelman röperleri
- 2.4.2 — İmar yol istikamet plânları
- 2.4.3 — Aplikasyon işleri

2.5 — Tevhit ve ifraz işleri (Birleştirme ve Ayırma)

- 2.5.1 — İfraz işlerinde yetki
- 2.5.2 — İfrazına müsaade edilmeyen yerler
- 2.5.3 — Arsaların düzenlenmesi
- 2.5.4 — Parselasyon plânları

2.6 — Mücavir sahalalar

3 — Belediye teknik hizmetleri

- 3.1 — Belediyelerin kuruluşu
- 3.2 — Belediyelerin görev ve yetkileri
- 3.3 — Belediye gelirleri
 - 3.3.1 — Vergi ve resimler
 - 3.3.2 — Harçlar ve ücretler
 - 3.3.3 — Para cezaları

3.4 — Teknik hizmetler

- 3.4.1 — İmar plânı uygulamaları
 - 3.4.1.1 — Şehirçi yolları ve aplikasyonları
 - 3.4.1.2 — Kanalizasyonlar ve projeleri
 - 3.4.1.3 — İçmesuyu tesisleri ve su şebekeleri
- 3.4.2 — Çevre sağlığı
 - 3.4.2.1 — Çöplerin zararsız hale getirilmesi
 - 3.4.2.2 — Pis suların temizlenmesi
 - 3.4.2.3 — Akarsular ve göllerin kontrolü
 - 3.4.2.4 — Fosseptikler

İNŞAAT TEKNİK LİSESİ
ALTYAPI BÖLÜMÜ ÖĞRETİM PROGRAMLARI

DERSİN ADI : İŞ KAZALARI, KORUNMA VE SİGORTA

SINIFI : X

HAFTALIK SAATI : 1

KAÇ HAFTA OKUTULACAGI : 32

GİRİŞ :

İnşaatçılık alanında teknik eleman olarak görev yapmak üzere yetiştirilecek öğrencilere iş kazaları, kazalardan korunma ve sigorta konularında etkin bilgiler vermek için bu ders düzenlenmiştir.

DERSİN AMACI :

Bu dersteki eğitim ve öğretim çalışmalarının sonucu olarak öğrencilerin;

- 1 — İş kazaları ve nedenlerini tanımları,
- 2 — İş kazalarından doğan zararları, iş güvenliği yönünden önleyici önlemlerin neler olabileceğini bilmeleri,
- 3 — Bütün çabalar ve en uygun önlemlere karşın önlenemeyen kazalardan doğan zararların sosyal güvenlik açısından ödenmesi esaslarını öğrenmeleri ve uygulayabilme yeteneği kazanmaları gerekir.

DERSİN UYGULAMASI İLE İLGİLİ AÇIKLAMALAR :

- 1 — Konular; yapım teknikleri, yapı makinelerinin kullanımı ve yürürlükteki işlemlerle ilişkiler kurularak işlenmelidir. Film, slayt ve tablolardan yararlanılmalıdır.
- 2 — Türkiye ve dışarıda tutulan istatistik bilgiler verilmeli, alınan önlemler de belirtilmelidir.
- 3 — Öğrencilere ödevler verilmeli, bu ödevler yapılırken güvenlik önlemleri, iş kazaları sonucunda oluşacak sosyal güvenlik esasları ve iş kazalarının ülke ekonomisine yaptığı olumsuz etkileri ve çözümü, yürürlükteki sisteme bağlı kalınmaksızın istenilmelidir. Tartışmalar yapılmalıdır. Bu tartışmalar sonucunda mevcut sistemin getirdiği çözümler araştırılmalıdır.

KONU BAŞLIKLARI :

- 1 — İş kazalarına genel bakış
- 2 — İş kazalarının önlenmesi
- 3 — İş kazalarından doğan zararların karşılanması

KONULAR :

- 1 — İş kazalarına genel bakış
 - 1.1 — İş kazalarının mahiyeti
 - 1.1.1 — Tanımı

- 1.1.2 — İş kazası halleri
 - 1.1.2.1 — İş yerinde meydana gelen kazalar
 - 1.1.2.2 — İş yeri dışında meydana gelen kazalar
- 1.1.3 — Unsurları
- 1.1.4 — Nedenleri
 - 1.1.4.1 — Fiziki nedenler
 - 1.1.4.2 — Beşerî nedenler
 - Yorgunluk
 - Uyumsuzluk
 - İhmalîlik
 - Cinsiyet ve yaş vs.
- 1.1.5 — Tekrarlanma ve şiddet oranı

1.2 — İş kazalarının ekonomik sonuçları

- 1.2.1 — Genel olarak
- 1.2.2 — Türkiye'de

2 — İş kazalarının önlenmesi

- 2.1 — İş güvenliği kavramı
- 2.2 — İş güvenliği önlemleri
 - 2.2.1 — Genel olarak
 - 2.2.2 — Hukukî yönden
 - 2.2.2.1 — Genel önlemler (işyeri ve şahıslara ilişkin hükümler)
 - 2.2.2.2 — Özel önlemler
 - 2.2.2.3 — İş güvenliği ve işçi sağlığı kurulları
 - 2.2.2.4 — Denetim
 - 2.2.3 — İş güvenliği ve uluslararası çalışmalar
 - 2.2.4 — İş güvenliği önlemleri ve sorumluluk (cezai ve hukukî sorumluluk)

3 — İş kazalarından doğan zararların karşılanması

- 3.1 — Sosyal güvenlik politikası
 - 3.1.1 — Anlamı ve önemi
 - 3.1.2 — Sosyal güvenliğin ekonomik sorunları
 - 3.1.3 — Sosyal güvenlik - sosyal sigorta ilişkileri
- 3.2 — İş kazası sigortası
 - 3.2.1 — Anlamı ve kapsamı
 - 3.2.2 — Kapsam dışı kalanlar
 - 3.2.3 — Uygulama prensipleri
 - 3.2.4 — Yardımlar (sağlık yardımları, ödemeler)
 - 3.2.5 — Yapılan yardımlar nedeniyle işveren'e ve üçüncü şahıslara rücu
- 3.3 — İş kazalarından doğan zararların karşılanması yönünden uluslararası çalışmalar,

İNŞAAT TEKNİK LİSESİ
ALTYAPI BÖLÜMÜ ÖĞRETİM PROGRAMLARI

DERSİN ADI : LABORATUVAR
SINIFI : X
HAFTALIK SAATI : 8
KAÇ HAFTA OKUTULACAĞI : 32

GİRİŞ :

Altyapı teknisyeni olacak öğrencinin işlerini bilerek yapabilmesi, yürütebilmesi altyapıların uygulandığı toprak ve zemin mekaniği, yol-beton ve altyapı gereçleri konularını uygulamaya yönelik deneysel yöntemlerle öğrenmesi; bilgi, beceri ve uygulama yeteneği kazanması için bu ders düzenlenmiştir.

DERSİN AMACI :

Bu dersin amaçları aşağıda belirtilmiştir.

- 1 — Ana çizgileri ile aşağıda "KONU BAŞLIKLARI" bölümünde belirtilen konularda altyapı şantiyeleri için gerekli deneyleri Türk Standartlarına, Türk Standartları'nın bulunmadığı konularda, teknolojik bakımdan gelişmiş ülkelerin standartlarına göre yapmak.
- 2 — Gerekli araç ve gereçlerin bulunmaması halinde pratik yöntemlerle deney yaparak kabaca sonuçları elde etmek.
- 3 — Laboratuvara gönderilecek numuneleri tekniğine uygun olarak almak ve kurallara uygun bir şekilde laboratuvara sevk etmek ve gerekli tutanakları hazırlamak.
- 4 — Deney raporlarını hazırlamak, gelen raporları değerlendirebilmek.
- 5 — Şantiye şefinin verdiği deneysel çalışmaları yapmak, raporlarını hazırlayarak şantiye şefine sunmak, şantiyelerle merkez laboratuvarları arasında gerekli işbirliğini sağlamak.

DERSİN UYGULAMASI İLE İLGİLİ AÇIKLAMALAR :

- 1 — Laboratuvar çalışmalarından önce öğrencilere gerekli deney föyleri (yaprakları), yapacakları deneyle ilgili temel prensipleri kazandıracak dökümanlar verilecek ya da bunları elde edecek kaynaklar gösterilecektir.
- 2 — Her öğrencinin, deneyi kendisi yaparak sonuca varması sağlanacaktır.
- 3 — Öğrencilere, her deneyle ilgili rapor hazırlatılacaktır.
- 4 — Yapılan deneylerin uygulamadaki yerinin belirtilmesi üzerinde özellikle durulacaktır.
- 5 — Deneylerle ilgili film, slayt ve diğer öğretim araçlarından da yararlanılmalıdır.
- 6 — Deneylerin sağlıklı yürütülmesi için deney araç ve gereçlerinin bakım, tezgâh ve avadanlıklarının tekniğine uygun olarak kullanılması, bakımı ve korunması; kaza

ve sağlığa zararlı çalışmalarda önlemlerin alınması hususunda özellikle durulacaktır.

KONU BAŞLIKLARI :

- 1 — Beton laboratuvarı
- 2 — Zemin mekaniği ve deneyleri laboratuvarı
- 3 — Bitümlü kaplamalar ve laboratuvarı

KONULAR :

- 1 — Beton laboratuvarı
 - 1.1 — Agregada deneyleri
 - 1.1.1 — Deney numunelerinin alınması
 - 1.1.2 — Elek analizi
 - 1.1.3 — Birim ağırlık
 - 1.1.4 — Özgül ağırlık ve absorpsiyon
 - 1.1.5 — Çok ince malzeme miktarı tayini
 - 1.1.6 — Aşınma dayanımı
 - 1.1.7 — Don'a dayanıklılık
 - 1.1.8 — Yüzey rutubeti
 - 1.1.9 — Deney indeksi
 - 1.1.10 — Şantiye deney yöntemleri
 - 1.1.11 — Şantiye ve laboratuvar raporları
 - 1.2 — Çimento deneyleri
 - 1.2.1 — Deney numunelerinin alınması
 - 1.2.2 — Priz müddeti
 - 1.2.3 — Hacim sabitliği
 - 1.2.4 — Şantiye ve laboratuvar raporları
 - 1.3 — Beton deneyleri
 - 1.3.1 — Standart beton deney küplerinin alınması
 - 1.3.2 — Standart beton deney silindirlerinin alınması
 - 1.3.3 — Standart beton deney kirişlerinin alınması
 - 1.3.4 — Betonda kıvam tayini (slump, yayılma tablası, sıkışma faktörü)
 - 1.3.5 — Taze beton deneyleri (gerçek dozaj, su, birim ağırlık, su çimento oranı)
 - 1.3.6 — Taze betonda hava miktarı tayini
 - 1.3.7 — Beton basınç dayanımının tayini
 - 1.3.8 — Beton eğilmede - Çekme dayanımının tayini
 - 1.3.9 — Betonda yeterlik, nitelik ve sertleşme deneyleri

- 1.3.10 — Betonu tahrip etmeden uygulanan testler
 - 1.3.11 — Şantiye ve laboratuvar raporları
 - 2 — Zemin mekaniği ve deneyleri laboratuvarı
 - 2.1 — Zeminlerin tanıtılması
 - 2.1.1 — Zemin nedir?
 - 2.1.2 — Oluşumu, yapısı ve kökeni
 - 2.1.3 — Zemin mekaniği tanımı
 - 2.2 — Zemin nümunesinin alınması, korunması ve sevki
 - 2.2.1 — Örselenmiş
 - 2.2.2 — Örselenmemiş
 - 2.3 — Zeminlerin tanımlama özellikleri ve deneyleri
 - 2.3.1 — Dane dağılımı
 - 2.3.1.1 — Elek analizi
 - 2.3.1.1.1 — Yıkamalı elek analizi
 - 2.3.1.1.2 — Kuru elek analizi
 - 2.3.1.2 — Hidrometrik
 - 2.3.1.3 — Değerlendirme (dane dağılım eğrili)
 - 2.3.2 — Dane - su - hava fazı
 - 2.3.2.1 — Su muhtevası
 - 2.3.2.2 — Özgül ağırlık
 - 2.3.2.3 — Birim hacim ağırlığı
 - 2.3.2.3.1 — Doğal birim hacim ağırlığı
 - 2.3.2.3.2 — Doygun birim hacim ağırlığı
 - 2.3.2.3.3 — Kuru birim hacim ağırlığı
 - 2.3.2.3.4 — Maksimum kuru birim hacim ağırlığı
 - 2.3.2.3.5 — Minimum kuru birim hacim ağırlığı
 - 2.3.2.3.6 — Su altında birim hacim ağırlığı
 - 2.3.2.4 — Boşluk oranı
 - 2.3.2.5 — Porazite
 - 2.3.2.6 — Doygunluk ve doymunluk oranı
 - 2.3.3 — Zeminlerin kıvamı
 - 2.3.3.1 — Kıvam limitleri (Atterberg Limitleri)
 - 2.3.3.1.1 — Likit limit (LL)
 - 2.3.3.1.2 — Plastik limit (PL)
 - 2.3.3.1.3 — Rütne limit (RL)
 - 2.3.4 — İri zeminlerde maksimum ve minimum kuru birim hacim ağırlığı tayini
 - 2.3.4.1 — Maksimum birim hacim ağırlığı
 - 2.3.4.2 — Minimum birim hacim ağırlığı
- 2.4 — Birleştirilmiş toprak sınıflandırılması
- 2.5 — Zeminlerin hidrolik ve mekanik özellikleri
 - 2.5.1 — Zeminlerin hidrolik özellikleri
 - 2.5.1.1 — Zemin suyu ve önemi
 - 2.5.1.2 — Geçirgenlik (zemin içinde su akımı)
 - 2.5.1.2.1 — Geçirgenlik deneyleri
 - 2.5.1.2.1.1 — Sabit seviye geçirgenlik deneyi
 - 2.5.1.2.1.2 — Düşen seviye li geçirgenlik deneyi
 - 2.5.2 — Zeminlerin mekanik özellikleri
 - 2.5.2.1 — Gerilme boşluk basıncı hakkında kısa bilgi
 - 2.5.2.2 — Zeminlerin sıkıştırılması
 - 2.5.2.2.1 — Standart proktor deneyi
 - 2.5.2.2.2 — Arazide sıkıştırma
 - 2.5.2.2.3 — Arazide sıkıştırma kontrolleri
 - 2.5.2.2.3.1 — İnce zeminlerde
 - 2.5.2.2.3.2 — İri zeminlerde
 - 2.5.2.2.3.3 — Karışık zeminlerde

- 2.5.2.3 — Sıkıştırma (zeminlerin konsolidasyonu)
 - 2.5.2.3.1 — Konsolidasyon deneyi
 - 2.5.2.4 — Zeminlerin kayma mukavemeti ve kayma deformasyonları
 - 2.5.2.4.1 — Mukavemet nedir?
 - 2.5.2.4.2 — Kohezyon nedir?
 - 2.5.2.4.3 — İçsel sürtünme açısı nedir?
 - 2.5.2.5 — Direk kesme deneyi
 - 2.5.2.6 — Serbest basınç deneyi
 - 2.5.2.7 — Üç eksenli deneyi
 - 2.5.2.7.1 — Konsolidasyonlu yavaş
 - 2.5.2.7.2 — Konsolidasyonlu çabuk
 - 2.5.2.7.3 — Çabuk
 - 2.5.2.8 — Dane deneyi
 - 2.5.2.8.1 — Arazide
 - 2.5.2.8.2 — Laboratuvarı
 - 2.5.2.9 — Sıkıştırılmış toprağın taşıma oranı
 - 2.5.2.9.1 — CBR Deneyi
- 3 — Bitümlü kaplamalar ve laboratuvarı
- 3.1 — Bitümlü malzeme
 - 3.1.1 — Asfalt'ın tarihçesi
 - 3.1.2 — Bitümlü malzeme kaynakları
 - 3.1.3 — Bitümlü malzemenin kimyasal yapısı ve özellikleri
 - 3.2 — Bitümlü malzemenin sınıflandırılması
 - 3.2.1 — Asfalt grubu
 - 3.2.1.1 — Doğal asfaltlar
 - 3.2.1.2 — Kaya asfaltları
 - 3.2.1.3 — Göl asfaltları
 - 3.2.1.4 — Ham petrolden üretilen asfaltlar
 - 3.2.1.5 — Asfalt çimentosu (Penetrasyon asfaltları)
 - 3.2.1.6 — Sıvı asfaltlar
 - 3.2.1.7 — Asfalt emülsiyonları
 - 3.2.2 — Katran grubu
 - 3.2.2.1 — Kömür katranı
- 3.2.2.2 — Sugazı katranı
 - 3.2.2.3 — Zift
- 3.3 — Bitümlü bağlayıcı malzemenin fiziksel özellikleri ve deney metodları
- 3.3.1 — Fiziksel özellikler
 - 3.3.2 — Deney metodları
 - 3.3.2.1 — Özgül ağırlık deneyi
 - 3.3.2.2 — Penetrasyon deneyi
 - 3.3.2.3 — Yüzme deneyi
 - 3.3.2.4 — Yumuşama noktası deneyi
 - 3.3.2.5 — Vizkozite deneyi
 - 3.3.2.5.1 — Kinematik vizkozite deneyi
 - 3.3.2.5.2 — Saybolt vizkozite deneyi
 - 3.3.2.5.3 — Engler vizkozite deneyi
 - 3.3.2.6 — Duktilité deneyi
 - 3.3.2.7 — Isınma kaybı deneyi
 - 3.3.2.8 — Alevlenme noktası deneyi
 - 3.3.2.9 — Su deneyi
 - 3.3.2.10 — Çözünürlük deneyi
 - 3.3.2.11 — Destilasyon deneyi
- 3.4 — Mineral ağrega
- 3.4.1 — Ağrega kaynakları ve çeşitleri
 - 3.4.1.1 — Kum
 - 3.4.1.2 — Çakıl
 - 3.4.1.3 — Kırmı taş (mıcır)
 - 3.4.1.4 — Mineral lifler
 - 3.4.2 — Eğrega üzerinde yapılan deneyler ve değerlendirilmesi
 - 3.4.2.1 — Aşınma deneyi
 - 3.4.2.2 — Dayanıklılık deneyi
 - 3.4.2.3 — Elek analizi
 - 3.4.2.4 — Satış rutubeti deneyi
 - 3.4.2.5 — Özgül ağırlık deneyi
 - 3.4.2.6 — Birim ağırlık deneyi
 - 3.4.2.7 — Soyulma deneyi
 - 3.4.2.8 — Amaçlanan gradasyonu temin için
 - Hesap yöntemi
 - Grafik yöntemi

- 3.5 — Asfalt kaplama türleri ve sınıflandırılması
 - 3.5.1 — Plent karışımları
 - 3.5.1.1 — Sıcak karışımlar
 - 3.5.1.2 — Soğuk karışımlar
 - 3.5.1.2 — Yol ve hareketli plent karışımları
 - 3.5.2 — Penetrasyon veya serme sistemi
 - 3.5.2.1 — Tek kat sathı asfalt kaplama ve silket
 - 3.5.2.2 — Çok katlı sathı asfalt kaplama
 - 3.5.2.3 — Penetrasyon makadam
- 3.6 — Sıcak karışımlarda optimum asfalt nisbetinin tayini metodları (mix-design)
 - 3.6.1 — Boşluk muhtevası metodu
 - 3.6.1.1 — Seçilmiş agrega karışımının özgül ağırlıklarının hesaplanması
 - 3.6.1.2 — Seçilmiş agrega karışımının bitümsüz olarak sıkıştırılmış haldeki yoğunluk tayini deneyi ve boşluk nisbetinin hesaplanması
 - 3.6.1.3 — Optimum asfalt nisbetinin hesaplanması
 - 3.6.2 — Marshal metodu
 - 3.6.2.1 — Deney numunelerinin hazırlanması
 - 3.6.2.1.1 — Karışıma girecek agregaların hazırlanması
 - 3.6.2.1.2 — Karışımında kullanılacak bitümlü malzemenin hazırlanması
 - 3.6.2.1.3 — Agrega ve bitümlü malzeme karışımının hazırlanması
 - 3.6.2.1.4 — Deney kalıplarının sıkıştırılması
 - 3.6.2.2 — Nümune kalıplarında tabli yoğunluk tayini deneyi
 - 3.6.2.3 — Nümune kalıplarında teorik yoğunluğun hesaplanması
 - 3.6.2.4 — Nümune kalıplarında stabilite ve plastik akma (Deformasyon) limitinin tayini deneyleri
 - 3.6.2.5 — Teorik yoğunluk, yoğunluk nisbeti, boşluk nisbeti, asfaltla dolu boşluk nisbetinin hesaplanması

- 3.6.2.6 — Eğrilerin çizimi ve optimum asfalt nisbetinin tayini ve seçimi

- 3.7 — Sıcak karışimli asfalt kaplamaların arazi (şantiye) denetimi
 - 3.7.1 — Agrega stoklarının denetimi (elek analizi)
 - 3.7.2 — Stoklanan bitümlü malzemenin denetimi (nümune alma, kalite kontrolü deneyleri)
 - 3.7.3 — Plantin denetimi
 - 3.7.3.1 — Nümune alma
 - 3.7.3.2 — Nümune kalıplarının hazırlanması
 - 3.7.3.3 — Nümune kalıplarında
 - Laboratuvar yoğunluk deneyi
 - Stabilite deneyi
 - Akma deneyi
 - 3.7.3.4 — Ekstraksiyon deneyi (elek analizi ve bitüm nisbetinin tayini deneyi)
 - 3.7.3.5 — Sıcaklık denetimi
 - 3.7.4 — Serilmiş ve sıkıştırılmış asfalt kaplamada denetim
 - 3.7.4.1 — Arazi yoğunluk deneyi
 - 3.7.4.2 — Kaplama kalınlığının ölçümü
 - 3.7.4.3 — Serim esnasında sıcaklık denetimi

İNŞAAT TEKNİK LİSESİ
ALTYAPI BÖLÜMÜ ÖĞRETİM PROGRAMLARI
ZORUNLU SEÇMELİ DERS
"PROJE"

Öğrenciler son sınıfta "YOL BİLGİSİ" yada "SU YAPILARI" konularından birinden proje yapmak zorunludur.

Bunlardan birinin seçimi öğrenciye aittir.

İNŞAAT TEKNİK LİSESİ
ALTYAPI BÖLÜMÜ ÖĞRETİM PROGRAMLARI

DERSİN ADI	: YOL BİLGİSİ (Yol Projesi)
SINIFI	: XII
HAFTALIK SAATİ	: 4
KAÇ HAFTA OKUTULACAĞI	: 32

GİRİŞ:

Öğrencilere, altyapı'nın önemli konularından biri olan "YOL BİLGİSİ" dalında bilgi, beceri ve uygulama yeteneği kazandırmak için bu ders düzenlenmiştir.

DERSİN AMACI:

Yol bilgisi dersinde edinilen bilgilerin uygulama alanında kullanılmasını sağlamak için yol projelerinin ha-

zırlanması konusunda örnek bir uygulama projesi yapılacaktır.

DERSİN UYGULAMASI İLE İLGİLİ AÇIKLAMALARI:

1 — Yol bilgisi dersinde verilen bilgilere dayalı olarak örnek bir yol projesi hazırlanmalıdır.

2 — Bu yolun plan ve profilleri çizilerek her türlü hesaplar, (Dever, Bombe, Kurp, Eğim, Kırmızı kot, Yarma ve Dolma, alanları ile hacim hesapları) örneklerle yapılmalıdır.

3 — Bu konudaki uygulamalar Karayolları Genel Müdürlüğü'nün kuruluşlarında izlenmelidir.

KONULAR:

- 1 — Güzergah seçimi için düşünceler
- 2 — 1/2000 ölçekli topoğrafik harita üzerinde yol güzergahının geçirilmesi.
- 3 — Kesitlerin çıkarılması
- 4 — Aplikasyon planlarının hazırlanması
- 5 — Kesit, alan ve hacim hesapları
- 6 — Toprak hareketleri
- 7 — Kamulaştırma planlarının hazırlanması
- 8 — Metraj ve kesit

İNŞAAT TEKNİK LİSESİ ALTYAPI BÖLÜMÜ ÖĞRETİM PROGRAMLARI

DERSİN ADI :SU YAPILARI PROJESİ
SINIFI :XII
KAÇ HAFTA OKUTULACAĞI 4
HAFTALIK SAATI :32

GİRİŞ:

Öğrencilere, altyapım önemli konularından biri olan "SU YAPILARI" dalında bilgi, beceri ve uygulama yeteneği kazandırmak için bu ders düzenlenmiştir.

DERSİN AMACI:

Su yapıları dersinde edinilen teorik bilgilerin uygulama alanında kullanılmasını sağlamak için sulama-kurutma ve içmesuyu konularında örnek birer uygulama projeleri yapılacaktır.

DERSİN UYGULAMASI İLE İLGİLİ AÇIKLAMALAR:

1 — Su yapıları dersinde verilen bilgilere dayalı olarak bir tarım arazisine ait örnek bir sulama-kurutma projesi hazırlanmalıdır.

2 — Bir yerleşim ünitesine ait bir içmesuyu projesi hazırlanmalıdır.

3 — Altyapı hizmetleri içinde en önemli yeri olan bu iki konuda Devlet Su İşleri ve Toprak-Su Genel Müdürlüklerinde tarım arazilerinin sulama-kurutma uygulama çalışmaları, İller Bankası ve YSE Genel Müdürlüklerinde de içmesuyu proje çalışmaları izlenmelidir. —

KONU BAŞLIKLARI:

- 1 — SULAMA-KURUTMA PROJESİ
- 2 — İÇMESUYU PROJESİ

KONULAR:

1 — SULAMA-KURUTMA PROJESİ

- 1.1 — Çeşitli tarım ürünlerinin sulama suyu ihtiyacı hesabı
- 1.2 — 1/2000 veya 1/5000 ölçekli bir topoğrafik harita üzerinde ana kanalın geçirilerek sulanacak arazinin büyüklüğünün belirtilmesi
 - 1.2.1 — Ekonomik kanal cinsinin ve ölçülerinin belirtilmesi
- 1.3 — Sulama ve drenaj şebekelerinin çizilerek kanal kapasitelerinin hesaplanması
- 1.4 — Bir tarım arazisine ait sulama projesinin keşfinin hazırlanması

2 — İÇMESUYU PROJESİ

- 2.1 — Bir yerleşim ünitesinin içme ve kullanma suyu ihtiyacı
- 2.2 — Çeşitli borulara göre uygun boru çapının seçilmesi
- 2.3 — Topoğrafik plan üzerinde koptaj, isale hattı, vantur, tahtiye, maslak ve depo yerlerinin gösterilmesi
- 2.4 — Borularda yük kaybı hesaplarının hesaplanması
- 2.5 — Metraj ve keşif

Konu : Okul Sanayi Ortaklaşa Eğitimi (OSANOR) Projesinin Uygulandığı Okullarda Ders Geçme ve Kredi Düzenine Ait Geçici Yönetmelik'in kabulü.

Karar sayısı: 338

Karar tarihi: 5/12/1978

Erkek Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü'nün 17/11/1978 gün ve 35175 sayılı teklif yazısı üzerine hazırlanan "Okul Sanayi Ortaklaşa Eğitimi (OSANOR) Projesinin Uygulandığı Okullarda Ders Geçme ve Kredi Düzenine Ait Geçici Yönetmelik" in bağlı örneğine göre kabulünün Bakanlık Makamının onayına sunulması kararlaştırıldı.

Başkan	Üye	Üye
A.H. ÖZER	A.H. ÖZER	E. SAĞLAMER
İmza	İmza	İmza
Üye	Üye	Üye
Y. BAYKUL	A.C. AĞIN	M.I. ÖĞÜS
İmza	İmza	İmza
Üye	Üye	Üye
T. YİĞİT	H. IŞIK	V. BAŞAR
(İzinli)	İmza	İmza
Üye	Üye	
Dr. E. OKYAY	Dr. M.F. ÖZ	
İmza	İmza	
	Uygundur.	
	5/12/1978	
	Milli Eğitim Bakanı Y.	
	İmza	
	Boskurt BENDERLIOĞLU	
	Müsteşar Yardımcısı	

OKUL SANAYİ ORTAKLAŞA EĞİTİMİ (OSANOR)
PROJESİNİN UYGULANDIĞI OKULLARDA DERS
GEÇME VE KREDİ DÜZENİNE AIT GEÇİCİ
YÖNETMELİK

BİRİNCİ BÖLÜM
GENEL HÜKÜMLER

Kapsam :

Madde : 1 — Bu geçici yönetmelik OSANOR projesinin denemeye konulduğu Adana Merkez, Bursa Topkane, İzmir Mithatpaşa, İstanbul Kartal Endüstri Meslek Liselerindeki öğrencilerin uyacağı esasları kapsar.

Deyimler :

Madde : 2 — Aksi belirtilmedikçe bu yönetmelikte geçen :

"Bakanlık" sözünden Milli Eğitim Bakanlığı;
"Okul" sözünden OSANOR projesinin uygulandığı okullar;
"Dönem" sözünden en az on dört, en fazla on altı haftadan oluşan öğretim dönemleri anlaşılır.

Başlıklar :

Madde : 3 — Bu yönetmeliğin bölüm, madde ve kenar başlıkları sadece ilgili oldukları maddelerin konusunu ve bağlantıyı göstermekte olup, yönetmelik metnine dahil değildir.

İKİNCİ BÖLÜM

PROGRAMLARLA İLGİLİ GENEL İLKELER

Madde : 4 — Bu okullarda genel olarak öğretim yılı iki dönemden oluşur. Gereksinmelere göre üçüncü bir dönem de düzenlenebilir.

Madde : 5 — Bu okullarda bütün programlar ortak dersler, mesleğe hazırlayan özel dersler ve seçmeli derslerden oluşur.

Ortak dersler, her programda, her öğrenci için zorunlu olan derslerdir.

Özel dersler, öğrenciyi, ilerde gireceği yüksek öğrenim dalına yönelten ya da yöneldiği meslek dalında hayata hazırlayan, ona bu yönde gelişme ve derinleşme olanağı veren, yalnız ilgili programlardaki öğrenciler için alınması gereken derslerdir.

Seçmeli dersler, belli bir programa girmiş olan öğrencinin ortak ve özel dersler dışında seçtiği derslerdir.

Madde : 6 — Ortaöğretimde çeşitli programların düzenlenmesinde dersler arasında "aynılık" yerine "denklik" ilkesi uygulanır. Bununla ilgili esaslar eğitim programında belirtilir.

Madde : 7 — Bu okullarda uygulanacak eğitim programları Bakanlık tarafından hazırlanır.

Madde : 8 — Rehberlik ve eğitici çalışmalar; IX. Milli Eğitim Şurası kararları uyarınca uygulanacak esaslar hakkında 5 Eylül 1974 tarih ve 402 sayılı Talim ve Terbiye Kurulu Kararının rehberlik ve eğitici kol çalışmaları düzenlenmesi hakkındaki bölümü ve İlk ve Orta Dereceli Okullar Eğitici Çalışmalar Yönetmeliğine göre yürütülür. Sanayide uygulama yapan öğrenciler, bu süre içinde eğitici kol çalışmalarından ayrık tutulurlar; ancak rehberlik çalışmaları sürdürülür.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ÖĞRENCİ BAŞARISININ ÖLÇÜLMESİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ İLE İLGİLİ GENEL İLKELER

Not verme düzeni :

Madde : 9 — Öğrencileri yeteneklerine ve başarılarına göre yönlendirmek ve sürekli çalışmaya özendirme esastır. Bunu sağlamak için öğrenci başarısının değerlendirilmesinde başarısızlık değil, başarı derecelendirilir. Bu amaçla her dersten öğrenci başarısını dört ayrı notla; başarısızlığı ise tek notla değerlendiren "beşli not verme düzeni" uygulanır.

Verilecek notların ölçek değeri, değer hükmü ile bu notları niteleyen sıfatlar aşağıdadır :

Ölçek değeri	Değer hükmü	Sıfat karşılığı
5	Pekiyi	Başarılı
4	İyi	"
3	Orta	"
2	Geçer	"
1	Geçmez	Başarısız

Sınavların niteliği :

Madde : 10 — Bir sınavın başarıyı ölçecek nitelikte sayılabilmesi için, o sınavın geçerli, güvenilir ve objektif esaslara uygun olması gerekir.

Sınav sonuçlarının değerlendirilmesi ve öğrencilere duyurulması :

Madde : 14 — Ölçme sonuçları, yalnız not vermek, eksiklik aramak için değil, eğitim ve öğretim amaçlarına ne ölçüde ulaşıldığını saptamak; özellikle, öğrencilerin başarılı ve başarısız yönlerini görerek öğretmenin ne gibi önlemler alması gerektiğini ortaya çıkarmak amacı ile de kullanılır. Bu nedenle öğretmen, cevapları etkili olabilecek en kısa sürede, en çok iki hafta içinde inceler ve değerlendirme sonuçlarını ilk derste öğrencileriyle birlikte gözden geçirir.

Karşılaştırmalı sınavlar :

Madde : 12 — Aynı sınıfı ya da aynı dersi aynı şubelerde okutan öğretmenlerin ortak değerlendirme yapabilmelerine olanak vermek üzere sınavların bir ya da birkaçı birlikte düzenlenebilir. Zümre öğretmenleri ya da aynı sınıfı okutan öğretmenler bu ortak sınavların sorularını birlikte hazırlar, yapılış zamanını ve değerlendirme ilkelerini kararlaştırırlar.

Başarı dağılımının değerlendirilmesi :

Madde : 13 — Zümre toplantılarında, sınıf öğretmenler kurulunda ve okul öğretmenler kurulunda, yerine göre her dersin, her sınıfın ve okulun başarı dağılımı incelenir. Anormallikler varsa nedenleri tartışılır ve gerekli önlemler alınır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM**ÖĞRENCİNİN BİR DERSTEN BAŞARISININ DEĞERLENDİRİLMESİ****Her dönemde yapılacak ölçme ve değerlendirmeler :**

Madde : 14 — Öğrenci her dönemde her dersten :

- En az iki ara sınavı ile bir dönem sonu sınavına;
- Sözlü yoklama, ödev, uygulama vb. çalışmalara bağımlı tutulur.

Atelye derslerinin değerlendirilmesinde, günlük ya da temrin esasına göre verilen puanlar, atelyenin özelliğine göre gruplandırılarak sınav sonuçları olarak alınabilir.

Madde : 15 — Ara ve dönem sonu sınavları, kısa cevaplı çok sorulu ölçme araçlarıyla yazılı olarak yapılır. Bu tür araçlarla ölçülmesi güç olan (kompozisyon yazabilme, tartışma, yaratıcı güç gibi) yeteneklerin ölçülmesinde de kompozisyon (klâsik yazılı yoklama) türü yazılı sınavlara başvurulur. Ayrıca dersin özelliğine göre yabancı dil, müzik, beden eğitimi, resim iş, atelye, teknoloji, laboratuvar ve uygulamalı nitelikte derslerin ara ve dönem sonu sınavları hem yazılı hem sözlü hem uygulamalı olarak ya da bunlardan yalnızca biri ile yapılabilir; ancak sınav sonucu tek not olarak değerlendirilir.

Bu konuda uygulanacak genel esaslar dönem başında toplanacak olan zümre öğretmenler kurulunda kararlaştırılır. Her dersin zümre öğretmenleri o dersten bu madde gereğince dönem içinde yapılacak ara ve dönem sonu sınavlarının hafta olarak zamanını ve dersin özelliğine göre sınav şeklini saptarlar.

Bu karar öğretmenin "ders dağıtım planı" nda gösterilir ve okul müdürlüğünce okulda duyurulur.

Madde : 16 — Her ara sınavı o sınav dönemine giren zaman içinde işlenen konuları; dönem sonu sınavları ise sınav dönemine giren zaman içinde işlenen konular ile aynı zamanda o dönem konularını kapsar. Her dönem içinde her ders için yapılacak çeşitli ölçme etkinliklerine verilecek ağırlıklar, toplamı (10) olmak üzere her dönem başında zümre öğretmenleri tarafından saptanarak öğrencilere duyurulur.

Madde : 17 — Her ders için ara ve dönem sonu sınavlarının kesin günü, dersin öğretmeni tarafından en az bir hafta önce öğrencilere duyurulur. Bir günde bir ya da en çok iki dersten sınav yapılabilir. Sınav günlerinin saptanması için öğretmenler, sınıf öğretmeni ile işbirliği yaparlar. Dönem sonu sınavı, dönemin son iki haftası içinde yapılır.

Madde : 18 — Her dönemde, ara ve dönem sonu sınavları dışında dersin özelliğine göre yapılan sözlü yoklamalara da puanlar verilebilir. Hangi derste bu ölçme etkinliklerinden hangilerinin yapılacağı ve bunlara nasıl puan verileceği zümre öğretmenlerince kararlaştırılır.

Madde : 19 — Okulda ve evde yapılacak ödevlerin öğrencinin emek ve zaman bakımından gücünü aşmıyacak ölçüde düzenlenebilmesi için o sınıfta dersi olan öğretmenler aralarında işbirliği yaparlar. Bu işbirliği okul müdürü tarafından sağlanır.

Madde : 20 — Öğrenci, öğretmen tarafından dönem içinde yapılan bütün sınavlara ve günlük atelye çalışmalarına katılmak zorundadır. Özürsüz katılmayan öğrenciye "sıfır" (0) verilmek suretiyle öğrenci bu sınav ve günlük atelye çalışması hakkını kullanmış sayılır; dönem notunun saptanmasında "sıfır" (0) olarak işlem görür. Özürleri okul müdürlüğünce kabul edilen öğrenciyi, öğretmen ayrıca engel sınavına alır. Bu amaçla her dönem içi sınavının, kendi ağırlığı içinde geçerli olmak üzere engel sınavı vardır. Ara ya da dönem sonu sınavının engeli, önceki sınavla denk olabilecek sorularla öğretmenin belirteceği bir zamanda yapılır. Özürleri kabul edilen öğrencinin eksik kalan atelye çalışması atelyenin olanakları ölçüsünde tamamlanır; bu gibi öğrencilerden eksik kalan atelye çalışması tamamlanılmayanlara "sıfır" (0) verilmez.

Madde : 21 — Ara ve dönem sınavlarında kopya yapan ya da yapılmasına yardım eden öğrenciler, hemen sınıftan çıkarılır ve kendilerine o sınava ait, boş anlamına gelen (0) verilir. Bu gibi öğrenciler bu sınav hakkını kullanmış sayılır ve dönem notunun saptanmasında (0) olarak işlem görür. Ayrıca durumları okul müdürlüğüne bildirilir ve disiplin işlemi uygulanır.

Bir dersin dönem notunun saptanması :

Madde : 22 — Bir dersin dönem notu, öğrencinin dönem içindeki ölçmelerden aldığı puanlara göre aşağıdaki gibi saptanır :

a) Her ölçme tam puan 50 alınarak puanlanır ve öğrencinin dönem içinde her ölçmeden aldığı puanlar nota dönüştürülmeden aynen korunur.

b) Her ölçmeden alınan puan, ağırlığı ile çarpılarak ağırlıklı puanlar bulunur. Ağırlıklı puanların toplamının 100'e bölümü öğrencinin o dersine ait dönem notudur.

c) Notların ortalaması hesaplanırken ve dönem notunun saptanmasında çıkan sayılarda yarım ya da yarım-dan büyük kesirler tama çevrilir. Yarım-dan küçük olan kesirler dikkate alınmaz. Puanlar nota dönüştürülürken ağırlıklı puanlar toplamının 100'e bölünmesi sonucunda çıkan 2.00'den küçük sayıların ölçek değeri 1 olarak alınır.

Bir dönemde yapılan ara sınavların, sözlü sınavların, ödev-uygulamaların, atelye ve laboratuvar çalışmalarının her birinin aritmetik ortalaması, ağırlıklı puanları ile hesaplanır. Buna ait örnek aşağıda verilmiştir:

Ölçme etkinlikleri	Ağırlığı	Puanı	Ağırlıklı puan
Ara sınavların aritmetik ortalaması	2	20	$2 \times 20 = 40$
Sözlü yoklamaların aritmetik ortalaması	2	20	$2 \times 20 = 40$
Ödev-uygulamaların aritmetik ortalaması	2	30	$2 \times 30 = 60$
Dönem sonu sınavı	4	25	$4 \times 25 = 100$
TOPLAM	10		240

Öğrencilerin dönem notu $240/100 = 2,4$ 'dür. Bu da 2 olarak saptanmış olur.

Öğretmen not defteri:

Madde : 23 — Her öğretmen, öğrencilere vereceği dönem notlarına esas olmak üzere bir not defteri tutar ve bu deftere öğrenciye verilen bütün dönem notlarını ayrı ayrı yazar.

Öğrenci gelişim kartesi:

Madde : 24 — Her dönem sonunda öğrencilerin o döneme ait başarı, devam ve disiplin durumları karne ile velilerine bildirilir.

Madde : 25 — Her sınıf öğretmeni sınıftaki öğrencilerin karnelerini doldurur ve karnedeki bilgileri öğrenci kişisel dosyalarına işler. Karneler sınıf öğretmeni ile okul müdürü tarafından imzalanır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

ÖĞRENCİ BAŞARISININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Madde : 26 — Bir dersten başarılı olabilmek için o dersin dönem notunun en az 2.00 olması gerekir.

Madde : 27 — Bir dönemde okutulan derslerde gerekli başarıyı gösteremeyen öğrenciler, dönem ders kesimi sonunda, öğretim takviminde gösterilen süre içinde dönem tamamlama sınavına alınır. Bu öğrenciler için dönem tamamlama sınavlarından önce okulun olanak ve koşullarına göre okul yönetiminin tamamlama kursları düzenlenebilir.

Dönem tamamlama sınavlarında bir dersten başarılı sayılabilmek için, (o dersten dönem içinde aldığı notlara bakılmaksızın) alınan notun en az 2.00 olması gerekir. Dönem tamamlama sınavında alınan not, o ders için dönem notu sayılır. Bu sınav sonunda başarı gösteremeyenler, izleyen dönemlerin sonunda tamamlama kurslarına katılmaksızın açılan tamamlama sınavlarına alınır. Yaz döneminin açılmaması durumunda da bu dönemin sonunda tamamlama sınavı açılır.

Öğrenciler, başarısız oldukları ders sayısına bakılmaksızın bir üst dönemin derslerine devam ederler. Ancak beşinci döneme devam edebilmek için birinci, altıncı döneme devam edebilmek için ikinci dönemde okuduğu dersleri başarmış olması gerekir. Beş tamamlama sınavına girerek başarılı olamayan öğrenciler, izleyen tamamlama

sınavlarında sorumlu derslerini verdikleri takdirde, kayıt - kabul koşullarını taşıyorlarsa üst döneme devam ederler. Kayıt - kabul koşullarını taşımayanlar, dilerlerse okul dışından bitirme sınavlarına girerler. Ayrıca beş sınav hakkını kullanarak o dönemdeki sorumlu ders sayısını bire indiren öğrencilere altıncı sınav hakkı verilir.

Madde : 28 — Dönem sonu genel başarı ortalaması, o dönem okunan derslerin kredileri ile dönem notu çarpımının kredi toplamına bölünmesi ile elde edilen değerdir. Atelye dersleri hariç olmak üzere haftada bir saat olan dersin kredisi birdir; atelye - teknoloji ve laboratuvar uygulamalarının iki saatli bir kredi sayılır.

Madde : 29 — Bir öğrencinin, devam etmekte olduğu dönem sonundaki tamamlama sınavlarının bitiminde başarılı olduğu derslerin kredilerinin toplamı 24'ten az olursa, bu öğrenci başarısız olduğu dersleri tekrar eder ve arzu ederse bir üst dönemden de ders alabilir.

ALTINCI BÖLÜM

DEVAM ZORUNLULUĞU

Madde : 30 — a) Öğrenciler okula devam etmek zorundadırlar. O dönem içinde bir derse, o dersin haftalık saati sayısının üç katından fazla devam etmeyen öğrenciler dönem notları ne olursa olsun o dersten başarısız sayılırlar, (o dönem, o dersten tamamlama sınavlarına da alınmazlar). Bu süre, öğrenci velisinin okula gelerek öğrencinin özürünü belgelendirmesi üzerine okul müdürünün takdiriyle o dersin haftalık saati kadar artırılabilir.

b) Öğrenci devamsızlığının hesaplanmasında ders dağıtım çizelgesinde gösterilen her ders birer birim olarak kabul edilir (Meslek liselerinde teorik dersler ve atelye çalışmaları ayrı birer birim olarak alınır).

Öğrencilerin devamsızlıkları ders öğretmenleri tarafından izlenir. Öğretmenler, devam fişlerini kendi defterlerine işledikten sonra saklanmak üzere okul idaresine verirler. Devamsızlıktan dolayı başarısız duruma düşen öğrenciler, kendilerine duyurulmak üzere dersin öğretmeni tarafından okul yönetimine bildirilir.

c) Okula devam ederken yangın, deprem gibi afetler yüzünden ya da ana, baba, kardeş gibi yakınlarından birinin ölümü üzerine kendilerine okul müdürlüğünce izin verilenlerle, yatakta tedavi ya da ameliyatı gerektiren bir hastalıktan dolayı devamsızlığı (a) fıkrasındaki süreyi aşan öğrenciler, durumlarını saptayan resmi kurumlardan usulüne uygun olarak alacakları belge ve raporlarla zamanında başvurdukları takdirde, gerekli başarıyı sağlamış iseler, diğer öğrenciler gibi bir üst döneme alt dersleri alırlar.

Madde : 31 — Okula zamanında gelemeyen ve özürleri okul müdürlüğünce kabul edilen öğrenciler derse alınmakla birlikte o gün için geç gelmiş sayılırlar. Geç gelmeyi alışkanlık haline getirenler için disiplin işlemi uygulanır.

Madde : 32 — Proje dışında kalan okullardan bu okullara öğrenci nakli yapılmaz.

YEDİNCİ BÖLÜM

DİĞER HUKUMLER

Madde : 33 — Bu ortaöğretim kurumlarında, çalışma takvimi öğretmenler kurulu tarafından düzenlenir.

Madde : 34 — Bu yönetmelikte bulunmayan hususlar, ders geçme ve kredi düzeni uygulamalarına esas olan ve 1837, 1875, 1900, 1958 sayılı Tebliğler Dergilerinde yayımlanan yönetmelik ve değişikliklerindeki hükümlerden yararlanılarak yürütülür.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

GEÇİCİ HUKUMLER

GEÇİCİ MADDE : 1 — 1978-1979 öğretim yılına mahsus olmak üzere çalışma takvimi Bakanlık tarafından hazırlanır.

GEÇİCİ MADDE : 2 — Bu yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten geçerli olmak üzere, daha önceki devamsızlıklar dikkate alınmaz.

GEÇİCİ MADDE : 3 — Bu yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihe kadar yapılan sınavlarda alınan notlar, bu yönetmelikte belirtilen elli tam puana çevrilir. Bu çevirme işlemi; alınan not on ile çarpılıp yarısı alınarak yapılır.

DOKUZUNCU BÖLÜM

YÜRÜRLÜK HUKUMLARI

Madde : 35 — Bu geçici yönetmelik, 1978-1979 öğretim yılı başından itibaren yürürlüğe girer.

Madde : 36 — Bu yönetmeliği Milli Eğitim Bakanı yürütür.

Karar sayısı : 340

Karar tarihi : 5.12.1978

KONU : Yüksek İslâm Enstitüleri Müfredat Programları

Din Eğitimi Genel Müdürlüğü'nün 29.8.1978 gün ve 013594 sayılı, 5.10.1978 gün ve 015208 sayılı yazılarıyla gönderilen ve 3.2.1978 tarih ve 22 sayılı Kurulumuz kararı ile kabul edilmiş bulunan "Yüksek İslâm Enstitüleri Ders Dağıtım Çizelgesine" göre hazırlanan adı geçen Enstitülerin Müfredat Programlarının bağlı örneğine göre geçici olarak kabulünün Bakanlık Makamının onayına sunulması kararlaştırılmıştır.

Başkan
A. R. ÖZER
İmza

Üye
Y. BAYKUL
İmza

Üye
T. YIGİT
İmza

Üye
Dr. E. OKYAT
İmza

Üye
A. H. ÖZER
İmza

Üye
A. C. AĞIN
İmza

Üye
H. İŞİK
İmza

Üye
Dr. F. ÖZ
İmza

Üye
E. SAGLAMER
İmza

Üye
M. L. ÖGÜŞ
İmza

Üye
V. BAŞAR
İmza

Uygundur.
5.12.1978

Millî Eğitim Bakanı a.
Dr. İlhan ÖZDİL
Müsteşar
İmza

YÜKSEK İSLAM ENSTİTÜLERİ
MÜFREDAT PROGRAMI

İÇİNDEKİLER

1 — Yüksek İslâm Enstitülerinin Amaçları	
2 — Yüksek İslâm Enstitülerinin Eğitim ve Öğretim Esasları	
3 — Yüksek İslâm Enstitüleri Ders Dağıtım Çizelgesi	
4 — Genel Kültür Dersleri	
5 — Türkçe - Kompozisyon	
6 — Edebiyat	
7 — Osmanlıca	
8 — İslâm Türk Medeniyeti Tarihi	
9 — Mantık	
10 — Felsefe	
11 — Türk Devrim Tarihi	
12 — Yabancı Dil	
13 — İngilizce	
14 — Fransızca	
15 — Almanca	
16 — Seçmeli Dersler	
17 — Meslekî Türk Musikisi	
18 — Hüsn-i Hat	
19 — Kütüphanecilik	
20 — Paleografi	
21 — Mezhepler Tarihi	
22 — Özel Alan Dersleri	
23 — Kur'an-ı Kerim	
24 — Arap Dili ve Edebiyatı	
25 — Telsir	
26 — Hadis	
27 — Fıkıh	

28 — Kelâm	
29 — İslâm Dini ve Esasları	
30 — Siyer ve İslâm Tarihi	
31 — İslâm Ahlakı	
32 — İslâm Mezhepleri Tarihi	
33 — Dinler Tarihi	
34 — Tasavvuf ve İrşad	
35 — Din Psikolojisi	
36 — Din Sosyolojisi	
37 — Pedagojik Formasyon Dersleri	
38 — Eğitime Giriş	
39 — Eğitim Psikolojisi	
40 — Genel Öğretim Metodları	
41 — Ölçme ve Değerlendirme	
42 — Eğitim İdareciliği	
43 — Eğitim Sosyolojisi	
44 — Araştırma Teknikleri	

YÜKSEK İSLÂM ENSTİTÜLERİNİN AMAÇLARI

1 — Yüksek İslâm Enstitüleri:

a) Dini eğitimin gerçekleştirilmesinde, İmam-Hatip Liseleri için meslek ve Ahlâk dersleri, temel eğitim ikinci kademe (ortaokul) ve orta öğretim kurumları için Din Bilgisi ve Ahlâk dersleri öğretmenlerini; Diyanet İşleri Başkanlığının hizmet alanına giren her kademedeki kuruluşları için yüksek seviyede din hizmetlilerini yetiştiren,

b) Meslekî dinî eğitim kurumlarının meslek bakımından geliştirilmesinde yardımcı olan,

c) Yüksek İslâm Enstitüleri ile benzeri kuruluşlara öğretim üyeleri yetiştiren,

d) Mezunlarına ve aynı derecede yüksek öğrenim görmüş kişilere ihtisas ve ilmi araştırma imkânları sağlayan,

e) Müze, vakıf, arşiv, kütüphane, hastahane, fabrika, cezaevleri ve benzeri kuruluşların ihtiyacı olan yüksek derecede dinî öğrenim görmüş elemanları ve rehberleri yetiştiren,

f) İslâm ilimleri ve sanatları alanında inceleme ve araştırmalar yapan, sonuçlarını yayımlayan, yüksek eğitim-öğretim kurumlarıdır.

2 — Yüksek İslâm Enstitüleri, eğitim ve öğretim çalışmalarında, yetiştireceği elemanlarını:

a) Anayasamıza, Türkiye Cumhuriyetinin temel ilkelere bağlı, Atatürk Devrimlerini benimsemiş,

b) Millî kalkınmamızda halkın maddî ve manevî güçleri ile katkıda bulunmalarının sağlanmasında etkili, Türk devletinin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü korumada uyanık,

c) Çağdaş ilim anlayış ve görüşünü kavramış, teknik ve teknolojik gelişmelere yatkın,

d) Toplumun kalkınmasında ekonominin, çevre sağlığının önemini kavramış ve halkın uyarılması konularında kendini vazifeli bilen, halk rehberi olmaya hazır,

e) Millî ahlâkı ve islâmiyetin gereklerini nefsinde yaşama ve topluma telkin etme kabiliyeti kazanmış,

f) Dini, islâm esaslarına göre bilen, bildiklerini hizmet alanlarında kullanma yollarını öğrenmiş,

g) Müsbet düşünceli, dinin ilkelerini, ilmin vecibelerini takdir ve tanıtmada bilgili,

h) Güzel konuşan, müsamahalı, sağlam bir düşünce sistemi içinde çevresine kendisini sevdiren, örnek alınacak nitelikler taşıyan, halk ve öğrenciler için her şeyden önce bir eğitici olduğu şuuruna sahip,

ı) Çalışkan, mesleğinin sorumluluğunu idrak etmiş, yurdun ve dünyanın her yerinde islâmiyet, insanlık ve milleti için hizmet almaya hazır,

j) Beden ve karakter bakımından sağlam, şahsiyet sahibi,

k) Halka ve öğrencilere dini sevdirmesini, halkın dertleri ile ilgilenmesini, dinî hizmetler ve eğitim için işbirliği kurmasını bilen,

l) Türk millî eğitiminin amaçlarını benimsemiş ve bunları uygulamaya hazır, güvenilir birer meslek adamı olarak yetiştirmekle görevlidir.

YÜKSEK İSLÂM ENSTİTÜLERİNİN EĞİTİM VE ÖĞRETİM ESASLARI

Bir milletin refah ve mutluluğunun korunup gelişmesinde eğitim ve öğretimin yerini tutabilecek başka bir vasıta olmadığı açık ve seçik bir gerçektir.

Esasen eğitim, bir anlamda, kültürün yeni nesillere iletilmesi ve geliştirilmesi demek olduğundan, kültürel birikme ancak eğitim sayesinde mümkün olmaktadır.

Bir yüksek öğretim kurumunun fonksiyonu da, öğretim programının gösterdiği sınırlar içinde, öğrencilerin kabiliyetleri ölçüsünde onlara zihin, ahlâk, heyecan ve beden yönünden gelişmelerinde imkân ve fırsat hazırlamak olmalıdır. Bu seviyede manevî ve beşerî değerlere karşı daha üstün bir anlayışın geliştirilmiş olması için, müfredat programları, her öğrenmeye tesirli şekilde faydası dokunacak ve kendini bulmaya yardım edecek tavırlar, maharetler, idealler ve teknikleri kazandırmasında yardımcı olmalıdır.

Eğitimle sağlanan kültürel birikmeyi korumakta, incelemekte, tenkit ve ıslah edip arttırmakta alacakları sorumluluk bakımından bir yüksek öğretim kurumu olan Yüksek İslâm Enstitülerinin ilmi ve meslekî fonksiyonlarının birbirini kolaylaştıracak ve arttıracak düzende bulunması gerekir. Bu itibarla, Yüksek İslâm Enstitülerinde meslek formasyonu ile ilgili dersler, öğrenciyi sadece öğretmen ve din hizmetlisi olarak değil, yüksek öğrenim görmüş bir lider olarak yetiştirmeyi de hedef tutmalıdır. Bu sebeptendir ki, öğretmen adayları ve din görevlisinin davranışlarına tesir edecek, onların eğitim ihtiyaçlarını ve toplumun isteklerini karşılayacak bir eğitim görüşünün meydana gelmesi için bütüncü ve bugünkü

şartların gerektirdiği vasıf ve ölçüde bir eğitim ortamının hazırlanması lazımdır.

Şüphesiz, bütün bunlar kendiliğinden olamaz ve bir milletin insan, hayat, tabiat ve dünya hakkındaki görüşü ve özellikle bunların dinle ilişkisi, ancak eğitim sayesinde şekil kazanır ve gelişir; zira belli bir eğitim sayesinde yeni nesiller yoğrulur, onlara muayyen bir görüş istikameti verilebilir. Tabiatıyla, bir görüşün benimsenip geliştirilmesi, hayat, insan ve tabiat karşısındaki davranışımıza tesir edebilecek bir eğitim sistemi ile mümkün olabilir. Bu sebeptendir ki, eğitim sisteminin, bütün sarsıntılardan uzak, objektif bir sistem, yani bir müessese haline gelmesi zaruridir. Öğretmen adayı ve din hizmetlisinin topyekûn gelişmesi bakımından öğretim mesleğinin sorumluluğu bir öğretmen ve din hizmetlisi yetiştirme programının esası olmalıdır. Dolayısıyla, yüksek dereceli öğrenim veren Yüksek İslâm Enstitülerinin müfredat programına hâkim olan anlayış, din eğitimi müessese olarak gerçekleştirilmeyi hedef tutan, objektif bir eğitim kritiğinin desteğinde, bilgi emniyetini mesleki formasyonla kaynaştıracak bir yönde geliştirilmelidir.

Yüksek İslâm Enstitülerinde yetiştirilen öğrenciler:

- a) Kültürel, ilmi ve teknik bilgede hakimiyet;
- b) Belli meslek alanında becerikli icra kabiliyeti;
- c) Tabii ve yaratılmış güzelliği takdir etme gücü;
- d) Din, memleket ve dünya meseleleri üzerinde aydınlık kazanmış, geniş anlayışla cihazlanmış olarak ileride meslek hayatı içinde liderlik güç ve ehliyetini kazanmaya doğru sevkedilmelidir. Kısacası, (1) iyi yetişmiş olma, (2) konusuna hâkim bulunma, (3) halkın ve öğrencilerin öğrenmelerine tesirli şekilde nasıl yardım edilebileceğini bilme, Yüksek İslâm Enstitülerinde yetiştirme ve yetiştirmenin temel ilkeleri olarak dikkate alınmalıdır.

Müfredat programına aksettirilmesinde bir zaruret duyulan yukarıdaki düşüncenin ışığı altında Yüksek İslâm Enstitülerinin temel eğitim ve öğretim esasları da aşağıdaki şekilde tesbit edilmiş olmaktadır:

1 — Yüksek İslâm Enstitüleri öğretmen yetiştiren yüksek dereceli millî bir din eğitimi kurumudur:

Yüksek İslâm Enstitülerinde öğrencilerin, millî varlığı, islâm dinine başarı ile hizmet edecek, millî ülküleri ve islâmî vecibeleri halka ve öğrencilerine aşılayacak birer meslek adamı ve örnek vatandaş olarak yetiştirilmelerine önem verilir.

İçinde yetişen gençlerin, aynı millî ve islâmî ülküleri benimsemeleri için gereken bütün bilgileri, alışkanlıkları, ilgileri ve hizmet isteğini kazanmış olmaları lazımdır.

Yüksek İslâm Enstitülerinde, bütün eğitim ve öğretim çalışmaları, öğrencileri millî amaçlara ulaştıracak birer vasıta olarak değerlendirilir. Bu çalışmalar sırasında öğretmen, Türk milletine, Türk yurduna, memleket meselelerine ve bunlara ilişkin din sorunları ile bu sorunların çözüm yollarına ait bilgiler üzerinde durur; öğrencinin bu bilgileri elde etmelerine yardım eder; bu bilgileri arttırmak için onlarda devamlı ilgiler uyandırır. Bu suretle öğrencilerine, yurda ve mesleğe sevgi, bağlılık ve hizmet aşkı aşılar.

Enstitüde her dersin millî hayat ile ilgisinin sağlanmasına ve millî kültüre bağlanmasına geniş ölçüde dikkat edilir. Bütün eğitim ve öğretim çalışmalarında yurt savunmasının önemi ve bu konuda halkın moralinin yüksek tutulmasında çeşitli sahalarda çalışma gücünün arttırılmasında öğretmenlerin ve din görevlilerinin tesirleri belirtilir, gerekli telkinler yapılır.

Türk ve İslâm büyüklerini tanıtmak, tarihi ve dini günleri yaşatmak; millî oyunlar, halk şiirleri ve türküleri, klâsik dinî Türk musikisi, millî hayatla ilgili aktüel olaylar, yurt içi geziler vb. gibi faaliyetler bu maksada hizmet eder.

2 — Yüksek İslâm Enstitüleri, bina ve tesisleri bakımından öğrencilerin yukarıdaki amaçlara göre yetiştirilmelerine elverişli bir çalışma yeridir:

Enstitülerde dershaneler, lisan odaları, san'at tarihi odası, kütüphane, öğrenci lokali, müzik salonu, sahnesi olan bir toplantı ve konferans salonu, okul hayat köşeleri, uygulama camii, oyun ve spor alanları, okul parkı, günlük yaşama şartları ile ilgili diğer tesisler bulunur.

Bu tesislerden her birinin, sağlık ve temizlik şartlarını hâiz, öğrencilerde estetik duyguyu, Türk-İslâm düşüncesini, davranış ve san'at inceliğini geliştirecek vasıfta olmasına dikkat edilir. Bu tesisler arasında:

a) **Dershaneler:** Öğrencilerin rahatlıkla ve toplu olarak ders dinlemelerine elverişli birer çalışma yeridir.

b) **Lisan odaları:** İmkân ve ihtiyaç nisbetinde Batı Dilleri ile Arap Dili öğrenimi için lisan odaları tanzim edilir. Bu odalarda ilgili dile ait özel kitaplık, ders levhaları, teyp ve bandlar bulundurulur.

Lisan odaları, öğrencilerin yukarıda belirtilen ders araçlarından gereği gibi faydalanmalarına, tek başına veya guruplar halinde yahut toplu olarak çalışmalarına imkân verecek şekilde tertip edilir.

c) **Kur'an-ı Kerim odası:** Bu odada ders konuları ile ilgili ders levhaları ve özel kitaplık bulunur.

Ameli bir ders olan Kur'an-ı Kerim'in öğretiminde, derslerin aktif metodlarla yapılması öngörülmelidir. Kur'an-ı Kerim'de kabiliyetli olan veya olmayan bütün öğrenciler derslere aktif olarak katılmalıdır.

Bu oda, Kur'an-ı Kerim'e karşı gösterilen geleneksel millî saygımızı ifade edecek ve bu hususu öğrencilere benimsетеcek bir meslek havasını ihtiva etmelidir. Bunun için, Kur'an-ı Kerim derslerinin haftalık ders dağıtımında özel olarak tesbiti gereklidir.

d) **Müzik odası:** Burada klâsik Türk musikisi ile ilgili âletler, ders levhaları ve özel kitaplık bulunur.

Müzik odası, öğrencilerin tek başına, guruplar halinde ve toplu olarak çalışmalarına imkân verecek şekilde tertip edilir.

3 — Yüksek İslâm Enstitüleri gerçek bir topluluktur:

Enstitülerde canlı bir topluluk hayatı yaşanır. Öğrencilerin millî bir topluluk içinde ve topluluğun yapısı ve yaracağı birer üyesi olarak gelişmeleri gerektiğine göre, okul topluluğu içinde, adayların rol ve ödev alarak

gerçek bir topluluk hayatı geçirmelerini ve Enstitülerde manevî bir ortamın doğmasını sağlayacak bir eğitim sistemi uygulanır.

Enstitüler, derslerde ve ders dışı faaliyetlerde adaylardan her birinin kabiliyetlerinin gelişmesini ve çevresine faydalı bir şekilde tesir yapabilmek için gerekli bilgi, iyi alışkanlık ve maharetler kazanmasını sağlar.

İleride millet topluluğu içinde, kutsal bir meslekte ve manevî değerler ortamında ya tek başına veya başkaları ile beraber çalışacaklarından, öğrenciler muayyen ve müsterek amaçlar için halka, meslektaşlarıyla, idare adamlarıyla işbirliği yaparak çalışmaya daha Enstitülerdeyken alıştırılır. Uygulama ve seminer çalışmaları bu maksat için kullanılabilir.

Topluluğumuzun dayandığı demokrasi ve lâiklik prensipleri, öğrencilere Enstitülerde en iyi şekilde benimsenir. Enstitülerde öğrencilerin kendi aralarındaki ve öğrenci-öğretmen arasındaki karşılıklı münasebetleri, demokratik değerlere ve millî vâfımızla kaynaşmış İslâm anlayışına uyularak düzenlenir.

Enstitünün bütün faaliyetlerinde Enstitü topluluğunun gelişmesine elbirliğiyle çalışırken, öğrencilerin teker teker her birinin şahsiyetine değer ve önem verilir.

Enstitülerde öğrencilerin sorumluluk alarak, Enstitü işlerine katılmalarına geniş ölçüde imkân ve fırsat hazırlanır. Enstitü topluluğunu teşkil eden idareci, öğretim üyesi ve öğrencilerin derslerde ve ders dışı faaliyetlerde Enstitülerin çeşitli işlerini yürütürken, işbirliği yapmaları demokratik zihniyetin gerektirdiği bir zarurettir.

4 — Yüksek İslâm Enstitüleri öğrencileri birinci sınıftan itibaren, mesleğinin sevgi ve heyecanı ile beslenir:

Bu sevgi ve heyecan, millî ve dinî günlerin değerlendirilmesi; meslekle ilgili konferanslar, tartışmalar, geziler tertiplenmesi; diğer eğitim kurumları ile temaslar sağlanması; Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı kurumların ve orta dereceli okulların çalışmalarının yakından görülmesi ve uygulamalarla bütün meslek hareketlerinin takibi, değerli meslek ve fikir adamlarından faydalanılması suretiyle okul hayatı süresince geliştirilir.

Öğrencilere kazandırılacak gönüllü katkılarının önemlisi, görev alacağı çevrenin şartlarından sadece şikayetsiz olmamak, çeşitli zorlukları yenmeyi zevkli bir ödev saymak, halk eğitimi işlerinde göstereceği yapıcı faaliyetlerle çevresine faydalı olmak ve çevresini cazip hale getirmektir.

5 — Yüksek İslâm Enstitüleri, öğrencilere geniş ölçüde faaliyet, iş ve teşebbüs imkânları sağlayan canlı bir çevre olmalıdır:

Öğrenciler Enstitülerde çevreye faydalı işler yapmaya, işten haz duymaya, ihtiyaca ve millî menfaatlere en uygun bir şekilde ve nefsine güvenerek yapmaya alıştırılır. İş denince, beden ve zihin yönünden bütün güçlükleri harekete getiren çalışma konuları anlaşılır. Gerçek ihtiyaçlardan doğan belli bir amaca varmak için çalışırken öğrencilerin bu amacı iyi kavramalarına, ona varmak için gerekli tedbirler üzerinde düşünmelerine, alınacak tedbir-

leri ihtiyaca en uygun şekilde uygulamalarına ve elde edilen sonucu kontrol etmelerine dikkat edilir.

6 — Karakter teşkilinde başarılı olmak için öğrencilere Türk-İslâm Ahlâkı mücerret kurallarla belletmekten ziyade onların yaşayışlarının bu maksada uygun bir şekilde düzenlenmesi ve Enstitü hayatında her faaliyetin bu maksada yardımcı bir nitelikte organize edilmesi lâzımdır:

İslâmın inanç, ibadet ve ahlâk konuları, özellikle Türk-İslâm Ahlâkı kısacası "İlm-i hâl" söz olarak öğretildiğinde, öğrencilerin hayatında büyük bir tesiri olacağı şüphelidir. "İlm-i hâl" sözünden de anlaşılacağı üzere, söz konusu prensipler tabii davranışlar haline geçmelidir.

Özellikle Türk-İslâm Ahlâkı öğrencilere fiilleri ve hareketleri içinde tanıtmak gerekir. Genel öğretimde daima misâli öne alıp kurallardan sonradan gidildiği gibi, ahlâkta da hayatı öne almak, tecrübelerden hareket edilerek genellemelere varmayı esas tutmak uygun olur. Böylece, Türk-İslâm ahlâkının ilkelerine yaşatma yoluyla varılacak, bu ilkeler kurallar şeklinde belletilmeyecektir.

Öğretmen, ahlâk eğitiminde iyi sonuçlar almak için kuralları zorla kabul ettiren, indî görüşlerle hareket eden bir diktatör değil, bütün olayları objektif şekilde değerlendiren bir yardımcıdır.

Enstitünün yönetimine ve sosyal işlerine, sorumluluk alarak katılan öğrenciler:

a) Vazife sorumluluğu duyan, iyi birer yurttaş ve meslek adamı olmayı;

b) Topluluğun isteklerini temsil eden faaliyetleri sevk ve idareyi bilen birer lider olmayı;

c) Gerektiğinde bu anlayışta bir liderin gösterdiği yoldan yürümeyi;

d) Kendi kendilerini idare ve kontrol etmeyi;

e) Nefsine güven kazanmayı;

f) Enstitünün nizamlarına uymayı;

g) Kendileri tarafından hazırlanan esasları uygulamayı;

h) Başkalarının hak ve hürriyetlerine saygı göstermeyi;

i) Türk-İslâm Ahlâkı ve İslâm dininin gereklerini benimsemeyi, bunları nefsinde yaşamayı;

j — Türlü çalışma kollarında arkadaşlarıyla anlayışlı işbirliği yapmayı ve yardımlaşmayı; öğrenirler.

7 — Yüksek İslâm Enstitüleri, öğrencilere fikirlerini ve duygularını, söz söyleme, yazı yazma, resim, grafik, iş ve müzik vb. gibi türlü yollardan ifade etme imkânlarını vermelidir:

Bildiklerini ve bilerek inandıklarını, araştırma ve gözlem yoluyla elde ettiklerini, duygularını sözle, yazıyla ve diğer ifade vasıtalarıyla halka ve öğrencilere, doğru, açık ve tesirli bir şekilde nakletmek her öğretmen ve din

görevlisinde aranan belli başlı vasıflardan biri olduğuna göre, Yüksek İslâm Enstitülerinde çeşitli imkân ve fırsatlardan faydalanılarak, her öğrencinin bu kabiliyete erişmesine önem verilir.

8 — Yüksek İslâm Enstitüleri öğretim üyeleri, konuları, dağıtım dallar ve parça parça bilgiler halinde değil, mümkün olduğu kadar birbirleriyle sıkı ilgisi ve hayatla yakın münasebeti bulunan üniteler halinde işlemelidir:

Kazandırılan bilgilerin, öğrencilerin yalnız hafızalarında kalmayıp, bunların yerleşmiş alışkanlıklar halinde onlar tarafından kullanılabilmesini sağlamak için bu bilgiler, çevre ve din hayatı içindeki tezahürlerinden hareket edilerek, öğrencilerin fikir, heyecan ve duygularını çalıştırmak suretiyle işlenir. Bunun için programın ders konuları kısmında verilen ünitelerin ve konuların programdaki sıraya göre incelenmesi muhakkak surette gerekmez. Ders yılı başında aynı sınıf öğretim üyeleri toplanarak, ders konularını beraberce gözden geçirirler. Bu konular arasında birbirleriyle yakın, ilgisi olanlar aynı zamana rastlamak üzere ayarlanır ve bu konuları, hayatî üniteler halinde işleyebilmek için, çevre şartlarından ve imkanlarından faydalanılarak, beraberce çalışma planları hazırlanır. Enstitünün eğitim ve öğretim hayatının nâzımı olan bu toplantılar mümkün olduğu kadar sık sık tekrarlanarak çalışma programlarının uygulanması üzerinde konuşmalar yapılır ve elde edilen sonuçlar değerlendirilir. Bu maksatla öğretim üyeleri aralarında anlaşarak deneme dersleri tertip ederler.

9 — Yüksek İslâm Enstitüleri, öğrencilerin metodla, verimli çalışma yollarını öğretir, onları tenkidi düşünmeye ve tenkidten gerektiği şekilde yararlanma yollarını öğrenmeye sevkeder:

Enstitü öğretim üyesinin görevi, öğrencilere yalnız bir çok bilgiler kazandırmak değil, onların doğru ve verimli çalışma alışkanlıkları elde etmelerine yardım etmektir. Öğrencilerin, karşılaştığı olayları, çözülmesi gereken birer problem olarak ele almasına, problemi çözmek için yollar aramasına, bunun için gerekli bilgi ve malzemeyi toplamasına, problemin çözülmesine yarayacak bilgileri karşılaştırıp değerlendirmesine, bir sonuca varıp genel hüküm verebilmesine, bu hükmün doğru olup olmadığını tartıp değerlendirebilmesine ve elde ettiği bu yeni bilgiyi kullanmasına öğretim üyesi rehberlik eder. Böylece öğrencilerin ilmi görüş ve anlayış kazanmalarına yardım edilmiş olur.

10 — Yüksek İslâm Enstitüleri, öğrencilerde güzel şeylere karşı sevgi ve bağlılık uyandırır; onlara her şeyde ve her yerde sevgiyi, güzeli, iyiyi, doğruyu arayıp bulma ve değerlendirme alışkanlık ve kabiliyetini kazandırır:

Enstitüler, öğrencileri, tabiatla ve insan emeğiyle meydana gelmiş eserlerdeki güzellikleri arayıp bulmaya teşvik eder ve bu eserlerin bulundukları yerleri ziyaret ettirir. Güzel bir yazı parçası içindeki kahramanın hayatına nüfuz edebilmesi, güzel bir manzara karşısında veya müzik melodileri içinde heyecan duyması, öğrencinin benliğinde önemli değişiklikler meydana getirir. Bu değişiklikler, onun heyecanlarının ahenk ve istikrar kazanma-

sını sağlar, çevresini daha iyi yorumlamasına yardım eder, ona hayatın manevî güzelliklerini duyarak yaşamayı sevdendirir.

11 — Yüksek İslâm Enstitüleri, öğrencilere boş zamanlarını iyi bir şekilde kullanma alışkanlığını kazandırır:

Her vatandaşın, çalışmaya ve dinlenmeye ayırdığı zamanlar dışında, serbest (boş) zamanı kalır. Bu serbest (boş) zamanları yurt ve toplulukla ilgili faaliyetlere ve münasebetlere, okumaya, müzik ve tabiatın güzelliklerinden istifadeye, spor, temsil, sinema, radyo gibi mesguliyetlere, tarım çalışmalarına, gönüllü toplum kalkınması faaliyetlerine ve bir takım faydalı meraklara ayırmak lâzımdır. Enstitüler, öğrencilerin serbest (boş) zamanlarını iyi şekilde geçirmekten zevk almasını sağlamaya önem verir.

Her medenî insan, mesleği dışındaki serbest (boş) zamanlarında, zevkle meşgul olacağı bir merakla sahip olmalıdır. Bu sebeple, Yüksek İslâm Enstitüleri öğrencileri dersleri dışında bir takım zevkli ve faydalı mesguliyetlere teşvik eder ve alıştıırır. Bunlardan bir kaç örnek:

- Faydalı kolleksiyonlar yapmak, yazı ve makaleleri toplamak;
- Müzik dinlemek, dinî musiki çalışmalarına katılmak, bir müzik aleti çalmak;
- Resim yapmak, hat, tezhip vb. san'atlara çalışmak;
- Spor kollarında çalışmak, geziler ve seyahatler yapmak;
- Basit araç ve gereçlerle el işleri yapmak;
- Kitap okumak ve kitaplık sahibi olmak;
- Hikâye, şiir, piyes yazmak;
- Fotoğraf, projeksiyon, sinema, radyo, yazı makinesi gibi aletler;
- Okul bahçesini güzelleştirmek;
- Gönüllü toplum kalkınması çalışmalarına katılmak gibi meraklar ve faaliyetler öğretim üyelerinin yardım ve rehberliği ile Enstitünün günlük çalışma programlarından ayrılan saatlerde teşvik ve takip olunur.

12 — Yüksek İslâm Enstitüleri, öğrencilere kendi kabiliyetleri gözönünde bulundurularak, meslek hayatında başarıya götürecekt rehberliği yapar:

Bir sınıf içindeki öğrencilerin her biri başlı başına birer varlıktır. Beden yapıları, hareket kabiliyetleri, istidatları, büyüme hızları, ruhi özellikleri, bilgi ve maharet seviyeleri, öğrenme kapasiteleri, çevrelerinden edindikleri hayat tecrübelerinin genişliği ve mahiyeti, aile içindeki durumları gibi tesirler, her öğrencinin gelişmesine, davranışına tesir eder. Öğrenciler arasındaki bu ferdi farkları ve onların kabiliyetlerini dikkate alıp her öğrenciyi bulunduğu olgunluk seviyesinde kabul ederek onların en yüksek olgunluk derecesine çıkmasına yardım etmek öğretim üyesinin başlıca görevidir. Öğretim üyesi, öğrencilerin birbirlerinden farklı olduklarını düşünerek, şahsî meselelerini çözmede, seminer ve tez konularında, ders dışı faaliyetleri seçmelerinde, boş zamanlarını değerlendirmede ve mesleğe hazırlanmada onlara gerekli rehberliği yapar ve bu yoldan giderek onları meslek için hazırlar. Bu rehberlik altında öğrenciler, içinde bulundukları Enstitü

topluluğuna düşünen, yapan ve meydana getiren birer üye olarak intibak ederler. Bir sınıfın ihtiyaçlarını anlamak için o sınıfı teşkil eden öğrencilerin teker teker ihtiyaçlarını bilmek gerekir. Yüksek İslâm Enstitüleri öğretim üyeleri, verimli rehberliği yapabilmek ve öğrencileri hakkında gerekli hükümleri verebilmek için, toplu dosya kayıtları tutarak ve bunları değerlendirerek onları her bakımdan tanıyıp anlamaya çalışmalıdır.

13 — Yüksek İslâm Enstitüleri, dinî ve islâmî konularda, çevresinin bir araştırma merkezidir:

Yüksek İslâm Enstitüleri, Yönetmeliğine uygun se-

miner ve tez çalışmalarıyla, ayrıca ödevler vermek suretiyle öğrencilere araştırma metod ve tekniklerini öğretir. Özellikle ödevler vermek suretiyle, onlara yakın çevrelerinin dinî meseleleri ile bunların sosyal ve ekonomik hayata tesirlerini inceletir. Bu konularda olumlu çözüm yolları araştırmaları ve uygulamaları yaptırır.

Yüksek İslâm Enstitüleri, yakın çevrede bulunan din görevlileri, din bilgisi ve ahlâk dersleri ile meslek dersleri öğretmenleri için de, bir ilmi merkez görevi görür.

YÜKSEK İSLÂM ENSTİTÜLERİ DERS DAĞITIM ÇİZELGESİ

	Dersin adı	Genel Sınıflar			Tefsir-Hadis Bölümü			Fıkıh-Kelâm Bölümü			İslâm Dinî ve Esasları Bölümü		
		I	II	Top.	III.	IV	Top.	III.	IV	Top.	III.	IV	Top.
GENEL KÜLTÜR DERSLERİ	1 — Türkçe-Kompozisyon	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	2 — Edebiyat	—	2	2	2	—	2	2	—	2	2	2	4
	3 — Osmanlıca	2	2	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	4 — İslâm Türk Medeniyeti Tarihi	3	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	5 — Mantık-Felsefe	1	2	3	—	—	—	—	2	2	2	—	2
	6 — Türk Devrim Tarihi	—	—	—	—	2	2	—	2	2	—	2	2
	7 — Yabancı Dil	3	3	6	3	3	6	3	3	6	3	3	6
	8 — Seçmeli Dersler*	2	2	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Toplam	13	11	24	5	5	10	5	7	12	7	7	14
ÖZEL ALAN DERSLERİ	1 — Kur'an-ı Kerim	3	3	6	2	2	4	2	2	4	—	—	—
	2 — Arap Dili ve Ed.	8	7	15	4	4	8	4	4	8	—	—	—
	3 — Tefsir	—	—	—	5	6	11	2	—	2	2	2	4
	4 — Hadis	—	—	—	6	5	11	—	2	2	2	2	4
	5 — Fıkıh	—	—	—	—	2	2	5	5	10	—	—	—
	6 — Kelâm	—	—	—	2	—	2	4	4	8	—	—	—
	7 — İslâm Dinî ve Esasları	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	6	11
	8 — Siyer ve İslâm Tarihi	2	2	4	—	—	—	—	—	—	3	—	3
	9 — İslâm Ahlâkı	—	2	2	—	—	—	—	—	—	3	2	5
	10 — İslâm Mezhepleri Tarihi	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—	—
	11 — Dinler Tarihi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	3
	12 — Tasavvuf ve İrşad	—	—	—	2	—	2	2	—	2	2	—	2
	13 — Din Psikolojisi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2
	14 — Din Sosyolojisi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2
	Toplam	13	14	27	21	19	40	21	17	38	19	17	36
PEDAGOGİK FORMASYON DERSLERİ	1 — Eğitime Giriş	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	2 — Eğitim Psikolojisi (a-Gelişim Psikolojisi b-Öğrenme Psikolojisi c-Ruh Sağlığı)	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	3 — Genel Öğretim Metodları	—	—	—	—	3	3	—	3	3	—	3	3
	4 — Ölçme ve Değerlendirme	—	—	—	1	—	1	1	—	1	1	—	1
	5 — Eğitim İdareciliği	—	—	—	—	1	1	—	1	1	—	1	1
	6 — Eğitim Sosyolojisi	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	7 — Araştırma Teknikleri	—	—	—	1	—	1	1	—	1	1	—	1
	Toplam	2	3	5	2	4	6	2	4	6	2	4	6
	Genel Toplam	28	28	56	28	28	56	28	28	56	28	28	56

* Seçmeli derslerden öğrenci, Mesleki Türk Musikisi, Hüsn-i Hat, Kütüphanecilik, Paleografi ve Mezhepler Tarihi derslerinden birini seçecektir.

GENEL KÜLTÜR DERSLERİ

- 1 — Türkçe-Kompozisyon
- 2 — Edebiyat
- 3 — Osmanlıca
- 4 — İslâm Türk Medeniyeti Tarihi
- 5 — Mantık-Felsefe
- 6 — Türk Devrim Tarihi
- 7 — Yabancı Dil
- 8 — Seçmeli Dersler

TÜRKÇE — KOMPOZİSYON**AMAÇLAR :**

Öğrencilerin;

- 1 — Düşünme, anlama ve ifade etme kabiliyetlerini geliştirme yolu ile ana dilimizi doğru ve güzel olarak konuşma ve yazma alışkanlığı kazanmalarını,
- 2 — Sanat, fikir ve bilim eserlerini okumak ve değerlendirmek için gerekli bilgi ve teknikleri edinmelerini,
- 3 — Kendi branşları ile ilgili konularda yazı yazma kabiliyetlerini geliştirmelerini,
- 4 — İnceleme ve araştırma yaparken gerekli kaynak eserlere başvurma, bilgi toplama ve bunlardan faydalanma yollarını tanımlarını sağlamaktır.

DERS KONULARI :**I. SINIF**

(Haftada 2 saat)

I — Örnek Metinler Üzerinde Çalışmalar (Fıkra, Makale, Deneme, Tiyatro, Roman, Hikaye vb.):

- 1 — Bir metni tabii, süratli ve anlayarak okumak.
- 2 — Metindeki kelime, deyim ve terimleri açıklamak.
- 3 — Bir yazıda konuyu ana ve yardımcı fikirleri bulmak.

- 4 — Uslup ve tür özelliklerini belirtmek.
- 5 — Metindeki düşünce ve duyguları değerlendirmek.

II — Yazılı İfadeyi Geliştirici Çalışmalar:

- 1 — Kelimeler ve kelime grupları (gerçek ve mecaz anlamları ile).

- 2 — Cümleler ve yapıları.
- 3 — Prağraf ve çeşitleri.
- 4 — İmlâ kuralları ve noktalama işaretleri.

III — Sözlü İfadeyi Geliştirici Çalışmalar:

- 1 — Çeşitli konular üzerinde anlatma denemeleri.
- 2 — Konuyu eleştirmek ve tartışmak.

IV — Kompozisyonunda Konu ve Plân :

- 1 — Konu seçimi ve konunun sınırlandırılması.
- 2 — Kompozisyon planının hazırlanması.
- 3 — Kompozisyon uygulamaları.
- 4 — Çeşitli konularda kompozisyon yazılması.

V — Sözlü Kompozisyon:

- 1 — Hazırlıklı ve hazırlıksız konuşma.
- 2 — Haber verme ve açıklama yapma.
- 3 — Tartışma, münazara ve açık oturum.
- 4 — Konferans.
- 5 — Hutbe, vaaz ve diğer dinî konuşmalar.

VI — Özetleme, Not Alma ve Yazılı Kaynaklardan Faydalanma.**VII — Vecize ve Atasözü Açıklamaları.****VIII — Resmi ve İşle İlgili Yazışmalar:**

- 1 — Resmi yazışmalar.
- 2 — İş yazıları (Dilekçe, mektup, telgraf v.b.)
- 3 — Rapor.
- 4 — Tutanak.
- 5 — Karar.
- 6 — İlânlar.

NOT: 1 — Öğrencilere yukarıdaki kompozisyon türleri ile zümre öğretmenlerince ihtiyaç duyulacak diğer türlerden yeteri kadar örnekler okutulacak, üzerinde incelemeler yaptırılacak ve uygulamalar hazırlatılıp birlikte değerlendirilecektir.

2 — Yapılacak çalışmalarla öğrencilerin konuşma ve yazma alanındaki eksiklikleri giderilecektir.

3 — Enstitünün özelliği ve mezunların ileride yönelecekleri meslekleri de gözönünde bulundurularak, resmi ve işle ilgili yazışmalar ile dinî konuşmalar üzerinde önemle durulacaktır.

EDEBİYAT**AMAÇLAR:**

Öğrencilere;

- 1 — Türk Edebiyatının devrelerini, yayılış alanlarını ve özelliklerini tanıtmak,

2 — Türk Edebiyatına İslâm Dininin tesirlerini, Türk Edebiyatında doğan edebiyat türlerini ve bunların inceliklerini, edebî metinlerde ifadesini bulan samimiyet, geniş görüşlülük ve sanat inceliklerini kavratmaktır.

DERS KONULARI:**II. SINIF**

(Haftada 2 saat)

I — Giriş:

- 1 — Genel olarak din-edebiyat münasebeti.
- 2 — İslâm-Türk Edebiyatının devreleri.
- 3 — Türk Edebiyatının devirleri.

- 4 — İslâm öncesi Türk Edebiyatının unsurları.
- 5 — Türk Edebiyatının yayılış alanları.
- 6 — Türk Edebiyatı devrelerinin özellikleri.
- 7 — İslâmî ilimlerle Türk-İslâm Edebiyatı arasındaki

ilgi.

II — İslâmî Türk Edebiyatının Özellikleri:

- 1 — Dil.
- 2 — Şekil;
 - a) Nazım şekilleri,
 - b) Aruz vezni ve kalıpları,
 - c) Kafiye ve çeşitleri.
- 3 — Muhteva:
 - a) Mazmunlar,
 - b) Kıssalar, mitolojik ve tarihî şahsiyetler,
 - c) Konular.

III — Divan Edebiyatında Dini Konular:

- 1 — Tevhidler:
 - a) Mensur tevhidler,
 - b) Manzum tevhidler,
 - c) Tevhidlerde kullanılan dini unsurlar,
 - d) Şeyhî, Niyazî, Mısırî, Nabî, Mehmet Akif'den örnekler.

2 — Münacaatlar:

- a) Mensur münacaatlar,
- b) Manzum münacaatlar,
- c) Münacaatlarda kullanılan belli başlı dinî unsurlar,
- d) Sinan Paşa, Fuzulî, Muallim Naci'den örnekler.

3 — Naatlar:

- a) Kullanılan nazım şekilleri,
- b) Konusu ve özellikleri,
- c) Fuzulî ve Şeyh Galip'den örnekler.

4 — Miraciyeler:

- a) Konusu ve özellikleri,
- b) Ganizâde Nadirî ve Şeyh Galip'den örnekler.

5 — Siyer:

- a) Konusu ve özellikleri,
- b) Darîr ve Veysî'den örnekler.

6 — Mevlîd:

- a) Konusu ve özellikleri,
- b) Süleyman Çelebi'den örnekler.

7 — Hilye:

- a) Konusu ve özellikleri,
- b) Hakani'den örnekler.

8 — Hadis-i Erbain:

- a) Mensur,
- b) Manzum,
- c) Fuzulî ve Nûbî'den örnekler.

9 — Tezkiretül-Evliya:

- a) Konusu ve özellikleri,
- b) Sinan Paşa'dan örnekler.

10 — Mersiye ve Maktel:

- a) Konusu ve özellikleri,
- b) Fuzulî ve Kâzım Paşa'dan örnekler.

11 — Ramazaniye:

- a) Konusu ve özellikleri,
- b) Sabit ve Nedim'den örnekler.

12 — Gazavatnameler:

- a) Konusu ve özellikleri,
- b) Gazavat-ı Hayrettin Paşa, Enveri'nin Düssturnamesi ve Ahmedî'den örnekler.

13 — Destanlar.

- 14 — İlâhî, nefes, devar, şathiyye, mesel, hikmet, seyahatname, menkıbename, pentname, fütüvvetnameler, tuhfeler, makalaat, mecalis ve mektubattan örnekler.

IV — Türk Edebiyatı:

- 1 — Türk Edebiyatı Tarihine toplu bakış.
- 2 — Türk Edebiyatının sözlü ve yazılı mahsulleri.

III. SINIF

Tefsir - Hadis

Fıkıh - Kelâm

İslâm Dini ve Esasları

Bölümleri

(Haftada 2 saat)

I) XI. ve XII. Yüzyıllarda Orta Asya Türk - İslâm Kültüründe İlk İslâmî Ürünler:

- 1 — XI. ve XII. Yüzyıllarda Türk Edebiyatı hakkında genel bilgiler.

- 2 — Yusuf Has Hâcîp-Kutadgu Bilig.
- 3 — Kaşgarlı Mahmud-Divan-ı Lûgatü't-Türk.
- 4 — Edip Ahmed-Atabetü'l-Hakayık.
- 5 — Ahmed Yesevî-Divan-ı Hikmet.
- 6 — Hakim Süleyman Ata-Bakırgan Kitabı.

II) XII. ve XIII. Yüzyıllarda Anadolu'da İlk İslâmî Ürünler:

- 1 — Mevlâna-Mesnevi ve Divan-ı Kebîr'den örnekler.
- 2 — Sultan Veled'den örnekler.
- 3 — Eflâkî'den örnekler.

III) XII, XIII. ve XIV. Yüzyıllarda Türkiye Türkçesinin Kuruluşu ve Anadolu Edebiyatı Hakkında Genel Bilgi:

- 1 — Yunus Emre-İlahiler.
- 2 — Şeyyat Hamza-Yusuf ve Zeliha.
- 3 — Ahmet Fakih-Çarhname.
- 4 — Aşık Paşa-Garîpname.
- 5 — Gülşehri-Mantıku't-Tayr'den örnekler.

IV) XV. Yüzyıl Anadolu Edebiyatının Özellikleri:

- 1 — Süleyman Çelebi, Ruhi Bağdadi.
- 2 — Hacı Bayram Veli, Eşrefoğlu Rumi, Niyazi Mısri.
- 3 — Şeyhî, Sinan Paşa, Yazıcızade Mehmet Bican'dan örnekler.

4 — Divan Edebiyatının ortaya çıkışı.

5 — Nesîmî ve Azerî Edebiyatı hakkında bilgiler.

V) XVI. yüzyıl Divan Edebiyatında Dini Ürünler ve Bu Yüzyılın Genel Tablosu:

1 — Fuzulî, Lamîî, Nevî, Sururî, Kaygusuz Abdal, Hataî, Pir Sultan Abdal'dan örnekler.

2 — Alevî-Bektaşî Edebiyatı, Viranî'den örnekler.

VI) XVII. ve XVIII. Yüzyıllarda Divan Edebiyatının Genel Tablosu ve Dini Ürünler:

1 — Nefî, Nabî, Nailî, Neşatî, Nahîfî, Şeyh Galip, Hudai, İsmail Hakkı Bursavî, Kâtip Çelebi, İbrahim Hakkı,

2 — Ankaravî, Sarı Abdullah, Mustakim Zade, Koca Ragıp, Keçeci Zade, Asım Efendi, Taşköprü Zade, Şair ve Edip Şeyhu'l-İslâmlar ile Padışahlar.

3 — Şinasi, Namık Kemal, A. Hamit, Muallim Naci, Ziya Paşa'dan örnekler.

VII) Mehmet Akif ve Yahya Kemal:

1 — Hayatları.

2 — Şahsiyetleri.

3 — Eserleri.

VIII) Ömer Seyfettin, Yakup Kadri, Halid Ziya, Reşat Nuri'den örnekler:

IV. SINIF

İslâm Dini

ve

Esasları Bölümü

(Haftada 2 saat)

I) XIX. ve XX. Yüzyıllarda Türk ve Batı Edebiyatları Klasikleri:

1 — Batıda Din-Edebiyat münasebeti.

2 — Batı Edebiyatının Türk-İslâm Edebiyatına tesiri.

3 — Avrupadaki Dini Edebiyatın Rönesans ve Reform hareketlerine tesiri.

4 — Keşifler, icad ve matbaanın Dini Edebiyata tesiri.

5 — XIX. Yüzyılda Osmanlı İmparatorluğunda siyasi ve sosyal değişimler.

6 — Batı tesirinde Türk Edebiyatının doğuşu.

7 — Nazım ve Nesirde konu, şekil, dil ve üslup özellikleri.

8 — Edebiyatımıza yeni giren edebî türlerin ilk örnekleri, makale, tenkid, tiyatro, roman, küçük hikaye vb.

II) Şinasi, Namık Kemâl, Abdülhak Hamit, Ahmet Mithat Efendi, Mizancı Murat, Muallim Naci, Ziya Paşa, Sami Paşa Zade Sezaî, Cevdet Paşa, Ebuzziya'dan örnekler.

III) Seervet-i Fünûn Edebiyatının Genel Çizgileri, Halit Ziya, Tefik Fikret, Cenap Şehabettin'den örnekler.

IV) Mehmet Akif, Yahya Kemal, Ömer Seyfettin, Reşat Nuri, Yakup Kadri, Arif Nihat Asya, Nurettin Topçu'dan örnekler.

V) Cumhuriyet Dönemi Türk Nesri ve Şiiri Hakkında Genel Bilgi:

Faruk Nafiz, Necip Fazıl, Ahmet Hamdi Tanpınar, Orhan Seyfi, Orhan Şaik Gökyay, Ahmet Kutsi Tecer'den örnekler.

VI) 1950'den Sonra:

Orhan Veli, Cahit Sıtkı Tarancı, Ziya Osman Saba, Sait Faik, Necati Cumalı, Ceyhan Atıf Kansu, Behcet Necatigil'den örnekler.

VII) Son Devrin Nesir Yazarları ve Dini Edebiyat:

1 — M. Elmalî, A.H. Akseki, İzmirli, A. Naim, K. Miras, H. B. Çantay, Ö. N. Bilmen vb.'den örnekler.

2 — Ansiklopedik mahiyetteki Dini Eserler ve Lügatlar.

3 — Meşhur hatipler ve dini hutbelerden örnekler.

4 — Türkiye dışındaki İslami Edebiyattan örnekler.

VIII) Batı Edebiyatında Edebî Ekoller:

1 — Klasizm.

2 — Romantizm.

3 — Realizm.

4 — Naturalizm.

5 — Şekspir, Lamartine, Victor Hugo, Balzac, Stendal, Alphonse Daude, Emile Zola, Tolstoy, Dosdojevsky'den örnekler.

OSMANLICA

AMAÇLAR:

Öğrencilerin;

1 — Türk Kültür ve Edebiyatının tarihi seyrine nüfuzlarını sağlamak için Osmanlıca'yı okuma-yazma ve anlama melekeleri elde etmelerini,

2 — Osmanlıca yazılmış ilmi, dini ve edebî eserler ile resmi evrak ve benzeri yazıları inceleme ve araştırma yeteneği kazanmalarını sağlamaktır.

DERS KONULARI:

I. SINIF

(Haftada 2 saat)

I) Harfler:

1 — Hafife.

2 — Sakile.

3 — Tabie.

4 — Huruf-i Mütcanise.

5 — İmlâ işaretleri.

II) İsim:

1 — Türkçe, Farsça ve Arapça isimlerde tekil ve çoğul.

2 — Türkçe, Farsça ve Arapça isimlerde erkeklik ve dişilik.

III) Ekler:

1 — Çoğul eki.

2 — Hal ekleri.

3 — Şahıs ekleri.

4 — İsimden isim yapma ekleri.

5 — Fiilden fiil yapma ekleri.

- 6 — Zaman ekleri.
- 7 — Haber ekleri.
- 8 — Şart ve soru ekleri.
- 9 — İyelik ekleri.
- 10 — Partisip ve diğer ekler.

IV) Sıfat:

- 1 — Sıfat ve çeşitleri.
- 2 — Türkçe, Farsça ve Arapça'da isim ve sıfat tamamlamaları.

V) Kinayet:

- 1 — Şahıs zamirleri.
- 2 — Tamamlama zamirleri.
- 3 — Vasfî zamirler.
- 4 — İsm-i işaret.
- 5 — Müphemat.
- 6 — Soru zamirleri.

VI) Masdarlar:

- 1 — Asli masdarlar (Türkçe, Arapça ve Farsça'da).
- 2 — Te'kidî masdarlar.
- 3 — Hasıl-ı masdar (Türkçe ve Farsça'da).
- 4 — İsm-i masdar (Türkçe ve Farsça'da).
- 5 — Sıfat-ı müşebbehe (Türkçe, Farsça ve Arapça'da).

VII) Fiil Çekimleri:

- 1 — Fiil çekimleri.
- 2 — İhbarî sigalar.
- 3 — Bileşik sigalar.

NOT: Bu sınıfta, bugünkü Türkçemize yakınlığı gözönünde bulundurularak, Cumhuriyet Devrinden başlanmak suretiyle 1860'a kadar geriye doğru edebî, Dini, felsefî ve tarihi parçalar seçilerek okutulacaktır.

II. SINIF

(Haftada 2 saat)

I) Rabit Sigaları:

- 1 — Siga-i atfiye.
- 2 — Siga-i takibiye.
- 3 — Siga-i iptidaiye.
- 4 — Siga-i tevkitiye.
- 5 — Siga-i intihaiye.

II) İsm-i Fail:

- 1 — Türkçe'de ism-i fail.
- 2 — Arapça'da İsm-i fail.
- 3 — Farsça'da ism-i mef'ul

III) İsm-i Mef'ul:

- 1 — Türkçe'de İsm-i mef'ul.
- 2 — Arapça'da ism-i mef'ul.
- 3 — Farsça'da ism-i mef'ul.

IV) Mübalağalı İsm-i Fail:

V) Sıfat-ı Müşebbehe.

VI) İsm-i Alet.

VII) İsm-i Mekân.

VIII) İsm-i Zaman.

IX) İsm-i Tasgîr.

X) İsm-i Mensub.

XI) Edatlar.

XII) Harf-i Rabitlar.

NOT: Bu sınıfta, Tanzimat Devri ve daha önceki devirlere ait manzum ve mansur eserlerden seçilecek edebî, dinî ve tarihî metinler okutulacaktır. Bu metinlerin, her asrın özelliklerini yansıtacak metinler olmasına dikkat edilecektir.

İSLÂM TÜRK MEDENİYETİ TARİHİ

AMAÇLAR:

Öğrencilere;

- 1 — Türk-İslâm medeniyetinin doğuşunu ve gelişmesini kronoloji tablosu içinde tanıtmak,
- 2 — Türk-İslâm medeniyetinin, gelişme ve hizmetlerindeki yapı, fonksiyon ve ad değiştirmelerini açıklamak, kültür gelişmelerinin getirdiği problemleri göstermek,
- 3 — Türk-İslâm sanatını, tarihî gelişme içinde tanıtmak ve kültür değişmelerinin sanat hayatındaki ve sosyal kurumlardaki akislerini belirtmektir.

DERS KONULARI:

I. SINIF

(Haftada 3 saat)

I — Medeniyet ve San'at Tarihinin Konuları:

- 1 — İnsanlık tarihinin genel akışı içinde millî san'at ve medeniyet tarihinin yeri, önemi ve değeri,
- 2 — Medeniyet ve san'at tarihine ait genel tarifler ve deyimlerin açıklanması.
- 3 — Medeniyet ve San'atta gelişmede etkili olan faktörler:

- a) Coğrafi ortam,
- b) Millî ve ma'serî tefekkür ve düşünce,
- c) Ekonomik ve politik müesseseler,
- d) Dış tesirler.

II — Türk Medeniyetinin Temel Dayanakları:

1 — Atlı Göçebeler:

- a) Bozkır medeniyetinin özellikleri,
- b) Sosyal ve idarî-askeri müesseseler (Büyük Hun İmparatorluğu ile Gök-Türk İmparatorluğunun yapısı. Kaan, Yabgu, Tiğîn vb. nin yetki ve sorumlulukları),
- c) Av ve Savaş Töreleri, Oba ve Ordular, Yaylak ve Kışlaklar.

2 — Atlı Göçebelerin Kültürü:

- a) Din,

- b) Toplum düzeni,
- c) Düşünce hayatı,
- d) İlk yazılı belgeler ve Türklerde yazı.

3 — İç Asya'da Kara Ticaret Yollarının Açılması (Ekonomik Gelişmenin eski Türk Medeniyetine etkileri):

a) Dini hayatta gelişmeler, yabancı dinler, Mazdeizm, Manihaizm, Budizm, Hristiyanlık ve Yahudilik ile bunların yayılma alanları,

b) Teknik ve san'at hayatında gelişmeler (Eski Türklerde madencilik, dokumacılık, silâh sanatları, kâğıt, resim vb. san'at alanlarında kendini gösteren ilerleme).

4 — İslâmiyetin Türkler arasında yayılışının temel sebepleri:

a) Türk-Arap siyasi mücadelesi (Emeviler ve Abbâsiler devrindeki Askerî mücadele özet olarak tanıtılmalı ve bu mücadelenin sonuçlarına temas olunmalıdır),

b) İslâm Dini ile eski Türk inançları arasındaki benzerlikler (Türklerde Tanrı anlayışı ile Allah kavramı, dünya hakimiyeti görüşü, "Kızıl Elma" ile İslâm'ın cihan hakimiyeti "İlâyi Kelimetullah veya Pacta Musulmanorum" ilişkileri, Türklerde ve İslâmiyette tesamuh "Tolerans", Türklerde savaş ve İslâm'da cihat ve gaza kavramları arasındaki tutarlıklar münakaşa edilmelidir),

c) İslâmiyet halkasının genişlemesini etkileyen sosyal ve politik olaylarda Türklerin rolü (Abbâsi hilâfetinin askerî ve politik alanda çöküşü, Bizans'ın üstünlük kazanışı, Abbâsi hizmetine giren köle Türklerin İslâmiyetin yayılışındaki etkileri, Bağdat, Fustat, Samarra şehirlerinde hizmet alan Türkler ve Türk askerleri),

d) Türklerin müslüman oluşlarının dünya siyasi tarihinde, İslâm medeniyeti ve batı medeniyeti üzerinde doğrudan doğruya ve dolayısıyla etkileri (Özet olarak açıklanmalıdır).

III — Türk-İslâm Medeniyeti:

1 — Müslüman-Türk Medeniyetinin Karakteristiği:

a) Bu medeniyette hakim olan Atlı Göçebelerin kendi kültürleri,

b) Sasani-İran, Bizans, eski Mısır ve Abbâsi tesirleri.

2 — Müslüman Türklerde Devlet:

a) İlâhi devlet telâkkisi,

b) Cihan hakimiyeti ve Türk Cihangirleri,

c) Tanzimat fermanına göre devlet,

d) Meşrutiyet ve Cumhuriyet'te devlet anlayışı.

3 — Devlet Başkanı:

a) Büyük Selçuklularda (Sultanî'l-Azâm, Abbâsi Hilâfeti ve Selçuklu Sultanları, Melikler, Atabeg ve Emirler, Selçuklu Ailesi),

b) Osmanlı Devletinde Devlet Başkanlığı (Orhan Gazi ve Beylik, Yıldırım Beyazıt ve Sultanlık, Fatih ve İmparatorluk, Yavuz ve Hilâfet),

c) Türk Devletlerinde veraset (Selçuklularda veraset, Fatih ve veraset, I. Ahmet devrinde yapılan ıslahat),

d) Tanzimat fermanına göre padişahlık,

e) Meşrutiyet rejiminde padişah,

f) Cumhurbaşkanı.

4 — Saray:

a) Selçuklu, Memlûk ve Osmanlı Sarayları (Sarayın Enderun ve Birun teşkilâtı),

b) Hükümdarların maiyetleri erkânı,

c) Harem-i Hümayun,

d) Selçuklu ve Osmanlı Devletlerinde Padişahların anneleri (Valde Sultan), kadınları (Kadın efendi, İkbâl, Haseki ve cariyeler), Hükümdar ailesinin kadın üyelerinin hak, imkân ve tesirleri,

e) Saray atelyeleri (Mimarlar, silâh ustaları, terzi-ler, mehterler, musikişinaslar, saraçlar vb. san'at erbabı),

f) Saray mimarisi, Kışla Saray (Tebriç, Rey, İsfahan, Meraga Sarayları), Hükümet Sarayı (Edirne, İstanbul, Saray-i Cedide-i Âmire), Okul Saray (Galatasaray, İbrahim Paşa Sarayı), Yazlık Saray (Dolmabahçe, Beylerbeyi, Sa'dabat, Üsküdar, Müzhetabad vb.),

g) Kasır ve Köşk Mimarisi, Av Köşkleri-Merasim Köşkleri (Ayazağa, Alay Köşkü, Küçüksu, Tersane Kasrı vb.).

5 — Türk Devlet Yönetiminde Danışma ve Meşveret (Demokratik Kuruluşlar):

a) Eski Türklerde hanlanma-cülûs,

b) Kurultay ve divanlar (Divân çeşitleri, Divân-i Hümayun, Vezir-i Âzam, Bey, Vezir, Şehzade Divânları, Ayak Divânı, Galebe Divânı, Divân'ın önemini kaybetmesi),

c) Bâbı-Âli ve Mecâlis-i Hassa,

d) Sultan II. Mahmud Devrinde Meşveret,

e) Tanzimatta kurulan meclisler,

f) Meclis-i Mebusan ve Âyan,

g) Türkiye Büyük Millet Meclisi.

6 — Türk Devletinde Yönetim:

a) Vezir-i Âzam, Kubbe Altı, Vezirler,

b) Meclis-i Vükelâ, Kabine (II. Abdülhamid ve Mâbeyn-i Hümayûn, Meşrutiyette hükümet, Atatürk devrinde kabine),

c) Hazine (İç ve dış hazineler, silâh ve kıymetli esya hazineleri),

d) Mali Organizasyon (Defterhane),

e) Mülki taksimat (Melikler - Emiru'l-Ümeralar, Bağlı beylikler, Vasal Devletler, Eyaletler, tanzimat ve vilayetlerin yönetimi, il idareleri).

7 — Müslüman Türklerde Toprak Rejimi:

a) İktâ ve Ülûğ, ikisi arasındaki farklar,

b) Has, Zaamet ve Timar (Arazi-i vemiriye "beylik", Milkiye ve mevkufe, Âyan, Eşraf, Müttegallibe ve toprak ağaları).

8 — Sınai-Ticarî Kuruluşlar:

a) Doğu-Batı ticareti,

b) Şirketler,

c) Münakale (Han, Kervansaray ve yollar, yolların güvenliği, Derbent ve Kârban Teşkilâtı, Han ve Kervansaray Mimarisi, Liman Reisler ve Hocaları),

d) Teftiş ve Kontrol (Kadı, Subaşı, İhtisap Ağaları),

- e) Çarşı ve pazarlar (Bedesten, örtülü çarşı mimarisi),
- f) Esnaf kuruluşları (Ahilik ve Flütüvet, Lonca, teşkilâtı, esnaf kâhyaları),
- g) Vergiler Tekâlif-i Şer'iye ve Örfiye, Bâc, Haraç, Cizye).

9 — Askerî Kuruluşlar (Selçuklu ve Osmanlı Orduları):

- a) Merkez Ordusu (Guleman-i Saray, Kapıkule Yaya ve Suvârî Ocakları, devşirme sistemi, Agayan-i Bektaşîyan),
- b) Eyalet kuvvetleri (Alay, Sancak ve Beylerbeyî orduları, vezir kapıları, Sekban),
- c) Muntazam ordu (Nizam-ı Cedid, Asakir-i Mansure vb. kuruluşları),
- d) Deniz kuvvetleri (Selçuklular, Beylikler ve Osmanlılarda Derya Kalemi, Türk korsanlar, Garb ocakları, tersaneler).

10 — Amme Hizmetleri:

- a) Vakıflar (Vakıfların dinî ve hukukî dayanakları ile çeşitleri),
- b) Dinî Müesseseler (Cami, mescit, tekke, zâviye vb. mimari çeşit ve örnekleri),
- c) Belediye hizmetleri (sağlık kuruluşları, hamam ve hastahaneler, darüşşifa ve bimarhaneler, tıp medreseleri mimarî örnekleri, su yolları-akedük, çeşme, sebil, şadırvan mimari örnekleri, muvakkithaneler, imâretler, karantina teşkilâtı),
- d) Eğitim ve Öğretim kuruluşları (Mekteb-i Sibyan, Medrese, Darülkuru Darülhadis vb. Yüksek Okullar, Darülfunun ve Üniversiteler),

II — Müslüman Türklerde İlmî Gelişme:

- a) Maverâünnehr ve Horasan'da ilmî hayatın gelişmesi,
- b) Felsefe, İslâmî ve tabii ilimlerde ilerleme,
- c) Büyük ilim merkezleri,
- d) Osmanlı Türklerinde ilim,
- e) Tanzimattan sonra Batı ilim dünyası ile temaslar ve modern ilmin gelişmesi,
- f) Büyük Selçuklular, Anadolu Selçuklu Beylikleri ve Osmanlı Saraylarında ilme verilen değer,

a) Ünlü Türk bilim adamları.

12 — Müslüman Türklerde Sanat:

- a) Heykeltçilik ve resimde görülen evreler,
- b) El sanatları (ağaç ve maden işçilikleri, kitap sanatları, tezhib, cilt vb.).

13 — İlmî ve Adli Hizmetler:

- a) Müderrislik, Ders-i âm, Ders Vekâleti,
- b) Enderun-i Hümayûn'da eğitim ve öğretim (Hâce-i Sultanî),
- c) Maarif-i Umumiye Nezareti ve Millî Eğitim Bakanlığı,
- d) Sünnî mezhepler ve mezhebî adli organlar (Hanefî, şafîî, Hambelî ve Malikî kadıları, kadî'l-Kuzat),

- e) Osmanlı İmparatorluğunda adli organlar (Kazas-kerlik görevleri, Müftî'l-Enâm ve Şeyhülislâm, Fetva Emirliği ve Nakibüleşrafılık),

- f) Yeni Türkiye'de dinî organlar (Şer'iye Vekâleti, Diyanet İşleri Başkanlığı).

MANTIK - FELSEFE

(MANTIK)

AMAÇLAR:

Öğrencilere;

- 1 — İslâmî ilimlerin öğretiminde yeterli dayanak sağlamak,

- 2 — Mantık ve mantıklı düşünme alanında fikir ve görüş kazanmalarına imkân ve zemin hazırlamak,

- 3 — Doğru düşüncelerine ve zihni disiplin kazanmalarına yardımcı olmak,

- 4 — Mantığın ilmi çalışma ve metodlarındaki yerini ve ilgisini kavratmaktır.

DERS KONULARI:

I. SINIF

(Haftada 1 Saat)

I — Giriş:

- 1 — Mantığın kelime ve terim anlamı,
- 2 — Mantığın tarihçesi.

II — Kavram ve Terim:

- 1 — Kavram ve terim ilişkileri.

2 — Kavram:

- a) Kavramın tarifi ve özelliği,
- b) Delâlet,
- c) Kavram çeşitleri,
- d) Kavramın çeşitli delâletleri,
- e) Kavramlar arası ilişkiler.

3 — Tümel:

4 — Kategoriler.

III — Tarif ve Bölme:

- 1 — Tarifin tanımı.
- 2 — Tarif çeşitleri.
- 3 — Tarif edilemezler.
- 4 — Bölmenin tanımı.
- 5 — Bölme çeşitleri.

IV — Hüküm ve Önerme:

1 — Önermenin tarifi ve çeşitleri:

- a) Önermenin olumluluğu ve olumsuzluğu,
- b) Yüklemlî önermeler,
- c) Karmaşık önermeler,
- d) Şartlı önermeler,
- e) Önermenin modalitesi.

2 — Önergeler arası ilişkiler:

- a) Karşı olma,
- b) Döndürme.

V — Akıl Yürütme:

1 — Kıyas:

- a) Kıyasın tarifi ve çeşitleri,
- b) Basit kıyaslar,
- c) Bileşik kıyaslar,
- d) Düzensiz kıyaslar,
- e) Kıyasların modalitesi,
- f) Kıyasın değeri,

2 — Analoji.

3 — Tümevarım:

- a) Çeşitleri,
- b) Değeri.

VI — Tasdik Türleri ve Beş Sanat:

1 — Tasdik türleri.

2 — Beş Sanat:

- a) Beş sanatta kullanılan önerme çeşitleri,
- b) Beş sanatın tarifleri.

FELSEFE

AMAÇLAR:

Öğrencilere;

1 — Hayat ve dünya görüşleri ile meslek anlayışlarını geliştirmelerine yardımcı olmak üzere, onların çeşitli tarzda konulmuş felsefe düşüncelerini anlamalarına imkân ve zemin hazırlamak,

2 — Olaylar üzerinde tutarlı ve tarafsız düşünme yollarını geliştirmelerinde yardımcı olmak,

3 — Sosyal, kültürel ve dinî olaylar üzerinde tenkidî düşünme alışkanlığı edinmelerine imkân hazırlamaktır.

DERS KONULARI:

II. SINIF

(Haftada 2 Saat)

I — Felsefe Hakkında Genel Bilgiler:

- 1 — Felsefenin tarifi.
- 2 — Felsefenin ana problemleri.

II — Bilgi Teorisi:

1 — Bilginin kaynağı:

- a) Ampirizm,
- b) Rasyonalizm.

2 — Bilginin değeri:

- a) Doğmatizm,
- b) Septisizm,
- c) Rölativizm.

III — Varlık Teorisi:

1 — Dış bilimin varlığı:

- a) Realizm,
- b) İdealizm.

2 — Varlığın esası:

- a) Materyalizm,
- b) Spritüalizm.

3 — Varlıkta canlılık (hayat):

- a) Mekanizm,
- b) Vitalizm.

4 — Varlığın esasının birliği ve çokluğu:

- a) Monizm,
- b) Düalizm,
- c) Pluralizm.

5 — Varlığın yaratıcısı (Allah):

- a) Teizm,
- b) Ateizm,
- c) Deizm,

6 — Varlığın üstünde veya içinde bulunması bakımından Allah:

- a) Teizm,
- b) Panteizm.

7 — Allah'ın varlığını ispat eden felsefi deliller

IV — Çağdaş Felsefe Akımları:

I — Günümüz felsefesinin üzerinde durduğu ana konular:

- a) İnsan,
- b) Ahlâk,
- c) Din vb.

2 — Çağdaş akım, felsefeler ve tenkidleri:

- a) Pozitivizm,
- b) Psikanalizm,
- c) Diyalektik materyalizm,
- d) Egzistansiyalizm.

3 — İlim, felsefe ve Din:

- a) Müsbet ilimler ve felsefenin bu günkü konuları,
- b) Müsbet ilimlerde yeni netice ve teoriler,
- c) Müsbet ilmin ve felsefenin değeri,
- d) Akıl ve vahiy,
- e) İlim ve felsefe açısından din,
- f) İslâm Dininde varlık ve hayat görüşleri.

III. SINIF

İslâm Dini ve Esasları

IV. SINIF

Fıkıh-Kelâm Bölümü
(Haftada 2 saat)

I — Felsefe Hakkında Genel Bilgiler:

1 — Felsefe, filozof, hikmet ve hakim deyimlerinin anlamı.

2 — Felsefenin temel taşları:

- a) Akıl,
- b) Tefekkür,
- c) Hikmet,
- d) Bilgi.

3 — Felsefi düşünüş ve özellikleri.

II — Felsefenin Tarihçesi:

1 — Antik çağ (Doğu milletlerinde felsefe):

- a) İbraniler,
- b) Keldânîler ve Finikelîler,
- c) Mısırlılar,
- d) İranlılar,
- e) Hintliler,
- f) Çinliler.

2 — Yunan Felsefesi:

- a) Kaynakları ve genel karakteri,
- b) Sokrat, hayatı ve felsefesi,
- c) Aristo, hayatı ve felsefesi,
- d) Eflâtun, hayatı ve felsefesi.

3 — Ortaçağ (İslâm Felsefesi):

- a) İslâm Felsefesinin kaynakları ve genel karakteri,
- b) Meşşâî felsefesi, El-Kindî, Farabî, İbn-i Sînâ, İbn-i Mâce, İbn-i Rüşd,
- c) İshrâkîlik; Sühreverdî, İbn-i Tufeyl,
- d) Bağımsız filozoflar; Abdüllâtîf Bağdadî, Eb'l Bekât Bağdadî, Gazzalî, İbn-i Haldun.

III — Yeni ve Modern Çağda Felsefe:

- 1 — F. Bacon.
- 2 — Descartes.
- 3 — Pascal.
- 4 — Hume.
- 5 — Kant.
- 6 — Hegel.
- 7 — Schopenhavr.
- 8 — Nietzsche.
- 9 — Karl Marx.
- 10 — Bergson.
- 11 — W. James.
- 12 — Karl Jaspers.
- 13 — J. P. Sartre.
- 14 — Çağdaş İslâm Düşünürleri.

TÜRK DEVRİM TARİHİ

IV. SINIF

(Haftada 2 Saat)

Milli Eğitim Bakanlığına bağlı tüm Yüksek Öğretim Kurumları için hazırlanan Türk Devrim Tarihi Müfredat Programı yürürlüğe girinceye kadar bu derse ait eski (Mevcut) program uygulanacaktır.

YABANCI DİL

- 1 — İngilizce
- 2 — Fransızca
- 3 — Almanca

İNGİLİZCE

AMAÇLAR:

- Öğrencilerin;
- 1 — Yabancı dil bilmenin gereği olarak okumak,

yazmak, konuşmak ve anlamak gibi dört ana unsuru kavramalarını,

2 — Dinî terminolojiyi tanımlarını, İngilizce yazılmış dinî metinleri sözlük yardımıyla okuyup anlamalarını,

3 — Meramlarını yazılı ve sözlü olarak basit ölçüde de olsa anlatabilmelerini,

4 — Öğrendikleri yabancı dili ileride kendi kendilerine ilerletecek sevgi ve alışkanlığı kazanmalarını sağlamaktır.

DERS KONULARI:

I. SINIF

(Haftada 3 Saat)

- 1 — Selâmlaşmalar.
- 2 — Emir cümleleri.
- 3 — Zamirler.
- 4 — To be (Present Form).
- 5 — Sıfatlar.
- 6 — Harfi tarifler.
- 7 — İn, an, at, near, under, oner (Yer bildiren isimlerle kullanılışları).
- 8 — Şimdiki zaman.
- 9 — Gelecek zaman.
- 10 — To be (Past Form).
- 11 — Sayılar ve sıra sayıları.
- 12 — Sayılan ve sayılamayan nesneler.
- 13 — Some, much, a little, a Few, slot of, several, all of, both of, none of, any,
- 14 — There is, there are.
- 15 — Have, has.
- 16 — Onay soruları.

NOT: Birinci sınıfta seviye birliğinin sağlanmasına gereken önem verilecektir.

II. SINIF

(Haftada 3 Saat)

- 1 — Telling Time.
- 2 — Geniş zaman.
- 3 — Averbs of Frequency.
- 4 — Gelecek zaman.
- 5 — İn, on, at, for, before, after (zaman bildiren kelimelerle kullanılışları).
- 6 — Sıfatların derecelendirilmesi.
- 7 — Zarfların derecelendirilmesi.
- 8 — Düzenli fiiller.
- 9 — Düzensiz fiiller.
- 10 — Dili geçmiş zaman.
- 11 — Ever-never.
- 12 — Used to.
- 13 — Gelecek zamanın hikayesi.
- 14 — Mastarların cümlede kullanılışı.
- 15 — Onay soruları.

NOT: Sınıf seviyesine uygun olarak seçilecek dini metinlere de yer verilecektir.

III. SINIF

(Haftada 3 Saat)

- 1 — Rica cümleleri.
- 2 — İki veya üç sözcüklü fiiller.
- 3 — Yardımcı fiiller.
- 4 — Mecburiyet ve ihtiyaç bildiren cümleler.
- 5 — The Present Perfect Tense.
- 6 — Already, just, for, since, ever, never.
- 7 — The uses of-ing forms.
- 8 — Zaman bildiren cümlecikler (When, While, before, after, until, since).
- 9 — Dolaylı ve dolaysız nesneler.
- 10 — Şart cümleleri.
- 11 — The past continuous Tense.
- 12 — Soru biçimleri.
- 13 — Onay soruları.
- 14 — The past perfect Tense.

NOT: Sınıf seviyesine uygun olarak seçilecek dini metinlere de yer verilecektir.

IV. SINIF

(Haftada 3 Saat)

- 1 — Yan cümlecikler.
- 2 — Şart cümleleri.
- 3 — If, Whether ... or ... not, unless.
- 4 — The present Perfect Continuous Tense.
- 5 — Edilgen cümleler.
- 6 — Ettirgen cümleler.
- 7 — Dolaylı cümleler.
- 8 — The future Perfect Tense.
- 9 — The future perfect continuous Tense.
- 10 — Şimdiki zamanda kullanılmayan fiiller.
- 11 — Deyimler.
- 12 — Bazı dini terimler.
- 13 — Kompozisyon yazma tekniği ve örnekler.
- 14 — Tercüme yapma tekniği ve örnekler.

NOT: Sınıf seviyesine uygun olarak seçilecek dini metinlere de yer verilecektir.

FRANSIZCA

AMAÇLAR:

Öğrencilerin;

- 1 — Yabancı dil bilmenin gereği olan okumak (Lire), yazmak (Ecrire), konuşmak (Parler) ve anlamak (Comprendre) gibi dört ana unsuru kavramalarını,
- 2 — Dini terminolojiyi tanımlarını, Fransızca yazılmış dini metinleri sözlük yardımıyla okuyup anlamalarını,
- 3 — Meramlarını yazılı ve sözlü olarak basit ölçüde de olsa anlatabilmelerini,
- 4 — Öğrendikleri yabancı dili ileride kendi kendilerine ilerletebilecek sevgi ve alışkanlığı kazanmalarını sağlamaktır.

DERS KONULARI:

I. SINIF

(Haftada 3 Saat)

- 1 — Généralités.
- 2 — Les articles définis, indéfinis et contractés.
- 3 — L'acticle partitif.
- 4 — Les adjectifs possessifs, qualificatifs démonstratifs.
- 5 — L'accord de l'adjectif qualificatif.
- 6 — Le verbe être (les trois formes, aff, neg. et interrog.)
- 7 — Comlement du nom.
- 8 — Les couleurs.
- 9 — Le verbe avoir.
- 10 — Il ya.
- 11 — L'emploi des heures, des jours, des mois et des saisons.
- 12 — Le verbe.
- 13 — Les trois groupes des verbes.
- 14 — Les modes et les temps.
- 15 — Present de l'indicatif.
- 16 — Le passe composé.
- 17 — L'imparfait.
- 18 — Le futur de l'indicatif.
- 19 — Le futur proche.
- 20 — Le passé récent.
- 21 — Les verbes pronominaux.
- 22 — Le passé composé d'un verbe pronominal.
- 23 — Accord du verbe.
- 24 — Nom. Differentes sortes des noms.
- 25 — Le genre et le nombre du nom.
- 26 — La fonction et l'accord du nom.
- 27 — Pluriel de noms et des adjectifs.
- 28 — L'impératif.
- 29 — Le comparatif.
- 30 — Le superlatif.
- 31 — Le féminin des adjectifs.
- 32 — Le sujet et l'object direct.

II. SINIF

(Haftada 3 Saat)

- 1 — Révision générale du programme de la première année.
- 2 — Les pronoms possessifs.
- 3 — Les pronoms personnels.
- 4 — L'object direct et l'object indirect.
- 5 — La conjugaison des verbes en-aller, en-eter, en-cer, en-ger, en-ayer, oyer-uyer.
- 6 — Les féminins des noms.
- 7 — L'imparfait de l'indicatif.
- 8 — L'adverbe.
- 9 — Les pronoms relatifs.
- 10 — Les démonstratifs composés.
- 11 — Les adjectifs et les pronoms interrogatifs.
- 12 — L'accord du participe passé.
- 13 — L'analyse grammaticale.
- 14 — Le futur antérieur.
- 15 — Lu plus que parfait.

- 16 — Le conditionnel présent.
- 18 — Le subjonctif présent. Les expressions les plus courantes.
- 19 — Actif et passif.

NOT: Sınıf seviyesine uygun olarak seçilecek dini metinlere de yer verilecektir.

III. SINIF

(Haftada 3 Saat)

- 1 — Révision générale.
- 2 — Les verbes intransitifs.
- 3 — Les verbes transitifs.
- 4 — Le passif (present, imparfait, futur, passé composé, plus-que-parfait, futur antérieur.)
- 5 — Le subjonctif des verbes en-er, ir.
- 6 — Le subjonctif des verbes être et avoir.
- 7 — Le subjonctif après certaines conjonctions.
- 8 — Le passé composé et passé simple.
- 9 — Le passé simple et l'imparfait.
- 10 — Le plus-que-parfait et passé simple.
- 11 — Le passé simple passif.
- 12 — Le passé antérieur passif.
- 13 — Les pronoms simples et composés.
- 14 — Les adjectifs interrogatifs.
- 15 — Les pronoms interrogatifs simples et composés.
- 16 — L'infinitif passé.
- 17 — Preposition et infinitif.
- 18 — Les pronoms personnels, sujets compléments non réfléchis.
- 19 — Place des pronoms personnels.
- 20 — L'accord du verbe et des participes.
- 21 — La préposition.
- 22 — Conditionnel passé, conditionnel présent.
- 23 — Le conditionnel passif.

NOT: Sınıf seviyesine uygun olarak seçilecek dini metinlere de yer verilecektir.

IV. SINIF

(Haftada 3 Saat)

- 1 — Révision générale.
- 2 — Le subjonctif.
- 3 — Les pronoms indéfinis.
- 4 — Les pronoms relatifs.
- 5 — Le subjonctif passé.
- 6 — Le subjonctif imparfait.
- 7 — Le subjonctif plus-que-parfait.
- 8 — Le conditionnel passé (2 eme forme).
- 9 — Les adverbes de manière.
- 10 — Les adverbes de quantité.
- 11 — Les adverbes de lieu.
- 12 — Les adverbes d'affirmation, de négation, de doute, d'interrogation.
- 13 — L'interrogation indirecte.
- 14 — Le sujet et le verbe.
- 15 — L'attribut du sujet.
- 16 — L'apostrophe.

- 17 — L'objet direct et indirect.
- 18 — Style direct et indirect.
- 19 — Compléments circonstanciels.
- 20 — La conjonction.
- 21 — La proposition principale et subordonnée.
- 22 — L'analyse grammaticale.
- 23 — L'expression de la cause, de la conséquence, du but, de l'opposition, de la condition et de la comparaison.
- 24 — Concordance des temps.
- 25 — Les expressions familières.
- 26 — Le gallicisme.

NOT: Sınıf seviyesine uygun olarak seçilecek dini metinlere de yer verilecektir.

ALMANCA

AMAÇLAR:

Öğrencilerin;

- 1 — Yabancı dil bilmenin gereği olan okumak, yazmak, konuşmak ve anlamak gibi dört ana unsuru kavramalarını,
- 2 — Dini terminolojiyi tanımalarını Almanca yazılmış dini metinleri sözlük yardımıyla okuyup anlamalarını,
- 3 — Meramlarını yazılı ve sözlü olarak basit ölçüde de olsa anlatabilmelerini,
- 4 — Öğrendikleri yabancı dili ileride kendi kendilerine ilerletebilecek sevgi ve alışkanlığı kazanmalarını sağlamaktır.

DERS KONULARI:

I. SINIF

(Haftada 3 Saat)

- 1 — Gespräch: Der Artikel Das Verb: Prasens (Fragenantworten-sein) Personalpronomen. er-es-sie Verb-Adjektiv.
- 2 — Der Unterricht: Das Nomen: Singular und Plural Der Akkusativ. Da. Verb: haben-heißen schlafen. Imperativ. Fragepronomen.
- 3 — Die Zahlen: Der Satz. Das Demonstrativ pronomen-des-Bie Zahlen. Die Zeit
- 4 — Eine Reise: Das Verb: Prasens (fahren-lesen-nehmen) Vorsilbe und Verb Wortstellung. Präpositionen. Tag. Monat. Jahr.
- 5 — Ein Freund kommt: Das Nomen: Der Dativ und der Akkusativ Das Fragepronomen wem? Possessivpronomen. Unsere Familie.
- 6 — Zwei Studenten in München: Das Gasthaus. Präpositionen: net dem Dativ. mit dem Akk Wortstellung das Zeitadverb. Die Mahlzeiten.
- 7 — Gespräche I
Gespräche II: Modalverben (Wollen-müssen-können) Wortstellung. Das Personalpronomen Die Uhrzeiten Ein Telefongespräch.
- 8 — Mein Haus: Ich will in die Wohnung. gehen. dies. woher? -wo-? wohin? Präpositionen mit dem Dat. und-Akk.

NOT: Birinci sınıfta seviye birliğinin sağlanmasına gereken önem verilecektir.

II. SINIF

(Haftada 3 Saat)

- 1 — Wiederholungsübungen.
- 2 — Der Taschendieb: Der Genetiv-Das Präteritum Morgengymnastik im Rundfunk.
- 3 — Freundinnen: Peter ruft an, Reflexivpronomen Das Verb: dürfen. Das Perfekt Am Morgen und am Abend.
- 4 — Ein Mi verständnis: Schilder en den Straßen Wiederholung und Ergänzung der Deklination, Der Imperativ Das Personalpronomen es Auf dem Postamt.
- 5 — Ein Brief: Präpositionen mit dem Genetiv Präteritum und Perfekt Verben mit Präpositionen Präposition mit Fragewort und Pronomen. Pronomen für Nomen mit unbestimmtem Artikel. Winterschlup verkauf.
- 6 — Kleine Städte- Quiz: Die Adjektivdeklinatation. Fragepronomen für Adjektive welcher? Wasfür ein? Ja, -nein-doch. Auskunft auf der strape.

NOT: Sınıf seviyesine uygun olarak seçilecek dini metinlere de yer verilecektir.

III. SINIF

(Haftada 3 Saat)

- 1 — Wiederholungsübungen.
- 2 — Aus der Zeitung: Die olympische Sogelregatta Ein schwerer Verkehrsunfall Achtung Autodiebstahl. Das plusquamperfekt. Die Nebensätze: Weildap lander und städtenamen- So kurz viemöglich.
- 3 — Briefe: Adjektivdeklinatation ohne Artikel Nebensätze mit wenn und wie zeitugsanzeigen. Wie schreiben wir einen Brief?
- 4 — Das Wunder: Relativpronomen-Relativsätze I Das Adjektiv als Nomen.
- 5 — Ein sportbericht: Ein Telefongespräch. Komparation des Adjektivs: Das Adjektiv beim Nomen und beim verb. Wiederholung und Ergänzung der Modalverben Perfekt der Modalverben und verben Aus der Schule.
- 6 — Im Reisebüro: Infinitivsätze Aus einem Reise prospekt. Hin-und Herü-bersetzung.

NOT: Sınıf seviyesine uygun olarak seçilecek dini metinlere de yer verilecektir.

IV. SINIF

(Haftada 3 Saat)

- 1 — Wiederholung der alten Themen. Sprechübungen.
- 2 — Hen-und-Herübersetzung.
- 3 — Autodieb verurteilt: Passiv
- 4 — Geheim: Der Infinitivsatz. Temporale Nebensätze des Vergleichs. Das Partizip Perf.
- 5 — Der zerstreute General: Perfekt und Plusquamperfekt mit haben oder sein. Der Relativsatz-II
- 6 — Macht es den Deiben doch nikt soleicht: Die Bildung des Konjunktivs. Der Gebrauch des Konjunktivs 1. und (Irrealität)

7 — Die kluge Ehefrau Fristlos entlassen: Damit-unzu (Finalsätze) bevor-vährend-meahdem obwohl-trotzdem.

8 — Der betrugene Betrüger: Der Gebrauch des Konjunktivs 11. Die indirekte Rede.

Relativsätze: Wer, was, sein und haber infinitivsatz mit zu.

NOT: Sınıf seviyesine uygun olarak seçilecek dini metinlere de yer verilecektir.

SEÇMELİ DERSLER

- 1 — Mesleki Türk Müsikisi.
- 2 — Hüsn-i Hat.
- 3 — Kütüphanecilik.
- 4 — Paleografi.
- 5 — Mezhepler tarihi.

MESLEKİ TÜRK MUSİKİSİ

AMAÇLAR:

Öğrencilere;

- 1 — Türk-İslâm kültüründe doğmuş ve gelişmiş olan dini musikiyi ana hatları ile tanıtmak,
- 2 — Dini Türk Musikisinin mesleki bakımdan gerekli usul, makam, bilgi ve maharetlerini kazandırmak,
- 3 — Ders ve ders dışı faaliyetlerle bir enstruman öğretimi ile öğrencilerin gelişmelerine imkân ve zemin hazırlamaktır.

DERS KONULARI:

I. SINIF

(Haftada 2 Saat)

I — Giriş:

1 — Musiki ve dini musiki:

a) Tarifi,

b) Önemi.

2 — Dini musikinin İslâm Dinindeki yeri ve tarihçesi.

II — Türk Müsikisi:

1 — Musiki yazısı.

2 — Anahtarlar.

3 — Musikimizde kullanılan sol anahtarı.

4 — Sol anahtarına göre notların okunması.

5 — Aralıklar.

6 — Dizi ve dizi içindeki dereceler.

7 — Türk ve batı musikisindeki işaretler:

a) Değiştirme,

b) Tekrar,

c) Sus,

d) Donanım.

8 — Usül ve Düzüm:

a) Basit ve bileşik usuller,

b) Küçük ve büyük usuller.

III — Türk Musikisinde Makam:

1 — Basit Makamlar:

- a) Basit makamları meydana getiren tam dörtlüler,
- b) Basit makamları meydana getiren tam beşliler,
- c) Özel dörtlü ve beşliler.

2 — Göçürme makamları:

- a) Şed,
- b) Trampoze.

3 — Bileşik Makamlar.

4 — Makamların incelenmesi:

- a) Basit makam dizileri,
- b) Basit makamların başka perdelere göçürülmesi.

IV — Basit Solfej Çalışmaları :

- 1 — Basit makamlarla ilgili çalışmalar.
- 2 — Basit ilâhilerle ilgili çalışmalar.
- 3 — Türk Musikisi ile ilgili çalışmalar.

V — Kulaktan Öğretim:

- 1 — İlâhiler.
- 2 — Klâsik Türk Musikisinden örnekler.

II. SINIF

(Haftada 2 Saat)

1 — Türk Musikisindeki Ses Sistemi ile ilgili Bilgilerin Tekrarı.

II — Türk Musikisinde Makam :

- 1 — Göçürme makamlarının incelenmesi.
- 2 — Bileşik makamların incelenmesi.
- 3 — Dini Musikide kullanılan diğer makamların incelenmesi.

III — Dini Musiki Formları :

- 1 — İrticalen okunanlar.
- 2 — Bestelenmiş olanlar.
- 3 — Batı musikisindeki dinî formlar (nazarı olarak).

IV — Usuller ve Makamlar Üzerinde Çalışmalar:

- 1 — Nota ve usulle ilâhiler.
- 2 — Klâsik Türk Musikisinden örnekler.

V — Dini Musiki Sahasındaki Büyük Türk Bestecilerinin Biyografileri.

HÜSN-İ HAT

AMAÇLAR :

Öğrencilere;

- 1 — Türkler tarafından asırlar boyu işlenmiş ve Türk zevki ile zirvesine ulaşmış olan hat san'atımıza ait incelikleri tanıtmak ve sevdirmek,
- 2 — Hat san'atının diğer İslâm san'atları arasındaki yerini, ehemmiyet ve lüzumunu öğretmek,
- 3 — Meslekî derslerde güzel yazmayı temin ederek onları güzele yöneltmek,
- 4 — Rik'a ve Nesih hatlarına mümarese kazandırarak istidatlı olanlara zemin hazırlamak,

5 — Hat nevilerini tanıtarak kitabeleri ve yazma eserleri okuma kolaylığı ve alışkanlığı sağlamaktır.

DERS KONULARI :

I. SINIF

(Haftada 2 Saat)

I — Güzel Sanatlar Arasında Hat Sanatı:

- 1 — Tanımı ve açıklaması.
- 2 — Hat San'atının hususiyetleri:
 - a) Terkip hususiyeti,
 - b) Seyyaliyet hususiyeti vb.

II — Hat San'atının Tarihçesi:

- 1 — İslâm yazısının menşei.
- 2 — Müslümanların ve Osmanlı Türklerinin yazıyı asırlar boyunca müstesna bir san'at haline getirdikleri.

3 — Yazı hakkında dinî hükümler.

III — İslâm Yazılarının Çeşitleri:

- 1 — Ma'kûlî yazı.
- 2 — Kûfî yazı.
- 3 — Yazı çeşitlerinin tarihleri ve kısa bilgiler (Sülûs, Nesih, Reyhânî, Muhakkak, Tevkîl (İcâze), İnce Tevkîl, Tâ'lik, İnce Tâ'lik, Divânî, Celi Divânî, Rik'a Siyâkat vb.)

Not: Bu yazı çeşitleri tanıtılırken projeksiyonla öğrencilere örnekler gösterilecektir.

IV — Teknik Açıklamalar ve Yazı Malzemeleri :

- 1 — Kalem ve çeşitleri.
- 2 — Kalem yontma ve kesme (tatbiki olarak gösterilecek).
- 3 — Kalemtraş ve çeşitleri.
- 4 — Makta',
- 5 — Hokka.
- 6 — Lika.
- 7 — Mürekkep ve çeşitleri (İs mürekkebinin yapılışı tatbiki olarak gösterilecek).
- 8 — Kâğıt ve çeşitleri (yumurta ve nişasta âhârı tatbiki olarak gösterilecek).

V — Yazı Bünyesi ile İlgili Tabirler:

- 1 — Harf.
- 2 — Cevher.
- 3 — Baş.
- 4 — Boyun.
- 5 — Göz.
- 6 — Kaş.
- 7 — Ağz.
- 8 — Burun.
- 9 — Zülfe.
- 10 — Çanak.
- 11 — Kâse.
- 12 — Kûp.

VI — Kalem Hareketine Ait Bazı Tabirler:

- 1 — Tahrik.
- 2 — Sevk.
- 3 — İdare.
- 4 — Cereyan.

- 5 — Kat.
- 6 — Tevkif.
- 7 — Meks.

VII — Rik'a Hattının Meşk ve Talimi:

- 1 — Rik'a hattı müfredât meşk ve talimi.
- 2 — Rik'a hattı mürekkebat meşk ve talimi.

NOT: Müfredatın tatbikinde nazari ve teknik bilgilerin teferruatına girmeden yazı meşk ve talimine ağırlık verilecektir.

II. SINIF

(Haftada 2 Saat)

I — Hat Üstadları:

- 1 — Amasyalı Şeyh Hamdullah.
- 2 — Karahisarlı Ahmed.
- 3 — Hâfız Osman.
- 4 — Yesâri.

5 — Yesârizade gibi hat üstadlarının eserleri projeksiyonla gösterilerek husûsiyetleri tanıtılacak ve hattatların hayat hikâyeleri kısaca öğretilcektir.

II — Nesih Hattı, Meşk ve Talimi:

- 1 — Nesih hattının müfredat meşk ve talimi.
- 2 — Nesih hattının mürekkebat meşk ve talimi.

III — Talik ve Sülûs Yazılarının Örneklerle Tanıtılması.

IV — Ders için Lüzumlu Malzemeler:

- 1 — Kamış kalem ve is mürekkebi.
- 2 — Rik'a Nesih öğrenimi:
 - a) Rik'a ve nesih meşikleri,
 - b) Rik'a ve Nesih yazılarında alışkanlık kazandırmak için örnekli talim defterleri.

3 — Yazı çeşitlerini, yazı malzemelerini hattatların eserlerinden örneklerle göstermek için projeksiyon.

V — Müracaat Edilecek Kaynaklar:

- 1 — Mustafa, Ali, Henâkîb-ı Hünerverân.
- 2 — Habib Efendi, Hat ve Hattatın.
- 3 — Müstekimzâde Şeyh Süleyman, Tuhfe-i Hattatın.
- 4 — Mehmet Necib Efendi, Devhatü'l-Küttâb.
- 5 — Ömer Efendi, Mizânü'l-Hat.
- 6 — Süleyman Efendi, Hir'atü'l-Hattatın.
- 7 — M. Kemal İnal, Son Hattatlar.
- 8 — Mahmut Yazır, Eski Yazıları Okuma Anahtarı.
- 9 — Mahmut Yazır, İslâm Medeniyetinde Kalem Güzeli.

KÜTÜPHANECİLİK

AMAÇLAR :

Öğrencilere;

- 1 — Kütüphanecilik bilimi, kütüphanelerin sınıflara ayrılması, tasnif metodları hakkında gerekli bilgiyi vermek,
- 2 — Kütüphane türleri, kütüphanede kitap mevcudunun artırılması ve kataloglar konusunda onları aydınlatmaktır.

I. SINIF

(Haftada 2 Saat)

DTRS KONULARI :

I — Giriş:

- 1 — Kütüphanecilik ilminin genel sınırı,
- 2 — Kütüphanecilik ilminin kapsam ve niteliği.
- 3 — Meslek olarak kütüphanecilik.
- 4 — İslâm dünyasında kütüphaneciliğin tarihi gelişmesi.

5 — Kütüphanecilik için kaynaklar.

II — Kütüphanelerin Sınıflara Ayrılması:

- 1 — Amaçlarına göre kütüphaneler.
- 2 — Dışarıya kitap verip vermediklerine göre kütüphaneler.
- 3 — Mensup oldukları teşkilâtlara göre kütüphaneler.

III — Kütüphane Türleri:

- 1 — Millî Kütüphane.
- 2 — Halk Kütüphanesi.
- 3 — Çocuk kütüphanesi.
- 4 — İhtisas kütüphanesi vb.

IV — Kütüphanede Mevcudu Çoğaltma İşleri:

- 1 — Devlet nüshaları ile çoğalışı.
- 2 — Hediye ve teberrularla çoğalışı.
- 3 — Mübadele suretiyle çoğalışı.
- 4 — Satın alma suretiyle çoğalışı.
- 5 — Kitap siparişlerinin yapılması.
- 6 — Aksesyon dairesinin demirbaş defteri ve kayıt işleri.

NOT: Konular örnekler verilmek suretiyle işlenecektir.

II. SINIF

(Haftada 2 Saat)

I — Tasnif Metodları ve Kataloglar:

- 1 — Tasnif ve kataloglar hakkında genel bilgi.
- 2 — Tasnifin esasları ve amacı.
- 3 — Genel ve özel kataloglar.
- 4 — Cilt ve fiş katalogları.
- 5 — Katalogların mahiyetlerine göre sınıflandırılması.
- 6 — Alfabetik ve Sistematik kataloglar.
- 7 — Sistematik katalogların dayandığı esaslar.
- 8 — Kelime katalogu.
- 9 — Matbu bibliyotek katalogu.

II — Çeşitli Tasnif Sistemleri:

- 1 — Schleirmacher sistemi.
- 2 — Hartwing sistemi.
- 3 — Brunet sistemi.
- 4 — Nieser sistemi.
- 5 — Onlu tasnif (Dewey) sistemi.
- 6 — Osmanlı kütüphanelerinde uygulanan sistem. vb.

III — Kitapların Tasnifine Ait Terimler:

- 1 — Kitabın dış unsurları.

- 2 — Eserlerin çeşitleri:
 - a) Telif eser,
 - b) Tercüme eser,
 - c) Anonim eser,
 - d) Periyodik eser,
 - e) Tamamlanmış ve tamamlanmamış eser,
- 3 — Bibliyografik künye.
- 4 — Katalog fişleri.
- 5 — Alfabetik sıra.
- 6 — Bibliyografik künyelerin tesbitinde imlâ (Transkripsiyon).

NOT: Konular örnekler verilmek suretiyle işlenecektir.

PALEOGRAFI

AMAÇLAR :

Öğrencilere;

- 1 — Arap yazısının doğuşu ve gelişmesi ile yazı çeşitlerinin teşekkül ve tekâmülü hakkında bilgi vermek,
- 2 — Yazının estetik inkişafı ve Türk-İslâm diplomatiğinin ana hatları konusunda onları aydınlatmaktır.

DERS KONULARI :

I. SINIF

(Haftada 2 Saat)

I — Arap Yazısının Doğuşu ve Gelişmesi:

- 1 — Arap yazısının menşei ve doğuşu:
 - a) Fenike yazısından nebatî yazısına geçiş,
 - b) Bitişik nebatî yazısından arap yazısının doğuşunu gösteren kitabeler,
 - c) İslâm'ın doğuşuna kadar arap yazısının tekâmülü,
 - d) İslâm'ın doğuşunda arap yazısı ve Hz. Peygamberin mektupları,
 - e) Emeviler devri kitabeleri ve papirüs vesikaları.
- 2 — Arap yazısının ilk inkişaf seyri:
 - a) İlk noktalanmış harfler ve harflerin ebced dizisi,
 - b) Kur'an-ı Kerim harflerinin noktalanması ve harekelenmesi.
- 3 — Hicri II. asır sonlarında Arap yazısının şekil ve imlâ yönünden geçirdiği tekâmül safhaları.

II — Yazı Çeşitlerinin Teşekkül ve Tekâmülü:

- 1 — Nesih ve sülüs'ün hicri III. asır sonlarından itibaren tekâmülü.
- 2 — Mağrib ve Endülüs'te gelişen yazı tipleri.
- 3 — İslâm dünyasının şarkında tekâmül eden kûfî ve mağribiye benzeyen yazı karakteri.
- 4 — Nesih'ten doğan Tâlik ve İcâzenin hareket noktası olan yazı tipi.

II. SINIF

(Haftada 2 Saat)

I — Yazının Estetik İnkişafı:

- 1 — İbn-ül-Bevvâb, Cevherî gibi ilk büyük hattatların hizmetleri.
- 2 — Nesih ve Sülüs'ten "Muhakkak" ve "Reyhânî"nin doğuşu.
- 3 — Tâlik'in doğuşu ve klâsik şeklini alışı.
- 4 — Divânî ve Siyâkat'ın doğuşu.
- 5 — Rik'a'nın doğuşu ve tekâmülü.

II — Türk-İslâm Diplomatiğinin Ana Hatları:

- 1 — Menşeleri ve tekâmül seyri.
- 2 — Osmanlı diplomatiğinin özellikleri.
- 3 — Vesikaların tasnifi:
 - a) Hükümdar tarafından veya onun adına yazılan, Hat, Nişan, Berat, Akitnâme, Name-i Hümayûn ve Hüküm gibi fermanlar,
 - b) Devlet büyüklerinin Buyruğu, Telhis, Takrir, İstidâ, Arz, Rapor ve Mektup gibi yazıları,
 - c) Sûret mecmuaları, siciller ve defterler gibi resmi daire kayıtları,
 - d) Kadî hükümleri, Vakfiyeler ve Fetvalar gibi dinî vesikalar.
- 4 — Vesikaların dış görünüşü:
 - a) Kâğıt cinsi,
 - b) Tuğra,
 - c) Pence,
 - d) Mühür,
 - e) Kayıt ve kontroller.
- 5 — Vesikanın unsurları:
 - a) Da'vet,
 - b) Ünvan,
 - c) Elkab,
 - d) Dua,
 - e) İblâğ,
 - f) Hüküm,
 - g) Te'kid,
 - h) Tarih vb.

MEZHEPLER TARİHİ

AMAÇLAR :

Öğrencilere;

- 1 — İslâm Mezhepleri Tarihi ile ilgili metod ve terim bilgilerini vermek, bu ilme ait ana kaynakları tanıtmak,
- 2 — Mezheplerin doğuş sebepleri ile belli başlı özellikleri hakkında bilgi vermek,
- 3 — Mezheplerde müsterek olan ve olmayan bazı temel fikirleri göstermek suretiyle onların dinî konularda görüş ve düşünce genişliği kazanmalarını sağlamaktır.

DERS KONULARI :

I. SINIF

(Haftada 2 Saat)

I — Giriş :

- 1 — Mezhepler Tarihinin mahiyeti.
- 2 — Makale, nihâl, fırka, mezhep terimlerinin açıklanması

3 — Mezhepler Tarihinin metodu (konu, saha ve metod yönlerinden İslâm Tarihi, Fıkıh ve Kelâm ilimleri ile ilgisi ve farklılıkları).

4 — Mezhepler Tarihinin genel kaynakları ve bu kaynakların tanıtılması.

5 — İslâmiyetin getirdiği Allah, alem ve insan anlayışı (Sünnî kelâmcılara göre kısaca).

6 — Mezheplerin tasnifi ve bu tasniflerin sağladığı kolaylıklar.

7 — Ehl-i sünnet-ehl-i Bid'at ayırımı ve bu terimlerin anlamı.

- Ehl-i sünnet itikad mezheplerinin genel ilkeleri,
- Ehl-i Bid'at Kelâm mezheplerinden din dışı sayılanların genel özellikleri,
- Ehl-i sünnet kelâm mezheplerinden din dışı sayılmayan yorumcuların genel nitelikleri,
- Dinde te'vilin zarureti ve te'vilin şartları.

II — Dinde ilk ihtilâflar :

1 — İtikad mezheplerinin doğuş sebepleri:

- Siyasî sebepler (Muaviye devrine kadar),
- Gelenek, kültür ve toplumsal yapıya bağlı sebepler,
- Müslüman olmayanların faaliyetleri ve başka dinlerin problemlerinin müslümanlar arasına sokulması.

2 — İslâm Dininin kendinde olan sebepleri:

- Kur'an'ın hür düşünceye yer vermesi,
- Kur'an'ın akli kullanmayı emretmesi,
- Kur'an'ın dil özellikleri yönünden farklı anlamlara gelebilecek durumda olması,
- Muhkem ve Müteşabih âyetlerin bulunması vb.

3 — Siyasî ihtilâfların mahiyetlerinin devamı için dinî renge bürünmeleri.

III — İlk İtikad Mezhepleri :

1 — Haricilik ve hariciler :

- Doğuş sebepleri,
- Haricilerin ortak görüşleri, metod ve davranışları,
- Haricilerin belli başlı kolları hakkında genel bilgi (Ezarika, Necedât, Acârîde, İbâziye vb. görüşleri).

2 — Şii'lik :

- Doğuşu ve tarih sahnesine çıkışı (Şii kaynaklarına göre),
- Şii kaynaklarının sınıflandırılması.

3 — İmamiyye (On iki İmamcılar) :

- İmamiyyenin ortak inanç ilkeleri,
- İmamiyyenin en yaygın kolu olan Caferiyye mezhebi ve kurucusu hakkında genel bilgi,
- Zeydiyye,
- Aşîriciler (Gâliye).

4 — Batınlık :

- Batınîlerin ortak görüş ve metodları,
- Batınîlerin Allah, peygamber, ibâdetler vb. ile ilgili te'villeri,
- Başlıca batınî fırkalar (Karmatiler, İsmâiliyye, Hasan Sabbah ve Sabbahiye ve diğer

kollar ile İslâm dünyasında uyandırdığı akisler).

5 — Mu'tezile :

- Doğuş sebepleri ve tarihi,
- Mu'tezile fırkalarının ortak metod ve görüşleri,
- Belli başlı kolları ve özellikleri,
- Mu'tezile mezhebinin İslâm düşünce tarihi ve mezhepler tarihi yönünden önemi.

II. SINIF

(Haftada 2 Saat)

I — Mürcie ve Kolları.

II — Kerramiye ve Kolları.

III — Müşebbihe ve Kolları.

IV — Ehl-i Sünnet Kelâm Mezhepleri :

1 — Selefiyye ve Ebû Hanifenin "Fıkıh-ı Ekber" sistemi.

2 — Ebû Mansur Muhammed Maturidi :

- Hayatı ve zamanı,
- Sistemi ve yayıldığı yerler,
- Şimdiki durumu.

3 — Ebû'l-Hasan el-Eş'arî :

- Hayatı ve zamanı,
- Sistemi ve Maturidiyyeden farkları.

V — Son Asırlarda Meydana Çıkan Mezhepler.

ÖZEL ALAN DERSLERİ

- Kur'an-ı Kerim
- Arap Dili ve Edebiyatı
- Tefsir
- Hadis
- Fıkıh
- Kelâm
- İslâm Dini ve Esasları
- Siyer ve İslâm Tarihi
- İslâm Ahlâkı
- İslâm Mezhepleri Tarihi
- Dinler Tarihi
- Tasavvuf ve İrşad
- Din Psikolojisi
- Din Sosyolojisi

KUR'AN-I KERİM

AMAÇLAR :

Öğrencilerin;

1 — Kur'an-ı Kerim'in usûl ve tertibine uygun olarak okunmasında gerekli hâkimiyeti sağlamalarını,

2 — İmam-Hatip Liselerinde kazandırılan bilgileri geliştirmelerini, Kur'an-ı Kerim ile ünsiyeti arttırmalarını ve hafızda derinleşmelerini,

3 — Kur'an'ın yazı, noktalama ve hareket özellikleri ile tarihi seyri hakkında bilgi kazanmalarını,

4 — Tecvid ilminin pratik ve teorik yönlerini öğrenmelerini; klâsik Türk Kur'an ağzını geliştirmelerini ve Kur'an okumada birliğin teminini sağlamaktır.

I. SINIF

(Haftada 2 Saat)

DERS KONULARI :

I — Tarihi ve Teorik Bilgiler :

1 — Arap yazısı :

- a) Hz. Peygamber devrinde yazı,
- b) Arap yazısının geliştirilmesi,
- c) Haccac b. Yusuf ile İmam Muhammed Secâvendî'nin Kur'an Alfabetine hizmetleri.

2 — Kur'an-ı Kerim'in nüzûlü :

- a) Tesbiti,
- b) Vahiy kâtipleri ve Ehli's-süffe (Bunlara ait nüshalar arasındaki farklılıklar),
- c) Vahiy kâtiplerinin kısa biyografileri,
- d) Hz. Ebu Bekir devrinde Kur'an-ı Kerim'in tek mushaf haline getirilmesi,
- e) Hz. Osman devrinde mushaf nüshalarının çoğaltılması ve çeşitli bölgelere gönderilmesi.

II — Tecvid ve Tertil Uygulamaları :

1 — İmam-Hatip Liselerinde öğretilmiş olan tecvid bilgilerinin yoklanması, tekrarı ve uygulaması.

2 — Cezerî'nin "Tayyibesi" ve Şâtîbî'nin "Hırz'ül-Emânî'si" ölçüsünde :

- a) Harflerin sıfat ve mahreçleri,
- b) Râ'nın hükümleri,
- c) Mim-i sâkine'nin hükümleri,
- d) İdgam ve çeşitleri,
- e) Tenvin ve Nûn-i sâkine'nin hükümleri,
- f) Lâm-ı Tarîf'in hükümleri,
- g) Lâfzatullah.

III — Ezberler :

1 — İmam-Hatip Liselerindeki ezberlerin tekrarı, tâlim ve tertili.

2 — Yeni ezberler :

- a) Bakara sûresi, 153-163. âyetleri,
- b) Bakara sûresi, 283-286. âyetleri,
- c) Âl-i İmrân sûresi, 1-37. âyetleri,
- d) Âl-i İmrân sûresi, 102-209. âyetleri,
- e) Âl-i İmrân sûresi, 190-200. âyetleri,
- f) Yâsin sûresi,
- g) Mülk sûresi,
- i) Fetih sûresi,

II. SINIF

(Haftada 2 Saat)

I — Tarihi ve Teorik Bilgiler :

1 — Mushaflarda noktalama ve harekeleme.

2 — Tahmislerin vaz'ı,

3 — Asım Kraati ve Hafs rivayetinin özellikleri.

4 — Kur'an-ı Kerim'i öğrenmenin ve öğretmenin, hıfzın ve hatmın fazileti, bu konudaki rivâyetler ve bunların ahkâm ve âdabı.

5 — Kur'an okuma ve dinleme ile ilgili bid'atlar (para ile Kur'an okuma).

II — Tecvid ve Uygulaması :

1 — Kur'an-ı Kerim'in tilâvetinde "Elhan" ve bunun ölçüsü, "Türk okuyuşunun" özellikleri ve benimsetilmesi.

2 — Vasil ve Vakf'in hükümleri.

3 — Zamir.

4 — Sekte,

5 — Kalkale.

III — Ezberler :

1 — Geçen yılki ezberlerin tekrarı.

2 — Yeni ezberler :

- a) Enfâl sûresi, 20-40. âyetleri,
- b) Tevbe sûresi, 123-129. âyetleri,
- c) İsrâ sûresi, 1-40. âyetleri,
- d) Kehf sûresi, 102-110. âyetleri,
- e) Hucurât sûresi, 1-18. âyetleri.
- f) El-Mutaffifin-en-Nebe' arasındaki sûreler.

III. SINIF

Tefsir-Hadis

Fıkıh-Kelam

(Haftada 2 Saat)

I — Tarihi ve Teorik Bilgiler :

1 — Kur'an-ı Kerim'in nüzûlü :

- a) İnzâl ve Tenzil'in manası,
- b) Tenzil yolu ile tedricen vahyolunmasının hikmet ve faydası,
- c) Vahiy ve faydası, Vahy-i Metlûv ve Vahy-in hakikati.
- d) Vahy'in neveleri, Vahy-i Mevlût ve Vahy-in hakikati.

2 — Kur'an-ı Kerim'in "Yedi harf" üzerine nüzûlü.

3 — Kıraat ihtilâflarının doğuş sebepleri :

- a) Meşhûr yedi kıraat imamının kısa biyografileri,
- b) İsnad yönünden yedi kıraatin sıhhat derecesi,
- c) Yedi kıraatin belli başlı özellikleri,
- d) Üç meşhur kıraat ile on kıraatin tamamı,
- e) Aşere, takrib, infirâd, indirâc, tarîk, vücûh, kıraat-i Seb'a vb. önemli bazı kıraat istilahları.

II — Kıraat-ı Aşere ile Tertil Uygulamaları :

1 — Fâtiha sûresinin infirâd ve indirâc ile tâlimi ve tilâveti.

2 — Bakara sûresinin baştarafından ilk beş sahife de kıraat-i Aşere imam ve râvilerinin okuyuş özellikleri (indirâc tariki ile).

III — Tecvid ve Tertil Uygulaması (Kur'an-ı Kerim'in vahyedildiğini bildiren âyet ve sûrelerin seçilerek üzerinde tatbikat yapılması).

IV — Ezberler :

1 — Geçen yılki ezberlerin tekrarı.

2 — Yeni ezberler.

- a) Hadid sûresi,
- b) Rahman sûresi.

IV. SINIF

Tefsir-Hadis-Fıkıh-Kelâm
Bölümleri

(Haftada 2 Saat)

- I — Tarihi ve Teorik Bilgiler :
 - 1 — Kur'an-ı Kerim'i ezberlemenin lüzum ve faydası :
 - a) Ezber, hıfız ve hatim indirme,
 - b) Mukabele okuma geleneğinin doğuşu ve faydası.
 - 2 — Mekki ve Medeni istilânının mâna ve şumülü:
 - a) İlk ve son inen âyetler ile sûreler,
 - b) İstiâze ve bismelenin kıraat keyfiyeti ve hükmü.
 - 3 — Kur'an-ı Kerim'in icaz ve belâgatı :
 - a) Akli ve edebi bir mucize olarak Kur'an-ı Kerim,
 - b) Esbâb-ı Nüzûl yönünden Kur'an-ı Kerim,
 - c) İcaz ve Belâgat-ı Kur'aniyye ile ilgili kaynak eserlerin tanıtılması.
- II — Kur'anın Özel Öğretim Metodu :
 - 1 — Dersi öğretilmeye sevdirmenin önemi.
 - 2 — Öğretim metodu.
 - a) Öğrencinin derse hazırlıklı gelmesi,
 - b) Öğrencinin gücünün üstünde zorlanmaması,
 - c) Kolay metinlerden zorlara doğru gidilmesi,
 - d) Kulak terbiyesine önem verilmesi ve bu konuda çeşitli ders araç-gereçlerinden faydalanılması,
 - e) Ders araç-gereçlerinin yerinde ve iyi kullanılması,
 - f) Öğrencilerin kişisel özelliklerinin gözönünde bulundurulması,
 - g) Öğrenciye güven verilmesi ve teşvik edilmesi,
 - i) Tekrara önem verilmesi ve konuların tartışmalı olarak işlenmesi,
- III — Tecvid ve Tertil Uygulaması :
 - 1 — Âyete'l-Kürsî.
 - 2 — Hadid.
 - 3 — Haşır.
 - 4 — Nisâ.
 - 5 — Mâide.
 - 6 — En'am.
 - 7 — A'râf; sûreleri üzerinde uygulama yapılması.
- IV — Ezberler :
 - 1 — Geçen yılki ezberlerin tekrarı.
 - 2 — Yeni ezberler.
 - a) Bakara sûresi, 1-29. âyetleri,
 - b) En'am sûresi, 74-90. âyetleri,
 - c) İbrahim sûresi, 1-6. ve 34-41. âyetleri,
 - d) Şûrâ sûresi, 1-9. âyetleri.

ARAP DİLİ VE EDEBİYATI

AMAÇLAR :

Öğrencilerin;

- 1 — Bilhassa meslekî metinleri okuyup anlayabilme-lerini,
- 2 — Arapça-Türkçe karşılıklı tercüme yapabilme-lerini,
- 3 — Basit ölçüde Arapça konuşma alışkanlığına ulaşmalarını,
- 4 — İmam-Hatip Liselerinde Arapça öğretmenliğini rahatlıkla yapacak seviyede bilgi elde etmelerini sağla-maktadır.

DERS KONULARI :

I. SINIF

(Haftada 8 Saat)

Gramer (Haftada 4 saat) :

I — Giriş :

- 1 — Harfler, hemzenin yazılışı, vasıl ve katı' hem-zeleri.
- 2 — Kelime ve çeşitleri;
 - a) Fiil ve özellikleri (Kısaca),
 - b) İsim ve özellikleri (Kısaca),
 - c) Harf ve özellikleri (Kısaca),
- 3 — Cümle ve Kelâm;
 - a) Fiil cümlesi (Kısaca),
 - b) İsim cümlesi (Kısaca),
 - c) Cümle ve Kelâm arasındaki fark.

II — Fiil :

1 — Fiil çeşitleri :

- a) Mücerred ve mezîd fiiller ve babları,
- b) Lâzım ve müteaddî fiiller,
- c) Ma'lûm ve meçhûl fiiller,
- d) Aksâm-ı Seb'a,
- e) Mutasarrıf ve gayr-ı mutasarrıf fiiller, fiil-i taaccübler, medih ve Zem fiilleri,
- f) Esmâ-i ef'al.

2 — Fiil Çekimi :

- a) Mâzi,
- b) Muzâri (Cahd-i mutlak, müstağrak; nefy-i hâl ve istikbâl),
- c) Emir (gâib ve hâzır),
- d) Nehiy (gâib ve hâzır),
- e) Mu'tel ve muzâaf fiillerin çekimi (kısaca ilâî, ibdâl ve idgam),
- f) Fiillerin te'kid nunları ile çekimi.

III — İsim ve Çeşitleri :

- 1 — Mârifet-ekre, müzekker-müennes, müfred-tesnîye, Cemî,
- 2 — Zamirler,
- 3 — İsm-i işâretler.
- 4 — İsm-i mevsûller ve sâla.
- 5 — Adet isimleri.
- 6 — İstifhâm isimleri.

- 7 — Şart isimleri.
- 8 — Kinâyeler.
- 9 — Savt isimleri.
- 10 — Mastar ve çeşitleri.
- 11 — İsm-i fâil ve mübâlağası.
- 12 — İsm-i mef'ul.
- 13 — Sıfat-ı Müşebbehe.
- 14 — İsm-i tafdîl.
- 15 — İsm-i zaman, ism-i Mekân, ism-i alet.
- 16 — İsm-i tesgîr.
- 17 — İsm-i mensûb.

IV — İ'râb ve Binâ:

- 1 — İ'râb ve çeşitleri :
 - a) Ref, Nasb, Cer, Cezm,
 - b) Hereke ve harf ile İ'râb.
 - c) Lafzî, takdîrî ve mahallî İ'râb,
 - d) Gayr-ı munsarıflar.
- 2 — Binâ ve çeşitleri :
 - a) Lâzım mebniler,
 - b) Ârız mebniler,
- 3 — Mu'râb ve mebnî isimler :
 - a) Mu'râb isimler,
 - b) Mebnî isimler ve binâ çeşitleri.
- 4 — Mu'râb ve mebnî fiiller :
 - a) Mebnî fiiller ve binâ çeşitleri,
 - b) Fiil-i Muzâri'in ref'i, nasbı ve cezmi.

NOT: 1 — Bu konular, İmam-Hatip Liselerinde okutulan gramer konularının tekrarı ile eksikliklerinin tamamlanmasını temin edecek şekilde işlenecektir.

2 — Konuları, öğrencilerin kendi kendilerine okuyup araştırarak öğrenmeleri sağlanacak ve derslerde verilen gramer konuları okuma parçaları üzerinde tatbiki olarak gösterilip sırf gramer ezberciliğine meydan verilmeyecektir.

3 — Gramer konuları, asgarî en-Nahvü'l-Vâzih serileri seviyesinde ve bu arada İbn-i Akil, Câmîu'd-Dürûsi'l-Arabiyye, el-Muktazab, el-Muntahab, Mebâdiü'l-Arabiyye ve emsalî eserlerden faydalanılarak işlenecektir.

Okuma (Haftada 4 saat) :

Aşağıda isimleri yazılı kitaplar ile benzerlerinden sınıf seviyesine göre seçilmiş metinler üzerinde okuma, terceme, mükâleme, inşâ ve gramer uygulaması çalışmaları yapılacak ve metinler sanki ezberlenircesine tekrar edilecektir.

- 1 — Kelile ve Dimne (İbnü'l-Mukaffa).
- 2 — İhyâu-Ulûmi'd-Dîn (El-Gazzâlî)
- 3 — Edebü'd-Dünya ve'd-Dîn (El-Mâverîdî).
- 4 — Elfu-Leyletin ve Leyle.
- 5 — Arapça Muhâdarât ve Kırâat kitapları.

II. SINIF

(Haftada 7 saat)

Gramer: (Haftada 3 saat)

- I — Terkip ve çeşitleri :
 - 1 — Nâkis terkipler (izâfet Terkibi genişçe, Ter-

kib-i Adedi, Terkip-i Mezci, Terkip-i Tavsîfî, Terkip-i Atfî ve Terkip-i Tevkîdî kısaca),

- 2 — Tam terkip cümle (Fîl cümlesi ve unsurları);
 - a) Fâil,
 - b) Nâib'ül-Fâil,
 - c) Mef'ûller (Beş çeşit mef'ûl ve bu arada zarflar),
 - d) Fiilleri vücûben mahzûf mef'ûller (İğra, Tahzîr, ihtisas, ıstîğâl, Nidâ, Nûdbe, İstîgâse),
 - e) Tenâzü',
- 3 — İsim cümlesi ve unsurları :
 - a) Mübtedâ ve Haber (çeşitleri, takdim ve tehirleri, hazifleri),
 - b) Nevâsîh (Hurûfî-Müşebbehe bi'l fiil, nâkis fiiller, mukarabe fiilleri, kalbi fiiller, tahvil fiilleri, leyse'ye benzeyen harfler, cinsten hükümü nefyeden lâ).
- 4 — Şibh-i fiillerin ameli (Masdar, İsm-i Fâil, İsm-i Mef'ûl, Sıfat-ı Müşebbehe, İsm-i Tafdîl ve İsm-i Mensûbun ameli).
- 5 — Fiil ve isim cümlesinin müsterek öğeleri :
 - a) Hâl,
 - b) Temyiz,
 - c) Müstesnâ.

II — İ'râbda Tâbi' Olanlar :

- 1 — Sıfat.
- 2 — Te'kil.
- 3 — Bedel.
- 4 — Atf-ı beyân.
- 5 — Atf-ı nesak (Harfle atıf).

III — İ'râbdan Mahallî Olan ve Olmayan Cümleler.

IV — Harfler :

- 1 — Hurûfu-cer.
- 2 — Hurûfu-nefy.
- 3 — Hurûfu-cevap ve tefsir.
- 4 — Hurûfu-nidâ, Tahziz ve Tendim.
- 5 — Hurûfu-arz ve tenbih.
- 6 — Hurûfu-masdariyye.
- 7 — Hurûfu-İstikbâl ve Te'kid.
- 8 — Hurûfu-temennî ve İstifhâm.
- 9 — Hurûfu-Zâide (Te'kid ve Tezyin-i kelâm için ziyâde olan harfler).
- 10 — Hurûfu tâ'lîl ve ze'ir.
- 11 — Tenvin, Vakıf, Hâ-i Sekit.

NOT: 1 — Kelimenin üç çeşidinden harf kısmına giren hurûfu-müşebbehe bi'l-fiil, Hurûfu-atıf, Hurûfu-nevasih ve cevâzım gibi burada sayılmamış olanlar ilgili bölümlerinde verilecektir.

2 — Gramer konuları, birinci sınıf programında tesbit edilen esaslara uygun şekilde işlenecektir.

OKUMA (Haftada 4 saat) :

Birinci sınıf programında adı geçen kitaplara ilâveten:

- 1 — Cemheratu-Resâilî'l-Arab (Ahmed Zeki Safvet).
- 2 — Cemheratu-Hutabî'l-Arab (Ahmed Zeki Safvet).
- 3 — Zehru'l-Âdâb (el-Kayravânî).

İsimli kitaplardan sınıf seviyesine göre seçilecek metinler üzerinde gramer, okuma, terceme, inşa ve mükâleme alıştırmaları yapılacak, metinler sanki ezberlenircesine tekrar edilecektir.

III. SINIF

Tefsir-Hâdis
Fıkıh-Kelâm
Bölümleri

(Haftada 4 saat)

Nazarî edebiyat (Haftada 3 Saat) :

I — Giriş :

- 1 — Fesâhat (Kelime, kelâm ve mütekillimde fesâhat).
- 2 — Belâgat (Kelâm ve mütekillimde belâgat).
- 3 — Uslûb.

II — Beyan :

- 1 — Teşbih :
 - a) Teşbih ve rükünleri,
 - b) Teşbihin kısımları (Temsili, Zımî ve maklûb teşbihler),
 - c) Teşbihin maksatları,
 - d) Teşbihdeki ifade gücü,
- 2 — Hakikat ve mecaz;
 - a) Lüğavi mecaz,
 - b) İstiâre (Tasrihi, meknî, aslî, tebeî, mürâşşah, mücerred, mutlak ve temsili istiâreler),
 - c) İstiâredeki ifade gücü,
 - d) Mecâz-ı Mürsel (Mürsel mecaz ve alâkaları, akli mecaz),
 - e) Kinâye (kısımları ve ifade gücü),
 - f) İfade beyânın rolü.

III — Maânî :

- 1 — Haberi ve inşâî cümleler :
 - a) Haberi cümleler (Maksadı ve kısımları),
 - b) İnşâî cümleler (kısımları),
- 2 — Kasr.
- 3 — Fasl-Vasl.
- 4 — İcâz-İtnab-Müsâvât.

IV — Bedî :

- 1 — Söz sanatları (El-Muhassinât'ul-Lafziyye):
 - a) Cinâs,
 - b) İktibas,
 - c) Seci,
- 2 — Mâna sanatları (El-Muhassinât'ul-Manevîyye):
 - a) Tevriye,
 - b) Tıbak,
 - c) Mukabele,
 - d) Hüsnü-talil,
 - e) Te'kid'ul-Medh bimâ yuşbihu'zzem ve aksüh,
 - f) Uslûb'ul-Hakim.

NOT: Bu konular el-Belağat'ul Vâdiha seviyesinde kısa ve basit olarak okunacak; temrinler lüzumu kadar işlenip, belâgat konularının misâl ve kavaid olarak tamamı bitirilmiş olacaktır.

OKUMA (Haftada 1 saat) :

Okuma parçaları 1. ve 2. sınıf için sayılan kitaplara ilâveten; âyetlerden, hadislerden ve özellikle el-Belağat'ul-vâdihanın temrinlerinden seçilip bunlar üzerinde belâgat tatbikatı ve terceme çalışmaları yaptırılacaktır.

IV. SINIF

Tefsir-Hadis
Fıkıh-Kelâm
Bölümleri

(Haftada 4 saat)

I — Câhiliyye Devri :

- 1 — Tarihçe (Kısaca).
- 2 — Edebî metinler;
 - a) Kuss b. Sâide,
 - b) Eksem b. Sayfi,
 - c) Imru'ul-Kays,
 - d) Züheyr b. ebi Sûlmâ,
 - e) Lebid b. Rabia,
 - f) Tarafe b. el-Abd,
 - g) Antere b. Şeddâd,
 - h) Hâris b. Hillize,
 - i) Amr b. Kulsûm.

II — Emevîlerin sonuna kadar İslâm Devri:

- 1 — Tarihçe (Kısaca).
- 2 — Edebî metinler;
 - a) Hassân b. Sâbit,
 - b) Ka'b b. züheyr,
 - c) Hansâ,
 - d) Ferazdak,
 - e) Cerir.

III — Abbasiler Devri :

- 1 — Tarihçe (Kısaca).
- 2 — Edebî Metinler :
 - a) Câhiz,
 - b) Mütenebbi,
 - c) Ebu'l-Âla el-Maarri
 - d) Hariri vb.

IV — Abbâsilerden Zamanımıza Kadar :

- 1 — Tarihçe (Kısaca),
- 2 — Edebî Metinler;
 - a) El-Bûsiri,
 - b) Ebu'l-Beka er-Rundi,
 - c) El-Bârûdi,
 - d) Eş-Şevki,
 - e) Er-Rusâfi,
 - f) El-Menfelûti,
 - g) Tâhâ Hüsyn vb.

NOT: Bu konular her çağın dinî, siyâsî, medenî ve içtimâî durumu Türkçe olarak ve kaynaklar belirtilerek not halinde kısaca verildikten sonra, 4 saatin tamamında yukarıda adları geçen ediplerden seçilecek metinlerin okunması, tercüme edilmesi, gramer ve edebî sanatlar bakımından incelenmesi şeklinde işlenecek, ayrıca "aruz vezni" ve belli başlı kalıpları hakkında örneklerle kısa bilgiler verilecektir.

TEFSİR

AMAÇLAR :

Öğrencilerin;

- 1 — Kur'an-ı Kerimi belli ölçüde anlamalarını,
- 2 — Tefsirle ilgili kavramlar ve türlü tefsir şekilleri hakkında görüş kazanmalarını,
- 3 — Ayetleri anlayıp anlatabilme yeteneklerinin gelişmesi için onlara gerekli tefsir kültürünün verilmesini ve çeşitli tefsir konularında araştırma yapabilmelerini,
- 4 — İmam-Hatip Liselerinde Tefsir derslerini okutabilecek gerekli bilgiyi kazanmalarını,
- 5 — Çeşitli dini konularda etraflı düşünebilmelerini sağlamaktır.

III. SINIF

Tefsir-Hadis Bölümü

(Haftada 5 saat)

DERS KONULARI :

I — Giriş :

- 1 — Bazı kavramların açıklanması :
 - a) Tefsir,
 - b) Te'vil,
 - c) Tercüme (meâl).
- 2 — Kur'an :
 - a) Kur'an kelimesinin anlamı,
 - b) Kur'anın tarifi,
 - c) Kur'anın diğer isimleri (kısaca).
- 3 — Vahiy :
 - a) Vahyin manası,
 - b) Vahyin çeşitleri,
 - c) Vahyin keyfiyeti,
 - d) Vahyin geliş şekilleri,
 - e) Vahiy esnasında görülen bazı haller.

II — Kur'an İlimleri :

- 1 — Esbâb-ı Nüzûl.
- 2 — Ayet ;
 - a) Ayetin manası,
 - b) Ayetlerin tertibi,
 - c) İlk ve son nazil olan ayetler.
- 3 — Süre :
 - a) Sürenin mânası,
 - b) Sürelerin tertibi,
 - c) Sürelerin isimleri,
 - d) Mekki ve Medeni sûreler ve bunları bilmeyenin faydaları,
 - e) Mekki ve Medeni sûreler arasındaki farklar.
- 4 — Muhkem ve Müteşâbih ayetler.
- 5 — Nasih ve Mensûh ayetler :
 - a) Neshin açıklanması ve bu tür ayetlerin özellikleri,
 - b) Neshin hikmetleri,
 - c) Konu ile ilgili değişik görüşlerin incelenmesi.

III — Kur'an'ın İcâzı :

- 1 — Kur'an-ı Kerim'in İcâzı konusundaki görüşler ve belli başlı eserler.
- 2 — İcâzın örnekleri :
 - a) Kur'an-ı Kerim'in üslûbu,
 - b) Ayetler arasındaki lâfzî ve manevî âhenk,
 - c) Meseller,
 - d) Kıssalar (hikmetleri ve gayesi),
 - e) Hakikat ve mecazlar,
 - f) Yeminler (Hikmetleri, gayesi ve yemin lâfzının başına gelen (Lâ) nefî' edâtı),
 - g) Tekerrürler (Hikmetleri ve gayesi).

IV — Metin Çalışmaları :

1 — Esaslar :

- a) Metin çalışmaları imkânlar ölçüsünde mukayeseli olarak yürütülecek.
- b) Mukayese, esas metin olan Neseffî'nin Medârik'i ile Beydâvî, Ebussuûd ve Elmalî tefsirleri arasında yapılacaktır.

2 — Metinler :

- a) Lokman Sûresi,
- b) Ahzâb Sûresi, 1-149. ayetleri,
- c) Hadid Sûresi.

3 — Yâsin ve Mülk sûreleri (öğrencilere ödev olarak verilmek suretiyle Hak Dini ve Kur'an Dili'nden) okutulacaktır.

NOT: Kur'an ilimleri, tefsir ve müfessirler gibi nazari konular, öğrencilere not ve kaynaklar verilmek suretiyle işlenecek; ders saatlerinde ise ağırlık metin çalışmalarına verilecektir.

IV. SINIF

Tefsir-Hadis

Bölümü

(Haftada 6 saat)

I — Kur'an Tarihi :

- 1 — Kur'anın yazı ile tesbiti;
 - a) Vahyin yazıldığı malzeme;
 - b) Vahiy katipleri,
- 2 — Kur'anın toplanması ve teksiri.
- 3 — Kur'anın hareketlenmesi ve noktalanması.
- 4 — Kur'anın yedi harf üzerine nâzil olması ve kıraatı :
 - a) Yedi harf,
 - b) Kıraat felsefesi.

II — Tefsir Türleri :

1 — Rivâyet Tefsiri :

- a) Genel olarak özellikleri,
- b) Meşhur rivayet tefsirleri (Taberî, Bagavî, İbnü-Kesir, ed-Düürü'l-Mensûr).

2 — Dirâyet tefsiri :

- a) Genel olarak özellikleri,
- b) Meşhur dirâyet tefsirleri ve kısaca özellikleri (Mâtürîdî, Râzî, Kurtubî, Beydâvî, Ebu'l-

Berekât en-Nesefî, Ebû Hayyan, Molla Gürânî, Ebu's-Suud, Muhammed Abduh, Reşid Rıza, Kasimî, Elmalî).

3 — İşâri tefsir :

- Genel olarak özellikleri,
- Kabulünde aranan şartlar,
- İşâri tefsirin maksatlı kişi ve gruplarca istismarı,
- Meşhur işâri tefsirler (Sülemî, Ebû-Muhammed eş-Şirâî, muhyiddin İbnü'l-Arabî, Ebu'l-Leys es-Semerkindî, Nimettullan Nahcevânî, İsmail Hakka Bursavî).

III — Muhtelif Fırkalara Ait Tefsirler :

1 — Şia :

- Genel olarak özellikleri,
- Meşhur şia tefsirleri (Et-Tûsî, ed-Tabressî, Molla Muhsin).

2 — Mûtezile :

- Genel olarak özellikleri,
- Meşhur Mûtezilî tefsirler (Tenzihü'l-Kur'an-Keşşâf).

3 — Zeydiyye :

- Genel olarak özellikleri,
- Meşhur tefsirleri.

4 — Hâriciler :

- Genel olarak özellikleri,
- Meşhur hâricî tefsirleri (Hemyânü'z-Zâd).

IV — Metin çalışmaları :

1 — Esaslar :

Metin çalışmaları, Kasimî'nin Mehâsinü't-Tevîl'i, Şevkânî'nin Fethu'l-Kadiri, Ebus-Suud'un Irşâdü'l-Aklî's-Selîm'i ölçüsünde mukayeseli olarak aşağıdaki sûre ve âyetlerin tefsiri tarzında olacaktır.

2 — Metinler :

- Enfâl sûresi,
- Nûr sûresi, 1-34. âyetleri,
- Fûrkân sûresi,
- Hüccürât sûresi,
- Vâkıa sûresi.

3 — Kur'an-ın kısa sûrelerinden birisi, ana rivâyet ve dirâyet tefsirleri ile Şia, Mûtezile ve Zeydiyye tefsirleri bölümünde isimleri geçen tefsirlerden hem mukayese imkân vermesi ve hem de müfessirlerin birbirlerinden ne derece istifâde ettiklerini belli ölçüde de olsa göstermesi için sıra ile okunacaktır.

4 — Fetih ve Necim sûreleri (öğrencilere ödev olarak verilmek suretiyle Hak Dini Kur'an Dilin'den) okutulacaktır.

NOT: Kur'an ilimleri, tefsir ve müfessirler gibi nazari konular, öğrencilere not ve kaynakları verilmek suretiyle işlenecek; ders saatlerinde ise ağırlık metin çalışmalarına verilecektir.

TEFSİR

AMAÇLAR :

Öğrencilerin;

- 1 — Kur'an-ı Kerimi belli ölçüde anlamalarını,
- 2 — Tefsirle ilgili bazı kavramları ile rivâyet ve dirâyet tefsir şekilleri hakkında bilgi ve görüş kazanmalarını,
- 3 — Tefsir kültürünü geliştirmede kendisine yardımcı olacak ön bilgileri edinmelerini sağlamaktır.

DERS KONULARI :

III. SINIF

Fıkıh-Kelâm

İslâm Dini ve Esasları

Bölümleri

(Haftada 2 Saat)

I — Giriş :

1 — Bazı kavramların kısaca açıklanması :

- Tefsir,
- Tevîl,
- Tercüme (Meâl).

2 — Vahiy :

- Vahyin manası ve çeşitleri,
- Keyfiyeti ve geliş şekilleri,
- Vahiy esnasında görülen bazı haller.

II — Kur'an ilimleri :

1 — Esbab-ı Nüzûl.

2 — Âyet :

- Manası ve âyetlerin tertibi,
- İlk ve son nazil olan âyetler.

3 — Sûre :

- Manası, sûrelerin tertibi ve isimleri,
- Mekki ve Medeni sûreler ve bunları bilmelerinin faydaları (kısaca).

4 — Muhkem ve Mûteşâbih âyetler.

5 — Nâsîh ve Mensûh âyetler :

- Neshin açıklanması, hikmetleri ve bu tür âyetlerin özellikleri (kısaca),
- Konu ile ilgili değişik görüşlerin incelenmesi (kısaca).

III — Kur'an-ın İcazı :

1 — Kur'an-ın t'cazı konusundaki görüşler ve belli başlı eserler.

2 — t'câz örnekleri :

- Kur'an-ı Kerimin üslubu ve âyetler arasındaki lafzî ve manevî ahenk,
- Ehl-i Sünnet ve Mûtezilenin t'caz konusundaki görüşlerinin incelenmesi (kısaca).

IV — Metin Çalışmaları :

1 — Metin çalışmalarında aşağıdaki sûre ve âyetler, Celâleyn ve Hak Dini ve Kur'an Dili tefsirlerinden imkânlar ölçüsünde mukayeseli olarak okutulacaktır.

- 2 — a) Lokman sûresi,
b) Ahzâb sûresi, 1-49. âyetleri,
c) Hadid sûresi.

IV. SINIF

İslâm Dini ve Esasları
Bölümü

(Haftada 2 Saat)

I — Kur'an Tarihi :

- 1 — Kur'an-ın yazı ile tesbiti, yazıldığı malzeme ve vahiy kâtipleri (kısaca).
2 — Kur'an-ın toplanması, teksiri, hareketlenmesi ve noktalanması.
3 — Kur'an-ın yedi harf üzerine nazil olması ve yedi kırâat konusu.

II — Tefsir Türleri :

- 1 — Rivâyet tefsiri :
a) Genel olarak özellikleri,
b) Meşhur rivayet tefsirleri (Taberî, Begavî, İbnü Kesir ve Dürri'l-Mensûr).
2 — Dirayet tefsiri :
a) Genel olarak özellikleri,
b) Meşhur dirayet tefsirleri (Kâzî, Kurtubî, Beydâvî, Nesefî, Ebû Hayyân, Ebussuûd, Kasımî, Hak Dini ve Kur'an Dili).
3 — İşâri Tefsir :
a) Genel olarak özellikleri,
b) Kabul şartları,
c) İşâri tefsirin maksadı kişi ve gruplarca istismarı,
d) Meşhur İşâri tefsirler (İbnü'l-Arabi, Ebu'l-leys es-Semerikandî, Ni'metullah Nahçevânî ve İsmail Hakkı Bursevî).

III — Metin Çalışmaları :

1 — Metin çalışmalarında aşağıdaki sûre ve âyetler, imkânlar ölçüsünde Celâleyn ve Hak Dini ve Kur'an Dili tefsirlerinden mukayeseli olarak okutulacaktır.

- 2 — a) Enfâl Sûresi,
b) Nûr sûresi, 1-34. âyetleri,
c) Fûrkân sûresi,
d) Yâsin sûresi,
e) Hücürât sûresi,
f) Vâkıa sûresi,
g) Mülk sûresi,

HADİS

AMAÇLAR :

Öğrencilere;

- 1 — İslâm'ın ana kaynaklarından biri olan "Hadisler"i inceleyen bu ilim dalının genel yapısını, terimlerini, metod ve literatürünü, meselelerini,

2 — Hadis ilminin diğer "İslâmî ilimler" ve fikir cereyanlarıyla irtibatını,

3 — Kur'an-Sünnet işbirliğinin yollarını ve sahalarını,

4 — Hadisleri anlama ve açıklama; ilgili literatürden istifade ederek usûlüne uygun istinbât tekniğini,

5 — Hadisten günümüz problemlerine ve geleceğe dönük çözümler arayabilme yollarını tanıtmak, kazandırmak ve öğretmektir.

DERS KONULARI :

III. SINIF

Tefsir-Hadis Bölümü

(Haftada 6 saat)

I — Giriş :

1 — Hadisin önemi ve değeri :

- a) Taşıdığı hükümler ve Kur'anı tefsir etmesi açısından,
b) Edebî açıdan,
c) Topluma kazandırdığı değerler açısından.

2 — Belli-başlı hadis istilâhları :

- a) Hadis, sünnet, haber, eser, hadisü'n-nebevî, hadisü'r-rabbânî,
b) Sened, isnad, âli ve nâzilîsnad, müsned, müs-nid, metin, nass, râvî, merviyî/örneklerle),
c) Muhaddis, hâfız, hâkim, hüccet.

II — Hadis öğrenimi :

1 — Ashabın Hz. Peygamberden hadis öğrenme şekilleri :

- a) Hadislerin vürud sebepleri,
b) Sahabenin hadis öğrenim şekli.

2 — Hadislerin yazılması :

- a) Asr-ı saadette Hz. Peygamberin, hadislerin yazılması konusundaki emirleri,
b) İlk hadis vesikaları ve ashabın hadis sahifeleri,
c) Hulefâ-i râşidin ve fetihler devrinde teşekkül eden ilim merkezleri,
d) Hadis'in İslâm ülkesine yayılması.
e) Tabiun ve tebeu't-tabiin devrinde hadislerin tedvinini,
f) Daha sonraki devirlerde hadislerin tasnifi.

3 — Hadis öğrenimi için yapılan seyahatlar :

- a) Muhaddislerin, hadis toplamak için gösterdiği fedakârlık,
b) Hadis toplamak için yapılan seyahatların faydaları,
c) Bu seyahatların istismarı,
d) Dâru'l-hadis müesseseleri ve hadis tedrisinde takip edilen usuller.

4 — Hadislerin alınıp rivayet edilmesi (tahammülü'l-hadis) :

- a) Hadisi alma ve rivayet etme anında aranılan şartlar,
b) Rivâyet şekilleri (Semâ, kırâat, icâzet, mü-nâvele, kitâbet, f'lâm, vasiyyet, vicâdet),
c) İmlâ sistemi,

- d) Hadislerin lâfzen ve ma'nen rivâyeti (örneklerle),

III — Hadis Ravileri :

1 — Sahabiler :

- a) Hadis rivayetinde sahabilerin değeri ve adaleti,
b) Sahabiler nasıl bilinir,
c) Sahabilerin tabakaları,
d) Çeşitli özelliklerine göre sahabiler; çok sayıda hadis rivayet edenler, bilgün sahabiler, Şair Sahabiler, Aşere-i Mübeşşere, Ehl-i Bedr, Ehl-i-Suffe, Muhacirler ve nAsar, en son vefat eden sahabiler.

2 — Tabiiler :

- a) Hadis rivayetinde tabiilerin değeri,
b) Tabiilerin tabakaları,
c) Meşhur Tabiiler.

3 — Etbâu't-tabiiler.

IV — Hadislerin Sınıflandırılması :

1 — Hadislerin çeşitli şekillerdeki taksimi :

- a) Ravi sayısına göre (örneklerle),
b) Senetteki ittisal ve inkıtaa göre (örneklerle),
c) Ravilerin adalet ve zaptına göre (örneklerle),
d) Sıhhat derecelerine göre (örneklerle).

2 — Mevzû hadisler :

- a) Hadis uydurma hareketi ve sebepleri; fırka, mezheb ve kabilesini müdafaa gayreti, İslâm Dinine hizmet etme arzusu, şahsi menfaat düşüncesi, İslâm dinini tahrif etme çabası,
b) Hadis uyduranlar ve kıssacılar,
c) Muhaddislerin mevzu hadisler karşısındaki tutumu,
d) Mevzu hadisleri tanıma yolları,
e) Mevzu hadislerin zararları,
f) Belli-başlı mevzuat kitapları (örneklerle),

V — Metin Çalışmaları :

1 — Metin olarak "el-lü'lüü ve l-Mercân" okutulacak.

2 — Hadislerin tercüme ve açıklaması yapılacak.

3 — Hadislerden ilmi usûllerle hüküm çıkarılması üzerinde çalışılacak.

4 — Seçilecek en az 40 hadis ezberletilecek.

5 — Hadis bulmakta yardımcı anahtar kitaplardan:

- a) El-Mu'cemu'l-Müfehresli elfâzi'l-ehâdis,
b) Miftâhu kunûzi's-sünne,
c) el-Mekasidu'l-hasene,
d) Keşfu'l-hafâ ve müzilu'l-ilbâs,
e) el-Câmiu's-sağir tanıtılacak ve kullanılmaları tatbiki olarak öğretilenektir.

IV. SINIF

Tefsir-Hadis Bölümü

(Haftada 5 saat)

I — Hadis ilimleri :

1 — Rivâyetü'l-Hadis ve hadis rivâyetinin önemi.

2 — Rivâyet kitaplarının dereceleri.

3 — Belli-başlı rivâyet kitapları (tarihi seyir içinde):

- a) Sahifeler (Hemmam b. hünebbih'in sahifesi),
b) Cüzler (3 adet cüz yazarı tanıtılacak),
c) Camiler (Ma'mer'in camii vb.),
d) Musannefler (Abdurrezzak'ın musannefi),
e) Müsnedler (Tayalisi ve Ahmed b. Hanbel'in eserleri),
f) Mu'cemler (Taberani ve eserleri),
g) Sünenler (Darîmi, Ebu Davud, Tirmizi, Ne-sei),
h) Sahihler (Buhari ve Müslim),
ı) Müstedrekler (Hâkim'in Müstedreki),
i) Müstahreçler (İhyâ ve Hidâye'nin hadislerinin tahricleri),
k) Muhtasarlar (Zehebi ve Zebidi'nin eserleri),
l) Erbeunlar (Nevevi'nin erbeun'u),
m) Zevâid kitapları (Meemau'z-Zevâid, Metâlibu'l-âliye) tanıtılacaktır.

4 — Dirayetü'l-Hadis ilmi :

- a) Dirayetü'l-hadis ve önemi,
b) İlk usûl-i hadis kitapları (örneklerle tanıtılacak),
c) Daha sonra yazılan usûl-i hadis kitapları,
d) Günümüzdeki hadis usûlü kitapları tanıtılacaktır.

5 — Cerh ve Ta'dil ilmi :

- a) Ravilerde aranan şartlar,
b) Ravilerin tenkidinde kullanılan istilahlar,
c) Ravilerin cerh ve ta'dili (örneklerle),
d) Cerh ve ta'dil kitapları; güvenilir râvileri tanıtan kitaplar (Tez-kiretü'l huffâz vb, za-yıf râvileri tanıtan kitaplar (Mizânu'l-iftidâl vb), her ikisini beraber tanıtan kitaplar (Tenzibü't tehzib vb.)
e) Ashab-ı kiram'ın hayatından bahseden eserler (el-isâbe vb),

6 — Muhtelifu'l-Hadis ilmi :

- a) Hadislerde ihtilâf mes'elesi (örneklerle),
b) İhtilâfı cem ve te'lif, takviye ve tercih yolları (örneklerle),
c) Muhtelifu'l-hadis kitapları.

7 — Nasih ve Mensuh ilmi :

- a) Hadislerde nesh mes'elesi,
b) Nasih ve Mensuhun bilinmesi (örneklerle),
c) Nasih ve Mensuh kitapları.

9 — Garibu'l-Hadis ilmi :

- a) Hadislerdeki nadir kelimeler (Umm Zar hadisi vb, örneklerle),
b) Garibu'l-Hadis kitapları.

II — Metin Çalışmaları :

1 — 3. Sınıfta okunmak üzere seçilen metne devam edilecek.

2 — Hadislerin tercüme ve açıklaması yapılacak.

3 — Bunlardan ilmi usûllerle hükümler çıkarılmasına çalışılacak.

4 — En az 40 hadis ezberletilecek.

5 — Ayni'nin Umdetu'l-kârî'deki şerh tarzına misal olarak seçilecek örnekler işlenecek.

- 6 — Nevevî'nin Müslim şerhinden seçilecek örnekler işlenecek.
- 7 — Şevkani'nin Neylû'l-evtâr'ından seçilecek örnekler işlenecek.
- 8 — Avnu'l-ma'bûd'dan seçilecek örnekler işlenecek.
- 9 — Sübülû's-Selâm'dan seçilecek örnekler işlenecek.

HADİS

AMAÇLAR :

Öğrencilere;

- 1 — Hadis bilgileri hakkında genel kültür vermek,
- 2 — İnanç ve amele temel olan hadisleri tanıtmak,
- 3 — Genel İslâmî kültür içinde hadise düşen payın önemini kavratmaktır.

DERS KONULARI :

III. SINIF

İslâm Dini ve Esasları Bölümü

(Haftada 2 Saat)

I — Sünnetin İslâm Dinindeki yeri :

1 — Sünnetin Tarifi :

- a) Lûgatta sünnet ve hadis,
- b) İstilahta sünnet ve hadis,
- c) Hadis-i kudsi.

2 — Sünnetin önemi :

- a) Kur'an-ı Kerim'e göre,
- b) Hadise göre.

II — Sünnetin İslâm Kültüründeki Yeri :

- 1 — Sünnetin diğer ilim dalları ile münâsebeti.
- 2 — Sünnetin hayatımızdaki önemi.

III — Sünnetin Öğrenim Şekli :

1 — Hz. Peygamber zamanında:

- a) Hz. Peygamberin çevresindekileri ilme teşviki,
- b) Sahabenin ilim öğrenme şekli,
- c) Hadislerin yayılmasında ashabın rolü.

2 — Sahabe ve tabiun zamanında:

- a) Sahabe ve tabiunun sünnet karşısındaki durumları,
- b) İktida, ihtiyat ve tenkid bakımlarından,
- c) Sünnetin coğrafi merkezleri.

IV — Hadis Ravileri :

1 — Sahabiler :

- a) Hadis rivayetinde sahabilerin yeri,
- b) Sahabilerin bilinme yolları.

2 — Çeşitli özelliklerine göre sahabiler :

- a) Çok sayıda hadis rivayet edenler,
- b) Bilgin sahabiler,
- c) Aşerei-Mübeşşere,
- d) Ehl-i Bedr,
- e) Ehl-i Suffe,
- f) Muhacirler ve Ansar,
- g) En son vefat eden sahabiler.

3 — Tabiiler :

- a) Hadis rivayetinde tabiilerin yeri,
- b) Meşhur tabiiler.

4 — Etbâu't tabiiler.

V — Metin Çalışmaları :

1 — Riyazu's-salihîn'in tercümesinden 1. cilddeki hadislerin tercümesi okunup açıklanacak.

2 — Bu hadislerden 40 tanesi ezberletilecek.

3 — Sosyal mes'elelere ağırlık veren yorum alışkanlığı geliştirilmeye çalışılacak.

IV. SINIF

Fıkıh-Kelâm Bölümü

(Haftada 2 Saat)

I — Giriş :

1 — Hadisin önemi :

- a) Fıkıh ilmi açısından,
- b) Kelâm ilmi açısından.

2 — İkinci kaynak olarak sünnet :

- a) Fıkıhçılara ve usûlcülere göre sünnet,
- b) Sünnetin fıkhi yönü (Kavli, fiili, takriri ve sahabenin sünneti).

3 — Kelâm konularının çözümünde hadis :

- a) Kelâmcılarla hadisçiler arasındaki belli başlı ihtilâflar,
- b) Kelâmcılarla hadisçilerin birbiri hakkındaki görüşleri.

II — Hadislerin dereceleri :

1 — Hadislerin çeşitli şekillerdeki taksimi :

- a) Ravî sayısına göre (örneklerle kısaca),
- b) Senetteki ittisal ve inkutâa göre (örneklerle kısaca),
- c) Sihhat derecelerine göre (örneklerle kısaca).

2 — Mevzû hadisler :

- a) Hadis uydurma hareketi ve sebepleri,
- b) Fırka, mezheb ve kabilesini müdafaa gayreti,
- c) İslâm Dinine hizmet etme arzusu,
- d) Şahsi menfaat düşüncesi,
- e) Mevzu hadisleri tanıma yolları,
- f) Mevzu hadislerin zararları.

III — Hadisi ilimleri :

1 — Rivayetu'l-hadis ilmi :

- a) Hadis rivayetinin önemi,
- b) Rivayet kitaplarının dereceleri.

2 — Belli-başlı rivayet kitapları :

- a) Sahihler (Buharî, Müslim ve Muvatta tanıtılacak),
- b) Sünenler (4 sünen tanıtılacak),
- c) Müsnedler (Ahmed b. Hanbel'in Müsned'i tanıtılacak),
- d) Camiler (özellikleri),
- e) Mu'cemler (Traberani'nin mu'cemleri tanıtılacak),

- f) Müstedrekler,
- g) Müstahreçler,
- h) Cüzler,
- i) Zevaid kitapları (Mecmu'z-Zevâid ve el-Metalibu'l-âliye).

3 — Cerh ve ta'dil ilmi :

- a) Râvilerde aranan şartlar,
- b) Râvilerin tenkidinde kullanılan istilahlar,
- c) Râvilerin cerh ve ta'dili (örneklerle).

4 — Muhtelifu'l Hadis ilmi :

- a) Hadislerde ihtilâf mes'elesi,
- b) Hadislerde görülen ihtilâfı giderme yolları.

5 — Nasih ve Mensuh ilmi :

- a) Hadislerde nesh mes'elesi,
- b) Nasih ve mensuhun bilinmesi (örneklerle).

6 — İlelu'l Hadis ilmi :

- a) Hadislerdeki illet mes'elesi,
- b) Hadislerdeki illetin tesbiti (örneklerle).

IV — Metin çalışmaları :

- 1 — Buhari, Müslim ve Sünen-i Ebi Davud gibi eserlerin çeşitli bölümlerinden seçilen akaid ve ahkam yönü zengin hadislerin; tercüme ve açıklamaları yapılacak.
- 2 — İlmî usullerle hükümler çıkarılacak.
- 3 — En az 40 tanesi ezberletilecek.
- 4 — Hadis bulmada yardımcı anahtar kitaplar tanıtılacak.

IV. SINIF

İslâm Dini ve Esasları Bölümü

(Haftada 2 Saat)

I — Giriş :

1 — Hadisin önemi :

- a) Fıkıh ilmi açısından,
- b) Kelâm ilmi açısından.

2 — İkinci kaynak olarak sünnet.

II — Hadislerin Dereceleri :

1 — Sahih ve Hasan hadisler.

2 — Zayıf hadisler.

3 — Mevzu hadisler :

- a) Hadis uydurma sebepleri,
- b) Mevzu' hadisleri tanıma yolları,
- c) Mevzu' hadislerin zararları,
- d) Mevzuat kitapları.

III — Belli-Başlı Hadis Meseleleri :

1 — Hadislerin lafzen ve manen rivayeti.

2 — Hadislerin lafızlarındaki değişikliğin sebepleri.

3 — Hadislerde görülen ihtilâf, sebepleri ve giderme yolları (cem' ve tercih).

4 — Hadislerde nesh konusu.

5 — Zayıf hadislerle amel mes'elesi.

6 — Müsteşriklerin hadis karşısındaki tavırları.

IV — Hadis kitapları ve Dereceleri :

1 — Güvenilir hadisleri toplayan eserler (Kütubus-sitte vb).

2 — Zayıf hadislere yer veren eserler (Dürretu'n-Nâsîhin vb).

3 — Çeşitli seviyedeki hadisleri toplayan eserler (Me-kâsıdu'l-Hasena, Keşfu'l-Hâfâ vb).

4 — Hadislerin kolayca bulunmasına yardımcı olan eserler (Camiu's-Sağır, Râmu'z-l-Ehâdis vb).

V — Metin çalışmaları :

1 — Rivayazu's-Salihin tercümesinden ikinci ciltteki hadislerin tercümesi okunup açıklanacak.

2 — Bu hadislerden 40 tanesi ezberletilecek.

3 — Sosyal mes'elelere ağırlık veren yorum alışkanlığı geliştirilmeye çalışılacak.

FİKİH

AMAÇLAR :

Öğrencilere;

1 — Fıkıh ve Fıkıh Usûlü kaidelerini ve bunların dayandığı delilleri kavratmak,

2 — Fıkıha ait konularda araştırmacı bir görüş ve to-leranslı bir düşünme yeteneği kazandırmak,

3 — Fıkıhla ilgili temel kaynakları tanıtmak,

4 — Meslek hayatlarında karşılaştıkları dinî problemleri, bu ilmin özel metodu ile çözmeye ve halkı aydınlatma yeteneği kazandırmaktır.

DERS KONULARI :

III. SINIF

Fıkıh-Kelâm Bölümü

(Haftada 5 Saat)

I — Giriş :

1 — Hukuk kavramı ve Fıkıh.

2 — İslâmın doğuşu sıralarında yaşayan önemli hukuk sistemleri (ana hatları ile tanıtılacaktır).

II — Fıkıh ilminin Doğuşu :

1 — Arabistan'da, İslâmın doğuşu sıralarındaki hukuk anlayışı ve bunun temel esasları.

2 — Hz. Peygamber devrinde Fıkıh.

3 — Hz. Peygamberden Abbâsîlerin kuruluşuna kadar geçen süre içindeki Fıkıh anlayışı ve uygulamaları.

4 — Fıkıh mekteplerinin (ekollerinin) kuruluşu (Abbâsîlerdeki uygulama).

5 — Selçuklu devrinde Fıkıh anlayışı ve uygulama.

6 — Osmanlı devrinde Fıkıh anlayışı ve uygulamaları, özellikle Mecelle ve Medenî hukuka geçiş.

7 — Âmme Hukuku, Husûsî hukuk ve Fıkıh.

III — Mezhepler :

1 — Belli başlı Mezhep imamlarının ve Fıkıhî görüşlerinin ana hatları ile belirtilmesi.

2 — Bu mezheplerle ilgili önemli kaynakların tanıtılması.

IV — İbâdetler :

- 1 — Taharet.
- 2 — Namaz.
- 3 — Zekât.
- 4 — Oruç.
- 5 — Hac.
- 6 — Kurban.

(Bu konulardaki Hanefî mezhebinin görüşleri ve aynı konularda diğer mezheplerin ayrıldığı noktalar öğretilecektir).

IV. SINIF

Fıkıh-Kelâm Bölümü

(Haftada 5 Saat)

I — Fıkıh Usûlü :

- 1 — Tarifi ve gayesi.
- 2 — Fıkıh kaynakları :
 - a) Kitap,
 - b) Sünnet,
 - c) İcma,
 - d) Kıyas.

3 — Mülhak deliller :

- a) İstihsan,
- b) Mesâlih,
- c) Örf-ü âdet,
- d) Asli berâet,
- e) Sahabe kavli,
- f) Önceki dinler.

4 — Fıkıh usûlü istilahları ve Kitap-Sünnet arasındaki ortak bahisler :

- a) Has; tarifi ve çeşitleri, emir ve nehiy, mutlak ve mukayyet,
- b) Âmm; tarifi, umum bildiren lâfızlar ve ifâdeler,
- c) Müsterek; tarifi ve örnekler,
- d) Zâhir, mass, muhkem, müfesser (tarifleri ve hükümleri),
- e) Hafî, müşkil, mücmel, müteşâbih,
- f) Hakikat, mecaz, sarîh, kinâye (tarifleri, hükümleri ve kısımları)
- g) İbâre, işaret, delâlet ve iktizâ (tarif ve hükümleri).

5 — Fıkıh Usûlünde Hüküm,

6 — Fıkıh ve Fıkıh usûlü ile ilgili Temel Kaynakların örnek metinlerle tanıtılması.

II — Fıkıh :

- I — Yemin ve nezirler.
- 2 — Eti yenen ve yenmeyen hayvanlar.
- 3 — Haram ve mübah olan şeyler (kerâhiye ve istihsan).
- 4 — Bulunmuş eşyalar.
- 5 — Vakıf.
- 6 — Vasiyet.
- 7 — Ferâiz.

(Bu konularda Hanefî mezhebinin görüşleri ve diğer mezheplerin ayrıldığı noktalar öğretilecektir.)

IV. SINIF

Tefsir-Hadis Bölümü

(Haftada 2 Saat)

I — Fıkıhın Tarihi (Kısaca),

II — Fıkıh Usûlü :

- 1 — Tarifi ve gayesi.
- 2 — Fıkıh kaynakları :
 - a) Kitâp,
 - b) Sünnet,
 - c) İcma',
 - d) Kıyâs.

3 — Mülhak deliller :

- a) İstihsan,
- b) Mesâlih,
- c) Örf-ü âdet,
- d) Asli berâet,
- e) Sahabe kavli,
- f) Önceki dinler.

4 — Fıkıh usûlü istilahları ve Kitap-Sünnet arasındaki ortak bahisler :

- a) Has; tarifi ve çeşitleri, emir ve nehiy, mutlak ve mukayyet,
- b) Âmm; tarifi, umum bildiren lafızlar ve ifâdeler,
- c) Müsterek, tarifi ve örnekler,
- d) Zâhir, nas, muhkem, müfesser (tarifleri ve hükümleri),
- e) Hafî, müşkil, mücmel, müteşâbih,
- f) Hakikat, mecaz, sarîh, kinâye (Tarif, hüküm ve kısımları),
- g) İbâre, işaret, delâlet ve iktizâ (tarif ve hükümleri).

5 — Fıkıh usûlünde hüküm.

6 — Fıkıh ve Fıkıh usûlü ile ilgili Temel Kaynakların örnek metinlerle tanıtılması.

KELÂM

AMAÇLAR :

Öğrencilerin;

1 — İslâm Dininin imam esaslarıyla ilgili konularda İslâm dünyasında meydana gelen düşünce hayatının safhalarını ve temelerini kavramalarını,

2 — İman konularını kavramlarını ve temel kaynaklarını tanımalarını,

3 — İslâm Dininin itikad konularını kaynaklarından okuyup anlayacak seviyeye ulaşmalarını,

4 — Tarih boyunca ve özellikle çağımızda mukaddesata karşı çıkan cereyanlardan öğrencileri haberdar etmek ve kendilerinin bu cereyanlara cevap verebilecek bilgi ve mahareti elde etmelerini,

5 — İnançla ilgili konularda değişik düşünceler karşısında geniş görüşlülük ve ikna kabiliyeti kazanmalarını sağlamaktır.

DERS KONULARI :

III. SINIF

Fıkıh-Kelâm Bölümü

(Haftada 4 saat)

I — Giriş :

1 — Akaid ilminin İslâm tarihi boyunca geçirdiği merhaleler :

- Selefiyye,
- Mu'tezile,
- Ehl-i sünnet ilm-i kelâmının doğuşu (Mâtürîdiyye, Eş'ariyye),
- Mütekaddimin ve müteahhirin,
- Yeni ilm-i kelâm.

2 — Kelâm ilminin :

- Ta'rifi, mevzuu ve gayesi,
- Diğer ilimlerle münasebeti,
- Önemi.

II — Kelâm ilminin Temel Kaynakları, Hükümleri, Delilleri ve Metodları :

1 — Kelâm ilmi ve ilgili temel kaynakların muhteva bakımından genel özellikleriyle tanıtılması.

2 — Hükümleri dinî ve akli hükümler.

3 — Deliller: ilim, delil ve kısımları, istidlâl ve çeşitleri.

4 — Metodlar: dinî ve felsefî metod.

5 — Selef akidesinin özellikleri ve bu akidenin bir metinden incelenmesi (Ebû Hanîfe, Ahmed b. Hanbel, Bu-hârî, İbn Kuteybe, Darimî, Tahâvî, İbn Kudâme'ye ait Akid Risâleleri ve benzeri eserlerden).

6 — Allah'ın varlığı :

- Kur'an-ı kerimin metodu,
- İslâm filozoflarının metodu,
- Kelâmcıların metodu,
- Mütesavvîfenin metodu,
- Modern isbat yolları.

7 — İnkârcı cereyanlar ve bunların tenkidi:

- Materyalizm,
- Darvinizm,
- Pozitivizm,
- Fröydizm vb.

IV. SINIF

Fıkıh-Kelâm Bölümü

(Haftada 4 saat)

I — Giriş :

- Bilgi yolları (esbâb-ı ilim).
- Bilgi yollarının neticeleri.

II — İlâhiyat Bahisleri :

1 — Allah'a iman :

- Zatî sıfatlar,
- Sübûtî sıfatlar,
- Fî'li sıfatlar,
- Haberî sıfatlar.

2 — Kader'e iman :

- İrâde, kaza ve kader,
- Rızık ve ecel meseleleri.

III — Nübüvvet Bahisleri :

- Rasûl ile Nebî'nin manaları ve aralarındaki fark.
- Peygamberliğin önemi ve isbatı.
- Peygamberlerin sıfatları ve vazifeleri.
- Hz. Muhammed :
a) Nübüvvetinin isbatı,
b) Bu konudaki itirazlar ve cevapları.
- Vahiy ve nevileri.
- Mu'cize ve nevileri, Peygamberimizin mu'cizeleri.

7 — Keramet.

8 — Mukaddes kitâplar ve Kur'an-ı kerim.

9 — Meleklerle iman.

IV — Sem'îyyat Bahisleri :

1 — Ahiret ve halleri :

- Kabir ve berzah hayatı,
- Ba's ba'del-mevt akidesi ve haşrin keyfiyeti,
- Cennet ve cehennem.

2 — Ru'yetullah konusu.

V — İmam ile Küfür Arasındaki Sınır :

- Tekfir'in manası.
- Tekfirin sınırları.
- Tekfirin mahzurları ve neticeleri.

VI — Çağdaş İnkârcı Cereyanlar ve bunlara karşı İslâm mütefekkirlerinin faaliyetleri.

NOT: Yukarıdaki konular, Gazzâlî'nin "el-İktisâd fi'l-İtikâd", Nüreddin es-Sâbüni'nin "el-Bidâye'si veya İbn Hümâm'ın "el-Müsâyere'si seviyesinde bir metin esas alınarak işlenecek. Önemli konular üzerinde ayrıca durulacak. Konular işlenirken çağın ilim ve felsefe cereyanları gözönünde bulundurulacak, gerekli mukayeseler yapılacaktır.

III. SINIF

Tefsir-Hadis Bölümü

(Haftada 2 Saat)

I — Giriş :

1 — Akaid ilminin İslâm tarihi boyunca geçirdiği merhaleler :

- Selefiyye,
- Mu'tezile,
- Ehl-i sünnet ilm-i kelâmının doğuşu,
- Mütekaddimin ve müteahhirin,
- Yeni ilm-i kelâm.

2 — Kelâm ilminin :

- Ta'rifi, mevzuu ve gayesi,
- Diğer ilimlerle münasebeti,
- Önemi.

3 — Önemli itikâdî mezhepler :

- Ehl-i sünnet: Selefiyye, Mâtürîdiyye, Eş'ariyye,

- b) Ehl-i bid'at; Mu'tezile, Şia, Havâric ve diğerleri.

II — İman Esasları :

1 — İlâhiyat bahisleri :

- Allah'ın varlığı,
- Kur'an-ı Kerim'in metodu,
- Kelâmcıların metodu,
- Mütesavvifenin metodu,
- Modern isbat yolları.

2 — Allah'ın sıfatları :

- Zâtî sıfatlar,
- Sübûti sıfatlar,
- Fî'li sıfatlar,
- Haberî sıfatlar.

3 — İrade, kaza ve kader, rızık ve ecel meseleleri.

4 — Nübüvvet bahisleri :

- Peygamberliğin önemi ve isbatı,
- Peygamberlerin sıfatları,
- Hiz. Muhammed ve nübüvvetinin isbatı,
- Mu'cize ve neveleri, Peygamberimizin mu'cizeleri,
- Vahiy ve neveleri,
- Keramet,
- Mukaddes kitaplar ve kur'an-ı kerim,
- Meleklerle iman.

5 — Sem'iyat bahisleri :

- Kabir ve berzah hayatı,
- Öldükten sonra dirilme ve haşrin keyfiyeti,
- Cennet ve cehennem.

NOT: İman esasları konuları, Gazzâlî'nin 'Kavâidu'l-akaid'; Nüreddin es-Sâbüni'nin "el-Bidâye'si seviyesinde kısaca işlenecektir. Konular işlenirken çağın ilim ve felsefe cereyanları gözönünde bulundurulacak, gerekli karşılaştırmalar yapılacaktır.

İSLÂM DİNİ VE ESASLARI

AMAÇLAR :

Öğrencilerin;

1 — İslâm Dininin iman esasları ile ilgili konularda İslâm dünyasında meydana gelen düşünce hayatının safhalarını ve temellerini kavramlarını,

2 — Akaid ilminin temel kavramlarını ve kaynaklarını tanımlarını,

3 — Tarih boyunca ve özellikle çağımızda mukaddesata karşı çıkan cereyanlardan haberdar olmalarını ve bu cereyanlara cevap verebilecek bilgi ve mahareti kazanmalarını,

4 — İnançla ilgili konulardaki değişik düşünceler karşısında geniş görüşlülük ve iknâ kabiliyeti kazanmalarını,

5 — Fıkıh ve Fıkıh usulü kaidelerini, bunların dayandığı delilleri, Fıkıhla ilgili temel kaynakları tanımlarını,

6 — Fıkıha ait konularda araştırmacı bir görüş ve toleranslı bir düşünme yeteneği kazanmalarını,

7 — Meslek hayatlarında karşılaşacakları dini problemler ile ana kaynaklar arasında ilgi kurma yeteneği elde etmelerini,

8 — İslâm tasavvufunun doğuşunu, gelişmesini ve İslâm dünyası içindeki yerini tanımlarını; İslâm inancının yayılmasında ve savunulmasında, İslâm ahlakının hayata uygulanmasında ve cemiyet nizamının korunmasında, İslâm Tasavvufunun kişilere ve cemiyetlere kazandırdığı görüş ve canlılığı kavramlarını sağlamaktır.

DERS KONULARI :

III. SINIF

(Haftada 5 Saat)

Akaid ve Kelâm (Haftada 2 Saat) :

I — Akaid ilminin İslâm Tarihi Boyunca Geçirdiği

Merhaleler :

- 1 — Selefiyye.
- 2 — Mu'tezile.
- 3 — Ehl-i sünnet ilm-i kelâmının doğuşu.
- 4 — Müttekaddimin ve müteahhirin.
- 5 — Yeni ilm-i kelâm.
- II — Kelâm ilminin :
 - 1 — Ta'rifi, mevzuu ve gayesi.
 - 2 — Diğer ilimlerle münasebeti.
 - 3 — Önemi.

III — Önemli itikadi Mezhebler :

- 1 — Ehl-i sünnet: Selefiyye, Mâtüriddiyye, Eş'ariyye.
- 2 — Ehl-i bid'at: Mu'tezile, Şia, Havâric ve diğerleri.

IV — Allah'ın Varlığı :

- 1 — Kur'an-ı kerimin metodu.
- 2 — İslâm filozoflarının metodu.
- 3 — Kelâmcıların metodu.
- 4 — Mutasavvifenin metodu.
- 5 — Modern isbat yolları.
- V — İnkârcı Cereyanlar ve Bunların Tenkidi :
 - 1 — Materyalizm.
 - 2 — Darvinizm.
 - 3 — Pozitivizm.
 - 4 — Pröydizm.

Fıkıh (Haftada 3 Saat) :

I — Giriş :

- 1 — Hukuk kavramı ve Fıkıh.
- 2 — İslâmın doğuşu sıralarında yaşayan önemli hukuk sistemleri (ana hatları ile tanıtılacaktır).

II — Fıkıh ilminin Doğuşu :

- 1 — Arabistan'da İslâmın doğuşu sıralarındaki hukuk anlayışı ve bunun temel esasları.
- 2 — Hz. Peygamber devrinde Fıkıh.
- 3 — Hz. Peygamber'den Abbâsîlerin kuruluşuna kadar geçen süre içindeki Fıkıh anlayışı ve uygulamaları.
- 4 — Fıkıh mekteplerinin (ekollerinin) kuruluşu (Abbâsîlerdeki uygulama).

- 5 — Selçuklu devrinde Fıkıh anlayışı ve uygulama.
6 — Osmanlı devrinde Fıkıh anlayışı ve uygulaması, özellikle Mecelle ve Medenî hukuka geçiş.

III — Mezhebler :

- 1 — Belli-başlı mezheb imamları ve Fıkhi görüşleri ana hatları ile belirtilecek.
2 — Bu mezheblerle ilgili önemli kaynaklar tanıtılacak.

IV — İbâdetler :

- 1 — Tahâret.
2 — Namaz.
3 — Zekât.
4 — Oruç.
5 — Hac.
6 — Kurban.

Bu konulardaki Hanefî mezhebinin görüşleri ve aynı konularda diğer mezheblerin ayrıldığı noktalar öğretilecektir.

IV. SINIF

(Haftada 6 Saat)

Kelâm (Haftada 2 Saat):

- 1 — İlâhiyyat Bahisleri :
1 — Allah'ın sıfatları :
a) Zâtî sıfatlar,
b) Sübûtî sıfatlar,
c) Fi'li sıfatlar,
d) Haberi sıfatlar.
2 — İrâde, kaza ve kader.
3 — Rızık ve ecel meseleleri.
II — Nübüvvet Bahisleri :
1 — Peygamberliğin önemi ve isbatı.
2 — Peygamberlerin sıfatları ve vazifeleri.
3 — Hz. Muhammed :
a) Nübüvvetinin isbatı,
b) Bu konudaki itirazlar ve cevapları.
4 — Vahiy ve nevileri.
5 — Mu'cize ve nevileri; Peygamberimizin Mu'cizeleri.
6 — Keramet.
7 — Mukaddes kitaplar ve Kur'an-ı Kerim.
8 — Meleklerle iman.
III — Sem'iyat Bahisleri :
1 — Ahiret ve halleri :
a) Kabir ve berzah hayatı,
b) Öldükten sonra dirilme ve haşrin keyfiyeti,
c) Cennet ve rehennem.
2 — Ru'yetullah konusu.
IV — Bazı İtikadi konular :
1 — Tekfir.
2 — Kader.
3 — Mu'cize ve kerâmetler.
4 — Kur'an-ı Kerimin i'cazı (Kelâmullah oluşunun isbatı).
5 — İlim-din münasebetleri.

NOT: İman esasları konuları, Gazzâlî'nin "Kavâidü'l-akâid'i veya nûreddin es-Sâbûnî'nin "el-Bidâye"si seviyesinde kısa ve Türkçe olarak işlenecektir. Konular işlenirken çağın ilim ve felsefe cereyanları gözönünde bulundurulacak, gerekli karşılaştırmalar yapılacaktır.

Fıkıh (Haftada 2 Saat):

- I — Fıkıh Usulü :
1 — Tarifi ve gayesi.
2 — Fıkıhın kaynakları :
a) Kitâp,
b) Sünnet,
c) İcma,
d) Kıyâs.
3 — Mülhak deliller :
a) İstihsan,
b) Mesâlih,
c) Örf-ü âdet,
d) Asli berâet,
e) Sahabe kavli,
f) Önceki dinler.
4 — Fıkıh usulü istilâhları ve kitâp-sünnet arasında ortak bahisler :
a) Has; tarifi ve çeşitleri,
b) Emir ve nehiy,
c) Mutlak ve mukayyet.
5 — Âmme :
a) Tarifi,
b) Umum bildiren lafızlar ve ifâdeler.
6 — Müsterek :
a) Tarifi,
b) Örnekler.
7 — Zâhir, nas, muhkem, müfesser (tarifleri ve hükümleri).
8 — Hafi, müşkil, mücmel, müteşâbih,
9 — Hakikat, mecaz, sarîh, kinâye (tarif, hüküm ve kısımları).
10 — İbâre, işâret, delâlet, iktizâ (tarif ve hükümleri).
11 — Fıkıh usulünde hüküm.
12 — Fıkıh ve Fıkıh usulü ile ilgili Temel Kaynakların örnek metinlerle tanıtılması.

Tasavvuf ve İrsad (2 saat):

- I — Tasavvuf :
1 — Tarih boyunca Anadolu ve diğer Türk illerinde yayılmış olan tarikatlar.
2 — Tarikatların doğuşuna tesir eden faktörler.
3 — Anadolu'da doğmuş veya halen mevcut bulunan tarikatların kurucuları, silsileleri, yayıldıkları yerler, zümreler, zikir ve âdâb sistemleri, heteril ve ortodoks tarikatları.
4 — Tarikat-Devlet münasebetleri.
5 — Şeyh-mürîd münasebetleri, inabe, hırka, rahle, ta, semâ, Hatm-i hacc vb.
6 — Hazarat-ı hams.

7 — Şühûdî, vücûdî ve kusûdî vahdet ve fena şekil-

leri.

8 — Ricalü'l-Gayb ve tasavvuf edebiyatındaki men-

kıbevi unsurlar.

9 — Sûfilere göre âyet ve hadislerin tasavvuf izah

ve tefsirleri.

10 — Metin çalışmaları :

- Nafahâtü'l-Üns,
- Semerâtü'l-Fuâd,
- Marifatnâme,
- Tazarrunname,
- Bosnevi'nin Fusûs serhinden seçme örnek-
ler ile Tasavvufî Türk edebiyatından seçil-
miş şathiye, devriye, teferrüciye, tevhid ve
sanat örnekleri.

II — İrşad :

1 — İrşadın :

- Lüzumu,
- Önemi,
- Usulü.

2 — İrşada konulanlar, irşatta merkez-çevre münâ-

sebetleri.

3 — İrşatta zaman ve mekan faktörleri.

4 — Din adamlarının ilgisine ve koruyuculuğuna

muhtaç olan tipler.

5 — Din adamlarında bulunması gereken ilmî, ah-

lâkî ve manevî nitelikler.

6 — Sosyal faaliyetlerin irşad bakımından önemi ve

değeri.

7 — Hz. Peygamber ve diğer büyük mürsitlerin ir-

şad ve islâh faaliyet ve metodlarından örnekler.

SIYER VE İSLÂM TARİHİ

AMAÇLAR :

Öğrencilere :

1 — İslâm Tarihinin genel tarih içindeki yerini, İs-

lâmın doğuşunu ve gelişmesini olaylarla tanıtmak,

2 — Hz. Muhammed'in hayatını imkân nisbetinde

geniş olarak incelemek suretiyle O'nun islâm ve dünya ta-

rihindeki yerini, önemini ve getirdiği yenilikleri kavrat-

mak,

3 — Belli ölçüde bir tarih görüşünü ve olayları ta-

rih açısından değerlendirme kabiliyetini kazandırmakta-

dır.

DERS KONULARI :

I. SINIF

(Haftada 2 Saat)

I — Giriş :

1 — Siyer ve İslâm Tarihi'nin :

- Tarifi,
- Konusu,
- Gâyesi,
- Diğer İslâmî ilimlerle münâseti.

2 — Siyer ilminin doğuşu ve ilk siyerciler :

- Hadislerin yazılması,
- Siyer ilminin tedvini.

3 — Siyer ve İslâm Tarihinin temel kaynakları :

- Siyerle ilgili kaynaklar,
- Umûmî İslâm Tarihi kaynakları,
- Bibliyografik kaynaklar,
- Biyografik kaynaklar :

II — VII. Yüzyılın Başında Dünya :

1 — Roma İmparatorluğu :

- Siyâsi durumu,
- İnanç, Ahlâk ve kültürü.

2 — Sâsânî İmparatorluğu :

- Siyâsi durumu,
- İnanç, Ahlâk ve kültürü.

3 — İslâm'ın Zuhûrundan evvel Arap Yarımadasın-

da kurulan devletler ve kabilelere genel bir bakış.

III — Hz. Muhammed ve İslâmiyetin Doğuşu :

1 — Mekke ve Medinedeki Arap kavimleri ve etnik

gruplar :

- Mekke ve Kureys; tarihi durumu, Kâbe ve
Dini durumu: sosyal, kültürel ve Ahlâkî du-
rum.

- Medine; Evs, Hazrec ve Yahûdî Kabileleri,
dini hayat, sosyal, kültürel ve ahlâkî durum.

2 — Hz. Muhammed :

- Nesebî,
- Doğumu ve çocukluğu,
- Gençlik yılları ve evliliği.

3 — Nübüvvette Mekke Devri :

- İlk vahy,
- İslâm'a davetle başlayan önemli olaylar,
- Müşriklerin mevcut düzenlerini koruma ça-
baları,
- Mekke'li Müslümanların verdikleri kavga,
- Habeşistan hicretleri,
- Hiz. Muhammed'e ve ilk müslümanlara kar-
şı Mekke'lilerin tutumları ve cemiyetten tec-
rit hareketi,
- Tâif Seferi,
- İsrâ ve Mirac.

4 — İslâm Devletinin temellerinin atılması ve Aka-
be Biatları :

- Birinci Akabe Biâtı,
- İkinci Akabe Biâtı,

5 — Hicret :

- Hicreti doğuran sebepler,
- Hicretin Müslümanlara Sosyal ve siyasi yön-
den kazandırdıkları,
- Ashâb'ın ve Rasûlullah'ın hicreti.

IV — Medine İslâm Devleti :

1 — Ensâr ve Mühacir arasında kardeşlik.

2 — Hiz. Peygamberin rehberliğinde hazırlanan İs-
lâm Devleti Anayasası.

3 — Medine'de ilk sosyal ve siyasi faaliyetler :

- Medine Mescidinin İnşası,
- İlk nüfus sayımı,
- İlk seriyyeler ve gazveler.

- 4 — Büyük gazveler :
- a) Bedir Gazvesi,
 - b) Benû Kaynûkâ Gazvesi,
 - c) Uhud Gazvesi,
 - d) Benû'n-Nadir Gazvesi,
 - e) Benû'l-Mustalık Gazvesi ve Ifk Hadisesi,
 - f) Hendek Gazvesi,
 - g) Benû Kereyzâ Gazvesi,
 - h) Hudeybiye Musâlehası ve devletler hukuku açısından ehemmiyeti; komşu devletleri İslâm'a davet mektupları.
- 5 — Hayber Gazvesi :
- a) Umretü'l-Kazâ,
 - b) Mûte Seferi,
 - c) Mekke'nin fethi,
 - d) Huneyn ve Tâif Gazveleri,
 - e) Tebük Gazvesi.
- 6 — Arabistan'ın islâmlaştırılması ve gelen hey'etlerin kabûlü.
- 7 — Vedâ Haccı, Vedâ Hutbesi ve ehemmiyeti.
- 8 — Râsûlullah'ın hastalanması ve irtihâli.
- V — Râsûlullah'ın devlet idaresi :
- 1 — Kur'an-ı Kerim'de devlet.
 - 2 — İslâm'da hâkimiyet hakkı.
 - 3 — Adli nizam.
 - 4 — İktisâdî sistem.
 - 5 — Askerî teşkilât.
 - 6 — Sosyal hayat.

II. SINIF

(Haftada 2 Saat)

- I — Giriş :
- 1 — Râsûlullah'ın irtihalinden sonra vukû bulan siyâsi olaylar.
 - 2 — Hilâfet :
 - a) Hilâfetin mânası,
 - b) Halifenin seçimi,
 - c) Halifenin vazife ve selâhiyetleri,
 - d) Hilâfet ve saltanat arasındaki fark.
- II — Hz. Ebu Bekir Devri :
- 1 — Hz. Ebubekir'in kısaca hayatı ve şahsiyeti.
 - 2 — Halife seçilmesi.
 - 3 — Devrinin siyâsi olayları :
 - a) İrtidât hareketleri,
 - b) Irak'ın Fethi,
 - c) Sûriye'nin Fethi.
 - 4 — Hz. Ebu Bekir devrinde kültürel faaliyetler :
 - a) Kur'an-ı Kerim'in toplanması ve yazılması,
 - b) Diğer içtimâî durumlar ve ilmî faaliyetler.
 - 5 — Hz. Ebubekir devrinde idari teşkilât :
 - a) Hükûmet,
 - b) Maliyenin durumu,
 - c) Ordu ve memurlar,
 - d) Mahkemeler.
 - 6 — Hz. Ebubekir'in irtihâli ve defni.

III — Hz. Ömer Devri :

- 1 — Hz. Ömer'in kısaca hayatı ve şahsiyeti.
- 2 — Halife seçilmesi.
- 3 — Devrinin siyâsi olayları :
 - a) Irak ve Suriye fetihlerinin tamamlanması,
 - b) İran'ın fethi,
 - c) Mısır'ın fethi.
- 4 — Hz. Ömer devrinde idari teşkilât :
 - a) Hükûmet ve divanların teşkili,
 - b) Devlet gelirleri ve maliye,
 - c) Ordu ve memurlar,
 - d) Adli teşkilât,
- 5 — Hz. Ömer devrinde bayındırlık faaliyetleri :
 - a) Nehir ve köprüler,
 - b) Şehirler,
- 6 — Hz. Ömer'in şehâdeti.

IV — Hz. Osman Devri :

- 1 — Hz. Osman'ın kısaca hayatı ve şahsiyeti.
- 2 — Halife seçilmesi.
- 3 — Siyasi olaylar :
 - a) Afrika fütuhâtı,
 - b) Kıbrıs ve diğer adaların fethi,
 - c) Azerbeycan ve Ermenistan fetihleri,
 - d) İspanya'da ilk fütuhât,
 - e) Taberistan'ın fethi.
- 4 — Kirâatla ilgili ihtilâflar ve Kur'an-ı Kerim'e te'siri.
- 5 — Hz. Osman devrinde idari teşkilât :
 - a) Hükûmet,
 - b) Maliye,
 - c) Ordu ve memurlar.
- 6 — Hz. Osman'ın Şahadeti :
 - a) İthamlar ve İsyanlar,
 - b) Şehit edilmesi,
 - c) Şehâdetinin etkileri.

V — Hz. Ali Devri :

- 1 — Hz. Ali'nin kısaca hayatı ve şahsiyeti.
- 2 — Halife seçilmesi.
- 3 — Devrinin siyâsi olayları :
 - a) Hz. Aîşe ile olan ihtilâf ve Cemel Vakası,
 - b) Hz. Muâviye ile olan ihtilâf ve Sıffih savaşları,
 - c) Hakem olayı,
 - d) Hariciler.
- 4 — Hz. Ali devrinde idari teşkilât :
 - a) Hükûmet,
 - b) Mâliye,
 - c) Ordu ve memurlar.
- 5 — Hz. Ali'nin Şehadeti.

III. SINIF

İslâm Dini ve Esasları Bölümü
(Haftada 3 saat)

I — Emeviler Devri :

- 1 — Hz. Hasan'ın hilâfeti.
- 2 — Hz. Muaviye'nin hilâfeti.

- a) Hz. Muaviye devrinde fetihler,
- b) Hz. Muaviye devrinde siyâsi olaylar.

3 — Yezid b. Muaviye'den Süleyman b. Abdilme-
lik'e kadar olan devrin siyâsi ve sosyal olayları.

4 — Ömer b. Abdilaziz Devri :

- a) İktisadî gelişmeler,
- b) İlmî gelişmeler.

5 — II. Yezid'den Emevîlerin yıkılışına kadarki dev-
rede fetih siyâseti ve yıkılışı sebepleri.

6 — Emevîler'de devlet ve teşkilâtı.

7 — Emevîler'de dinî ve ilmî hayat.

II — Endülüs Emevîleri :

1 — Tarihçesi.

2 — Devlet Teşkilâtı.

3 — İlim ve dinî hayat.

III — Abbâsiler Devleti :

1 — Abbâsi hilâfetinin kuruluşu.

2 — Abbâsiler devrinde fetihler.

3 — Abbâsiler de idarî yapı :

- a) Hilâfet,
- b) Vezaret ve Bermekiler,
- c) Hicâbet ve Kitâbet,
- d) Divanlar,
- e) Posta teşkilâtı,
- f) Hisbe teşkilâtı.

4 — Abbâsilerde mâli yapı :

- a) Gelir kaynakları,
- b) Abbâsilerde Ziraat, sanat ve ticaret.

5 — Abbâsilerde ilmî ve kültürel yapı :

- a) Nakli ilimler (Kıraât, Tefsir, Hadis, Fıkıh, Kelâm, Nahiv),
- b) Edebiyat,
- c) Akli ilimler (Tercüme faaliyetleri, ilim aka-
demilerinin kuruluşları, tarih, coğrafya vb.).

6 — Abbâsilerde Sosyal yapı.

IV — Büyük Selçuklu Devleti :

1 — Selçuklu ailesinin menşei ve Selçuklu devletinin
kuruluşu.

2 — Komşu devletlerle münasebet ve Anadolu'ya gi-
riş.

3 — Alparslan ve Malazgirt Meydan Muharebesi.

4 — Büyük Selçuklu Devletinde kargaşalıklar ve dev-
letin yıkılması.

V — Osmanlı Devleti :

1 — Tarihi gelişim :

- a) Osmanlı Hânedânı ve Devlet Kuruluşu,
- b) Kuruluş'tan Fatih devrine kadar fetihlere
toplu bir bakış,
- c) Fatih devri ve İstanbul'un fethi,
- d) Osmanlı devletinin duraklama devri ve du-
raklama sebepleri,
- e) Lâle devri ve gerileme,
- f) Tanzimât devri ve batılılaşma hareketleri,
- g) Meşrûtiyet ve son gelişmeler.

İSLÂM AHLÂKI

AMAÇLAR :

Öğrencilere;

1 — İslâm Dininin kişiye ve topluma kazandırdığı
ahlâk değerlerini tanıtmak,

2 — İslâmın getirdiği üstün ahlâk prensiplerini da-
ha iyi kavrayabilmek için felsefî ahlâk sistemlerini tarihi
seyri içinde inceleyip tenkit ve tahlil edebilme alışkanlığı
kazandırmak,

3 — İslâmın ahlâki değerlerinin, Hz. Muhammed ve
yakınlarının şahsında yaşanmış önemli bir hâl kazanmış
değerler olduğunu benimsetmek,

4 — İslâmın getirdiği ahlâk değerlerinin, Türk İslâm
yaşayışına kazandırdığı özellikleri ve Türklerin bu
değerlere kazandırdığı cebbâğı örneklerle belirtmek kav-
ratmaktır.

DERS KONULARI :

II. SINIF

(Haftada 2 Saat)

I — İslâm Ahlâkının Mahiyeti :

- 1 — Ahlâkın önemi.
- 2 — Ahlâkın gayesi.
- 3 — Ahlâkın sâhası.
- 4 — Ahlâkın çeşitli tarifleri ve özellikleri.
- 5 — Ahlâk ile dinin münasebeti.
- 6 — Ahlâk ilminin felsefedeki yeri.
- 7 — Ahlâk ilminin tarihçesi.

II — İslâmdan Önceki Dönemlerde Ahlâk :

- 1 — Ahlâk anlayışı :
 - a) İnsan hayatının değersiz oluşu,
 - b) Ahlâksızlığın yaygınlığı,
- 2 — Ailede ve toplumda ahlâk :
 - a) Ailenin önemini ve değerini yitirmesi,
 - b) Kadının değersizliği.

III — İslâmın Getirdiği Yeni Dünya Görüşü :

- 1 — İslâmın insana bakışı :
 - a) Fikir ve vicdan hürriyeti,
 - b) Mülkiyet hürriyeti,
 - c) Eşitlik anlayışı,
 - d) Adaletin yaygınlaştırılması,
 - e) Yaratılmışlara şefkat ve merhamet prensibi,
 - f) Sosyal güvenlik.
- 2 — İslâm ahlâkında aile anlayışı :
 - a) Aile ve önemi,
 - b) Kadının değeri ve hakları.

IV — Türk-İslâm Ahlâkı :

- 1 — Müslüman olmadan önceki Türklerde ahlâk de-
ğerleri.
- 2 — İslâmın Türkler üzerindeki tesirleri :
 - a) Rûhî ve manevî bakımdan,
 - b) Maddî açıdan.
- 3 — Müslüman-Türklerin İslâma hizmet ideali.
- 4 — İslâm ahlâkının Türk millî hayatındaki tezahür-
leri :

- Üstün vakar ve haysiyet anlayışı,
- Misafirperverlik duygusu,
- Toplum düzenini koruma ve yaşatma ideali (Dürüstlük anlayışı, işe ehil olma tayin etme prensibi),
- Hosgörülük,
- Hakseverlik,
- Hayır ve yardım,
- Muâşeret,
- İş ahlâkı,
- Yurt savunması,

V — İslâm'da Ahlâk Eğitimi :

- 1 — Kur'anda ahlâk değerlerinin verilmiş metodu,
- 2 — Hz. Muhammed'in ahlâk eğitim ve öğretim metodu :
 - Hz. Muhammed'in şahsiyeti,
 - Hz. Muhammed'in ahlâkı,
 - Ahlâk eğitim ve öğretim metodu,
- 3 — Türk-İslâm büyüklerinin ahlâk eğitim ve öğretim metodları.

III. SINIF

İslâm Dini ve Esasları Bölümü

(Haftada 3 saat)

- I — Ahlâk ilminin mahiyeti :
 - 1 — Ahlâk ilminin konusu :
 - Ahlâki fîl,
 - Ahlâki fâil.
 - 2 — Ahlâk ilminin çeşitli tarifleri ve taksimi.
 - 3 — Ahlâk ilminin çeşitli disiplinlerle münasebeti.
 - 4 — Ahlâk ilminin metodu :
 - Ahlâk ilminde aklın yeri,
 - Ahlâk ilminde tecrübe ve hüshadenin yeri,
 - Ahlâki alan-bilgi alanı,
 - İslâm ahlâkında akıl ve bilginin yeri.
 - 5 — Felsefi ahlâk ile dini ahlâkın münasebeti :
 - Dini ahlâk ile ilgili felsefi görüşler,
 - İslâm ahlâkının mâhiyeti,
 - Nazarî ahlâk karşısında pozitivizmin ve İslâm ahlâkının durumu.

II — Belli-Başlı Ahlâk Sistemleri :

- 1 — Mutluluğu temel alan ahlâk nazariyeleri :
 - Faydacı nazariyeler (tarihi seyri içinde faydacı nazariyeler, faydacı nazariyelerin genel karakteri, faydacı nazariyelerin tahlil ve tenkidi),
- 2 — Vazifeyi temel alan ahlâk sistemi (Kant ahlâkı) :
 - Teorik akıl, pratik akıl,
 - Vazife ve vazifenin kanunları,
 - En yüksek iyi.

III — Belli Başlı Ahlâk Problemleri :

- 1 — Vicdan :
 - Vicdanın mahiyeti,
 - Vicdanın yanılması ve terbiyesi,
 - Vicdanın dereceleri,
 - Vicdanın ahlâki davranışlardaki önemi.

2 — Fazilet ve müeyyideleri :

- Fertlerin ve toplumların fazilet anlayışı,
- Faziletin kısımları,
- Belli-Başlı fazilet problemleri (doğruluk, cesaret, nefse hakim olma, adalet, eşitlik, irade hamet vb.)

3 — Hürriyet problemi :

- Hürriyeti kısıtladığı iddia edilen faktörler (kader-kaza, içgüdüler ve alışkanlıklar, eğitimler ve ihtiraslar, veraset ve taklit),
- İrade hürriyetinin imkânı (irade hürriyeti irâdî davranışların safhaları).

4 — Ahlâki şahsiyetin teşekkülü :

- Şahsiyetin mahiyeti,
- İnsanın ahlâki şahsiyetinin meydana gelişleri,
- Ahlâki şahsiyetin gelişmesi,
- Mizaç ve seçiye.

5 — Ahlâkın izafiyeti problemi.

6 — Rûhun bekası problemi.

IV — Ahlâk Eğitimi ve İslâm Ahlâkçılarının Eğitimi Metodları :

1 — Ahlâk eğitimi :

- Ahlâk eğitiminde çevrenin olumlu ve olumsuzlayıcı etkileri,
- Ahlâkın düzeltilmesi.

2 — Ahlâk eğitiminde iradenin rolü :

- İradeli ve iradesiz davranışlar,
- Duyguların irade eğitimiyle kontrolü.

3 — Klâsik ahlâk kitaplarının eğitim metodları :

- İnsanı felâkete götüren duyguların eğitimi,
- Şehvet duygusu ve eğitim şekli,
- Dilin zararları ve eğitimi,
- Öfke, kin ve haset duygularının eğitimi,
- Cimrilik ve maddeye düşkünlük duygularının eğitimi,
- Kibir ve kendini beğenme duygularının eğitimi,
- Riyakârlık duygusunun eğitimi.

4 — İnsanın kurtuluşunu sağlayan manevi etkenler :

- Tevbenin önemi ve değeri,
- Sabır ve şükürün mâhiyeti ve önemi,
- Korku ile ümit arasında olmanın gerekliliği,
- Kanaatkârlık,
- Samimiyet ve doğruluk,
- Nefis murakabesi.

IV. SINIF

İslâm Dini ve Esasları Bölümü

(Haftada 2 saat)

I — İslâm Ahlâkında Mükellefiyet :

1 — Mükellefiyetin mahiyeti :

- Mükellefiyetsiz ahlâkın olup olamayacağı,
- İslâm ahlâkında mükellefiyetin kaynağı,
- İlâhi irâde-mükellefiyet ilişkisi,
- Vicdan-mükellefiyet ilişkisi.

2 — Mükellefiyet ve hürriyet :

- İlâhi teklif karşısında insanın hürriyeti,

- b) Hürriyeti kısıtlayıcı şartlar.
- 3 — Değer hükümleri :
- a) İnsanın iyi ve kötü anlayışı,
- b) İslâm'da iyi ve kötünün tesbiti.
- II — İslâm Ahlâkında Sorumluluk :
- 1 — Şahsın sorumluluğu;
- a) Ahlâkî sorumluluk ve şartları,
- b) Sorumluluk hissi,
- c) Niyet-sorumluluk ilişkisi,
- d) İrade ve sorumluluk,
- e) Sorumluluğun şahsi oluşu.
- 2 — İctimâî sorumluluk :
- a) Dinî ve ictimâî sorumluluk,
- b) İctimâî sorumluluğu yerine getirmenin yolları.
- 3 — Kendilerine karşı sorumluluğumuz olan kişiler :
- a) Çeşitli disiplinlerin konuya bakışı,
- b) Probleme İslâmın bakışı.
- III — İslâm Ahlâkında Müeyyide :
- 1 — Müeyyidenin mahiyeti;
- a) Tabii müeyyide,
- b) İctimâî müeyyide,
- c) Hukukî müeyyide,
- d) Dinî müeyyide,
- 2 — İslâmın ahlâkî müeyyideleri :
- a) Mükâfât-ceza müeyyidesi,
- b) Vîcdan huzursuzluğu (Nefis muhasebesi),
- c) Nedâmet ve tevbe (iradeli vazgeçiş),
- 3 — İslâmın koyduğu hukukî müeyyide :
- a) Cezanın şahsiliği,
- b) Uygulamada adalet.
- 4 — İslâm ahlâkında ictimâî müeyyide :
- IV — Vazife Duygusu :
- 1 — Vazifenin mahiyeti :
- a) Ahlâk felsefesine göre vazifenin mahiyeti,
- b) İslâmın vazife anlayışı.
- 2 — Vazifeyi gerekli kılan şartlar :
- a) Vazifenin yapılabilir olması,
- b) Kolaylık esası,
- 3 — Vazife anlayışının geliştirilmesi.
- V — İslâm Ahlâkına Göre Vazifelerimiz :
- 1 — "Allah'ın emrine ta'zim" esası :
- a) İtikadî vazifelerimiz (taklitten tahkike geçiş, İman-ahlâk bütünlüğü),
- b) Amelî vazifelerimiz (ibadetin gayesi, ibadetin ahlâkî yaşayışa tesiri).
- 2 — "Allah'ın yarattıklarına şefkat" esası :
- a) İslâm ahlâkının ferdi cephesi (İnsanın değeri, insan varlığının korunup geliştirilmesi, ilim ve san'at sevgisi),
- b) Ailede ahlâk (Ailenin önemi ve ahlâkî rolü, aile yuvası kurulurken dikkat edilecek hususlar, aile üyelerinin karşılıklı hak ve vazifeleri),
- c) İslâm ahlâkının ictimâî cephesi (İnsana saygı ve insan hakları, sosyal yapının korunup

geliştirilmesi, adaletin tevzili, İslâm ahlâkî ve demokrasî, İslâm'da meşveret esası, İslâmın cihanşümûl barış ideali).

3 — İslâm ahlâkının ekonomik cephesi :

- a) Tevekkül anlayışı ve çalışmanın önemi,
- b) Mülkiyet ve emeğe saygı,
- c) Tasarruf ve sosyal refahın yaygınlaşması.

İSLÂM MEZHEPLERİ TARİHİ

AMAÇLAR :

Öğrencilere;

1 — İslâm Mezhepler Tarihi ile ilgili metod, terim ve temel bilgileri vermek, bu ilme ait ana kaynakları tanıtmak,

2 — İslâm kültür tarihi içinde mezhep hareketlerinin yerini tesbit etmeye çalışarak mezheplerin doğuş sebepleriyle belli-başlı özellikleri hakkında bilgi vermek,

3 — Mezheplerde ortak olan ve olmayan bazı temel fikirleri göstermek suretiyle öğrencilerin dinî konularda görüş ve düşünce genişliği kazanmalarını temin etmek,

4 — Dindeki hoşgörünün yerini alan saplantıların sebep olduğu ayrılıkları göstermek suretiyle ülke bütünlüğünü koruma yolunda öğrencilerin uyanık olmalarını sağlamaktır.

DERS KONULARI :

III. SINIF

(Haftada 2 saat)

Fıkıh-Kelâm Bölümü

I — Giriş :

1 — İslâm Mezhepleri Tarihi ilminin;

- a) Tanımı,
- b) Konusu,
- c) Metodu,
- d) Diğer ilimlerle ilgisi,
- e) Farklı yönlerine genel bakış.

2 — Mezhepler Tarihi ile ilgili bazı terimlerin tanıtılması.

3 — İslâm Mezhepleri Tarihinin ana ve yardımcı kaynaklarının tanıtılması.

4 — İslâmın doğuşu sırasındaki Arabistan ve civarındaki Mezhepler Tarihini ilgilendiren (dinî, fikrî ve benzeri) durumlara toplu bakış.

II — İslâm'da İlk İhtilâflar :

1 — Siyâsî ihtilâflar.

2 — Fikrî ihtilâflar.

3 — Siyâsî ihtilâfların dinî mâhiyet kazanması ve bunun çeşitli sebepleri.

III — Mezhepler :

1 — Hariciler (Doğuşu, gelişmesi, önemli kaynakları).

2 — Şii'ler (doğuşu, gelişmesi, önemli kaynakları).

3 — Bâtınîler (Felsefî, siyâsî ve dinî yönleri ve önemli kolları).

4 — Zamanımızda Mezheb hüviyeti kazanmış tasavvufi Cereyanların, Siyâsi İtikadi, fıkhi mezheplerle münasebetleri ve sonuçları.

IV — Türklerde Mezheb Hareketleri :

1 — Sünnî mezheplerin daha çok benimsenmesinin sebepleri.

2 — Bu günkü Türklük alanında mezheplerin dağılışı.

V — Günümüzde yaşayan Kelâm Mezheplerine Genel Bakış :

1 — Kelâmî mezhepler ve doğuşundaki sebepler.

2 — Mevcut mezheplere bağlı kitlelerin genel olarak sosyal, kültürel durumları ve yaşayışları.

VI — Çeşitli Devirlerde "Mezheb" Anlayışının "Din" Kavramının Yerini Almasının Sebep ve Sonuçları.

DİNLER TARİHİ

AMAÇLAR :

Öğrencilere;

- 1 — Dinler Tarihi hakkında genel kültür vermek,
- 2 — Dinler Tarihinin konu, saha, metod ve kavramlarını tanıtmak,
- 3 — Kökleri müşterek olan dinlerde sonradan meydana gelen değişiklikleri kavratmak,
- 4 — Semavi dinler arasındaki münasebetleri göstermek,
- 5 — Yeryüzündeki gelmiş geçmiş bütün dinler hakkında bilgi vermek,
- 6 — Dinlerin insanlığı mesut kıldığı için ortaya atıkları prensipleri yer ve zaman göstererek öğretmektir.

DERS KONULARI :

IV. SINIF

İslâm Dini ve Esasları Bölümü (Haftada 3 Saat)

I — Giriş :

- 1 — Dinler Tarihinin tanımı, konuları, sahası ve metodu.
- 2 — Dinler Tarihinin diğer bilimlerle münasebeti.
- 3 — Dinler Tarihi ile ilgili önemli kaynakların tanıtılması.

II — Dinlerin Doğuşu ve Kavramları :

- 1 — İlkel dinler ve kavramları (mana, büyü, totem, tabu, fetiş).
- 2 — Dinin kaynağı hakkında nazariyeler.
- 3 — İslâmiyete göre dinin kaynağı.
- 4 — Dinlerin sınıflandırılması.

III — Semâvi Olmayan Dinlerden Örnekler (Ana Hatları ile).

- 1 — Mısır Dini.
- 2 — Eski Anadolu Dinleri.

3 — Şamanizm (yüce Tanrı inancı ve özellikle Ahlâk görüşleri).

4 — Grek (eski yunan) Dini.

5 — Budizm ve Mezhepleri.

6 — Zerdüştlük.

7 — Konfüçyüz Dini ve Taoizm.

IV — Semâvi Dinler :

1 — Musevî Dini (Yahudilik);

- a) Tarihçesi,
- b) İnang esasları,
- c) Kitabı ve özellikleri,
- d) İbadet,
- e) Mezhepleri,
- f) Kur'an-a göre musevilik.

2 — Hristiyanlık :

- a) Tarihçesi,
- b) Teslis akidesi,
- c) Önemli mezhepleri ve aralarındaki ihtilalleri,
- d) Kitabı ve özellikleri,
- e) İbadet,
- f) Misyonerlik müessesesi,
- g) Kur'an'a göre Hristiyanlık.

3 — İslâm Dini.

4 — Semâvi Dinlerde müşterek olan hususlar.

5 — Yaşayan Musevilik, Hristiyanlık dinleri ile İslâm Dini'nin inang, ibadet, insan, dünya ve âhiret görüşleri açısından mukayesesi.

TASAVVUF VE İRŞAD

AMAÇLAR :

Öğrencilere,

- 1 — İslâm Tasavvufunun doğuşunu, gelişmesini ve İslâm dünyası içindeki yerini tanıtmak,
- 2 — İslâm inancının yayılmasında ve savunulmasında, İslâm Ahlâkının hayata uygulanmasında ve cemiyet nizamının korunmasında, İslâm Tasavvufunun kişilere ve cemiyetlere kazandırdığı görüş ve canlılığa öğretmek,
- 3 — Tasavvuf sistemlerini tanıtmak yolu ile onların çeşitli din konularında geniş görüşlülük kazandırmak,
- 4 — Topluluk karşısında tesirli, düzgün ve güzel konuşma alışkanlığı kazandırmak,
- 5 — İrşad metodlarını örneklerle vermek suretiyle çeşitli kültür seviyelerindeki halkın dini eğitim ve irşadında onları daha etkili kılmaktır.

DERS KONULARI :

III. SINIF

Tefsir-Hadis

Fıkah-Kelâm

İslâm Dini ve Esasları

Bölümleri

(Haftada 2 saat)

I — Giriş :

- 1 — Tasavvufun genel olarak açıklanması ve tasavvuf ıstılahları.

2 — Panteizm, Mistisizm ve mistik düşüncenin belli özellikleri.

3 — Yahudi, Hristiyan, İran ve Hind mistisizminin hatları ve tesir konusu.

4 — Vahdet-i vücud kavramının açıklanması ve tür-toplumlarda görünüşü.

II — Tasavvufun Diğer İlimler Münasebeti :

1 — Tasavvufun güzel san'atlarla münasebeti:

- Edebiyat,
- Mûsiki,
- Deveran,
- Hüsn-i Hat vb.

2 — Tasavvuf-Felsefe münasebeti.

3 — İslâmı yayma, ahlâk eğitimi, folklor, ekonomi, devlet ve cemiyet yönünden tasavvufun önemi.

III — İslâm Tasavvufunun Kaynağı :

1 — İslâmiyette Tasavvufun doğuşu ve ilk sûfiler, iramet ve ilham.

2 — Irak, Horasan ve Mâverünnehir'de gelişen tasavvuf cereyanları.

3 — Hicrî I-IV. Yüzyıllarda yetişen ilk mutasavvuf-fikirleri ve eserleri (kısaca).

4 — Tekke-medrese münasebeti ve tekkenin sosyal aksiyonları.

5 — Gazalî, Suhreverdi Maktûl, İbn Arabî, Mevlâna İmam Rabbânî'nin tasavvufî görüşleri.

6 — Tasavvufa karşı olan cereyanlar.

IV — Zühd ve Zahitler :

1 — Âyet ve hadislerde, Hz. Peygamber ve Sahabe hayatında zühd ve ruhanî hayatı.

2 — Zühd devri ve meşhur zahidler.

3 — Şia, mütezile, hâriciler, muhaddisler ve fakih- arasında zühd.

V — Mutasavvıflar :

1 — Mutasavvıflara göre Allah.

2 — Mutasavvıflara göre âlem.

3 — Mutasavvıflara göre insan.

4 — Mutasavvıflara göre peygamber.

5 — Mutasavvıflara göre Kur'an.

VI — İrşad :

1 — İrşadın dinî bir vecibe oluşu ve Dini Hitabet.

2 — İrşadın en kuvvetli vasıtalarından olan hutbe, ve nasihatler ile cami-cemaat münasebetleri.

3 — Diğer irşad vasıtaları.

4 — Mürşidin vasıfları.

5 — İslâmiyetin yayılışında ve içtimai problemlerin içinde mürşitlik vazifesinin önemi.

6 — En büyük mürşit olan peygamberlerin içtimai münasebetler bakımından müşterek vasıfları.

7 — İrşad konusu ile ilgili önemli kaynaklar.

DİN PSİKOLOJİSİ

MAÇLAR :

Öğrencilere;

1 — Din psikolojisi'nin saha, metod ve konularını anlatmak,

2 — Kişide gelişim çağlarına göre din duygusunun gelişmesi ile ilgili gerekli bilgileri vermek,

3 — Onların, kişisel dinî problemleri daha ilmi ma-nâda çözebilmelerini sağlamaktır.

DERS KONULARI :

III. SINIF

İslâm Dini ve Esasları

Bölümü

(Haftada 2 Saat)

I — Din Psikolojisi :

1 — Tanımı, konuları, metodları.

2 — Tarihçesi ve önemli kaynakların tanıtılması.

3 — Psikoloji ve diğer ilimlerle (felsefe, Ahlâk, Sos-yoloji, Dinler Tarihi) münasebeti.

II — Din Duygusu ve Din Şuuru :

1 — Din duygusunun doğuşu ve gelişmesi ile ilgili teoriler.

2 — İslâma göre din duygusu.

3 — Din şuurunun gelişmesi, Allah şuuru.

4 — İslâm'da Tevhid.

III — İslâm Dininin Bazı İnanç ve İbadetlerine Din Psikolojisi Açısından Bakış :

1 — İslâm dininde;

- Vahy,
- nübüvvet,
- Mucize,
- Metapisişik olaylar.

2 — İslâm'da Dinî davranışlar :

- İbadet (İslâmın şartları),
- Dua,
- İlticâ, vecd ve istiğrak, zühdt ve takva.

3 — Dinî sapmalar (anormaller).

IV — Gelişim Psikolojisi :

1 — Bebeklik ve çocukluk :

- Bu çağın genel özellikleri,
- Bebeklik ve çocukluk çağlarında dinî kavramlar ve din duygusunun gelişimi,
- Bebeklik ve çocukluk çağlarında dinî telkinlerde dikkat edilecek önemli hususlar.

2 — Erginlik :

- Bu çağın genel özellikleri,
- Erginlik çağında dinî kavramlar ve din duygusunun gelişimi,
- Bu çağda dinî öğretimde ve dinî telkinlerde dikkat edilecek hususlar.

3 — Gençlik ve yetişkinlik :

- Bu çağların genel özellikleri,
- Gençlerde ve yetişkinlerde dinî kavramlar ve din duygusu,
- Bu çağlarda dinî öğretimde ve dinî telkinde dikkat edilecek hususlar.

DİN SOSYOLOJİSİ

AMAÇLAR :

Öğrencilerin;

1 — Din Sosyolojisinin saha, metod ve kaynaklarını tanımlarını,

2 — Dinî Sosyal olaylar ve guruplaşmalar karşısında ilmi bir tavır takınmalarını sağlamaktır.

DERS KONULARI :

IV. SINIF

İslâm Dinî ve Esasları

Bölümü

(Haftada 2 Saat)

I — Giriş :

1 — Sosyolojinin alanı :

- a) Sosyal olaylar ve özellikleri,
- b) Sosyoloji ve Sosyolojinin bölümleri,
- c) Sosyolojide metod.

2 — Sosyal gruplar :

- a) Nisbeten devamlılık gösteren gruplar,
- b) Bir araya gelmenin (gruplaşmanın) devamlı olmayan şekilleri,
- c) İnsan yığınları,
- d) Grupların tipolojisi.

3 — Grup davranışı ve toplum kavramı :

- a) Kültür kavramı,
- b) Toplum kavramı,
- c) Millet ve milleti meydana getiren faktörler.

4 — Değerler ve sosyal normlar :

- a) Değerler,
- b) Sosyal normlar,
- c) Yaptırımlar.

II — Din Sosyolojisi :

1 — Din sosyolojisi :

- a) Alanı,
- b) Gelişmesi,
- c) Din sosyolojisi ile ilgili araştırmalar ve önemi (Batıdan ve yurdumuzdan örneklerle).

2 — Dinî yapılar ve guruplaşmalar :

- a) Özellikleri,
- b) Guruplaşmanın unsurları,
- c) Sosyal değişmeler karşısında dinî gruplar.

3 — Dinin fonksiyonları.

4 — Din ve toplum :

- a) Sosyal bir vakı'a olarak din,
- b) Sihir ve din; totemizm, animizm ve natüizm.

5 — Sosyolojik açıdan dinlerin sınıflanması.

6 — Tabii ve sosyal çevre ile dinin ilişkileri.

7 — Din ile kültür ilişkileri.

8 — Sosyolojik açıdan İslâm Dinî :

- a) İslâm Dininin evrenselliği,
- b) İslâm Dininde Allah kavramı ve İslâm'da monoteizm,
- c) İslâm Dininin sosyal hayat içindeki görünüşü.

PEDAGOGİK FORMASYON DERSLERİ

- 1 — Eğitime Giriş
- 2 — Eğitim Psikolojisi
- 3 — Genel Öğretim Metodları
- 4 — Öğretme ve Değerlendirme
- 5 — Eğitim İdaracılığı
- 6 — Eğitim Sosyolojisi
- 7 — Araştırma Teknikleri

EGİTİME GİRİŞ

AMAÇLAR :

Öğrencilere;

1 — Eğitimin kapsamını ve çağımızda taşıdığı toplumsal önemini tanıtmak,

2 — Eğitim faaliyetlerinin düzenlenmesi, yürütülmesi ve denetlenmesinde rol oynayan sosyal, psikolojik, ekonomik ve felsefi görüşler hakkında anlayış kazandırmak,

3 — Belli başlı eğitim alanlarının genel nitelikleri ve bu alanlarla ilgili olarak yurdumuzdaki gelişmeler hakkında bilgi vermek,

4 — Meslekte ilerlemek için ne gibi şartlara sahip olmak gerektiğini öğretmek,

5 — Millî eğitim problemlerimiz üzerinde şuurlu, objektif ve ciddi bir şekilde düşünme alışkanlığını kazandırmaktır.

DERS KONULARI :

1. SINIF

(Haftada 2 saat)

I — Eğitimin Mahiyeti, Gücü ve Önemi :

- 1 — Eğitimin tanımı ve çağdaş eğitim anlayışı,
- 2 — Eğitimin gücü,
- 3 — Modern hayatta eğitimin yeri ve önemi.

II — Eğitimin Toplumsal Temelleri :

- 1 — Sosyoloji alanındaki gelişmeler ve eğitim,
- 2 — Toplum ilerlemesinde okulun rolü,
- 3 — Okul - çevre ilişkileri,
- 4 — Millî eğitimimiz üzerinde rol oynayan toplumsal faktörler.

III — Eğitimin Felsefî Temelleri :

- 1 — Felsefe ve eğitim arasındaki ilişkiler,
- 2 — Eğitim faaliyetlerine yön veren belli-belli felsefî akımları,
- 3 — Çeşitli felsefe görüşleri ve öğretim programlarımız.

IV — Eğitimin Psikolojik Temelleri :

- 1 — Psikoloji alanındaki gelişmeler ve eğitim :
 - a) Çocuğu ve genci tanımanın önemi,
 - b) Öğrenme ve öğretme oluşumunun (Vetinin) esasları.

c) Büyüme ve gelişme özelliklerini bilmenin önemi.

2 — Kişilik kazandırma okullara düşen sorumluluk.

3 — Okullarda rehberliğin önemi.

V — Eğitimin Ekonomik Yönü :

1 — Ekonomik gelişmede eğitimin rolü.

2 — Eğitim faaliyetlerinin planlanması.

3 — Millî eğitim faaliyetlerimizi etkileyen ekonomik etmenler.

VI — Türk Eğitiminin Gelişmesine Kısa Bir Bakış :

1 — İlköğretim.

2 — Orta Öğretim (Genel ve teknik öğretim).

3 — Yüksek öğretim.

4 — Belli başlı eğitim problemlerimiz.

VII — Eğitim ve Öğretim ile İlgili Hizmet Alanları :

1 — Öğretmenlik.

2 — İdarecilik.

3 — Müfettişlik.

4 — Diğer hizmet alanları :

a) Özel Eğitim,

b) Halk eğitimi,

c) Rehberlik.

VIII — Meslek Kuruluşları ve Mesleki Yayınlar.

EĞİTİM PSİKOLOJİSİ

AMAÇLAR :

Öğrencilere;

1 — Eğitim ve öğretim faaliyetlerinin düzenlemek, değerlendirmek hususunda eğitim psikolojisinin yerini önemini kavratmak,

2 — İnsan gelişimiyle ilgili temel bilgi ve görüşleri teminlerine imkân hazırlamak,

3 — Orta öğrenim çağındaki çocuk ve gencin büyüme ve gelişme özelliklerini ve bunların eğitim-öğretim çalışmalarındaki önemini belirtmek,

4 — Öğrenmenin mahiyeti, ilkeleri ve çeşitli yönleri hakkında gerekli bilgi ve anlayışı kazandırmak,

5 — Ruh sağlığının mahiyeti ve önemi hakkında temel bilgiler vermek,

6 — Kişilik gelişimi ve intibakına tesir eden faktörler,

7 — Toplumun ruh sağlığını, koruyucu çalışmalarda etkili olmalarını sağlayacak bilgi, tavır ve anlayışı kazandırmaktır.

TEK KONUSU :

II. SINIF

(Haftada 2 Saat)

1 — Eğitim Psikolojisinin Alanı ve Önemi :

1 — Eğitim-öğretim faaliyetlerinde psikolojinin rolü.

2 — Eğitim Psikolojisinin alanı ve eğitime katkısı.

3 — Eğitim psikolojisinde kullanılan metodlar.

4 — Eğitim psikolojisinin tarihçesi.

II — Gelişmenin Mahiyeti ve Çeşitli Yönleri :

1 — Büyüme ve gelişme :

a) Büyüme, gelişme ve olgunlaşma kavramları,

b) Gelişme tesir eden başlıca faktörler (soya çekim ve çevre ilişkileri),

c) Ferdi farklar ve eğitim açısından önemi.

2 — Bedence büyüme ve gelişme,

3 — Hareki gelişme (psiko motor gelişme).

4 — Cinsel (Psiko-seksüel) gelişme.

5 — Heyecanların gelişmesi.

6 — Sosyal gelişme.

7 — Zihin gelişmesi :

a) Zekânın mahiyeti, gelişimi ve ölçülmesi,

b) Dil gelişimi,

c) Kavram gelişimi.

III — Öğrenmenin mahiyeti ve Özellikleri :

1 — Öğrenmenin mahiyeti.

2 — Belli-başlı öğrenme teorileri.

3 — Öğrenmeye tesir eden faktörler.

4 — Öğrenme türleri;

a) Şartlı öğrenme,

b) Ezberleme,

c) Sınama-yanılma,

d) Problem çözme,

e) Yaratıcı düşünme.

5 — Hatırlama ve unutma.

6 — Öğrenmede transfer.

7 — Tesirli öğrenme yolları.

IV — Ruh Sağlığının Mahiyeti ve Önemi :

1 — Ruh sağlığının konusu, amacı ve gelişmesi.

2 — Eğitim ve öğretimde ruh sağlığının yeri ve önemi.

V — İntibak ve Kişilik :

1 — Temel kavramların tanıtılması :

a) İntibak,

b) Kişilik,

c) Karakter,

d) Normallik vb.

2 — İntibak :

a) Motivasyon,

b) Engelleme ve çatışma,

c) İntibak yolları.

3 — Kişilik gelişimine tesir eden faktörler :

a) Soya çekim faktörlerinin kişiliğe tesirleri,

b) Aile, okul, kültür ve çevre faktörlerinin kişiliğe tesirleri.

4 — Kişilik intibaksızlıkları :

a) Ruh hastalıkları,

b) Psikomatik bozukluklar,

c) Cinsel intibaksızlıklar,

d) Suçluluk.

GENEL ÖĞRETİM METODLARI

AMAÇLAR :

Öğrencilere;

1 — Öğretmenlik hayatına uymada kolaylık ve im-

kân sağlayacak bilgi, beceri ve alışkanlıkları kazandırmak,

2 — Bilme, öğrenme, yapma, yaptırma kavramlarını incelemek ve karşılaştırmasını yaptırmak,

3 — Derslerin genel ve ortak psikolojisi, amaçları, denetim ve değerlendirmesi hakkında bilgi vermek,

4 — Bilgi ve beceri kaynaklarından yararlanma tekniklerini kavratmak,

5 — Öğretim konularının seçilmesi, programların hazırlanması ile ilgili metod ve teknikleri öğretmek,

6 — Ders konularının plânlanması, öğretimin yürütülmesi ve öğrenme mekânizması hakkındaki gelişmeleri ve genel ilkeleri kavratmak,

7 — Öğretimde konuların bünyesine ve zamana göre gerekli metodların seçilmesinde ve uygulanmasında isabetli davranış tecrübesi ve alışkanlığı kazandırmak.

8 — Öğrenme potansiyelini harekete getirmek; uygulamalar yolu ile öğretim kudret ve sanatını geliştirmelerini sağlamaktır.

DERS KONULARI :

IV. SINIF

Tefsir-Hadis

Fıkıh-Kelam

İslâm Dini ve Esasları

Bölümleri

(Haftada 3 Saat)

I — Giriş :

1 — Genel öğretim bilgisinin konusu, amacı ve önemi :

- a) Öğretim ve eğitim kavramları,
- b) Öğretim metodlarının lüzumu ve gelişmesi,
- c) Öğretim metodlarının amacı.

2 — Öğretim programları ve sistemleri :

- a) Öğretim programlarının toplumsal temelleri,
- b) Öğretim programlarının ekonomik temelleri,
- c) Öğretim programlarının psikolojik temelleri,
- d) Öğretim sistemleri (Kısaca).

3 — Öğretim programlarının unsurları :

- a) Amaç, ilke ve direktifler,
- b) Öğretimde genel ve ilmi direktifler,
- c) Öğretimin politik yönü, dinamik ve statik eğitim ile Türk Milli Eğitiminin amaçları,

4 — Derslerin genel ve özel amaçları,

5 — Derslerin muhtevası (Konu seçimi).

6 — Programların geliştirilmesi,

a) Takrir (Anlatma, açıklama) metodu,

b) Soru-cevap (İsticvap) metodu,

II — Öğretim Programları ve Uygulama :

1 — Program ve çevre ilişkisi.

2 — Programda bütünlük (Dersler arası bağlantı)

3 — Bilgi ve beceri kazanma ve değerlendirme yeteneğini geliştirme.

III — Öğretim Metodları :

1 — Metodun önemi ve öğretimdeki yeri.

2 — Başlıca metodlar :

c) Problem çözme metodu (Tüme varım-tüme den gelim, analiz, sentez metodları).

d) Grupla çalışma metodu (Panel, Sempozyum, Seminer, Forum, Münazara, Açık oturum ve benzeri çalışmalar),

e) Laboratuvar metodu (Gözlem, deney, gösteri, demonstrasyon),

f) Kur'an-ı Kerim, Tefsir-Hadis, Fıkıh-Kelam, İslâm Dini ve Esasları gibi derslerin öğretiminde uygulanacak ve tercih edilecek başlıca metodları (Bölümlere göre).

IV — Öğretim Teknikleri :

1 — Derslerin plânlanması ve plânlı ders verme alışkanlığı.

2 — Ödev verme ve ödevlerin değerlendirilmesi.

3 — Derslerin açıklanması tekrarı ve özetlenmesi.

4 — Ders araçlarından, kitaplardan ve genel yayın vasıtalarından faydalanma.

5 — Soru sormada gelişmeler, ilgi ve tecrübeler değerlendirilmesi.

6 — Ders çalışmada verimliliğin sağlanması.

7 — Sözlü-Yazılı yoklamalar, testler, müzâkereler ve imtihanlarla ilgili resmî ve ilmi formaliteler.

V — Eğitim ve Öğretimde Ceza, Mükâfat ve Disiplin :

1 — Öğretmen-öğrenci ilişkileri.

2 — Ceza ve mükâfat.

3 — Disiplin anlayışında gelişmeler, ilmi otorite ve demokratik disiplin.

4 — Disiplin suçları, disiplin kurulları ve disiplin tedbirleri.

VI — Ders Dışı Çalışmalar ve Serbest Çalışmaların Değerlendirilmesi :

1 — Ders dışı çalışmaların önemi.

2 — Serbest zaman eğitimi ve Recreation.

3 — Öğrenci dernekleri ve eğitsel kollar.

VII — Öğrenme Çevresi ve Okul :

1 — Öğretmenin çevre ile münasebeti.

2 — Öğretim çevresi olarak okulun önemi.

3 — Okulun verimli hale getirilmesinin başlıca çareleri :

a) Okul binası ve eklentileri,

b) Okul kütüphanesi, okuma, konferans, seminer spor salonları,

c) Ders araç ve gereçleri.

VIII — Okul ve Çevre İlişkileri :

1 — Okulda sosyal faaliyetler.

2 — Okul-Aile İlişkileri, okul ve toplum ilişkileri.

IX — Öğretmenin Görevi ve Yetenekleri :

1 — Öğretmenin ilmi ve mesleki hazırlığı (Pedagog-formasyonu).

2 — Sınıf ve ders öğretmenliği.

3 — Öğretmenin okul içi ve okul dışı ilişkileri.

4 — Öğretmenin koordinatörlüğü ve yöneticiliği.

5 — Öğretmenin mesleki nitelikleri, eğitim yeteneği iyi öğretmenin vasıfları.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

MAÇLAR :

Öğrencileri;

1 — Eğitim ve öğretim olaylarının sayısal ve bilim-nerden düşünülmesi ve ifade edilmesi alışkanlığını kazandırmak,

2 — Ölçme ve değerlendirmenin anlamı, eğitimdeki önemi ve önemi hakkında bilgi vermek,

3 — Öğrencilerin başarı ve gelişmelerini tanıma ve değerlendirmede objektif ölçü ve metodları kullanma becerisi kazandırmak,

4 — Eğitimde, objektif değerlendirme vasıtalarının, özellikle testlerin hazırlanması, kullanılması, uygulanması, değerlendirilmesi ve geliştirilmesi ile ilgili teorik ve pratik bilgileri öğretmek,

5 — İmtihanların çeşitleri, sakıncaları, ıslahı çareleri ve pedagojik yönleri hakkında ilgi ve anlayış kazandırmak.

DERS KONULARI :

III. SINIF

Tefsir-Hadis

Fıkıh-Kelâm

İslâm Dini ve Esasları

Bölümleri

(Haftada 1 Saat)

1 — Ölçme ve Değerlendirmenin Anlamı ve Niteliği:

1 — Ölçme ve değerlendirme genel anlamı ve niteliği.

2 — Eğitimde ölçmenin gereği ve imtihanlar :

a) Sözlü imtihanlar; özellikleri, avantajları, sakıncaları, kullanıldığı durumlar,

b) Yazılı imtihanlar; Subjektif-Kompozisyon tipi yazılı imtihanlar, avantajları, sakıncaları ve ıslahı çareleri.

3 — İmtihanların pedagojik yönü ve genel eleştirisi:

a) İmtihanlarda subjektiflik ve objektiflik,

b) İmtihanların ileriye ve geriye yaygın etkileri,

c) İmtihan psikolojisi ve imtihan disiplini.

II — Test Kavramı ve Test Tarihçesi :

1 — Testin tanımı ve niteliği.

2 — Testlerin amaçları yönünden tasnifi.

3 — Başarı testleri ve çeşitleri :

a) Tamamlama (Doldurma) testleri,

b) Doğru-yanlış testleri,

c) Seçmeli testler,

d) Eşleştirmeli (Denkleştirmeli) soru çeşitleri üzerinde örnekler ve alıştırmalar.

4 — İyi bir testin özellikleri.

5 — Test sorusu hazırlama esasları ve iyi bir testin nitelikleri.

6 — Test uygulamada gözetilecek hususlar.

7 — Testlerin puanlaması ve değerlendirilmesi :

a) Test puanlarının anlamı,

b) Frekans ve dağılım; gruplama ve gruplanmış serilerin histogramla ifadesi,

c) Merkeze yığılma ölçüleri; Mod, miydan (ortanca) ve ortalama,

d) Değişkenlik (Yayılma) ölçüleri; ranj (seri genişliği), kartil (çeyrek dörtlük), sapma ve standart sapma,

e) Test puanlarının nota çevrilmesinde esaslar pratik notlandırma, dağılımındaki kopmalara göre değerlendirme, istatistik kalıplara ve normal dağılım eğrisine göre değerlendirme.

III — İmtihan Sonuçlarının Duyurulması Yolları ve İmtihan Mevzuatı, İmtihan Problemleri ve Çözüm Yolları.

EĞİTİM İDARECİLİĞİ

AMAÇLAR :

Öğrencilere;

1 — İdarecilik bilim ve sanatının sınırları içinde eğitim ve okul idareciliğinin alanı ve niteliği hakkında bilgi vermek,

2 — Eğitim idaresiyle hukuk arasındaki ilişkileri kavratmak,

3 — Eğitim ve okul idarecisinin görev ve sorumluluğuyla ilgili konularda bilgi kazandırmak, gerekli ilke ve teknikleri tanıtmak,

4 — Anayasada ve diğer devlet mevzuatındaki eğitim hizmetlerinin yeri, önemi ve yürütülmesi hakkında bilgi kazandırmak,

5 — Milli Eğitim Bakanlığının merkez ve taşra teşkilâtı, diğer eğitim kurumlarını, Diyanet İşleri Başkanlığı merkez ve taşra teşkilâtını ve hukukî dayanaklarını tanıtmak,

6 — İlk, orta, yüksek dereceli okulların ve eğitim kurumlarının teşkilât ve işleyişleri hakkında genel bilgi vermek,

7 — Eğitim ve okul idaresine müsbet uyum ve başarı sağlayacak anlayış ve tavırları kazandırmaktır.

DERS KONULARI :

IV. SINIF

Tefsir-Hadis

Fıkıh-Kelâm

İslâm Dinî ve Esasları

Bölümleri

(Haftada 1 Saat)

I — Yöneticilik kavramı :

1 — Yöneticilik ve eğitim idareciliği.

2 — Eğitim idareciliğinin konusu, gereği ve önemi.

II — Teşkilât ve İdare :

1 — Teşkilât ve İdare kavramları.

2 — Teşkilât çeşitleri.

3 — Teşkilât ve idare ilişkileri.

III — Teşkilât ve İdare Oluşumları (Vetireleri) :

1 — Plânlama ve teknikleri.

2 — Teşkilât kurma teknikleri.

3 — İşbirliği (Koordinasyon) ve teknikleri.

3 — İşbirliği (Koordinasyon) ve teknikleri.

4 — Yönetme (Karar verme-sevk ve idare) teknikleri.

5 — Haberleşme (Komünikasyon).

6 — Teftiş (Denetim ve değerlendirme) teknikleri.

IV — İdare ve Hukuk İlişkileri :

1 — Hukuk Devleti anlayışı.

2 — Bir memur olarak yöneticinin hukukî sorumluluğu.

3 — İdârecinin takdir yetkisi ve sınırları.

V — Milli Eğitim Bakanlığı Teşkilâtı :

1 — Milli Eğitimin devlet hizmeti oluşu.

2 — Milli Eğitim Bakanlığı merkez teşkilâtı ve işleyişi.

3 — İl, ilçe, bucak ve köylerde, Milli Eğitim Bakanlığı teşkilâtı.

VI — Türk Milli Eğitim Sistemi İçinde Öğretim Kurumları :

1 — Okul öncesi eğitim.

2 — Temel Eğitim (Görevi, kuruluş özellikleri ve kurumları).

3 — Orta Öğretim (Görevi, kuruluş özellikleri ve kurumları).

4 — Meslekî ve Teknik Öğretim (Görevi, kuruluş özellikleri ve kurumları).

5 — Yüksek Öğretim (Görevi, kuruluş özellikleri ve kurumları).

6 — Yaygın Eğitim (Halk Eğitimi ve teşkilâtı).

VII — Okul İdareciliği Kavramı ve Esasları :

1 — Eğitim idareciliği ve okul idareciliği.

2 — Demokratik okul idareciliği ilkeleri.

3 — İyi bir okul idarecisinin nitelikleri.

VIII — Okulda Verimlilik ve Başarı :

- 1 — Okul binası ve eklentilerinin amaca en uygun şekilde kullanılması.
- 2 — Okulun temizliği ve bakımı.
- 3 — Okulun işleyişi (açılış-kapanışı; öğretim, müsâdereler ve sosyal faaliyetler).
- 4 — Okulda sağlık ve rehberlik işleri.
- 5 — Okullar arası ilişkiler ve kardeş okullar.
- 6 — Okul ve toplum ilişkileri.

IX — Okulun Yönetimi :

- 1 — Okul yöneticilerinin, öğretmenlerin, memur ve istahdemlerin görevleri.
- 2 — Öğretmenler toplantısı; öğretmenlerin ve öğrencilerin yönetime katılması.
- 3 — Büro işleri (kayıtlar, dosyalar, siciller ve stajyerlik işlemleri).
- 4 — Öğrenci işleri (siciller, devam takip ve nakil işleri).
- 5 — Bina, tesis ve demirbaş işleri.
- 6 — Muhasebe işleri (maaş ve ücretlerin tahakkuku, ödenmesi, alım satım ve ihâle işleri).

X — Okulun Eğitim ve Öğretim Faaliyetlerinin Plânlanması :

- 1 — Derslerin program, ihtiyaç ve sorunlara göre belirlenmesi.
- 2 — Ders dışı faaliyetler (Knoferanslar, yarışmalar, kulübeler, oturumlar, gösteri, kutlama ve ziyaretler).
- 3 — Çevre ilişkileri, okulun gelişmesiyle ilgili faaliyetler ve plânlar.

XI — Diyanet İşleri Başkanlığı :

- 1 — Diyanet işleri başkanlığının devlet hizmeti olması.
- 2 — Diyanet İşleri Başkanlığının merkez teşkilâtı işleri.
- 3 — İl, ilçe, bucak ve köylerde Diyanet İşleri Başkanlığı teşkilâtı.

XIII — İdarecilik ve Beşerî Münasebetler :

- 1 — İdareci ve insan ilişkilerinin önemi, psikososyal etkenler ve bununla ilgili ilkeler.
- 2 — İyi bir eğitim idârecisinin kişisel ve meslekî vasıfları.

EĞİTİM SOSYOLOJİSİ

AMAÇLAR :

Öğrencilere;

- 1 — Yaşadıkları toplumun eğitim değerlerini tanıtmak,
- 2 — Eğitimin sosyal mahiyeti ve amaçları hakkında temel bilgi, anlayış ve görüş kazandırmak,
- 3 — Eğitimin sosyal alanını incelenmesinde ilmi bakış tarzı kazandırmayı sağlamak,
- 4 — Kendi eğitimi tecrübelerini tahlil etmede sosyolojik kavramlar yoluyla ifade gücü kazandırmak,
- 5 — Sosyal çevreyi istikrar ve değişme yönlerinden tanıtarak çevrenin eğitim ve öğretiminin çevre üzerindeki rolünü ve değerini kavratmak,
- 6 — Çevresiyle olan ilişkilerinde yapıcı uyumunu sağlamak bakımından rehberlik görevi yapmaktır.

DERS KONULARI :

II. SINIF

(Haftadal Saat)

I — Eğitim Sosyolojisinin Alanı :

- 1 — Sosyal ilimler ve sosyoloji.
- 2 — Eğitimin mahiyeti ve amaçları.
- 3 — Temel eğitimin sosyal temelleri ve eğitim ile toplum arasındaki ilişkiler :

- a) Toplum kavramı,
- b) Toplumun fonksiyonları,
- c) Eğitim ile toplum arasındaki ilişkiler.

- 4 — Eğitim sosyolojisinin tarihçesi.
- 5 — Eğitim sosyolojisinin konusu ve önemi.

II — Sosyal İlişkiler ve Eğitim :

- 1 — Karşılıklı sosyal tesir.
- 2 — Karşı koymaya ait prosesler.
- 3 — İşbirliği.
- 4 — Farklılaşma.
- 5 — Türemiş sosyal prosesler :

- a) Uyuşma (Accomodation),
- b) Tabakalaşma (Stratification),

- c) Benimseme (Assimilation),
- d) Kaynaşma (Amalgamation),
- e) Kültür-edinme (Acculturation),
- f) Kültürü benimseme (Enculturation),
- g) Sosyalleşme; Sosyalleşmede karşılıklı tesirin rolü, Sosyalleşme ve demokrasi, okulun sorumluluğu.

III — Nüfus ve Eğitim :

1 — Nüfus dinamiği :

- a) Nüfusun sayısı ve önemi,
- b) Nüfusun vasıfları,

2 — Nüfus ve eğitim arasındaki ilişkiler :

- a) Nüfusun ilk öğretim yönünden profili ve değeri,
- b) Nüfusun orta öğretim yönünden profili ve değeri,
- c) Nüfusun yüksek öğretim yönünden profili ve değeri,
- d) Nüfusun kültür seviyesi ve değeri,

3 — Ekoloji ve Eğitim :

- a) Ekolojik oluşum,
- b) Ekoloji ile eğitim arasındaki ilişkiler.

IV — Temel Sosyal Kurumlar ve Eğitim :

1 — Temel sosyal kurumların anlamı ve fonksiyonları :

- a) Kurumların mahiyeti ve sınıflanması,
- b) Kurumların temel fonksiyonları,
- c) Eğitimin sosyal kaynakları.

2 — Aile :

- a) Sosyal bir kurum olarak aile ve fonksiyonları,
- b) Aile-eğitim arasındaki ilişkiler.

3 — Ekonomi :

- a) Sosyal bir kurum olarak ekonomi ve ekonominin başlıca fonksiyonları,
- b) Ekonomik gelişmenin hızlandırılmasında eğitimin rolü,

V — Eğitimin Sosyal Fonksiyonları :

1 — İstikrar ve değişme :

- a) Kültür kavramı ve kültürün muhtevası,
- b) Kültürün iletilmesi (Kültür değişimleri),
- c) Sosyal değişme,

- d) Plânlı değişme ve yenileştirmenin sosyal tesirleri,
- e) Sosyal ihtiyaçlar ve öğretim programları,
- f) Kalkınma vasıtası olarak eğitim,
- g) Eğitim ile kültür değişmesi ve sosyal değişme arasındaki ilişkiler.

2 — Ekonomik fonksiyon :

- a) İş gününün kalite ve yetiştirilmesi,
- b) İş gücünün sayıca artışına duyulan ihtiyaç ve eğitim,
- c) Türkiye'nin ekonomik gelişmesinde eğitim ve öğretimin rolü.

VI — Öğretim Sosyolojisi :

1 — Sosyal kurum olarak okul :

- a) Okulun amaçları,
- b) Öğrenci topluluğu ve özellikleri.

2 — Meslek içinde öğretmen :

- a) Öğretim mesleği ve öğretmenlerin yetiştirilmesi,
- b) Öğretmenlerin görevi.

3 — Okul içinde öğretmen :

- a) Okulda öğrencilerin farklılıklarının sosyal kaynakları,
- b) Öğretmenler üzerinde rol oynayan faktörler.

4 — Sınıf içinde öğretmen :

- a) Sosyal bir sistem olarak okul sınıfı,
- b) Sınıf içinde öğrenci ilişkilerinin değerlendirilmesi.

5 — Öğretmenin rolü :

- a) Öğretmenin toplum içindeki durumu ve rolü,
- b) Öğretmenin öğretime intibakı.

ARAŞTIRMA TEKNİKLERİ

AMAÇLAR :

Öğrencilere;

1 — Araştırma tekniğinin anlamı, niteliği ve önemi hakkında bilgi vermek,

2 — Eğitim problemlerini bilimsel metodlarla araştırma ve inceleme yollarını öğretmek,

3 — Problem çözmede kullanılan metodları tanıtmak ve uygulamak,

4 — Eğitim olaylarının incelenmesinde bilgi toplama tekniklerini kavratmak,

5 — Eğitimle ilgili problemler ve tasarılar ile temayül gelerek bu konularda kişisel araştırma yapmalarına imkân vermek ve yardımcı olmaktır.

ÖĞRETMENLERİN KONULARI :

III. SINIF

Tefsir-Hadis
Fıkıh-Kelam
İslâm Dini ve Esasları
Bölümleri

(Haftada 1 Saat)

I— Araştırma Tekniğinin Konusu, Niteliği ve Önemi :

- 1 — Araştırmanın tanımı ve amacı.
- 2 — Eğitimde araştırmanın önemi.

II — Araştırma Tekniği Yönünden Bilgi Çeşitleri :

- 1 — Mistik bilgi.
- 2 — Ampirik bilgi.
- 3 — Pozitif bilgi.

III — Hakikatı Arama Yönünden Metod Çeşitleri :

- 1 — İlmî metod.
- 2 — Güzel Sanatlar metodu.
- 3 — Felsefi metod.
- 4 — Metafizik metod.

IV — İlmî Araştırmaların Karakteristik Tarafları :

- 1 — Müşahade (Gözlem).
- 2 — Analiz-Sentez (Tahlil-Terkip).
- 3 — Hipotez.
- 4 — Objektiflik.
- 5 — Ölçü (sayısal ifade).

V — Araştırma Basamakları :

- 1 — Problemin tanımı.
- 2 — Araştırma deseninin tesbiti (Araştırma düzeni).
- 3 — Çalışma şekli.
- 4 — Bilgi toplama.
- 5 — Bilginin yorumlanması.
- 6 — Araştırma raporunun yazılması.

VI — Başlıca Araştırma Metodları ve Özellikleri :

- 1 — Tarihi metod.
- 2 — Normatif Sürvey metod.
- 3 — Deneysel metod.
- 4 — Mukayeseli tasvir.
- 5 — Vak'a incelenmesi.
- 6 — Genetik metod.

VII — Uygulamalı Çalışmalar :

- 1 — Öğrencilerin çeşitli konularda araştırma yapmaları.
- 2 — Yapılan araştırmaların değerlendirilmesi ve uygulanması.

İstanbul'da Devlet Kitapları Mütedavil Sermayesi Müdürlüğünün telgraf adresi "Devkitap" olarak kısaltılmıştır. Bu müdürlükle telle muhabere edecek müesseselerin "Devkitap" kısaltmasından faydalanmaları tavsiye olunur.

MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI

YAYIMLARI

SATIŞ YERLERİ

MERKEZ :

Devlet Kitapları Mütedavil Sermayesi Müdürlüğü

Sultanahmet — İstanbul

TELEFON |Müdürlük : 22 14 54
|Satış : 22 38 03

Sipariş edilecek kitapların parası posta veya banka ile Devlet Kitapları Mütedavil Sermayesi Müdürlüğüne Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası İstanbul Bahçekapı Şubesindeki 8 numaralı cari hesaba yatırılması veya gönderilmesi ve hangi yayınevi ile muamele yapılıyorsa o yayınevinin bir sipariş mektubu ile makbuz gönderilmek suretiyle haberdar edilmesi lâzımdır. Şartlı ve geri çevirmeli sipariş kabul edilmez.

BU DERGİDEKİ KANUNLAR, KARARLAR VE TAMİMLERLE DİĞER YAZILAR TARAFIMIZDAN OKUNMUŞTUR

1	12	23	34	45
2	13	24	35	46
3	14	25	36	47
4	15	26	37	48
5	16	27	38	49
6	17	28	39	50
7	18	29	40	51
8	19	30	41	52
9	20	31	42	53
10	21	32	43	54
11	22	33	44	55